R. P. STEPHANI BINET SOCIET. IESV CONSOLATORIA

ÆGRORVM SCHOLA

ET RECREATIO.

AB ALIO EIVSDEM SOsietatis è Gallico in Latinum sermonem conversa.

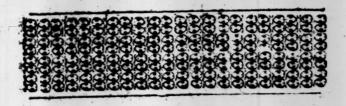
COLONIA AGRIPPINA

Apud Petrum Henningium fub figno Cuniculi

M, DC. XIX.

CYM PRIVILEGIO.

PER-ILLVSTRI

HEROI DOM.

D. ROBERTO DE S. OMER,

COMITI MORBECANO,

ARIENSI, Dom.

De Reneschure, d'Oudenhem, Dranoutre, Laboure, Blessy, Robeque, &c. S.

ESCIO que instinctu, consilioque factum sit, Comes generosissime, vit has Consulatoria Aggro-tum Schola tum primum lucem ta- viderit,

viderit, cum D. V. huius diutina agritudinis mitium ordita est. prius forsitan ausa fuit prodire, quam inuestigato per omnes oras cum Dio. genica Laterna homine falutariter agroto, reperiret tandem quemin Mecanatem omnibus numeris absolutum coostaret. Ette quispiam prima fronte autumet me decori ignorationepescare, quod Te Virum non minus optimis artibus, quam generis folendore ornatissimum ad scholas amanda re videar: intelligatille scholam hanc non solum sum Platonis Academia, cum Aristotelis Licao, cum antiquis 7. Sapien: um palastris conferendam; sedetiam omnibus Procerum ac Principum consessibus anteponendam. Namque hic prases er magister Deus est, documentaque sanissima sanis non corpore sed mente prascribit. Prasidis assessores sunt Angeli, qui agrotantium animos ad dinina sapientia satus excipiendos expoliunt, qui ediscende

cendalectionis vias, or rationes arduas subinde & asperas complanant, qui denique ad bene de aterna beatitudine sperandum quasi signum aliquodextollunt. Schole verò primarium decus & ornamentum est B. Virgo, qua cum sit communis afflictorum parens, maxime tamen eorum se patronam & defensatricem esse profitetur, qui sein fidem & clientelam partheniam ab incente etate contulerunt: siguidem illud magnum est, Emagni semper à tanta Virgine astimatum: sed maius cst, Te illam ip sam Religionem sartam tectam ad pronectioris vsque atatis tempora sernasse:maximum verò, in subditoseandem transfudisse. Porro Morbeca-. num illud, cateraque tua ditionis templa partheniis iconibus, precationibus, sodalitiis quam illustria, non minus tua industria, quam munifis centia quaserunt. Fuerunt hac om nia, sid prafertim in alies pietatis of 1 3 ficius

ficius, Tuorum Eactorum exempla magno, non solum Morbecanis, sed etiam. plurimis nobil bus viris ad virtutem, & frequentiorem Sacramentorum r sum incitamento. Et reuera, dum post creberrimam sanguinei sputi eructationem, tam vegetam mentem; post agritudinis prope annua molestias, aquabilem semper vultum; post medicati potus toties iteratam sorbitionem, post denique seuerissmi silentiirigorem, infractam patientiam casidero, non possum, quin Deum, &. Matrem sanctissmam, & Angelos, Te huius Consolatoria Schola mysteria. edocuisse augurer. Mox enim vt in Casletano monte improussa illa exfcreatio accidisset, mbil cunttandum ratus, dinina tutela corpus & animam, hanc sanctu prasidiis actutummuniendo, illud totum medicorum consilius & nutibus subdendo commissiti. Mirati sunt vniuersi Te, vnius nectu spatio, non ab aliquo Elia. (V3

(vt Ezechia contigit) pramonitum, generalem criminum confessionem instituisse,omnium vicinorum monasteriorum & collegiorum obnixe preces expetiisse, testamentum luculent sfimum & piisimum condidisse, nihil non praterea egisse, quod non modò Christianum, sed verè generosum & nobilem redoleret animum. Quidni igitur Te cœlestes illi magistri erudierint, quidni Tibi iam certatim patrocinentur: anne fautricem manum ab eo subtrahant, qui egenorum tantus parens & patronus extitit? Quicquid in hisce or is inopia afflixit, Tualineralitaterecreari videtur. Natiuum solum er penates deserunt nonnulli, vi ditioni Tua subiacentes Morbecanum agrum cateris fertiliorem experiantur. O qualem, exclamant, iacturam subiremus, si nobis è viuis eriperetur Comes, cheu! etiam nobis vita eriperetur. Nonsecusij indolerent, & quos paupertas coacta ad stipem amanda-

mandauit, & quos vitronea Euangelicaque bonis exuit. Scimus enim. quam in sacras Deo familias beneficatua sit manus, quas vel quotidianis eleemosynis sustentando ad celebrandas Dei laudes excitas, vel annuo: censu cumulando ad animarum salu-. ti adlaborandum aduvuas. Nec ea: re contentin, excupis domum tuams non minus religiosorum, quam virorum nobilium effe diverforium, nec a -: lias unquam videris hilarior, quam cùm hu:usmodi corona mensa tua cingitur, spiritualibus ge sermonibus conditur. In bisce omnibus vitarationibus quam genuine maiorum tuorum lineamenta in te expressa sint, velim. intelligas, vi generosa tua virtus, qua ram, vt ait Piulus, in infirmitate perficitur, maiora in duscapiat incrementa, & qua singula in singulis: praclara fuere, in te vnum confluant, & coalescant. O qualis quantus quantus mibi aperitur, du antiqua retro secula

renoluere, dum paternam tuam profapiam in primis nobilem, cuius antiquitas annosissima, conspicuorum, quà bello quà pietate, virorum ferie per non paucas atates hand obfeuris monimeneutestataest, repetere aggredior. Es quoniam plurima, gentilitium nomen, gentilitiaque insignia, aquor illud caruleum, cuius meditullium facies aurea intersecat, codicilli subscripti, tabulaque domestica antiquissima Te oriundum è Castellanis Audomarensibus (qua dignitas in filios iure hareditario transfundi consuenerat) hand dubio profitentur: quid non praclars è tanto stemmate pullulasse dicemus? Possem equidem è vite Audomarensi palmites maiorem canitiem redolentes percensere: sed me hac Meyeri Historici verba eximium quoddam nobilitatis decus pra fe f. rentia ad se rapiunt. Anno 1084. Guilielmus Præfectus marensium ducit M.lessendam + Nobi

Nobilem Virginem, Arnulphi Pinciniacensis filiam, ex regio sanguine Caroli Magni exorta. Ille ille felici propagine Caroleam, suage familiam recreabit, ille generosa prole non Flandriam solum, sed remotisimas etiam regiones illustrabit. Quemadmodum olim de Roma canebatur: Septemque vna sibi muro cir*cumdabitarces*

Felix prole virûm.

Nan secus Guilielmus & Miles. senda, è qui bus Guilielmus, Gerardus, Hosto, Hugo, Valterus, Mathildis Euphemiaque prognati, septemgemina stirpe sure merit o possunt gloriari. caque magis, quad omnes vel infignem admodum dignitatis gradum adepti sint, velmaxima sactitatus laude claruerint. Guilielmus paternam a: dit hareditatem, Gerardus templo D. Sudomari antistes prasicitur, Hugo prafectura Falcobergensi exornasur. Sed quid Valterus? ille Andoma-

rensem familiam in exteras gentes, atque adeò in Syriam sanctissimis pralies in sudando deportabit. Mathildis locata est nuptius Arnulpho Gandauensi, Euphemia autem nupta Balduino Baliolensi, Gerardum, Hostonem, Adelidem, Mathildem, Iselendam, Margaritam, Lutgardem & Beatricem piisimos habuit liberos. O verè generosam prole, & vi è magnis, sic ad omnia magna natam! Maius verò mihi Solymeos variorum authorum annales percurrenti non occurrit, quam quod toties quoties expeditio ad sacras illas oras suscepta est, nunquam defueris ex Heroïco Audomarensi genere, qui vel generosam mortem, vel gloriosa trophea retulerit. Audomarensem reperio (cum à Christicolis sacro-sancte lancea auxilio fretis barbarorum plus centena millia casa sunt, cum Goth fretus Bononiensis primus in Solymeos misrostranscendit) operam suam milita-

rem insigniter probasse, ideoque antiquissimo dominatu istic suisse potitum.

Minorane patrarit Audomarensis ille,
qui Rege suasore, Belgicisque nobilibus
applaudentibus, nobilissimo Principis
Tiberiados iunctus est matrimonio?
Eodem honoris loco meritò reposuerim
Guilelmum à S. Audomaro, qui sum
Philippo Flandia Comite in Syriam
Ptolemaidos recuperanda gratia nautgarat. Veni i se cum cateris ad obsidionem intrepidus: hestis dediti ias
manus cedere compellitur. Sed quid?
qui hostem vicere, grassantem pestilentia vim superare ne qui uerunt.

Huic non absimilem Guilelmum alium prefectum fuisselego, qui cum max mos ammorum motus in Flandria exoriri aduerteret, in Audomarense opp dum suum iutandum diurna nocturnaque solicitudine semper incubuit. Quis porrò Normanni Ducu toticiustaii incendium pramolientis surorem compescuit? Quis eorum, qui sibi

sibi Bertinicam adem subiscere contendel int, machinationibus sese opposuit? certe hoc vtrumque Guilelmo acceptum referre debemus: ideoque ipfe einsque successores anno 1137. fuerunt Bertiniana domus tutores, ac perpetui vindices ab Innocentio Pontifice Romano instituti: Profecto non tennis, neque obscura fidelitatis nota in Audomaresibus, non tune modo, sed etiam deinceps emicuit, cum Theodoricus Comes arcem Teruana aduer sus sacerdotii libertatem ab Arnulpho ciuitatis Principe, seu potius feditionis face, excitatam euertisset, cumque per Calestinum, Lucium & Adrianum summos Pontifices, ac Theodoricum Flandria Comitem cautum effet, nearx vllain: posterum Terusna, velintraprimum eius lapidem exadificaretur; testes, qui tam graus negotso jubscriberent, è primaria dignitate Flandrica tum Ecclefiastici, tum ciuiles adhibui, ques inter Gerardus Audomarensis Gui-

Guilelmus Audomarensis, Balduinus Baliolensis cuius prosapia Euphemiam Guilelmi filiam nuptam fuisse modo diximus, vi superstes aliquis. semper è fidelissimà illa stirpe extaret, qui Flandrici Comitis res sartas tectas conservaret. Tanta fidelitati respondit inreligiosas familias munificentia singularis: Namque virtus virtuti it Comes, & catenatatam piorum nepotum series catenatas etiam viriutes perpetuò secum aduexit. Celeberrimum est non procul Audomaro Claromarisci canobium, vbiolim magnus ille Bernardus, postquam mellifluis concionibus & salutaribus. exemplis oberrimam sementem in iis. partibus fecerat, plurimos adreligiosum institutum aggregauit. Placuit VVilelmo Iuniori S. Audomari Castellano viri sanctisimi simulque Theodorici Comitis, qui luculentum illic domicilium condiderat, religio. Vigitur illi turma iam divinis obsequiis

quiis deuota ad spiritalis belli nernum quidpiam adderet, plurima terra pascuosa ingera, paindique agrum adiacentem legauit: sed munifica manui amulatur KValterus frater, nouo. desiderio accenditur, quod nonnisi vberrimo suorum pascuorum Merkemesium dono extinguere potuit. Potuisset forsitan Guilelmus Iunioris filius, etiam Prafectus, patris patruig, votis refragari: at nil incundius habuit, quam ve illi pia munificentia adsti. pularetur: sciebat etenimid sibi magnomerito verti: & Tibi, Comes Generosissime, eximio bonori, latitiaque verti debet, quad à maioribus tuis locupletatum hoc monasterium iam recens à summo Pontifice, Te vidente & annuente, infulasit donatum. Sed à canobio in canobium pedem transferamus, Goccurret nobu illud Andreanum Pramonstratense, quod Sumptibus & industria Guilelmi Audomarensis tum Morbequit toparcha

cha recentibus operis fuit instauratum: constiterat prius in Moresquellio, & S. Indoci in nemore nuncupabatur, cumque eius possessiones, opesque à maioribue suis non mediocriter auct as Guilelmus Castellanus diffluere animaduerteret, eas strenuo labore collegit; annuos prouentus addidit, omniaque pristino nitori restituit. Possine main findium in rem facram acreligio sam excogitari? propterea merito crediderim Dominum Deum tanto benedictionis rore hans beaffe profapiam, vt et Castellania seu prafectura Audomarensis ad 1385.annum pertinacissime adheresceret, nec. ella solum, sid insuper Reningana ditio, Falcober gense dominium, Morbecanatoparchia, quasito idem gemma: eim diademaii illustrando accederent. Etsi verò memorent: Annales Valterum Morbequit Dominum anno 1286. Castellaniam S. Audomari in Flandria, Vieschap, Stamfort, Hasbruik

bruik complectentem Guidoni Flandria Comiti tradidisse, cumque priuilegiu quibusdam in ditione Castetanà vendicandis permutasse: tamen. hand inceries permutationis ipsius. monumentis extantibus relinquitur exploratum, eam à primaria Andomarensi fuisse diversam, quam tum temporis. Guilelmus huius Valteri nepos: iure hareditario possidebat. Verum cur hisce tricu impedimur, eum liceat ad pulcherrima facinora, qua nostris oculis obuerfantur, enotare: si quid in Audomarensi familia. (qua ad vulgi: lubentiam variis tum insigniebatur nominibus) omnium vocibus & scriptu fuerit decantatum, certe est illustre Dionysii Morbecani in bello Pictauensi stratagema. Anno 1356. Ioannem regem Gallie inter & VVallie Principem grauissima intercesserant inimicitie, nullo, nec Pontificis, nec Cardinalium, nec Principum aliorum bortamento dirimende. Atrox in a-

A:

1

gro.

gro Pictonico pugna committitur, plurimi e Gallico perillustri sanguine. occidunt, in Ioannis munitissimum agmen fit irruptio, cumque certatim omneseum intercipere gestirent, Dionysius, vt erat grandis corpore & viribus, per confertisimam suorum multitudinem viam sibi vi ad Regium latus struit, eumque ad deditionem compellat, compellitque. Ioannes, qui caterorum manibus se credere omnimode tergiuersabatur, vt vidit in Dionysii vuliu nescio quid supra vulgarenobilium genus, vique Morbecani nomen inaudut, nihil cuncta-. tus, dexteramque chirothecam porrigens, en, inquit, me tibi dedo. Ecce tantus ille Monarcha, qui paulo. ante plurimos manu prostrauerat, victorias praclarissimas sua indu-Stria pepererat, Morbe: anu nutibus se iure belli submittit. Que porrò noue faces regio animo inarserunt? Fuit, non dubito, anno samillam stirpem olim

lim & Comitum, & Principum, & Casareo sanguini congerminantem plurimummente veneratus. Verum samagnum est in bello cepi (Regem: an minus, parua militum manu quina subegisse oppida, suoque Imperatori subieciss? Anno 1496. Gallia Rex armorum vi Audomarum, Bergas, Dunkerkam, Gravelingam, Burburgu Maximiliane Casari ereptas occupabat. Sed Philippus Audomarensis, ordinum ductor per-egregous, qui ciues Audomarenses in suam tutelam susceperat, non tulit Gallicam andaciam, eisque insignem adeo pradam inuidit. Patebat Audomari per quandam muri labefactationem quamuu. arduus in civitatem aditus: noctu Philippus cum viginti duobus furtim subrepens per eas parietinas ingreditur, sensimque omnes ad prasidiariorum arcem perneniunt, vbi felientibus, quos secum tulerant, cattu, tantum terrorem incussere, vt quis-

que fugam, qua poterat, capessinerit. Emunità postmedum ciuitate, quattuor alias civitates cum suis tantum: militibus est aggressus, easque omnes: breuttempore, mire artificio in Maximiliani Austriaci ditionem redegit. De sequenti annorum centuria quicquid dixero, minu erit quans qued testari poterit ciuitas Ariensis voinersa, Remansit in corum animus indelebilis pristina reverentia & amorienota, quo anum, patrunm, aunaculumque vestrum olim Gubernatores suos sunt profesuti. Et presertim Ioannes auus, quantopere ciutum suorum mentes denintecrit, testes funt adhue viri diutina canitie venerandi, qui vix illim sine mixtie gaudio lacrymis possione meminisse: quippe dum memorant eum aifficillima tempestate clauum reip. tenuisse, Rem Christianam mordicus tutas tum, ocum turbulentisima illa d legitimo Principe desciscentium procella

sella sauiret, tanquam Marpestam cautem immotum permanfiffe, ge-Strunt quodammodo, & se tamprasellenti Domino, tamque probato equitum Ductori subditos fuisse gratulantur. Quanto cum amoris sensu eosdem audio recensentes numerosam decem filiorum prolem, qui, vt aiunt sacra pagina, erant veluti nouellæ olivarum in circuitu mensæ paterna, aut poisus castrorum acies bene ordinata, è quibus fortis primipilorum decuria, aut infognu curia conflari potuisset: etiamnum viget Domini Robeccani memoria, qui ingenti corpore ac minaci vultu hostibus fugam, Herculea verò manu perniciem intentabat, viget caterorum fratrum gloria, quam nulla atas nullaque oblinio vnquam obscurabit. Et de Ludonico parente, deque Gisleno patruo silere nefas esset. Infinita prope hominum egenorum multitudo clamat inopiam foam ab

33

ci

0

-

M

gg)

es

2

1

123

Te,

43

lla

ipsis non minus frequenter quam opportune fuisse sublenatam, imò vita conseruanda rationes secundum Deum ex illu fontibus promanasse. Extant in Ariensi wrbe eorum pia beneficentia augustissima monimenta. Quidquid modo incolunt Capuchini Patres, quam excolunt aream, quicguid templi, quicquid domicilis, hor totum quantum cunque est, quod certè maximum est, domui Morbecana referent acceptum: nec illud modò, verùm etiam quotidianam stipem ab eadem vestra manu sentiunt vbertim cumulari. Sentit pariter, Ariense Societatis IESV Collegium dotem suam amplissima Roberti munificentia roborari, sed quidni sentiat eam non minus illa priori matorum suis prasidiis velificantem? Sed ecce tacenti mihi se offert Amitatua Ioanna, inclyta virtutis famina, qua dum nobile suum stemma sum Montmorent cao innxit sanguine,

profecto virtutem cum virtute, bellicam laude cum bellica laude, antiquitatem cum antiquitate sopulavit. Liceat illis stemmatis sui canitiem à Lisbio Lyoia Regibus oriundo deriuare: en antiquitas. Liceat Lisbium eadem cum magnoDionyfio gloriosissimi marsyrii laureavedimere: en virtus. Simuletiam Amorrhaum Maurum ab stanis in monte casum merito depradicent : en bellica gloria. Quam ergo congrue, quam opportune hi duo surculi in vnum coaluere, sed quanta ex his surculis excreuit arbor, quam patulis iisque frugiferis diffusa ramis! Qua Belgii oranon generosis eius fru-Etibus exultat? Gaudet Leodium suo Francisco, qui nuper in Stegrensem successit Comitatum. Gaudet Benedictinus Ordo suo Antistite Antonio. Gaudet Societas IESV suo Florentie. Gaudet suo leanne Belgica nobilitas, qui felici germine Montmorenceam strpem, simulque Au-

ť

-

7-

1.

1-

Z-

34

16,

domarensem ab interitu vindicavit. Qua cumita sint , Comes Celeberrime, quanta latitia seges tibi potest oboriri, dum animo per tot tuorum firatagemata, per tam excelsos Christianarum virtutum montes graderis: & verè animo graderis: etsi enim hac tabescentis mali vis te cubili iam multà hyeme, multaque astate affixum detinuerit, eas tamen Heroica Virtutis notas exhibes, ve nihil adeò generosum, adeò prastans ab ataun tuis unquam promanarit. Quid porrò inusitatum magis, quam annuum hunc dolorem non menstrua, non hebdomadaria, non diurna, sed ne momentanea quidem querimonià, aut massitatione prodere? Quid magnanimum magis, quam constanter asserere huiusmodi agritudinem tam benigne corpus castigantem non morborum catalogo ascribendam effe? quam famulos subtristi ac demiffe

12,

DEDICATORIA.
misso vultu heri sui cubile circumstantes, serena fronte contueri, & ad
hilaritatem idetidem exhortari. Huius igitur Aegrorum Schola non solum
Mecanas esto, sed Prases, Pharos, Prototypon, Tibique Superi pro tot tantisque meritis basilicam valetudinem
largiantur. Vale. Aria. Kal, Decemb.
Anno Salutis M. DC, XVII.

me; ve lanamentana, arque ex co

IACOBYS MALLEBRANO; è Societate lesv.

abdomai natorem is incerte

2.2.4.2. & fulcomands cum

135 qui medicos, fenas montio
165, ac forfan div na indibnio

16abent. To quarro, tervolo,

16quicunque animum & corpus

16oloribus confixum trahis. In
16curios hic, fi tuis malis folatium

17.2.4.2.

oid

7-

793

073

ef-

te-

domarensem ab interitu vindicauit. Qua cumita sint, Comes Celeberrime, quanta latitia seges tibi potest oboriri, dum animo per tot tuorum stratagemata, per tam excelsos Christianarum wirtutum montes graderis: & verè animo graderis: etsi enim hac tabescentis mali vis te cubili iam multà hyeme, multaque astate affixum detinuerit, eas tamen Heroica Virtutis notas exhibes, ve nihiladeo generosum, adeò prastans ab ataun tuis unquam promanarit. Quid porrò inusitatum magu, quam annuum hunc dolorem non menstrua, non hebdomadaria, non diurna, sed ne momentanea quidem querimonia, aut mussitatione prodere? Quid magnanimum magis, quam constanter asserere huiusmodi agritudinem tam benigne corpus castigantem non morborum catalogo ascribendam esse? quam famulos subtristi ac demiffe

Sil.

DEDICATORIA.
misso vultu heri sui cubile circumstantes, serena fronte contueri, & ad
hilaritatem idetidem exhortari. Huius igitur Aegrorum Schola non solum
Mecanas esto, sed Preses, Pharos, Prototypon, Tibique Superi pro tot tantisque meritis basilicam valetudinem
largiantur. Vale. Aria. Kal. Decemb.
Anno Salutis M. DC. XVII.

LACOBYS MALLEBRANO; è Societate IESV.

conficency of the conficence o

College

0-

id

n-

793

073

ef-

de-

isso

LECTORI S.

MICE LECTOR, non tenuem neque obscuram amoris in te mei notam percipies, si

me, vt leuamentum aliquodanimo tuo adferam, atque ex eo afflictionum spinas euellam, cætera mea studia missa facere consideres. Ne verò cum homine cutem bene curanti, suoque abdomini nato rem me habere credito: & multo minus cum ijs qui medicos, sanas monitiones, ac forsan diuma sudibrio habent. Te quæro, te volo, quicunque animum & corpus doloribus consixum trahis. Inuenies hîc, si tuis malis solatium

optas,

lu

91

in

94

pi

le

ab

optas, remedia anodina & mitigatoria, quæ etiam in leniendo & mitigando malo suam efficientiam insigniter comprobabunt. Scio enim consolatores nimiùm serios, tristes, importunos, non solum non mederi vulneri, sed potius vnguem in vlcere relinquere: vt etiam vultus medici seuerior & horridior egrum mouere, & arterias solet commouere, qui serenus aliàs, velut sol quidam, eius métis tenebras, molestasque nubes dissiparet. In duplicem scopum collineathic libellus: primò corpus curando cor exhilarare; dein animum falutari doctrina imbuere, solidaque armare constantianititur, in eo chirurgum belle imitatus, qui scalpellulum intra gossypium vnguetis delibutum occulens, dum simulat se vicus · lle oblinere, sensim infligit vulnus,

†† 2

82

Inium
ptas,

G

.

0

e-

re

ni-

erc

ım

io-

rio

10,

& penèsine sensu, vt maiorem de huiusmodi vafritie ridendi, quàm plorandi ansam habeat æger, imò salutiferum proditorem illum eo arctiùs amplectatur, & luculento nummo donatum dimittat. Ne olim, Sacrificiorum tempore, ouium boumque immolatorum mugitus, populi animos nimio horrore concuterent, voluit Deus tem plum ingenti tubarum lituo. rumq; numero personare. Tuz infirmitati pariter hic prospectum volo: ne forsan dolorum magnitudo te obruat, vanique terrores animum in diuersa rapiant; ea remedia conquiro & præscribo, quæ afflictam euam mentem reficiant & corrobo rent. Ex mea igitur apothecaleuamen accipe, & simul que fint Christiani hominis partes 20 munia, dum æger eft, edifce. Eo

rum,

D

E

rum, qui iniquo patiuntur ani. mo, maxima est societas: huic reges, monarchas, mortales denique omnes, serius, ocyus, nomen dare videmus. Quid porrò aliudvita hæc est, quam aër quidam infestis fulguribus inardescens, quàm mare tempestatibus & procellis agitatum, quam terra continenti grandine perculsa, mortuorum cranijs albescens, occisorum sanguine ebria? quid denique aliud vita hæc, quam cœlum frequentissimæ eclipsi & mille portentosis & infelicibus cometis obnoxium? Ecquis tot malisibit obuiam? Ecquis Lernæam illam Hydram extinguet? Conabor ego viroru prohorum vulneribus curatricem manum adhibere: & quia cominus omnibusadesse nequeo, librum mitto, qui vicarius meas partes sulcipiet. Eum in Ecclesia Dei appendo, † † 3

e

16

).

a

CJ

m

uc

am

bo

alc-

fint

5 26

Eo.

rum,

LECTORT.

pendo, vt quemadmodum olim in Æsculapij templo appendebantur tabulæ malis omnibus alexipharmacum spondentes, sicetiam tuis liber hic spondeat, atque etiam, si cum attentione perlegeris, impertiatur. Qui huius miseræ vitæ incommoda eodem semper tenore constantiz ferre potest, artem callet scitu difficillimam: quis est hic? & laudabimus eum: qui, inquam, in rebus secundis & aduersis eodem passu ambulat, non eum Cæsari. bus modò, sed Deo similem iudico. Id autem in votis vnicum habeo, te in eo statu constituere, in quo futiles mille formidinesique miseram mentem discruciant, proculamandare pofsis. Pallas sapientiæ Dea, galea. ta, hastataque prodit è cerebro Iouis, ad omnes difficultatum o. bices perrumpendos. Vnde tibi

tibi patientia enascetur, nisi è verbo illo diuino, salutaribusq; eius Ecclesiæsermonibus? Siad millemonstra, que in perniciem nostram coniurarunt, extinguenda, oportet virum Christianum perpetud armatam habere manum: vnde ipse sibi depromet arma? nisi è cœlesti armamentario, ad quod olim Paulus suum Athletam remittebat, vt inde scutum fidei, gladium verbi Dei, galeam salutis, & loricam iustitiæ assumeret, seque hoc pacto hostibus inuictum exhiberet. Ingenium alij suum, & genium fatigent, in curiosatua mente pastenda, in tuo intellectu subtilibus disceptationibus acuendo, in memoria multitudine rerum exquisitarum farcienda: malo ego tuas plagas curare, cordiscicatrices obducere, ægritudine lenire, & è I E sv CHRItt 4

æ

u

u-

c.

m ri•

u.

ım

re,

di-

dif-

of-

bro

no.

nde

tibi

CHRISTI vulneribus in tua sanguinem deriuare, vt sanentur. Grato igitur animo accipe ardens, quo slagro te ad patientiæ certamen animandi, & adæternæ gloriæ coronam perducendi, desiderium. Dominus Deus, meos labores studiaque bonitate sua beans, te meq; magno illo benesicio ac fauore dignetur. Vale.

BENIGNE LECTOR,

Egepag. 22 lin. penult. afflictio. p. 60 l. 200 vlr. culpam, si te. p. 70. l. 26. anthropophagos. p. 71 l. vlt. persundor. p. 85. l. 9. catasthus. p. 96. l. pen. sphingem p. 116. l. 18. modico catarrho. p. 126. l. 21. eclipsin. p. 119. l. 17. canali. p. 197. l. 21. inuoluunr. p. 287. l. 12. Tecuses. p. 221. l. 1. doctrinam p. 330. l. vlt. vt proc. p. 401. l. vlt. tortoris. p. 448. l. 19. vocaris. p. 520. lin. 2. anime. p. 543. l. 2. tigrides p. 584. p. 13. cacodæmonum. p. 635. l. 10. pictura.

akakakaka Akakakaka

INDEX CAPITYM.

5

e |-

1. 0. 10. 17. 16. 17. 16. 17.

Ffisitionis causa. Ca	A T.
pag. I.	
Illustris Elizabetha Hi	moarica
pag. 1. Illustris Elizabetha His patientia. Cansolatio generalis pro quouis agro	8.4
panemia.	p. 30.
Consolatio generalis pro quouis agro	. Cap. 2.
P.44	
S. Ludonici regia agritudo, regiaq	410 000 000
	MC 111013.
p. 63.	
De podagra morbone articulari.	CAP. 30.
P. 77.	1 . 7.
Guilelmi Miches lepida sed mira	alginas-
nis curatio.	P. 102.
nis curatio. De oculorum dolore. Cap. 4.	p.166.
C. Cuildeni amaiana mana lan	,,,,,
S. Guilelmi cacitas nona lux	mentara
p. 127.	A STATE OF THE STA
De Surditate.	D 128
p. 127. De surditate. De Melancholia. Cap. 5. Hominum clades maxima.	Le same
De Melantholia. Cap. 50	. 151.
Hominum clades maxima.	p. 173.
Antidotum spiritale ijs, qui à medi	camentis
& medicorum pra criptis a	
Cap. 6.	p. 181.
Cap. 6. Iordanus Dominicanorum General	is medico
obtemperare rennentibus in	
The state of the s	
	p. 237.
Iactatis febri, & appetentia carent	ibus fola-
and the state of t	tium.

tium. Cap. 7.	p. 245.
Nicolca e Picardia oriunda	quinquagena-
ria patientia.	p. 166.
De mesumortis Cap. 8.	P. 275.
S. I becaera obnixe de obei	undo martyrio
certat.	p. 301
Imaginatio omnium maloru	m oxigo es for
mes. Cap. 9.	p. 313.
Maria Ogniacenfis calestiun	retum com-
mentatione omnem ima	
bulam pellebat facillime.	
Congrua axiomata ne agri v	irtatum fatus
labefactetur. Cap. 10.	p. 373.
B. Chryfostomi inconcuffus ani	mus p.408
Omnigenis bonorum malis	lenamenta.
Cap. 11.	p. 433.
Vita fenerius acta B. Clare	
leuamen.	p. 490.
Non deeffe agris pietatis ex	rcitia eague
Juania & facilia. Cap.12	
In S. Vincentio Ferrariensi a	Micho quantue
pietarie Confus	Tanada Alenas
Egris esse consultum ab initio	P-3)/•
A gris elle confuctura de santo	mores jacia-
mentis se munite. Cap	
Chrysaory procrastinantis bor	renaus exitus.
p. 609.	
Efficacissima agrotis consol	assones propo-
nuntur, è scripturss sa Cap. 14.	icris delibata.
Cap. 14.	p.618.
	PRIVI-
	,

PRIVILEGIVM.

E Go infrascriptus Societatis I Es v Præpositus Provincialis in Provincia Gallo-Belgica, iuxtaPriuilegium à Serenissimis Principibus nostris ALBERTO ETISABELLA eidem Societari nostræ concessum, quo Bibliopolis omnibus prohibetur, ne libros ab eiufdem Societatis hominibus compositos absq: Superiorum permissione imprimat, facultatem do GVILIELMO RIVERIO, ve libru cui titulus est Consolatoria Aegroru Schola, à R.P. STEPHANO BINET, Societatis nostræ, compositum, & ab alio eiusdem Societatis Latinitate donatum, ad sex annos proximos imprimere, & libere diftrahere posit. In cuius rei sidem has litteras manu mea subscriptas, & officij mei sigillo munitas dedi. Insulis 8. Iunij 1618.

3

3.

778

.

ĸĖ

9. 45

3:

15.

0-

a.

8.

I-

IOAN. HERENNIVS,

APPROBATIO.

HEc Schola Consolatoria
Agrorum, ex Gallico in
Latinum Sermonem translata,
nihil continet Catholica & Orthodoxæ Fidei, aut bonis moribus aduersum, quin immò multa Ægrorum solida solatia, ob
quæ lucem adspicere meretur.
Actum Atrebati hac 13. Octobris 1617.

Guilielmus Sucquet, Scholasticus Atrebatensis, & librorum Censor.

CON.

other mei lig de amiras d Infulis 3. Iuni, 1601

STESTESTESTES ENDING TO THE STEET OF THE STE

CONSOLATORIA

AEGRORV M

ET RECREATIO.

I. Aeger. II. Responsio consolantis.

CAPVT. I.

Aeger.

oria

in

ata, Or-

ori-

nul

tur.

ato.

imi

dio

lafi

V M virosiustos supra cæteros affligi, & maximè ægroru personam ac partes sustinere considero:

mirari satis non possum cam Deum res humanas administrandirationem suscepisse.

Respons. Nunquam vir iustus æger est, & quicunque se æA grum

1

grum esse queritur, hoc ipso iustitià vacat : nam tune iustum dixeris eum, qui indicet malum posse in co statu, qué præscripsit Deus, consistere tune iustum dixeriseum, qui decretis diuinis refragetur, libellumque ferat supplice, vt rationes suas Deus mutet, & hominum more palinodiam canat? Disce potiùs quibus rationibus ad fide. les seruos, & de meliore nota amicos duriuscule tractandos adducatur. Primò nouit quòd vitium in eo locu non habeat, in quo domicilium fixit ægtitudo, quódque omnis afflictio rite tolerara non in mediocre beneficium vertatur'illi, qui eâ commode vii velit: deinde vult corum virtutem in arenam & in hominum conspectum descendere: summopere enim recreatur spectado nouos Samplones,

p.

ta

ria

ſe.

ne

&

Aegrorum Schola. psones, Dauides, Gedeones, mandibula, funda, fragmentis testaceis, dilaniare, prosternere, profligare, leonem, Goliathum, exercitum, Dæmonis, carnis, morbidaque phalangis: se talem esse vir justus profitetur, dum animose malum ipfum adoritur, dum fortiter impatientix sua extorquet arma, dum generoso pede conculcar omnia, quæ vulgi fecem solent exanimare. Estamianto lapidi persimilis, qui exignitâ fornace candidus egreditur, & nunquam postea deteritur: gaudet eâ palæstrâ, quæ consentancam patientiæ exercendæ suppeditat materiam: non solida ei censetur virtus, nisi quæ labore pariatur: mundi & voluptatum sectatores, qui minimà afflictione pressi statim arma abijciunt, & languida colla sub sugum vi-

tâ

os

bá

at,

11.

tio

cré

qui

nde

nam

tum

nim

am.

nes,

A 2 tio-

tiorum omnium mittunt, mi-

rifice aspernatur. Mudus siquide molliter, & effceminate amat matrum more, que perpetuò liberos habét aut è collo pédentes, aut vberibusaffixos, aut cu-

pedias & pulpameta ligurietes; uidentia contrà Deus amat, & patru instar virili & seuero affectu: præ gaudio gestir, dum frons filioru desudat, du vbertim fluut lacry. mæ, du in lucta egregie exceptos videt, sine spiritu, imò ictibus contulos, & in suo sanguine natantes: Non adulatur, sed eos leonina medulla, pane nautico &ferreonutricatur:no velutvifus lingit, sed austeris cunis inuoluit, malo obcallescere facit, vt sic invirtutem masculă, æternitateque dignam adolescant.

Meger. Deus bone ! ecquis ille amor, in omnium miseriarum barathrum suos velle detrude. a

in

trudere, quando prædones nefandissimi in argenteis delicia-

rum aquis innatant.

Respons. Non ita est, bone vir: quod tu felicitatem, hoc summam miseria existimo: opimus enim & bene fartus venter animi vim & robur præfocat, hominem prope belluam efficit: per cupedias Cupidini ac voluptati patent fores, quibus ipsa in animæ penetrales sinus viam sibistruit, eiusque vires omnes captiuas tenet : na per edacitate salacitas trasit, ait Tertullianus, morbus auté vagas mentes colligit, Deoq, astringit. Du coturnicibus luculenter pastifuissent Iudai, & adhuc esce corum Psal. 77. essent in ore ipsorum, quid porro agerent, nisi lasciuire, ludere, vitulari, imò aureo vitulo facra facere? fed Deo virgam intentante mox toti ad pieta-

cant. quis Ceria.

.

1-

1-

es;

n-

ræ

rū

ry.

ep-

ine

cico

tVI-

in.

acit, eter.

e deude.

tem

tem componebantur, nec nissivi morboru ad meliore frugem reducebantur. Morbis ergo vittur Deus quasi satellitibus suis, qui te virgæ sue rigorem experturum àvoluptatibus abstrahat, à meridianosole auocet, in abditissimos recessus detrudant, & vinctis manibus pedibusque al sigant cubili, donec sapias ma gis. Sic loquitur Ambrosius.

l.g.inc.

Iam vides quamobrem Den multis castiget ægritudinibu etiam cos, quos præ medulli habet?iunceamıllorum prændet leuitatem atque inconstatiam, quætadiu aditum in co lum præcluderet, quo ad mor borum transissent, vt sic dicam Purgatorium. Vide quidpia maius. Cum ægrotare incipituas fores pulsat beatitudo; do mum verò intrat, quando mor bum velut amicum hospiter

Cui

te

ia al

tu.

tuis expensis laute tractaueris; ad te aliàs sospitem & sanum nunquam fuisset ventura. Sed quæres quænam sit illa beatitudo? si morbi caussas, finemque bene examines, videbis no tibi viquam solidioris recreationis materia accidisse, quam cum hoc miserum corpus centum plagis, centumque afflictionum modis obsidetur. Cur alioquin diceret Diuus Iacobus : Omne gandium existimate, Fratres, cum in varias tentationes incideritis. Miraris ipsos nebulones voluptatum omnium condimentis delibutos esse. essedoque triumphali laureatam suam fortunam in Beatitatis forum inuchere? Permitte, permitte cœlesti portione iam frui illos, qui nullum aliud cœlum sunt postea habituri. Hoc bellè pronuntiatum est A 4

is, er-

if

m

ti-

odi

, & af

m2

ibus

ullis

æuistan

ca

moi cam

piat cipit

o; do

piter

CU

, ,

Gloffa in Iacobi c. I.

est cœlitus oraculum: boninihil habent in mundo, mali nihil habet in cœlo:vnde boni, spe illius mercedis æternæ, quicquid in terrà contingit, ferre debent. Ne ergo ita in malum, quo premeris, tuus semper oculus collimet, quinetiam in honoris& gloriæ coronam, quæ tuo vertici imminet, feratur. Immensum gloriæ pondus cum afflictioni tuæ momento confer, & com perieste perquam vili pretioin gentem gloriæ the saurum com parare, etiamsi omnes mundia gritudines in te congereres Disce ex ore Isaiæ hoc arcanum dogma. Confitebor tibi De mine, quia iratus es mihi, conuers est furor 1445,0 consolatus es m Idemerueex D. Ioannis Apo calypsi. Vidit ipse leoné vomen tem flammas, quæ obuia qua que perdituræ videbantur, fict

C. 12.

per

ſe

perhorresceret bonus Apostolus,& in animi deliquium caderet. Verum sublatus est ex oculis leo, & mansuetus agniculus in eius locum suffectus. Omnino leo videtur esse Deus, & quidem terribilis, dum morbos comminatur, dum animum collabasce re, & corpus febrili horrore concuti permittit : sed ne tum lecticætuæ pedes,idest,infirmitatem tuam considera, oculum potius conijce in ceruical, vbi Deus est, vbi Agnus cœlestis, qui venit peccata tua sublaturus. Quacumque vexeris 2gritudine, siue molesta, siue diuturna, fiue periculofa, neu dubites plus ei mellis ac dulcedinis admistum esse, quam fellis, ac rigoris diuini.

Aeger. Ingenuè idipsum fateor; sed scio acetumvino mordacius esse, guttamque fellis dulcissi-

As

mum

fic v

il

11-

id

it.

e.

8

ti-

um

nis

m·

in

om

iz.

res

rca.

Do

erfu

Apo

men

mum liquorem inficere & exacerbare: vt etiam leuissimum quodque malum totam sæpe mentem infestat.

Respons. Effœminata pectora eò ignauiæ venisse credo, vt re minimâ infestentur, sed viri gene. rosi aliud canunt, sublimius quidpiam meditantur. Tibi ducis scandalo, quòd Deus sinat viros inflos acerbiffime afflica. rizergo de corum societate non censeberis: iusti enim illius rei ergo grates Deo referun, quam possunt maximas, & exi mij illius fauoris se indignos at bitratur. Deus, ait Dauid, repulisti & destruxisti nos, iratus es,o misertus es nobis, ostendisti populi tuo dura, potasti nos vino compun-Hiones, vt liberentur dilecti tui; & propterea immensam tuam ag nosco bonitatem, qui nos perdis vt salues, facisque vt vide antw

Pfal. 59.

Aegrorum Schola.

antur dilectitui in abyslum demersi, cùm suæ afflictionis flu-Ctibus supernatant, haurientes aquas cum gaudio è fontibus Saluatoris.

Aeger.

On videris mihi confona dicere: quomodo enim iratus est, & mi-

1ertus est nobis?

C

ic.

us

lu.

at ta.

on ius

nt,

XL

uli.

,0

pull

i; &

ag

per. ide

Respons. Non solum Daui- ingliss dis, sed etiam Augustini sententia est, Deum nonnisi iratum misericordiam impertiri, suique amoris vim acerbitatis vlnå metiri. Balsamum liquor est præstantissimus, sed non liquatum ex arboribus defluit, nisi priùs inciso & vulnerato earum cortice: sic quicunque generosum virtutis succum in mente habet, necesse est ærumnarum cultro quandoque

Histor.

concidatur, vt sui balsamini odoris suauitudinem longè latéque spiret. Ad comparandum liquorem optimum, quem benionium vocant, adhibetur hæc industria:primò fera, è quâ liquor ipse desudat, ergastulo clathrato includitur : dein domestici omnes fustibus sudibusque armati, quasi in bestiæ insontis mactationem coniurarint, ergastuli partes omnes iteratis ictibus pulsant. Fera in cutem suam agi putans, tremit tota, fremit, & vndequaque sudore perfunditur, qui pretiosissimi & fragrantis simi sudoris loco habetur. Vberrimus est in corde tuo liquor à fonte diuino manans, qui vlterius latere nequit:vult quippe Deus illum per plagas tuas emanare, per suspiria eructare, stillare per la cry.

Aegrorum Schola.

crymas, per sudorem effluere: idque vt fiat, necesse est te a. doriantur morbi, terrorem incutiant, imò ad offa víque pertingant, Divina illa manus animæ nostræ curat vicera, non secus ac medici chirurgique cors poris infirmas partes: nouaculam ipsi audacissimè tuæ cuti infligunt, ampullas igniculis suis in dorso fabricant, longâ fame sitique te macerant, lento calore cruciant, corradunt ossa, crura poplitesque secant, candenti forcipe luculentas carnis partes auellunt, venas aperiunt, ipsum corpus & sanguinem tuum prodigunt: fa quando etiam acerbissimas incisiones adhibere opus sit, tota domus insanis clamoribus copletur, parentes lacrymantur, infirmus stentoream vocememittit : interea medicus ridet,

0

3.

1-

in

e.

c-

iſ.

110

ns,

ult

la-

pi-

ry.

A 7

que-

th Confolatoria

querimonias flocci pendit, & crepundia reputat; & quod deterius est, huiusmodi hominibus, postquam suam carnificinam exercuerint, agendæ funt gratiæ. Et quare quæso?quia te suis tormentis insigniorem reddunt. Certò sciendum est, aiebat Demetrius, in nullum cadere posse calamitatem, nisi in eum, qui nunquam illam fubijt. Dicam amplius, non fine honore, non fine infigni decore hanc calamitosam provinciam suscipi. Calamitas, vt olim è facundissimo viro didici, teneras ac debiles mentes aspernatur, esfæminatos illos, quorum vis & energia nonnisi in pedibus est, non operæ-pretium ducit adoriri: si quæ Herculea & ro. busta pectora inuenit, effundit fese, pharetramque omnem cuacuat. Tale erat Iobi pectus,

Aegrorum Schola. tale Tobiæ, tale Dauidis, in quem siue leo, siue vrsus, monstrave similia emissa fuissent, facile à fortimanu retundebantur. Vbi verò calamitas te egregiè suis ictibus commoluerit, ne distidas: habet enim penes se coronas, laureas, serta florida, quibus verticem tuum infigniat, & virtutes tuas memoriæ sempiternæ consecret. Salubrius quidpiam addam: fi perfecte curari desideras, in mediam ichuum ærumnarumque aciem te conijce : Deus enimitase gerit erga famulos suos, vt quondam se gessit Imperatrix ergaPalæologum Cæsarem. De eius vita ob insana. Egna. bilem morbum erat conclama- tius tum, cumecce anicula Impe- izoloratricis auribus inculcat vni- go. cam rationem restaurande Cæfarez Maiestatis superesse, vt

n

t.

)•

Ċ

m

2

25

ır,

VIS

us

cit

:0.

dit

em

tus.

nem-

mempe omni moleftiarum genere tamdiu diuexetur, donec ira feruentissima excandescat: sicenim, aiebat, motus illi ardentes facile dissipabunt crassiores pugnantesque in eo humores, posteaque succedens natiuus calor feces per omnes corporis sinus dispersas absumet. Habetur mulierculæ fides, & actutum mandatur aulicis, vt pessima quæque hero diue. xando excogitent, & ne quid sibi mali inde cudi formident, Imperatrix spondet fore, vt totum negotium in suos humeros redundet. Nunquam lepidius aliàs spectaculu: nam famulus, si ab Imperatore euocaretur, tergum præbebat: si patinæ ab eodem rogarentur, porrigebantur scopæ: si potum peteret,ferebantur cibi, & è contra. Ipse verò cogitans num forte deliS

S,

S,

eid

It,

0-

05

us

us,

ur,

ab

an-

fe•

ple

rio

rio aut illusione mens caperetur, seque videns sanissimi esse cerebri, totus excandescebat, vociferabatur, minas horribiles intentabat. Adest vxor, vultu quam potest compositissimo: animaduerto, ait, aliqua in ore Maiestatis vestræ iracundiæ indicia. Quid aliqua?respondet ipse,imò ita efferuco, vt nesciam quid me hîc vinctum detineat, quin iam inuolem in istorum nebulonum caput, strangulemque singulos. Quid, vxor, hæc pateris?abeant, abeant in malam crucem perditissimi:subducebat se quidem, sed alij in eorum locum sufficiebantur ad ludibria facti fictique magis. Primo mille salutationi. bus Regis sui gratiam captabant, si medicum peteret, præsto esse:id, inquit, expeto : num forsan, Domine Doctor, expediat

diataliquantulum gargarizare? medico id supra modum approbante, iubenteque ve limpidissima aqua in promptu deferatur: lepidi illi congerronesse mutuò contueri, nihilque immoti præstare. Quare irâ acrius sæmete, in Imperatricem inuchitur: Itáne Imperatorem tuum, maritum tuum excipis? Maritum? quid ais, maritum? d vere infaustum meum connubium si tam lepido homini fuisse maritata: ne millesimam quidem eius, quod tibi exhibetur, obsequij partem commeruisti. Hic sui impos factus est, & velut ignem flammasque spirans, omnia stragula huc illucque disijciebat, omnes læsæ Maiestatis reos asserebat. Ad hos clamores facta est in conclaui solitudo, iamque bellam tragædiam acturus erat, nisi virisex robusti, qui post aulæa

ó

15

1.

m

a:

s,

iij

ui

m

2.

it,

ta

ac

it,

u· ea

læa excubias actitabant, bonum ægrum lecto adhærere coëgisset. Omnia igitur ad morbi leuamen necessaria promptissimè & opportunissimè subministrant, itaque apposito verborum lenocinio eius arbitrio palpantur, vt breui choleram omnem concoxerit Imperator. Sequenti luce regreditur vxor, cateriq; aulici, quos vtipse circumspexit, hesternam tragœdiam memorat, ijsque exprobrat. Omnes attonitis similes aiunt suam Maiestaté falli, nec se esse quos putet: cæperuntque nouas nugas comminisci, & comædiam priori ludicram magis exhibere. Quam ob rem postquam egregiè excaduisset, & comminationes sexcentas euomuisset, iam solus existens cœpit delirare, sibique dicere. Quid hocrei est? num forsan à mente

mente sim alienus?num ipsi amatorium aliquod poculu mihi propinarint? vel nitantur persuadere me id esse, quod non sum, aut non id esse, quod sum? Vbiergo diu mentem huiusmodi secum dissertatione distraxisset, hanc addidit, nec aliam poterat, conclusionem: sum reuera Imperator, nec video cur possim falli. Essicax ei fuit hoc remedium, quo cholera pinguiores humores attenuauit, furor decoxit, medicamenta penitus exterminarunt: sicque omnino conualuit, imò per solidos viginti annos basilicè valuit. Recensita postmodum fuit sæpenumerò tota stratagematis series, nec ægrè tulit, quin potius vxoris egregium laudauit animum: famulos, quos centies patibulo deuouerat, luculentà pensauit mercede, nec nisi cum hilari

Aegrorum Schola.

hilari vultu idipsum familiari.

bus referre consueuer at.

III.

Aeger.

Vid ex hac insolenti & memorabili sanè histo- de Ce-

ria concludis?

i

10

115

10

11-

C-

e.

iùs

ni.

pa-

ntâ

um

ari

Respons. Quemadmodum Imperatrix maritum suum seuerè tractando propè ab Inferis reuocauit: sic Deum multa ægritudine lacessendo, nos in virtutis viam roborare, & in coelestis patriæciues sensim efformare. Visuntur alicubi serpentes, qui suauiter icti paulo post occidunt, si verò icus ingemines, melius se habent. Delicatuli, & qui numquam aut summis tantum labris morborum absynthium degustarunt, vix Dei vnquam meminerunt, eius gratiam cito deperdunt, & si corum aliquos aternas pænas euadere

S. Hicron t. 9. Epift.29. reo l'afchal.

con-

contingat, certè eos grande miraculu patrasse ceseo: scio enim

maxime ærumnis oppressos se-

curiore vià & magis copendia. riain cœlum tendere. Hac in re potissimű excelluit aurea Chryfostomi facudia. Cur, inquit, B. Paulus madat Timotheo, vt ad stomachu lapsum releuandu ab aquæ potu cofugiat ad modici vini medelam? cur ipse, qui tam facile in alienis corporibus etiá mortuistanta exhibuerat virtute,non medebatur?cur Deus ipsius Pauli, cui tata Ecclesia negotia crediderat, ægrotű corpus non instaurabat?rationes audi. Homo in primisita facile prop. ter meritorum magnitudinem in arrogantiam extollitur, vt

omnis virtutis eius succus in

leuissimum aërem resoluere-

tur, nisi afflictis cor intra mode.

stiz limites velut in quadam

tr

pixi.

Homil.
1 ad
Pop.
Anno

pyxide inclusum continerct. Ne magnitudo, inquitipse, reuelatio. nu extollat me, datue est mibi stimulus carnis angelus satana, qui me colaphizet. Sccudo id fir, vt Dei virtus illustrior appareat, qui per manu adeo infirmam & macam tam preclara edit facinora. Deinde, vt cæteri maiores animos concipiat, dum vident eiusdem sibi farinæ homines sublimia & propè cœlestia moliri, vtq; manifesta fiat sinceræ erga Deu fidelitatis nota: quadiu enim cœlesti afflate fauonio iucude &sine nube viuitur, tu Deu colere non inustratu, nec multum laudabile censetur facinus. Veru si tibi effundatur sanguis, si bene pungentis podagre acrimoniam persentiscas, si tui corporis symmetria in copage sua graue detrimentum patiatur, si denique vehementi morbo detentus, & quali

1

i

n iã

p.

us

di.

em

in ere-

de. lam

pixi.

quasi in barathro constitutus id præstes quod Angeli in cælo, diuinam scilicet bonitatem totis visceribus deprædicando: tum cœlum stupet, tum gloriatur Deus sibi famulos in medijs ærumnis adeo fideles superesse. Visnosse qua alia adhuc sitra. tio?vt nobis velut digito monstret huius mundi fallacem vultum,& perennium deliciarum nobis amorem ingeneret: nam mox vt morbus importunis suis doloribus omnes voluptates? pectore tuo ablegauit, nolem volensque ferris in Deum, inch pisque cœlestia sapere: tunc Deus cœlum aperit, inusitatam quampiam dulcedinem in prz. cordia tua illabi permittit, w sanctis & efficacibus illecebris suis tuos sibi deuinciat affectus, no qui postea Angelorum ambro no siam prægustantes,& Regis su bu

C

fi

ta

m

premi epulas prælibantes, nauseam bonorum omnium terrenorum concipiunt. Rationem penè omnium elegantissimam è manibus elabi mihi siueram, ardentissimum nempe desiderium, quo flagrat Deus verticem tuum coronis redimiendi, dexteram palmis ornandi, mentem gaudio complendi. De zgris, futuris aliquando cœli incolis, idem esse reor, quod de Indis narratur, qui cutem faciei incidunt, ad gemmas ei inserendas, & is, qui in pluribus corporis partibus est sauciatus, cuique maioribus cicatricibus discriminata est facies, eò pretiosioribus lapillis renider, & mortalium elegantissimus, felicissimusque deprædicatur. Quis igedus, norat quanto splendore Deus nbro nostros cruciatus illustret, quigis su bus stellis nostras plagas obducat,

),

aijs

ſc. a.

n.

ul um

am

fuis es à

lens

nci

unc tam

prz.

t, VI

ebris

prem

cat, quàm frequenti diademate hoc caput insigniat? Gaudetsi quando animaduertit tot coro. nis, tot laureis nobis tepora & manus deficere: vult vt sciamus mométa erumnaiú nostrarum, & vt sic dicam, atomos (quæ tamen montium instar parent oculis pusillaru mentium) consolationis immeso pondere compensari. Mihi crede, imò Apo-Rolo, Non sunt condigne passionu huius teporis ad futuram, gloria qua

reuelabitur in nobis. Adhuc ergo quidpiam patietiæ tibi impera

Aeger. Quicquid dixeris, longæ moræ opusest, & nullamsic armatam patientiam reperias, quæ non cedat manus aliquado violento morbo, & ita pertina. citer inhærenti, vt medicos peritissimos quosque soleat sui v duratione fatigare, ac eludere m Oqua diuturnus meus hic mor de

bus

bus, nec idcirco tamé mitior est in carne & ossibus meis corrodendis.

Resp. Hoc cum reliquis tuæ felicitati adscribe:nam si modò per hunc morbum ante-2cte vitæ noxas non emaculas, eò diutrùs Purgatorijs pænis macerabere. Labeculas hincinde animotuo aspersas notauit Deus, quas satius est lacrymis iam eluere, quam illic cremandas relinquere. Illine forfan improperes quòd hîc tuum malu anticipet,& quodammodo præmitiget?Impatientia tua ardenti camino te destinarat:sed (vide diuinam clementiam) istius supplicij loco mollis culcitra te excipit, regium seruitium tibi os pe exhibetur, amicorum frequens at sul visitatio non mediocre leualudere men addit, multæ etia sunt suo ic mor dolori intercapedines, siue som-B 2 no

0. 38 us m, ta-So. mpo. iones i qui

e

pera. lon. m lic

ergo

erias, quado rtina.

bus

8

no interueniente, siue virorum sapientum & pientissimorū colloquijs, & sexcentis alijs modis. Ponamus nullam adesse intercapedine, prô quale meritum, constanter & ad amussim diuinam exequi voluntatem! Quid scis, si Deus non statuat te futuræ posteritati exeplar? permitte eum, quod vult, facere, quando quidem supremus sit Dominus O spectaculum insigne, cerner hominem ita Deo suo sidum & adhærentem, vt etiamsi cor pus carne & viribus suis denu. detur, ipse tamen ne hilum suz fidelitatis amittat, sed in suo flo reac vigore permaneat; nonutet, sed sux constatix perstet ba si/quò plo carnis deperit, cò plus animi accrescit : corpus quide vndiq; patet, vndique terebratum est, sed vtipse animus cor que auro obryzo probatius ap

Chryf. homil. de fua expulf.

pareat: quot plagæ, tot honoris fenestræ, per quas generosa animi indoles quasi in proscenium & hominum confpectum veniar. Quamuis conclamatum esse videatur, inconcussa tamen stat patientia de cordis statione non cessura, nec cum hoste humani generis de pace collocutura. Lacrymis & sudore vndequaque perfluat corpus; tamen in ore & oculis alacritatis notæ remanebunt: & si totus illabatur orbis, & si cœlum tellusque in eius coniurent perniciem, nullo tamen pacto de sententià dimouebitur. Qui Deo suo adhæret, extra aleam est. Ne verò dubita Deum tuo lecto assidere ad excipiendas tuas lacrymas, ad animum roborandum, ad extergendos sudores. Ambabus vlnis tenerè te ample-

ol.

is.

m, ui-

uid tu.

itte

do

lus nere

um,

COL.

enu.

fuz

o flo

o nu

t ba

plus

quidé

ebra.

S COL

us ap

pa'

plexatur, & si fateri velis, cor ipium occupat gratia sua, & nihil magis procurat, quam te breui gloriæ suæ bonis cumulare. De te enim dicit Christus, Cū ipsosi in tribulatione, eripia eum, Ergloriscabo eum. IV.

Aeger.

I fortè Deus melioren
à me vitæ rationem exi
gat, iureiurando paci

in eius obsequiu me impensui

Respons. Nautis es persimilis dum altè in aera superintumel centes sluduum cumulos se runtur, vel inter conslidante vndas agitantur, vel ad inopinatos scopulos & Charybdes alliduntur, dum ne latum quiden vnguem à morte distant, quen non Cœlitum implorant? cu non Beatorum, & fortunas, & viram, & corpus & viscera de nouent

t ip. ihil reui . De oren ex. aci vin fui nilis me os fe ante pina s alli niden quem t ? CU nas,& ra de ouent

uouent?Ipsosmet crederes viros esse sanctissimos, quos Neptunus tergo suo per omnes oras securissimè trasuehere debeat. Breui post tempore succedat malacia, desauiant furie maris, exscendat ad littus ipsi, aut saltem in tuto anchoram fixerint, primum quod acturi funt, erit in Lethæis aquis & vota & pauorem omnem sepelire: de Sanctis ob perceptam forte opem celebradis nulla mentio. Notastiqua cito impregnantes vento fluctus in spumam auramq; refoluantur:faciliùs coru pietasin fumos abit. Vix pariter sanabere, quin mox ages de cute benè curandâ, de lapso abdomine instaurando, de mente recreandà omni voluptatu genere, quibus vacauit hactenº:deDeo poltrema aut nullapotius erit cogicatio. Animaduersu est eos, qui ad ChriChristum Dominum solebant ventitare, semihomines fuisse; quippe vel crure ligneo gradu trahentes, vel luxato brachio, vel arefactis offibus, vel omni corpore languescentes. Huius modihominű suisolum partem possidentium corona cingebatur, de Xenodochiorum exuuijs suam conflabat Curiam ægroti, mortui, mania capti, vicerati, purulenti, eius seque læ pro more destinabantur quos bonus Dominus sano corpore & anima dimittebat Quotusquisque verò comptu lorum iuuenu ad eum accedit, nisi forsan ad conuitijs & dide rijs lacessendum? Omnes Hie rosolymitani benè valetes corpore & fortunis, plus terebant temporis in comà calamistro inurendâ, in facie speculo illigandâ, in heluationibus & po culis.

culis, quam in audiendo verbo quod procedebat ex ore Dei. Eorum, non dubito, inires comitia, si valetudini restituereris.

Aeger. Ita hæret sibi animus, itabene agere mihi costitutum est, vt nullus mortaliu à suscepto consilio in posterum me sit abducturus: Ne quid contrà opineris, scito apud me id fixum ra-

tumque esse.

Respons. Quis salutem tuam veracius cosiderat, tu, an Deus? sitibi foret salutarius, dudum te in pristinæ valetudinis libertatem asseruisser. Iam importunis precibus pulsas Deum pro eâ recuperada, aderit diesaliquando cûm illi.habebis ingetes gratias, quòdolim merueris repulsam pati. Porrò qui longâ tabescut ægritudine, & velut lignum carie exedutur, illi tandem officiosis Angelorum manibus in Bs Linum

ant ise; adi hio,

mni

uius.

tem ebaexu.

iam

apti, que

tur Canor ebat.

nptu cedit,

dicte. Hie.

s colebant

nistro

o illi

3c po. eulis,

Consolatoria 34 sinum Abrahæ Lazari instar deferuntur. Lazarus cicatrici. bus infignis, sanguinis purpurâ trabeatus, laceræ pellis exuuijs ornatus erat (silla ornamenta dicenda sint)ita enim frequenti vlcere, vulnereque patebat, vt mirum fuerit anima per tot fenestras non euolasse. Canisei medicus, canis assecla, canise omnia; & præter canem, nihil, Sed Catastrophen consideremus: Vilissimi homuncionis a nima suo ergastulovt solutael, mox in cœlu ab Angelis deportatur. Gulæ verò illud mancipium, diues ille, qui nihil minu quam pati didicerat, ad Infero rapitur. Illius mendiculi mon melioris sortis est, quam huiu voluptarij Satrapæ dierum lon

ga series. Voluptarii Satrapi

funus omnis ciuitas pullatalu get; mendiculus omni desti

tuitu

Chtys. fer m. tar iciutâ uijs nta enbati isei isc ihil ereis a a ell, poranci ninus fero mot huiw n lon rapa talu desti tuitu

tuitur comitatu, eius cadauer non quatuor sed duo vespillo. nes tollunt è conspectu, velut fœtentis bestiæreliquias, ne nauseam pariat prætereuntibus: certe Angeli ipsi cò insigniori eum beneuolentia sunt prosecuti, quò maior in explodendo hominum fuerat barbaries. Cantu & melodiâ velut triumphantem comitantur, vbi lacrymis & eiulatu alterius parentes replent compita. Diuite Diues purpurâ, lamina aurea tegatur, non minus idcircò vermes mollem cuticulam rodent: Eoque beatior securiorque intra materna terræ viscera quiescer Lazarus, quòd morbi nihil vermibus aliud rodendum reliquerint, præterquam ieiuna ossa: Sic reciprocè luditur: Carnem suam hic macerauit, dum B 6

36 alij eam saginarent: iam verò dum ipsi vermibus & Inferis fiunt pabulum, hic cœlesti balsamo illinitur. Quis morbum tatæ mercedis expectatione no optet? non ambiat? pro patientiæ momento æternum gloriz pondus, pro gloriolæ momento

æternum proponitur pænarum pondus! Nunc te,ô heluo spurcissime, omnium miseriarum sentina excipiat. Et vt cu Chry-Ser.66. sologo loquar, tu diues fulgens quondam purpura, nunc tege re fimo: pro coccino vestire fla mis: promolli discubitu, sustine tormentorum dura: pro lauti ferculis epulare poenas: copia inopià compensa, ebrietate siti digere, pro odoribus aiper gere fætore: & qui astiterum voluptatis obsequia, astent i bi nunc ministeria pænarum, qui istatibi, despiciendo pau

perem

perem, taliter tu mutasti. Sic

ille.

erò

eris

um

no

enoriz

nto

pur.

hry.

gens

ege effa

ftine

autis

opia

tates

iper-

eruni

nt ti

rum,

ercm

Meger. Si scirem fortunæ, valetudinisque sauonium me eò calamitatis deuecturum, omnino mallem ægrotare, imò in penitissimis terræ partibus

sepeliri.

Respons. Pauci admodum ro-&è vtuntur prosperà valetudine, pauci etiam ea afflicata abututur: Deus enim maiore te patientia quam malo cumulat. Exsere ergò animi tui vires, & ad heroicam virtutem, in quâ mortalis hæc consistit beatitudo, te excita. Euoca in arenam morbos omnes, animosum ijs oppone exponeque pectus, in quod velut in scopu venenata sua tela mittant: Nonne satius prolesv Christo languere, quam ad mundi nutum triumphare? Rerum, credo, exempla

Elizabetha, Andrea patre Rege Hungariæ oriunda, Thuringiæ Principi (quem Lant. grauium vocant) nupfit, quicum marrimonium honorisicè pientissiméque exegit. Insigne Xenodochiú loco humillimo sub arce in vertice montis sità construxit, & munisica dote locupletauit. Quotidie infirmos omnes, non ardui montis descessu deterrita, inuisebat, & sciscitabatur cuius escæ desiderio renerentur, eam que tantâ comitate partiebatur, vt matrem crederes ministrare filijs, non Reginam pauperibus. Ipla defectos viribus per se pascere, Regià manu purulentam tractare saniem, & catera qua Solà

solà cogitatione cordinauseam creant: cumque sub æstiuo sole, pedissequarum naribus non tolerabile effet hoc exercitium, Ne sic, aicbat, ô Domina, vitam tuam, nostramque in discrimen adduxeris. Princeps verò serenâaded fronte, quæ cœlites etiam exhilararet, subridens respondit; Cùm Dominus ad iudi. candu venerit, quò nostræsecu. ritatis iaciemus anchoram?quid dicemus minacivultu obiedati, Acgerera, & non visitastis me? Re. spodebo ego, Te inuisimus Domine, te inuisimus, testessunt famulæ meæ, quæ pre nauseâ spe-Aculunon ferentes, me sepius auocare conabatur. Miropere verba hæc earu pectus feriebat, adigebatq; ad diffringendu difficultatis nodu, sie vt pro virili decertaret, palmamque in hoc exercitio sue Regine preriperet Non-

id c.

n.

u·

i.

fi-

il-

n· câ

in.

n-

at,

in-

na-

ijs,

pla

re,

ra• ux

olâ

40

Nongenti quotidie mendici in. defellà eius beneficetià aleban. tur & vesticbantur. Vitâ functos, lotis ac variè attre chatis eo. rum cadaueribus tumulo codebat. Intelligit tandem maritum diem suum in Italia obijsse, ob cuius rei tam sibi infaustæ nun. ciú graui mæstitudine percula est. Hoc fuit maloru eius seminarium, quæ tamé Martyrij pur. purâ dignă fecere. Héricus defuncti Principis frater afflictam Dei famulam grauius afflicturus, fortunis omnibus exutam ceu ignobilem aliquam arce, iure diuino humanoq; pessundato, cogit excedere. En Regis filia ab altissimo divitiaru culmi ne deie & a eò inopiæ deuenit, vt deesset quo tres filios binasque filias sua penitus orbatos posses. fione sustentaret'. Multi ad immanissimi Henrici aure au-

ramque sibi conciliandam, scommatibus & conuitiis calamitosam Principem certatim onerare cœperunt. Quid porrò egisses tu in adeò lamentabili statu, qui minimo punctus acu. leo virtutem expugis ex animo, & amandas? Illanon solum ne mussitauit quidem, sed ne minimam vlciscendi sui sensit cupiditatem :è contra adtempla & aras tanquam ad afylum confugere, Te Deum, lætifica voce concinere, quòd pro Dei amore patiendi materiam inuenisset se beatam arbitrari. Quasi verò, aiebat, aliquis mihi Genius os ad querimoniam compositum fabricasset. Tantine æstimatur iuuenculam Deo sic voléte nulla sua culpa ad mendicitatem redactam esse? paruipéditur cœli Regem nequisfimi perduellis instar inter duos infa-

n.

0. e.

m

n. Isa

ni.

ur.

am

tuam

iu-

da-

s fi

t,vt

que sel.

ad au

am-

infames predones pependisse, nihilque mille subsannationi. bus oblocutum? Deus tandem Magnatum aliquorum ministerio eam in pristinam dignita. tem dotemque asseruit, quam vbi in prolium manus cofignal. set, iterum se populari vitæ, ac spontaneæ paupertati addicit, dicens: Si Paradifus in mundo haberi posset, eŭ in sancta panpertate, heroicâque malorum tolerantia constaturu. Aduersa tandem valetudine corripitut, & quò acerbioribus lancinabatur doloribus, cò maiores serenitatis & Maiestatis notas in vultu prope Angelico aduertifses. Si de æternitate verba fie. rent, si de prouidentia diuina, ipse oculus exserere se videba. tur, & iam cœlestes delicias sibi præsentes contucri. Paulatim inualescenté virium defectioné sen.

ni.

m

i.

2.

m

af.

ac

it,

do

111-

ım

rfâ

uit

ba.

re.

in

tif.

fie.

nâ,

ba.

fibi

tim

oné

en.

sentiens, noxis omnibus accuratè expiatis, Eucharistia sacro. sanctà cupit refici, oleoq; sacro tépori perungi, ve tranquilliore animo suprema Deo, sibi, suæq: vitæ munia persolueret. Non dicam Christúse ci augusta in specie videdum præbuisse, non Angelos egressuram animã opperieres celesti personuisse harmoniâ, non longam miraculorum serié enarrabo. Dicam tamen morté egregie aspernata, fidetissima voce conspectu horribili simulacro demone abegisse, solu Iesum & Mariam idétide inuocado placidissimaquiete obdormisse. Et qua in aliis pro more exhalat corporibus Mephytis, nihil in hoc loci habuit, sed in eo omniu thesaurus aro. matu, ac suauissime spirantia aderant myrothecia. Iatu querere, iam clama perditas ac despe-

Consolatoria 44 desperatas res tuas esse; disce potius ex optima Principein ip. so etatis flore existente, recte fa. ciendo & patiendo eas in tuto collocare.

CONSOLATIO NERALIS PRO QVO. uis Ægro.

> CAPVT II.

> > Aeger.

Abeo me pessime, Resp. A mice, vnul quisq; ægroti perso na ac partes debet semel sustinere: tibi

iam in prosceniú veniédumes tuas ergo præclare agito:stant enim pro theatro Deus & An

geli

t

ſ

geli: si intensus, acutissimusque tuus fuerit dolor; breui persona peregeris: si verò remissior; non pudebit te ita molle & effæminatu exhibere, vt tantillæ ægritudini velis succubere? Obijcies forsan: mihi cuncta aduersan. tur, cæteri iucundissimè vitam decurrut. Plinius (qui omnem artem callere creditus est) aiebat solu se tres audijsse de constantisua valetudine iactantes, Medicuscilicet, Aulætem rusticum, & alium nescio quem: cæteros verò ingenuè fateri se ægritudinis flagellum aliquando persensisse. Tune solus hoc vectigal nolis pedere, & pensum naturæ debitű exsoluere? Ægritudo virtutu scholaest, ac magistra, vitioru aute veluti quoddam macellum: sanitas è contra virtutum macellű est, vitiorum schola ac magistra. Si ægritudinem

p. a. to

E E

è, nul

rlo

tibi

tant An

geli

nem cum sanitate conferamus, nunquam in meliore statu homo est, quam cum lecto affixus est, tanquam diuinæ maiestatis reus, & dextrâ absynthiacum poculum tenens, honorariam mulcam ante-actis suis comes. sationibus irrogat. Virum bonű genuine refert lapis galactites, qui egregiè solet contundi, & inalleo pro durâ suâ contusione gustum colore lacteum, gustu melleum repedere. Quidni eti. am in egritudinis pistrino bene contusus mel in ore, mel in corde, melin vità proferas? ô fausta ægritudinem, si te sanctiorem reddat! nunquam te cœlites alio maiori bono beare possent, etiamsi Amaltheæ cornu in finum tuum effunderent.

ris, sed non dolorum meorum fensus vllatenus mitigatur.

Resp.

ıs,

0-

us

tis

m

ım

ef.

nű

es,

&

ne

ftu

eti.

ene

or.

ıffá

em

ites

of.

rnu

uc.

um

Resp.

Resp. Dum vales, tot negotijs intricaris, vt Dei negotia in postremis habeas. Deus iam propterca morbum veluti quépiam satellité mittit, qui suo nomine tibi diem dicat, vadimoniumq; in hoe cubili obeundu denunciet in hoc cubili cupit tibi metis aurem vellicare, tantisper attentam præbe eius denútiationi. Crederes tuas virtutes corpore tuo magis ægras esse,ideoque tundendum corpus, vt illæ reflorescat?Si quodda anguium genus est, qui arundineo verbere enecatur, ferreo emergut & vegetantur:non minus etiam necessum est purulentă saniem scalpello, vstione, cauterio è conscientia tua educi, quia nimium saginata prurit caro,& virtutis vigorem extinguit. Ergastula & pistrina sæpenumerò amentes ad mentem reuocat,

82

Aeger. Aurea tua sunt hec alloquia, sed ferrea mea est mi

Seria.

Respons. Hei quam vitrea no t stravirtus est! si vel minimum o impingat, quassatur, & tuo cor a pori persimilis non in pristino n statu permanet. Non semelu lo audiui socios aut vicinos solan pr tem, & quidem appositissime: te & ipse modò egrum agens, non or solum lingua sed corde videris ses destitutus:tamen viri iusti nun da qua minus male habent, quameuc dum egrotant:imo tum sunt porces tentio

n

n in

ıl.

içc

ni

no.

tentiores. Brenior quidem co. 2. Cor. rumest precatio, sed frequen- 12 Cum tiora suspiria, mensque rectius infirin Deum fertur. Ne scrupulo tune angaris, quòd ingrauescente sum. morbo grauior fias & obtusior, nec dispersas cogitationum tuarum vires valeas ad precandum Deum colligere. Suspiria erunt tibi pro verbis, membra illa acerrimis oppressa doloribus totidem linguæ erunt, disertissimè tuam caussam coram Deo pernum orantes. Mihi crede, facundum cot animosæ patientiæ silentium stino non minus Deo placere, quam nela longas hominis bene valentis olan. preces: sat enim orat, qui libensime: ter patitur. Prostrati Abelis cru-,non or, ita muto suo clamore cœlum deris feriebat, vt Deum ad vleiscennun dam statim iniuriam in terram quameuocarit. O quam infignes prent po ces fundit ille sanguis è venis ention

fusus, illæ lacrymæ graui angu-stia expresse, illi singultus, illa suspiria occultum cordisvulnus refrigerantia! Ipso diluculo of. fer Domino Deo venturi dici dolores omnes: non enim grati. orem hostia posses immolare & quamuis angustiæ tibi fauces præcludant, nihilo-minus ab eo, qui corda scrutatur, clair exaudieris. Oegregia pietaten, dolere se non satis pium! Quoi dam Moyses grauissima mæli tudine oppressus ne verbulu ru quidem poterat exprimere: a tamen dicitilli Dominus, Moy. D ses, cur ita clamas? Tu veròcio qu integrâ præditus esses valetud foli ne, orare nequiuisti, & eâma COL affecta vislongas preces vsurp cac re, multumque clamare? secu inqu dum Salomonem tempus est equ cendi, tempus est loquent tion ne ordinem perturbato, que lunt

in nostræ vitæ statu præscripsit Deus: sanus existens ora; æger patientiam habe, & Deo facies satis: Si Deo sit factum satis, tibi sit pariter. Diutinæ preces non semper optimæ: concisæ quæpiam sunt preces (quas iaculatorias nuncupamus) ex non mediocrem in cœlum faciunt impressionem, cum teli instarin dininæ miserationis præcordia emittuntur. Manda insuper sacra celebrari, exige viroru piorum suffragia, tecu sic loquere: ô me miseru, quem latet tantus Deifauor, qui ignorem me nequitias meas luere. Quid?non solum non tantam Maiestatem compellare, sed ne quidem de ca cogitare commerui: vnum, inquam, commerui, scilicet hoc ecu est equulco absque vlla mussitauent tione torqueri. Fiat igitur voque luntas tua, Domine Deus.

e:

es

ab

110

II,

011

·ft.

lun

: 21"

for.

cù

tud

ma

Surp

Acger.

Aeger. Omine Deus, si conua. lescerem, quid non boni à me habere posses?

n

P

m

tu ple

CO

& ecce nunc iaceo telluris inu. tile pondus, nihilque tibi prorsus gloriæ accedit ex meis tepi-

dissimis operibus.

Respons. facile video vbi u vrat calceus: magis optas à mo. dici mali toleratia eximi, quan te postliminio in Dei famula tum reponere: hoc tamen scin debes, Deum maiori miraculo ducere sibi tuam patientiam, qua si quæuis portenta ederes potest enim sine te quæuis pt trare, sed sine te nequit tuan patientiam coronare. E religio so tyrocinio quispiam propina uit eremicolæægrotanti oleun eff lineum probutyro, quem vt: qu nimaduertit prope animamer Di halase

halare, lacrymatur, eiulat, ad fenis genua aduoluitur, mille basia eius pedibus figit, & præ dolore pene emoritur. Senex autem subridens inquit, ne sicte torqueas, fili mi, si Deus me butyrum edere voluisset, illud mille modis mihi per te procurasset: quandoquidem me edere noluerit, nec ego volo. Sic tecum agi puta: si Deus tua eguis. set sanitate, non ad tollendam eam, quam ad conseruandam erat potentior; si conseruare nolit, ipso inuito velis? En supinus iacens mira polliceris te præstaturum si quando incolumitati reddaris : sanè ante-acta, tua vita non id pollicetur. Com. plures vidimus morbo insigni correptos ad meliorem frugem esse conversos, qui priùs nevta quam & semi-athei fuerant. nex Dicam amplius, malim tui patientis

ua. bo-

Tes?

nu. or.

epi-

1 16 mo.

uàm

ula

cire culo

iam,

eres

s pa-

uam

igio oina.

cum

alast

5. Aug.
Quitce
lerate
fanus
eft, fanet ins zgrota-

tientis horam, quam recte ope. rătis solidu diem. Si tanta te virtutisincessat emulatio, nucinci pe virtutem patientiæ exercere, & testificare nihil tibi magis in votis esse, quam ægritudi ne detineri quoad Deo place bit. Si adhuc perstiteris dicen dempto morbo te catera bell prestaturum, dicam te nug uendulum esse, & restituta sai tate vix quidpiam boni à tein petrandum. Deinde nonner quum est Deum à famulis si exigere vt sibi pro suo more instituto seruiant? Quod à exigit obsequium, hoctow est, nullum velle præterqua constantiam insignem, queon nia tua desideria subiugumd uinæ voluntatis mittat. Iteru mihi crede, nihil hoc morbit lo ad conciliandam diuina gratiam efficacius esse: no

proj

n

Aegrorum Schola.

propterea mirum est si viros salu. de probos Deus toties morbis pe. prouid. riclitetur, quia si omnia eis pro voto sluerent, pessumiret, quia etiam sani non sorent sancti: non enim bene coueniunt, nec in vna sede morantur sanitas sanctirasque.

Meger. Hei si mihi æqualis meo malo esset patientia, nullus me iucudior, nullus hilarior

reperiretur.

pe-

vir.

nci

ce.

agis

udi.

ace.

cere

oelle

ugi.

Can

ein

nez.

s fu

rel

dàu

otun

qual

1001

md

reru

rbin

uina

: no

pro

Respons. Nunquam Deus famulis suis ærumnas immittit,
quin patientiam addat comitem, & talem patientiam, quæ
ipsi morbo peræqua respodeat.
Ab omni hominum memoria
non exauditum est cuiquam
onus viribus impar à Deo esse
impositum: longè maior est eius
sidelitas, longè tenerior paternus eius amor, qui non sinet
morbos in arenam priùs descen-

cendere, quam caput tuum armarit, & telum constantiæ tuis manibus ingesserit, quo hostis. tui iugulum petas. Fidenter igi. turirrue in vlnas diuinæ mile. rationis, & eius prouidentiæ te totum committe. Insolentes illævociferationes, & crebræille querimoniæ non semper sunt voces impatientiæ indices, sed doloris quoddam leuamentum. Consolatores illi molesti & importuni dicendi sunt, qui tot inter angustias ne supirium qui dem edere te permittunt, qui cum molli carne agunt velut cum ære cyprio. Non ita vo lo, sed audacter vociferare, suspiriorum libero spiritu angusti cordis laxa finus, modò id non impatientiæ, sed leuandi mali gratia fiat. Quandoquidem vigente cruciatu, clamandum si, linguam tuam erudi, aptaque

Aegrorum Schola. profuturis clamoribus, qualis erat ille lobi clamor, Deus dedit, Deus abstulit, sit nomen Domini benedictum: qualis etiam Christi, Domine, non mea voluntas sed tua fiat: qualis denique Pauli, Benedictus Deus qui consolatur nos in omnitribulatione nostra. Si verò impatientia hos clamores, hafque fæmineasvoces extorquet, infelix homo es, qui spiritali lucronon inhies, cum tibi tanti constet mala, quanti bona locutio, atque hæc tuæ virtutis, illa ignauiæ sit argumentum. Quid satius est, hominem esse sanum & Dei obliuisci, aut eundem esse agrum & Deo obstrepere?Romani quidam apud Senecam ita constantes fuerut, vt, cum eis crura secarentur, aut ferrum in varias corporis partes desæuiret, librum legerint, ne temporis iacturam vi-

15

15.

;:-

te

il-

lle

int

(ed

ım.

m

tot

qui

qui

10.

fu-

gusti

non

mali

n vr.

n fit,

aque

derentur facere, putassesque nihil eis negotij cum chirurgo intercedere. Scauola immotà manu ardenti rogo insistens, donec ea tabe sanguineq; tota difflueret, serenissimo & costan. tissimo vultu Regem Porsenam copellabar, putassesq; brachium illud, quod ita torrebatur, non Sceuolæ, sed commodatum, aut ferreum esse. Quid igitur mag. nanimi illi viri, qui pro cœlo orcum sperare poterant, qui que solo rationis lumine præditi victoriam de omnibus malis reportarunt, quid, inquam, non obtrudent Catholicis flacci dam animam gerentibus? Non hic adferam (nam verecundiz tuæ consulo) virgunculas illas quæ martyrium subiere vulu ad nuptias magis, quam ad tor menta composito. Non hicad feramsexcentos adolescentes

qui oculo intrepido tortoribus languescentes manus ligarunt quodammodo, tyrannidem ipsam obstupefe cerunt, flammas extinxerunt, tela & enses retuderunt, ipsos denique cruciatus fatigarunt. Bone Deus! quale quantumque inter te & illos discrimen: ecce tu molliter iaces in linteis carbasinis, Damasceno inclusus conopæo, pomis aureis argenteisque variegato, prope regium tibi præsto est seruitium, in auro potas, cupedijs exquisitissimis vesceris, mille te cingunt condimenta, iuscula acida, dulcia, amara, appetentia irritantia, odoratui lenocinantia, grauiorem morborum auram corrigentia, nihil nisi aureum argenteumue arridet: quicquid ex arbore carpitur, quicquid per aëra volitat, quicquid in aquis innatat, quic --

s, ta

n.

m ım

on

aut

ag.

elo

JW.

edi

alis

non

CCI

Non

ndiz illas,

vulu tor

cad.

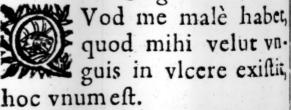
ntes

qu

quicquid terram terit vestigio, quicquid eius latibulis conditur, hoc totum in tui recreandi gratiam paratur, consumitur,
destinatur. Medici, chirurgi, parentes, amici, cœlum, terra, certatim tibi officiosam consecrăt
manum. Deus bone! pro leu
molestia quanto bonorum curru deueheris: & leuis hæc molestia, quæ magnanimorum solet esse ludus, te à Dei laudibus
auocet? nequaquam.

III.

Aeger.

Respons. Ecquid?

Meger. Med culpa hand mihi ægritudinem accersiui.

Respons. O felicem culpam te in æternæ felicitatis arcen

pol

possit traducere! bonus latro suâ culpâ cruci suffixus est, illamque ærumnam verè faustam egregio tulit animo, & cui culpa vitam mortalem eripuit, felix occasio donauit sempiternam:perierat nisi perijsset. Saul culpâ sua patris asinos amiserat, sed eos quaritado Solymaam coronam inuenit. Tuâ culpâ,ais, & valetudinis & virium iacturam fecisti: ô iacturam felicem si tibi patientiæ palmam obuiam dederit, & gloriæ diadema. Quid non boni reperturus es, quandoquidem tritaincedis ad cœlum viâ, in quâ quot tibi morbi, tot sunt pegasi, qui te vento ocyus ad cœlum deferant. Nisi tibi corporis vires, dubio procul omnes animæ virtutes deperissent. Permisit te labi Deus, permisit dissolui corpus, vt dissoluta animæ com-

n.

and

am

pol

compages reuinciretur: semel lapsus es, vide ne secundus priore grauior lapsus fiat:imperitus siquidem ille chirurgus censeretur, qui modicum vulnus curaturus nouacula altè latéque in carnem desæuiret, & remedium malo deterius inferret. Tuâ culpâ accidit, non. ne?agnosce igitur, & hanc zgritudinem metanœa alacris comitetur, sieque Deus facile ignoscet. Non tuâ culpâ acciditeteipsum solare, quod calum te hac ægritudine tanquam insigni munere dignetut: cumque Deus te iam corripiat, magnum indicium est nihil tibi mali post hanc vitam reservari. Quacumque ex causa morbi oriantur, semper sunt coelestis beneficetiæ notæ, semper sunt ipsius Dei prodromi, quorus ipse premit vestigia, vt mireris tibi

Aegrorum Schola. tibi ægrotanti oppidò adesse Deu, te beneuolentiæ suæ vlnis amplexari, rorantes lacrymas & sudore abstergere, suspiria col. ligere, cruciatuum seriem recensere, denique non inferiorem locum inter aulæ suæ prin. cipes tibi destinare, verticem gloriæ infignibus redimire, & modicam patientiam grata æternitate compensare. Nec super eare lætaberis? non virili animo hoc beatum martyrium tolerabis? Habeo historiamin mente tua velut in breuiore tabula depingendam. Audi, si pla-

IV.

De S. Ludouico Rege.

cet.

:

ri.

bi

tis

int lic

ris ibi

Bituimi subsellij nobi- Sur.ia lis, vbi tu vnguentis de- Aug. libute, calamistrate, v- Gall.

biterraru es? quia vellere fortè

Consolatoria 64 serico tegeris, superciliu attollis, Vespasianum agis? Tu, quem vix infima Parisiensis curia reciperet, cum tibi afflat sanitatis fauonius, basilice ambulas, Thrasone gloriosior, os velut maledictorum & probrorum omnium officinam aperis: at leuissima tactusegritudine molliculum agis, & suis rebus des. perantem? lam ergò mihi stipa latus, & mea fretus authoritan conclaue Regium mecum ingredere, Regeque vide, quem vt videris, statim à tua pudenda ignauia abhorresces.

Beatus Ludouicus, de Galliæ regno optime, si quis alias, meritus, magis satagebat se le gitimum Dei samulum, quam potentem Regem exhibere. Non his attexam vitam enestillibatissimam, & ne vllo quidem noxæ lethalis næuo inquina

tam

n

na

fe.

pa

feu um

des

clai

cxo

cul

gint

diei

batu

ceti,

fuiffe

Aegrorum Schola. tam, sat illud apud Francos in confesso est. Morbum frequenti excepit hospitio, & maiore adhue beneuolentia, quia, dicebat, numquam hunc hospitem aduenisse, quin insignem fortitudinis & iucunditatis nummum persoluisset. Neminemiam latet, sub conchyliata eius veste persæpe cilicinam veste asperrimam latitafse. Veneris diebus singulis opiparæ mensæ & lautissimis cibis seuerissimum miscuisse ieiunium, Sabbathinis pauperum pedes Regijs illis manibus, idque clanculum; attrectasse, lauisse, exosculatum fuisse, eosque luculéta donasse ele emosyna. Viginti supra centu inopes quotidie in eius aula affatim reficiebatur, solemnioribus diebus duceti, quibus cu ipse cibos apposuisset, vicissim sibi curabat apponi, m,

1

às, le·

àm re.

Quid non Rexille nemini secundus, quid non, inquam, præclari gessit toto illo quinquennio in Orientis partibus exactortestes sint tot captiui redempti, Sarraceni ad Christia

ex

ra ali

cry

fol

tis

norum religionem traducti, vrbes & castra egregiè communita, conditatempla à fundamentis, cœnobia, xenodochia, sepulta denique ijs ipsis manibus casorum Christianorum cor. pora putentia. Sed herculeæ virtutis limites & columnas ex cedit illud vnum, quod à suo in Fraciam reditu post mille fundatas regio sumptu Religiosorum familias, mira charitatis of. ficia ægrotis exhibuerit: flexis genibus fercula offerebat, cibum & potum ingerebat mani. bus suis verè Cxsareo globo dignis in os eorum quos vellepra execrandos, vel corrosæ, & exesæ carnes horrendos fecerant. Alij nauseabudi recedere, alij stupore consternari, alij lacrymas sibi & pudorem elicere, folus Ludouicus Marpesiæ cautis instar nihil ægrè ferre, liquidiffi-

30

ni

n,

in-

ous

tia

110

dissimis frui voluptatibus. Prô iucundum Deo hominibusque spectaculum, summe inclytum Rege, dum semi-mortua, semiputrida tractaret corpora, lacry. mis gaudioque liquescere! Immensas Deo gratias referebat, quòd se regio decore ornasset ad mille & centenis pauperum millibus famulas manus porrigendas, beneficium illudæstimans cum summo quoque Imperio conferendum. Regum immortalitate dignior vnquam exstitit, quis tam concinnè nouit Regis inclyti ma. iestatem, cum diuini famulatus sanctimonia copulare? Quistibi, calame, incessit metus?quid refugis huius Principis, huius Solis extinctu vitæ lumë exarare? O Deus, indicia tua abyssus multa/eia, calame huic Phœnici pennas affinge, quibus plagas cir-

tu

mi

tur

ten

& fo

uina ses.I- Aegrorum Schola.

circumuolet vniuersas, inuehe in celesté hierarchia suum Angelű, prome quàm gloriofam laboriofæ vitæ imponat coronide. Pissimus ergò Princeps ardétissimo terrarum vbique Catholice fidei signa sigedi desiderio incesus, nihilq; fractus superiorum temporum laboribus& expensis, in Africam transportauit exercitum : & eccelues, quæ tum temporis in ijs locis mirè grassabatur, in cius exercitum inuadir, ex Regis filijs tollit Ioanem, tollit è nobilitate plurimos, ipsum quoque sanctissimum Regem adoritur; en igitur lethali decumbit lecto. Quid egisses ipse tali in re ac tempore? Diris & mille maledictis susceptum iter deuouisses, & forsan blasphemum os in diuinam prouidentiam contorsisses. Hic Princeps, vtpote Princi-

15

15

11-

25

ir.

Consolatoria cipum medulla, oculo madido, cordato affectu Deum suum compellabat, & omni querimonia procul exulante inclamabat: Fac nos, Domine, prospera mudi despicere, & nulla eius aduersa formidare, solum & vnicum peccatum perhorrescere. Quid retribuam Domino pro omnibus que retribut mihi? Misericordias Domini in aternum cantabo. Quid à me, meoque regno alienum existi. mem, in aliena regione vitam profundere, quandoquidem illam in amantissimo tuo deponam sinu? Poteramne genero. siorem sortiri exitum, quam in Honoris lesto, dextra hacadle dololatriæ internecionem armata & spirante emori? Quid nostra refert siue ad Garaman. tas, fine ad Antropophagos moriamur, modò ad tuæ mi serationis pedes prouoluti mo

n R pr ple fto hu min tun Rex hori rens tibus

prof

riamus.

riamur. Non finitima cœlo magis est Africanis oris Francia, & hic manum tuam æquè adiutricem persentiscam, quam si in Parisiensi meo conopoco decumberem. Norint posteriomnes me mori lubentissime, meque ad tuæ san ctissimæ voluntatis nutum esse plane compositum:neminem incuso nisi me meaque scelera. Amantissime Redemptor, tibi animam mea, prolem, regnum, subditos, commedatos velim. Esto, Domine, plebi tuæ sanctificator & cu-Ros. Vide, Domine, selectissimű hunc mei regni florem tui nominis honori tutando deuo: tum: huius multitudinis ipse Rexesto, horum militum dux, horum meorum filiorum parens: omnia tuis committo nutibus: Deus mi, quanto gaudio profundor in rebus hisce affliaiffi.

n

1.

1.

ild

H.

705

11

10.

ul.

Aissimis! Erumpebant omnibus lacryma, Rex solus caterosoris serenitate consolabatur. Iuber oppidò sibi deferri Venerabilem Eucharistiam, cumque elecmosynarum Præfectus hat ei pręberet videndam, perqui. rens nu crederet ibi esse filium Dei,respondit minus id apude habere dubij, quàm si in ea spo cie qua cœlu conscedir, Dem conspicaretur. Cætera quæ fe cisse, dixisseque potuit, cogita tione, quod ego verbo neques assequimini. Philippum filium qu euocat, eiusque viscera tam veme hementi adhortatione confo mi dit, vetotus in lacrymas solue stra retur. Fili mi,a Aum egi, iam mi frig hi cortină claudit Deus: qu'an ces gaudeo me peregisse quod or mi diris! Fili, in eam curamin Tris cumbe diligenter, vt Deum pre lesti oculis semper habeas, disce et plea

r

ti

st

ti

91

lit

ef

pa

bi

me saluberrima matris meæ colendissimæ monita à teneris hausta vnguiculis, scilicet omnia potius ferre velis tormentorum genera, quam mortiferam culpam vel vnicam perpetrare. Hoc compendiarium testamétum cape: Romano Pontifici venerationem exhibe, quam potes maximam, Iustitiæ libram iustissimam observato, esto pauperu parens, orborum patronus: Ecce, fili mi, quem tibi postliminio thesaurum linquo, huius ex asse hæres esto. Si me cotigerit ante te ex hac vita migrare, per omnes ditionis noue. ftræ oras cura in animæ mee remi frigerationem offerri Deo preim ces & missa sacrificia. Vale, fili of mi dilectissime : Sacro-sancta In Trinitas, & omnes cœlites cæ. pre lesti benedictionis rore te compleant, & sua pietatis fontes tibi

.

2

0,

ım

ve-

fo

.me

bi aperiant, vtaliquando eius. dem gloriæ consortes esse pos. fimus, valeto fili, vale. Iunio rem Principem & vox & prope defecit spiritus, qui quantum potuit oculis & submissa reurentia sensa animi testatus abs cessit. Rex iam mortem in mine adesse sentiens, in cœlum que suspicies, suprema hæc va ba est elocutus: Introibo in domi tuam, Domine, adorabo ad templu Sanctum tuum, & confitebor nomin tuo. Vix ea pronunciarat, cun ecce mors sermonis abrupith lum, vitamque abripuit. Tu matim aduolarunt Angeli, o lumbinamque animam au ocyus in beatum suum domio lium deportarunt; corpus de portatum Parisios, indéques S. Dionysij, vbi visitur mod munifice columnæ impositus argenteæque capsæ interm

1

ti

ex

m

rig

pe

me

me

pra

gò.

por

fanc

para

cantibus vndequaque gemmis inclusum. Vbinam gentium latitatis ô effæminati, ô iuncea pectora? quid ad hec, vos qui vitam insontem ducere posse hominem diffiditis, & pati nist murmurando, & morinisidesperando? Vosne Rege pluris estis, Principe delicationes, Monarchâ negotiosiores? Idemne cum Rege cœlum spe deuoratis, vos, qui vestem cilicinam ne extremis digitis attrectare, nec munificam manu pauperi porrigere,nec Xenodochio læuum pedem inferre, nec egregiè semelieiunare, nec cruci ferende medium humerum commodare, nec quicquam aliudboni præstare audeatis? Quodius ergò asseritis ad illa beatissimam portionem obtinendam, quam sanctus Rextanto labore comparauit?Pessima quæque agitis, & in

CO

un

e1

100

tun

IM

& in Deum molimini, & interea misericordem iactatis, nec nos in nostri perniciem effor. masse? Quid tu? tune Paradi. fum? O proteruam frontem/tu qui tellurem inficis, quid in calo factitares ? ibi scilicet tuam. exhalares Mephytim tot conuitiorum, tot scurrilium verbo. rum. Procul hinc perfidi. Et & Magne Rex, beet Deus, pleno cornu fruiscere, & glorie trium phis, quosiure optimo esadep tus, nobisque diuinam open implora,vt vitætuæ sanctimo niam & patientiam in nobisef fingentes, auream in extremi vitæ periodo securitatem, & posteà gloriæ æternitatem con sequi possimus.

mi con did part

coru

Di illæså

DE PODAGRA, MOR.

BOVE ARTICVLARI.

CAPVT. III.

Aeger.

Odosissimå stringor podagrà, ideoque ringor, ac totus disperco.

Respons. Profecto,

mi amantissime, plurimum tibi condoleo:noui enim huiusmodi dolorem esse acutissimum,& partes tenerrimosensu præditas occupare. Hoc crudele malum est, & miram aduersus medicos, corumque medicinas obsirmat pertinaciam. Qui illud sufferat I illæså patientia, Iobus est, & quid

10.

Cassiod 1, 10, ep. 29,

quid amplius: atrox enim tyran. nisest podagra, quæ non simul sed singillatim membra debili. tat, efforentissimo languidissimű corpus efficit, afficitq; pungentissima humoris in ossium comissuras sese insinuantissil. latione. Hic humor quandoq frigidissimus, quandoque cal dissimus est. Hinc fit, vt sæpin neruorum motus ac liberus impediatur: Hincfit, vt bow fuccus in homine, vigorque marcescat: Hine fit, vt tubes & atheromata cieantnr, qui postea difficillime subsidum Malignus idem humor sensir labitur in offium vaçuitaten ibique velut aqua in palusti bus locis stagnat, penetratqu summâ cum doloris acrimon sinus intimos: deinde ita obdi rescit, vt quod natura ingeni sissime disposucrat, & adm

CM

d

m

Q

CO

uo

tol

goi

cac

tun

viu

scril

men

mun

Aegrorum Schola.

tum aptarat concinnissime, atrox malum hoc vinculo nescio quo astringat, aut potius gelu quodam constiper, ne quis possit motum vllum edere, nisi plane iudecorum & vehementi cum doloris sensu. Hic ille est dolor infanabilis, vel, vt alij volunt, sanitas crudelibus referta doloribus, qui articulis veluti compedes inijciunt, decurtant membra, vel collique faciunt. Quanta miseria hominem re corporisintegra decurtari! viuo corpori membrorum vsum tolli, corpus succulentum & vigore plenum frequentissimè cadaueri persimile & immotum permanere, cernere se viuum mortuorum catalogo ascribi, cathedrâ deportari velut vitâ functum sandapilâ! Attamen mors hæc vitalis sanctissimum dicitur esse martyrium,& cum,

11

qu

DO

du

nid

me tu eum, quem quotidiana mors podagræ enecar, rarissimèvide. mus verà & sempirerna morte interire. Sedatur aliquando huius doloris vehementia, sed eius reliquiæ sæpenumero ipsc malo sunt deteriores: manuse. nim retorta, reflexi digiti, con corti pedes, crura carne & adil pe denudata remanent. Quod Tartari suis hospitibus, ha barbara podagra suo homini machinatur. Sub discessumili nihilin hospitio intactum, illa sumque relinquunt, relinquim verò mille sæuitiæ suæ nous Non manicas, non torques go nuinas magis podagræ vinculs reperias, quæ vbi hominen constrinxerunt, nunquam am pliès soluunt, nec pristinæ reli tuunt libertati. Vbi Turcase mel pedem fixit, ibi tellus peni tus pessundatur, nec vltra ger minat

q

lu in

po

m

di

na

tel

minat, nec viride quidpiam emittit: sic vbi podagra dominatur, nunquam perfecta sanitas postmodum suas vices habet. Credendum sanè, hanc guttam podagricam, esse guttam è sul-. phureo Inferorum flumine, quam peccatú in miseram posterorum vitam transfuderit. Succus est, non dubito, ex Ada. mi pomo expressus, & in manus plantasque depluens: manus enim quæ fructui colligedo præcipuam nauarunt operam, iam mercedem accipiunt, sed talem quæ Deo non obsecundantes decet. O mirum podagræmaluin! Si podagra ignisest, non in mundo glacies sat frigida reperiatur, qua eius ardentes stimuli exstingui, aut salte retundi possint/Si nix est, cuius frigus natura perhorrescit, fierine po. testignis vires adeò debilitatav.

n.

fti

fe

ni-

21,

esse, viniuem suo ardore non resoluant? Dicendum ergò est, hoc malu vel summoperèper. tinax esfe, vel hominem vix aut ne hilum valere, vel natura& arris vires deficere, quandoqui dem cogantur foro remedició cedere, nec valeant huius gutte ne guttulam quidem curan, Hine fit forsan quod ita accurate subterfugiamus hoc mil podagra aut chiragram nom nare, sed nomen ementiams vocando aut oppressionem au neruorum contortionem: le vbi atroces commissuras inu dut dolores, vbi tubera pedum articulos conuulsione intolera bili discruciant, vbi manusse dextra seu læua est in sinistr certe statu: tum satis malumip sum loquitur & podagram! chiragram este & nominari.

Aeger. Hei quam ergo mil

natur

u

fe

ra

tu

natura nouerca est, quam infensum cœlum, quod me ita

morbo insanabili perculit.

Respons. Video, video non tibi solum podagram, sed etiam cephalagram inesse, non sufficit pedibus nisi etiam cerebro suu sit malu. Tue comessationes pedibus malignú humore, ignauia verò cordi malignu infudit veternű: quid ergò mirű si tuę virtutes debilitatæ claudicent, & nonnisi fulcris impatietiæ innitatur? Cogita cubile istud quod. da esse xeno dochium tux podagrædestinatu, & imbecilla tua menté nosocomiú esse tuarum virtutu, tuæque fidei, quæ mihi videtur specie febris habere, leuiter quidem oslibus inhæretis, sed paulatim corpus absumpturæ:frigus enim illud fidei virtutumque non minus mentem depascitur, quam podagra tuas D6. & bias ...

101

T2-

(et

tro

ip.

18

tur

Consolatoria tibias. Si fides, si virtutes ades. sent, etiam malculus adesset a. nimus, nec ita pusillus esses in doloribus sufferendis. Non pu. deat te virum fæminam indue re, cui cor & lingua folummodi ad expanendum, ad clamandi ad minima ex causa lacryman. dum videntur esse composite Quem podagra afficit, magu honore afficit. Honor hîcell grade in infirmitate decus: Po dagra enim nobilissimus qui dam morbus est, lectorum aureorum tantummodò conson

imi popelli, hic nonisi nobilem nonnisi Satrapicam, nonm regiam affectat lignitatem:no bilitatis est quidam surculu,

morbi cæteri funt vulgares

men, conuiuiorum splendid

simorum reliquiæ: Quis pome è fece populi, quis è rusticage

te, ci

te, cui cornea fibra est, corneumque corpus, hoc morbo insignitur? solum sericis, solum goffipinis, solum odoriferis vestibus delectatur. Quid ingratus quereris, site Principum excipiant lautitiæ? Si forte insoles languinis fluxus foret, si vehemens catharrus, si insanahumorum congeries, si hydropis turgetes aquæssine dubio commiserationem nobis cieres maximam: verùm afferis nihil nisi guttam esse, & propter guttam omnia imples clamoribus: quæ ista ratio?

Aeger.

no

lu-

211 or

5 8

lem

nn

1:110

ulu

1 gel

didi

port

te, CL

Vro guttam plane Infernalem esse, quando. quidem nec arefieri,

nec vllo remedio curari possit. Resp. Causam tenes, cur sic

obstinata curari nolit?omnino

credo .

2.paral.
16.
ÆgrotauitAsa
dolore
pedum.

credote Regi Asa persimilem, qui podagræ ardens doloribus non ad Deum commune ægro. rum asylum confugit, sedom. nia media in medicorum insumpsit remedia, omnia consilia, omnemque fiduciam in em plastris, & malagmatis posuit ideò duorum annorum vitam in grauissimis illis tormetis traxit, & post tam diuturnum sup plicium, &, vt fic dicam, marty rium, quo cœlum aliàs sibi com parasset, nihil præmij retulitni si mortem, & infamiam, divino rum & humanorum despicien tiam, corporis denique & ani mæ iacturam. Cum tanti tuain tersit vitam ad omnia flagiti profusam emendare, seuerun diuini iudicij tribunal emollin cùm possis in cœlu mittere u libellos supplices, quottibism bona desideria: vis in istoru

OD

1)

CI

pi

da

rii

dat

Aegrorum Schola. omnium locum sufficere ingentes clamores, & iniuriosa in cœlum & terram conuitia? Vbi vota Deo nuncupata, vel M A-RIÆ Virgini afflictorum Parenti? vbi sacra pro tuâ incolumitate facta? Quas crumena pe. perit eleemosynas, vt pauperum & orborum lacrymæ coram diuinæ miserationis tribunali tuam causam dicar & perorent? plurimum enim huiusmodi preces valet apud Deum pauperum patronum & Mecænatem. Et tibine aliquando lacrymis oculi maduerunt ad expianda peccata, genuinam podagrætue radicem? Fili, ait Spiritus sanctus, in tua infirmitate ne despicias teipsum, sed ora Dominum, & ipse curabit te, auerte à delicto & dirige manus, & ab omni delicto munda cor tuum, Quo benè mundato, breui postea pedes tui curabun-

1.

ť;

m

2.

y

m.

ni-

no.

en-

ani

in

gitti

rul

llire

e to

i fun

orun

OI

Dominus, &breuigutta illa maligna è pedibus tuis elabetur.

Meger. Hocipsum me supra modum cruciat, quòd cum pro virili omnes vias & rationes tum diuinas tum humanas tentarim, omnem mouerim lapidem, interea hæc podagra accrescat & ægrescat magis, videaturque cœlum (quid enim sperem aliud?) obseratum.

Respons. Nescio vtrum che dere debeam, te ritè munen tuo persunctum suisse: tama credere volo. Nosti quidboi pijs illis conatibus commerus ris? Si non vt omnino tuæ pode græ acrimonia mitigata sit, si tem vt mens tua corroboran tur, & patientia ipso malo pot tentior existeret: Magna gran magnisque dotibus à Deot cumulatus, quas alioquin mincut

in

Pu

att

ped

De

vot

lore

cuir

ftina

lore

quas

fibip

nibu

forsa

lerae

poda

cat?

inn dums

incuria perdidisses: & quod tibi Purgatorij loco fuit, fuisset alias aternarum pænarum, quæ tuis peccatis de bebatur, præludium. Deinde Deus nequaquam tuis votis fecit satis, quia te potius voluit martyrem quam Confes. lorem, & eximium quendam locum in consessu coelitum destinauit. Si enim te pedum doloresolueret, tibi mille palmas,. quas egregius tuus animus hîc sibiprocreat & procurat, è manibus eriperet. Anetiam tibi sint forlan aliqua ante-acte vite sceleraexpianda, priusquam, quod podagræ residuum est, euanesda cat?

e.

I

en

00

uc

art

Po

ati

0 0

1 tt

cul

III

Aeger.

Ellea mihi sit quæuisalia ægritudo: sanguinem, & propè vitam emungis dumlic ludificaris, & atrocem hanc

90 Consolatoria
hanc calamitatem Nobilium
morbum vocitas.

Respons. Ita, inquam, Nobilium morbus est: supremeenim, vt aiunt, iurisdictionis esteri. gere posse in agris suis cruces seu patibula subalaribus istis fulcimentis similia: Si totus quantuscumque es, Dei es, Dei ager es, cur in te crucis suz trophæa non erigat?te fulcimé tis affixit Deus, & pedibus hác debilitatem immisit, vt luant pedes, quod peccauerunt manus:paradoxum dicam, vt orbitam, que recta ad cœlum fertus, inires, opus fuit tibi poplites succidi. De catero desiderium illud, quo malum omne podagre preoptas, fat patet nonafapienti voluntate profectum,& scimus cuiq; solemne esse, suum malum, tanquam si omni alio intolerabilius esfet, exaggerare. Pla-

P

C

gP

fe

n

ti h

fil

Platonis ea fuit sententia, quòd si morbidi in foru, & publicam trutinam singuli suas ærumnas conferrent, lingulos examina. tis ponderibus suum malum do. mum relaturos potius, quam cum alio commutaturos. Si verò commutandi desiderium te incessar, nonullos reperies, qui tibi calculum suum, cholicam rabiem, comitialem morbum, pleuritidem, hydropem, & fexcenta alia lubenter transcribet cum omni sua actione, & etiam gratiarum actione. Faciamus Plinium non abs re dixisse podagram, calculum, & malè affectum stomachum tria esse morborum atrocissimorum genera:hoc sic probat, quod neutiquam legamus vllu morbum his déptis quempiam coëgisse sibi violentas manus adferre. Sed qui fuere, quorum ita desperata

m

io

perata res erat aut potiuspedo. ra? scilicet iuuenes quidam & coptuli ganeones, qui vel mi. nimæ calamitatis aculeo perfodi sibi videbantur. Qui ve rò tantulum hominis, tatulum que pectoris habet, facile de monstrat capitis in pedes grau esse imperium: in capite constantia residet, quæ vitæ conser uationem procurat; in capitel bertas, quæ audaci supercilio sua eloquitur, satis indicas non linguæ neruos vi pedum debil tatos ese, & alias virtutis, alia podagre este rationes. Quicum que mortem magnanimus alpernatur, facile etia morbos, qui quali eius prodromi sunt, &asse clæ, irridebir: quitalis est, quo necessitatis est, virtutis opuses que ficit, & quoties hac pedum car cessa nificina torquetur, toties lin jucu guam in Dei laudes soluit, men gion

n ft

de in

c

sta pa uos

cat eor

gran quò

tem Quan

temque sinit in cœlum liberrimè euolare. Siin posterum pedibus non integrum est corpus suum ad templum deportare, animæ tamen integrum est cor in Deum transferre; si corpori non concessum est terram vestigijs premere, meti concessum est virtutum alâ in supernas sedes deferri. Notasti aliquando in pictorum tabulis Angelos folummodò capite & penna constantes, cætera fingi nube, aut parergis contecta? Ægyptij Diuos suos manu pedeque trun- admar. catos pingebant: te fingito de eorum societate esse, & podagram tibi fuisse officiosissimam, quòd vinctis pedibus manibusque, totoque corpore terræ necessario adhærescente, mens lir iucundissime in cœlesti illa regione spatietur, ac deambulet: quamdiu enim cœlestia illa perifty-

le

1

10

'n

ħ.

125

m.

26

qui sie

el

94 Consolatoria

ristylia, & Angelicos campos pererrabis, tadiu podagra non detinebere, nec vllis vinculis coërcebere. Vt ergò in Angelum euadas, tui hominis peder diligenter intra toralia & stragulæ vestis nubem contine & obducito, capite verò virtutibus ornato & spledenti emica & tuorum malorum ingruent procellà prome Angelicam faciem & vocem, diuinos corum cantus & symphoniama mulando, id est Deo gratia age.

IV.

Aeger.

Adem facile tecum de cerem si tuâ bon a frus rer valetudine: nun autem huius mali acrimonia frus vt omnes meæ cogitationes verba nihil nisi absynthium, in hil nisi fel sapiant.

Re

t

f

ti

m

m

cit

op

in

Respons. Nostri morbi duplici malo recrudescunt magis, imaginatione primo metu perturbatâ, deinde virtutis masculæ defectione: Annis superioribus stultus quispiam è Burgundiæ oris alium eiusdem sibi farinæ hominem in tua patria mirabili casu sanauit. Podagra coëgerat hunc sellæ gestatoriæ immotű prope domicilium affigere, nec inde facturus gradum nisi ad fatalem fossam putabatur:sic pessime pronunciarat medici omnes. Contigit nescio an forte fortuna, an data opera, vtfatuusille Burgundio rotulatum sclopum, eumque exquisitissimum repererit, quem cum non minore lætitiå gestiens quam audacià arripuisser, circumspicit, nec videt in quem hostem opportuniore explodat, quam in hunc podagricum: actutum igitur

onest um,

3

n lis

e.

les

ra.

8

ıtı.

ica,

nte

fa.

eo.

m 2

atia

md

frue

nun

niâfi

Ry

Consolatoria igitur igniferum lapidem de mittit in puluereum loculamentum, vtramque manumad. hibet operatricem, iam iamque explosurus inclamat, vt obuius quisque vitæ cousulat. Poda. gricus quid agat? quò se vertat nemo est in vicinia qui suppe. tias ferat, mortem totus perhorrescit, eoque factum est n oblitus & podagræ & pedum, & fulcrorum, & sellæ, fugan corripuerit: at stultus insequitur, verum timor si non alas, cam tamen festinationem ægto addidit, quæ & hostis machina menta vitaret, & corpori perfectam sanitate instauraret: gav densigitur se metam laborum Pud contigisse,stulto sua extorque nen arma, & ad sua reuersus, sellam sters fulcra, baculu, sclopum, sphynia m gem, in fascem compingit, & Iulia triumphalem struem accendinima

VI ra m lei

ftr. eic

age Stic

Domina

Aegrorum Schola.

Domino Deo pro vita & sanitate reddita plurimum gratias

referens.

n

as,

075

n2.

rfe.

gau

run

Aeger. Pro re nata sanè & facetè hac nobis ludicra recenses, ad mitigandos credo meos dolores, qui nunquam mihi talem currendi concedent libertatem.

Respons. Ne sic rem accipe: vti fabulam accipis, sed vti meram historiam narro. Noui magnum quempiam Cardina. lem, cui valetudo simili astu & stratagemate est restituta. Erat ei quispiam Cardanus Mimum agens, qui aulæte quodam rustico præeunte, tam festiuo tripudio herum recreauit, vtomnem ægritudinis eius labem ablam sterserit. De cætero longe abes hyna magnanimitate sancti senis it, luliani, qui suam ciuitatem a- Niceph. end nimaduertens Martyrum sanmin

E guine

guine natantem, se que podagri illigatum miserè pauimento ad hærescere, non tulit se tamillo stri laureolâ priuari. Vide amo ris vim & potentiam. Vulta mulorum humeris deportaria fisti ad Iudicis tribunal. Illiso collat libenter tam felicionen & exponunt in mediam iudie aream. V bi dirissimis tormem afficitur, inter quæ animolimè fidem testatur suam, àqui mille neces ne latum quide vnguem distrahant. Inuidith roè famulis vnus tam felice palmam, tantoque animiand re ac patientia adeptam, no potuit quin se consortema iungeret. Tantam vim hab magnæ virtutis exemplar!

Aeger. Ne quidem de D cogitare possum, cum malu meum ingrauescit.

Respons. Opinabar tibi in

reb

Problem

in

ve

iui

nu fcë

pei

fer bi c id.

u.

fa.

8

IC,

n.

ic

nts M.

70

en be

rda

DO.

1 24

ab

alu

no

reb

rebro maximè animum reside. re, sed vt video, ad talos migrauit, & eapropter mereris vtte egregiè podagra castiget. Disce meliorem tuipartem, animum scilicet, frequentare, superius conscende mentis tabulatum & incole: cellam & coquinam famulis linquito, & minutulas cogitationes pedibus tuis tanquam pedissequos adscribito. Socrates, vxore in imâ domus parte strepitum edente, editiorem turrim ascendebat, inibi laborum fruiturus solatio: Si eò importuna mulier cum ancillis veniret altercatura, & mille iniuriosos sermones habitura, bo. nus vir modestissimè iterum descedebat, secum virtutem semper & philosophiam suam deferens. Podagram in vxorem tibi quamuis perdifficilem duxisti,si ergo pedibus tuis obstre-E 2 pat,

Consolatoria 100 pat, si diuexet, erige mentem in Deum, cum eo philosophare. meditare infignem alique Da. uidis versiculum, fige oculosia pictam tabulam, quæ pijs &in cundis suis lineamentis oculo tuos deuinciat, ac malu leuc. Noli attendere Xantippail quæ tot molestias pedibus tu procreat, inuehere potius fcelera tua, quæ illam tibi q comitem individuam addin H runt. Quereris vehemenui m mum hoc esse malum ? Veh pe mentissima queque mala oq in residunt, ocyus dissoluum ra ocyus euanescunt. Est in nen ma dolor acutissimus, sed breuid pite tunditur ac remittit. Cor for hise & adamantinum doloris cui mui cumque solum percipit mei dem partem, qui quo violentiore cubi eò minus durat: tantæ viru at fi

est consuctudo, vt sæuisse Deu

11

C

re

Aegrorum Schola.

quæq; mala exarmet quodammodo, & tolerabilia reddat. Auspicor enim fore podagram tuæfelicitatis fontem. Qui de stirpe Saulis censebatur, dempto Miphiboseth ad vnum omnes periere. Pedum ægritudo ab adeundis castris, vel potius à morte eum exemit : at simul causa fuit, cur patris Saulis adiret hæreditatem, & Dauidis Hierofolymæ habitantis regiâ mensa potiretur. Quos non impedit podagra, videas audaciter in pratis digladiantes, in nemora grassantes, etiam ad omnia mala, & dein ad Inferos præciuio pites ferri. Tu perstas Dei gratia for hisce incommodis omnibus immunis, & securus: cogeris quimed dem intra Hierosolymæ id est or cubiculitui fines te continere, irtuat si patienter feras, Dominus issi Deus regia sua mensa & cœle-E 3

in! are,

Da. Sin

Ziuulos

uet.

ille

tu ùs

qu

dixe auf

chi

qu

stite dignabitur. Et super eate non lætaris?imò ista rugosa fro. te præte fers grande sanitati defiderium, eamque omnibu his emolumetis antefers. I. Lug. dunum, illic remedium præsen taneum, tuoque malo conic nientissimum comperies. V. illud promam? Anno 1589.2 dens Guilielmo Miches expo dagra mirè laboranti incef desiderium in insulam Barbar nomine vltra Lugdunum transferendi, Iobelæum quo dam lucrandi ergo. Notume Lugduni fæminis id muner incumbere, vt quicumques quanam transmittere aueam earum vtantur ministerio, pu chrèenim remos agant. Mich in bonæ vetulæ nauim se dep ni iubet cu familia sua vniuen sospitesque omnes ad altera ripam de portantur: dumque! Mon

a

b

116

ta C

qu

mo aff

fac

Monasterio suas exoluunt preces, egregiè potat vetula, redeuntesque posteà excipiens, remigare incipit: Verum quia plus vini quam aquæ potarat, Rupide impingit in Sequanensis pontis pilas, nauim scilicet oblique dirigens, quæ facto impetu subuersa est, ac omne quod vehebat onus, effudit. Quisque pro virili ad cotinente anhelabat, sed deficiéte spiritu submersi omnes excepto poda. grico, qui suffultæ toge (quâ veluti laneo vtre includebatur) beneficio supernatauit, & ex aquis ereptus est, cum tamen nec pes, nec manus suo ad na. tandum officio fungi possent: Credo quòd sicut podagra in aquis non gignitur, ita ctiamemori nequeat. Circumstantes assument corpus hoc, & velut sacrum aliquod Lipsanum ac mira-

a re fro-

tatis ibus

Lug.

nue

. V.

21

x po

ceff

rbar m (c

שמו

me

....

iner

ie Se

eam

, pu

icht

depo

uerl

cera

uci

Ioni.

104 Consolatoria

miraculis insigne domum deferunt. Historia quidem de podagrà nihil vltra memorat. Ego
verò crediderim tanto perculsum suisse timore, vt ne minimà podagra labe infectus affectusue deinceps suerit. Adde
Dominum Deum deuotam
mentem, effusasque in paruula
hac peregrinatione preces opimi sacrificij loco acceptasse
animum sincerum suisse rem
neratum, & vita bene exigente
rationes suggessisse.

DE

ENAMANA ELECTRICA

DE OCVLORVM DOLORE ET SVR-

ditate.

CAPVT IV.

Aeger.

I.

de

m

pi.

ide

Rauis inest sanè o culismeis dolor, ijsque impendens vereor exitium.

Respons. Cæcitas quam ita refugis, pluribus in votis fuit: saltem plures illam exoptare debuissent, & iam Dei ac Angelorum fruerentur lumine, si hoc labili ac misero caruissent. None vnicus oculoru iactus, iactura Euæeiusque vniuersæ prolis extitit? Nonne à Es Deo

106 Consolatoria

Deo coditum genus incaute oculos aperiens ad speciososfilia. rum humanaru vultus conspi. cados, etiam coli cataractas ad vniuersam orbis molem secum fædo naufragio opplendam aperuit? Quem no perdidit oculus? huictelo cessit Sampson, hoctelo cecidit Dauid, Salomon occidit. Nam si quid si quod illibatum gratiæ lume in mente seruat, luminis esta corpore vacuitas. Potest meitò vocari oculus infelicitati nostræ ante-signanus, lethali culpe prodromus, spiritalismu labes, per quam mors in menus oppidum impressionem faci, lateque vastat omnia. Hocvo luptas Inferorumq; furiæ vtuntur tanquam perfido exploratore ad moliendas anima infi dias, & non alio e umstipendio aur mercede donant, quam pel liculz

r

g

m

min

po ru

tl

m

te lu

Aegrorum Schola. liculæ venustatis fuco delibutæ, lenocinio. Miremurne igitur spiritum sanctum nuncupare oculum animæ predonem, om. niumque virtutum compilato. rem:oculus tuus, ait, depredatus est animans tuam.

0-

ia.

pi.

ad

m

2.

u.

n,

0.

fir

e

11.

CB

lis

ui

CUS

14

10

ın.

ra

nli

dio

el.

ulz

Aeger. Bone Deus! quanta vexatio est, non posse intueri eximium huius vniuersi decorem, in quo Dominus Deus velut in tabula non modica vestigia suæ diuinitatis elegantissimè adumbrauit.

Respons. Scilicet si tuorum luminum aciem erudijsses in Deo inuestigando, cogitationeque penetrando has rerum creatarum imagines, carumque authorem:non sane in huiusmodi morbum, non in hanc cœcitatem incidisses tu enim in ijsvelut in libro Dei collata in nos beneficia crassioribus litteris E 6

exara-

exarata perlegens, gratias egil. ses diuinæ bonitati, & gratias agendo incolumis perstitiss. Vide, amabo, quale sit quotidianu oculi nostri exercitium. Ipse modò huic adulteriú quas digito indicat, illi incestum, alteri domum alienam quamcu piditate deuoret, pecunian quam compilet, res fluxas qua insectetur, voluptates quas pocetur, delicias & cibos quibu se ingurgitet, virtutem quan fugiat, aliorum facinora qui carpat, honores quibus inser uiat, pulchritudinem cuiancil letur, peccatú cui se deuouen Denique malorum Iliades in trant per angustam illam port liberrime, & quid interius mo liantur nos iplitestes simus.Pc fenestellä hanc intromittunt voluptates, illicita desideri nequitia, libertas dissoluta, as

S.

i.

n.

ali

21.

u

m

121

200

am

UŽ

ei.

cil-

in-

ort

mo Pe

ntu

eru

, &

CIL

eius assecla atheismus. Quas verò hæ furiæ in pectore excitent tragædias, quis narret? in affectuum castris dislidia susci. tant, affectus ipsos, qui quasi pro excubijs stant, depravare nituntur, superiores animæ vires pollicitationibus & ementitis munusculis debilitant, donec tandemomnis conscientia nostra status funditus collabascat. No abs re dixerat Christus, satius esfe sibi oculum erucre, & cum vno in cœlum ingredi, quam duos oculos habentem mitti in gehennam.

Aeger. Exige, quæso, à nobis sanctimoniam, Tobie sanctimoniam, Tobie sanctimonia maiorem: qui tamen non sine graui sensu ac singultu querebatur nullam sibi in mundo superstitem esse lætitiam, quandoquidem solis, siderumque iucunda lumina suo videret

E 7

Sub-

110 Consolatoria subtracta capiti.

Respons. Dicito sanè num te huic viro velis æquiparare, cuius ad visus reparationem efflagitandam iustissimæ erant ra. tiones?quem scilicet in queren. dis, tumulandisque inopum cadaueribus, alijsque quacunque posset ope iuuandis vtilissime impéderet. Ingenue fatetor, in idipsum fortalle collimas?oblatatibi fuit ea facultas sæpenu merò, sed renustis & cum iam deest, auerevideris. Obijsti quidem olim pia exercitia, sed (w ex non tenuibus indicijs colligo) ita pugnante & inuitâ Mineruâ, vt exterius opus etiam tacente linguâ interiorem nauseam loqueretur & declararet. Dic mihi, cur non etiam nox caliginosa æquè ac suda dies luculentam te recreadi occasionem suppediter? qui sub polo degut, Cymti co ci fi

fu fi cr de &

po de vl

la

tu co in al

ni fa

ri

W

Cymmeriam noctem, ac continuam sex mensium spatio exigunt, nec idcirco se deterioris conditionis arbitrantur, quam sit Pontifex, cum in Romana suaspecula moratur. Deinde fingito Deum tibi continuam creasse noctem, vt interiorum deliciarum gaudio perfundaris, & quidem puriori, quam ex so. larium radiorum luce habere posses. Terra patentibus oculis s.Cypridestinatur, cœlum excœcatis: anus ad vbi desinis homines intueri, res. tumveraciùs Deum & Angelos contemplaris: nam alter alteri impedimento visus est. Scientie absque oculis perspiciuntur vniuersæ, & eam ob rem forsan factumest, ve doctissimi quique in omni arte cœci fuerint. Stupenda igitur infirmi. tasest, ait S. Antonius, hominem patienter tolerare non poste,

1

n

posse, quod talpætam mode. ratè ferunt.

II.

Aeger.

One Deus quale, quantum, libratio lectionisq; frustrariso latio cum mortuis non adhus posse colloqui, & conferre ser mones: ipsi enim hoc pacto a chissima necessitudine nobi coniungi expetunt.

Respons. Libri optimi alio quam hoc nostro oculo perle gutur: è libris, qui passimeduntur, virtutis solum corticem eruas: ipsius verò medullamid est, ipsius Dei præclaram cognitione, ipsa libri Empyrei accana posse eruere, cordi, nove rò curioso oculo est concessi & hanc ob rem dixit B. Cyprianus; quam gloriosum est clau

l. de laude margyrij.

dere oculos in momento, qui

bu

d

P

it

11

8

po

ui

qi

pl

fe

fti

CU

te

cu

ue

cc

pie

Aegrorum Schola. 113 homines videbantur & mundus; & aperire cosdem statim, quibus Deus videatur & Christus. Quanto plures perdidiroculorum lumen, quam cœcitas! Aures, bone vir, tibi oculorum, lectionisque vicem supplebunt: quidni etiam per aures stillet scientiæ liquor : imò minus auditu distrahitur animus: & tenacior eorum, quæ aure percipiuntur, est memoria. Noui cœcum cocionasorem, eumque egregium : noui philosophum nemini fortè in Europa secudum, in celeberrima Christiani orbis academia, summa cum laude, & cœcitate profité. tem. Si lusu delectaris, noui cœcum qui in latrunculorum alueo basilicè decertabat, & lynceis oculis palmam præripiebat.

0.

1

N.

الا

lio

le.

un.

em

nid

:00:

21.

ve.

essi

pria-

clau

qui bu

Tolosani credo meminerint

Consolatoria cuiusdam Patris è Chartusiana familia, qui facundissimo suada artificio, simulque diuina opitu. lante gratia plurimos Audito. rum suorum cœlicæ amænitatis beauit intuitu, quorum ne vnum quidem videre poterat, Molestias animi quot musicis instrumentis, quam suaui har. moniâlenire potes, & mentem quodamodo à sensibus alienan in cœlestem prope curiam tras ferre?Infinita in mundo cons deres ita ferire oculos videntium, animumque lædere, vtfatius nobis foretad non tuedum, ipsos oculos eruere. Haud nota sti forsan virtutes, easq; excellétissimas fingi, pingiq; cocas, sal. tem oculis velo aut nube obductis? Fides enim si quid videt, aure videt, spes non nisi admi-

niculo manus anchoræque aureæ, quam in cœlestis gratiælit.

tore

I

112

læ

u.

0.

2.

10

lt. is

.

m

1

tore figit, intuetur. Amor corde videt, cætera cæcus, vt & Iustitia. Et reuera hæ omnes Nymphæ,cœli filiæ, Angelorum fociæ, orbis Christiani lumina, talpæfunt ad cœnum hoc inspiciendu, Argo verò magis ocula. te ad Dei conspiciendam maiestarem: Quid ergo quereris, quid plangis, qui in aula Dei locum habes, virtutum istarum ascriptus catalogo. Visus amissio, felicitatis fons & causa B. Paulo extitit: dum non ei paret homo, apparet Deus: dum ter- Ad 9. ram liquit, in cœlum rapitur. Vanum est igitur pro duobus velut quaffati vitri frustulis tot querimonijs implere compita, & simul tot aliorum bonorum facere iacturam.

Aeger. Quasi cum cœco tu mecum agis : per Dei gratiam non cò miseriarum veni, solum mihi

mihi dolent oculi, & ne graniùs quidpiameis accidat formido.

c. Rodig. 1.6.

Respons. Sexaginta oculorum morbi numerantur & ampliùs, cui illorum ascribis tuum? Do. minus Deus à quinquagintano. uem te liberum dedit, & neyl. lum grati animi fignum edis? vnum immist & omnium minimum, ideone adinsaniam clamandum est? Vbi nox diem su inuoluit caligine, horrendeinclamat pauo, increpatque tenebras, quòd variegato suarum plumarum tapetio impiè luci suffurentur, quam tamen facile sequenti mane recuperat:nett pariter modico catarrhi interfluente funem & anchoram te cogites perdidisse. Aciemsin terram fixeris, lædis sæpenume

Tertul! rò, si in cœlum, nunquam. His carnis. rundo si hirundinulas suas cœcutire aduerterit, succum his

rundi.

ti

d

di

m

no

lu

qu

15

).

n

S,

).

),

1.

3?

2.

1.

e.

m

cé

le

tu

r.

te

in

10.

Įi.

æ.

11.

di.

rundineæ herbæ earum aspergit oculis, & oppido sanari gaudet. Si Iesu Christi sanguinem tuis frequenter admoueres obtutibus, clare admodum videres.

Acger. Meipsum intuens horresco: nihil enim magis nostræ
facici deturpat prosenium,
quam oculus cruetam aut ceream mittens saniem, aut cum
circulus paret in eo coccineus,
aut veluti croco intingitur, aut
membranula albicante integitur, aut cum inuenustè nictat,
aut cu viscoso humore sussum
ditur, aut sub emplastro quodammodo sepelitur. Certè eiusmodi deformitatem quantopere resormidem, dicere vix sustineo.

Resp. Non inficior sanè oculum venustissimam carissimamque corporis esse portiunculă, eóque

eòque cius dana ægriori animo tolerari. Fenestella est per qui introspicitur anima, ipsaquevi cissim per hunc velut per diop. tram orbis machinam contem platur. Miraculum est in micro cosmo homine oculus tribu humoribus, septem mébranis septem musculis constans. Primus humor crystallinus med am sedem occupat, estquell acies, in quâ res obiectæ vim habere videantur. Alter humo vitreus dicitur, qui circumcit git crystallinum, non tament parte, quâ in res obiectas ferm, Tertius subtilis admodum, videturque semi globus aqueus crystallinum à fronte ambiens co pacto quo vitreus eiusden inuisum hemisphærium ambit hic humor miram confert ocu lo serenitatem, idoneusque el ad species recipiendas, easdem

qui

ſ

u

ri câ

tr

re

in la

na

ex

bro

nb

ua

vi.

p.

m.

ro.

ous ois,

ri-

di.

am

100

11

16

יוני

VI.

eus

ens

den

bit

ocu-

e el

em

qui

que ad animum trasmittendas. Vt autem humores hi non confundatur, crystallinus ab aqueo diuiditur tunicula, fua tenuitate aranei telam vincente: vitreus & aquosus discriminantur etiam exili membrana (quam blepharoidem vocant) factain carbasi modum ex filis, aut quasi ex palpebrarum pilis pulchro ordine dissitis. Tertia tunica à neruo optico initium filo simile sumit, paulatimque se porrigés oculi occiput amplectitur, deuehitq; è cerebro animales spiritus, ipsique vitam; vicissimque câ vtitur oculus vti canale ad transfundendas in cerebrum rerum creatarum, quas accepit, imagines, ibique velut in tabula depingedas. Altera membrana est vuea, quòd vuæ acinum externo liuore exprimatiè cere. bro ortum habet, & neruum opticum ticum vestit, tegit verò to. tum oculum, excepta ea ocu. li facie quâ pupilla paret iridis circulo coronata; iris autemfi èrotundo margine vueztuni cæ. Quinta dura dicitur, pette. nuis tamen, neruum vestit, am bitque oculi in occipite medi, est que subobscura, ve in crystal lino præster quod stannumi speculo, ve scilicet ibi sistats. cies reflexa. Prope est corna, quæ intra oculum, perspicilio. rum munus obit, congregando condésandoque imagines,qui facilius repræsententur. Septima alba est, ab interiori palpebrarum pellicula manans, ocu lumque iride tenus ambiensvi cinis partibus annectit & capit Ceterum funt 7 musculi, diver fum motum finguli in oculoes ercentes: ipsique à binis nerus è cerebro prouenientibus agun-

tı

ſe

di

tr

Qef

li

pr

de

m

mi

fee

ca

tas

qu

ph

co

vit

de

COI

tat

tur. Principes nerui sunt optici, seu visionem molientes, qui à cerebro habent originem, dein copulantur, iterumque postea discernuntur, vnusque ad dextrum, alter ad sinistrum tendit. Quid non mirandi architectata est hic Deimanus? Nonne oculi flammulas euibrant, ex ijsque pretiosum liquorem in faciem depluere vides? nonne pro anima agunt excubias, eiusque sunt muti interpretes?in ijs nostri affectus veluti in speculo emicant, ibi modestia, ibi benignitas figit domicilium : Oculi, inquam, sunt huius microcosmi phæbus, huius vitælux, huius corporis anima, pulchritudinis vita & ornamentum, & vtinfidelis loquebatur antiquitas, Dij corporis, summæque eius felici. tatis summa. Quæ cum ita sint, gun heu! quæ miseria tanto orbari bone,

4

0.

do

110

oti

pc.

CU-

S VI

piti

uer

ex.

erus

tul.

22 Consolatoria

bono, vel graue in tam nobili parte subire dispendium!

I 1.1.

Aeger.

Eolaus, saltem aliquo folatiolum meæ ærum. næ attulisti.

r

in

d

cl

pe

Cu

D.

pe

Audea

dit.

can

aur

uers

mal

Respons. Mihi volupe fuit cum malo tuo colludere, paululum que tentare animum, necm fugiebat hanc pilamàte rem cutiendam, sed quid te ium minutulis inhærere cogitation nibus? tene ita vexet paruu fuffusio, paruulus catarrhu, quidpiam cruoris in oculm depluens, vt à tergo relinque tui animi cœcitatem? si festua fe in oculum infinuarit, null modo tolerandam cenfesi&i animæ oculum prauarum afto aionum trabes & catapultale se ingerunt, & ne hilum curas cogita potius Deum illum la den

dere, vt hunc sanet. Ne ad mundi & impatientie libellam tua mala appendito, sed, vt ait S. Augustinus, appende in statera charitatis, & sanctimonia, & videbis tantum aliquot dragmarumesse pondus, id est, leuem esse dolorem tuum. Oculo malè affecto colores multi, multeque res obiecta officiunt, quas ne inspicito, velut auri fulgor, candor argenti, honoris fumus, pulchritudinis fucus, quæ magnopere cristallinum castitatis oculum inficiunt, quæque bonus David tanquam Democli impendens ferrum reformidabat. Auerte oculos meos, ait, ne videant vanitate. Sanca spei viriditas, cœrulei cœlorú orbes, micantia astra, charitatis scintillans aura, & similia, fac tibi semper obuersetur, & spodeo fore vt omne malu ab oculis tuis auerrucetur. F 2 Aeger.

0-

DA

15,

un

1125

uci

ulk

XI

affe

e se

ras

1 2

der

Pf. 1184

Aeger. Id in cœlo locum habeat: verùm in hoc mundo quî differt cœcus à virâ functo? nisi forsan, quòd ille adhuc spiret & ambulet, sed ita ambulet, vt desiciente baculi Deiue adminiculo centies labatur, & collum fran-

gat.

Respons. Res mira! nihil nih terram & carnem sapit potissi. ma pars hominum, & coruma nimi in nescio quæ fluxa præcipites feruntur. Tu vitam fine oculis, Auernum; ego innocentiæ Paradisum autumo. Mihi crede, oculi ipsius virtutis petunt iugulum, omniaque naturæiura contemerant. Ipfi, quos tu soles facis, in cordis nostri agro, nihil nisi portenta gene. rant deteriora, quam sol in A. fricæ arenarijs. Quod Romz execranda illa porta est, per quam

1

i

9

n

0

ſ

ri

a

ci

ij

Aegrorum Schola. quam rei in rotam agendi transibant, quod & illa porta, per quam impurissimæ feces ciuitatis euchebantur, hoc in nobis est oculus. Testis mihi sit Rodiginus, qui ait; per oculos exculcantur naturæiura, & scelerum fomites efficientut siderea lumina, ac oculi fiunt tota nostra luxuria. Nescis oculum speculam esse in quâ affectus nostri seu passiones continuò stant pro excubijs armatæ? Exoculis inuidus fulgores mittit, cholericus saxa & ignes : quoties quem oderis vides, toties vitio-

nis sclopetum quodammodo

explodis: auarus plura vorat

oculo quam faucibus : luxurio-

sus nepos mentem mille deside.

rijs maculat, & in ea Deam Clo-

acinam suorum appetituum fa-

cit præsidem. Quid dicam de

ijs, qui pestifero suo aspectu ve-

peitunos

um

un.

vitá

lèt,

nte

en.

an-

nisi

na.

eci.

line

en.

[ihi

ftri nc.

A. mz per

am

nenum

nenum egerunt, ingeruntque in alios præsentissimum? Naturæ placuit, inquit Plinius, ve. nena in oculis quorundam gi. gnere, ne quid viquam maliel set, quod in homine non repe riretur. Quid de stygia illa saga. rum stirpe, carumque præli. gijs? quid de impudentulis, & fine fronte fæminis, quæ leno cinanti sed pessimo artificion è virtutis, imo è Dei & Eccler finu abstrahunt. Nescis, ônd cis, quod malum hi cudantou li! Quis igitur te sic edocuita rum absentiam velincommod deflere? B. Paulo triduanaco citas plus luminis attulit, quit cæterisuperiores anni. Eoiph tempore, quo Sauli oculus foi mundique patiebatur eccly

S. Paul in 2. Cor.

sin, cœlum patuit Paulo, sen nus glorie dies eius pectoriassi sit, insidelitatis tenebræ discu

tu ni

1

d

I

e

to

iu

il

ir

P

I

m

ta

ru

CC

que

atp.

ve.

gi.

iel.

epe

aga. esti.

, &

no.

o ti

nel

OCU

co

cœ uàn

ipla

Col

lyp

ere Hu

Cu.

sa sunt. Re autem oculorum adhuc integrâ, sanctorum lapidatio, templorum euersio, in Iesum Christum coniuratio, sola erant Sauli oblectamenta. V bi telum cœlitus vibratur in cor eius & oculu, hic clauditur terræ, illud aperitur cœlo, moxq; Leo in agnum mutatur, prædo in Apostolu, Satan & persecutorum corypheus in mortalem archangelum, o preclaram cœcitatem, o fortunatissimu infortunium!

De S. Guilielmo Pictauia Comite.

T tuum animum suâ molestâ ægritudine leuem, describendus est mihi è primaria Franciæ nobilitate vir virium magnaru, maiorum vitiorum, sed postea virtutum maximarum, Dux Aquitanie, Comes Pictauie, statura procerus & prope Gigas. Diceres
F 4 in

128

in comedendo rediuiuum Belis idolum, in potando sex viris fuisse potentiorem, in prælioalterum Nemrod, in delicijs & impudicis voluptatibus alte. rum Herodem : per triennium quippe in germani vxorem incestu impudetissimo est debacchatus: Quis credat vnquam Saulem in Paulu, Luciferumin Archangelum commutandum Eo tempore schismaticorum oppressione grauiter laboraba Ecclesia præsertim Gallicana Guillelmus Petri Leonis Anti papæ mordicus partes tuebatur, & nemo se eius conatibu audebat opponere. Res committitur Bernardo transigenda qui tunc pluribus patratis mira culis omnium oculos & mentem in se converterat. Vir san-Aus omnem mouit lapidem, omnem impendit operam, vi

ill

ga

m

cı

20

iu

bu

po

nè

or

br

tic

ſa

Pa

ve

m

no

8 ci

ci

li

1

c.

m

ŋ.

C.

M

in

n)

21

2,

i.

2.

us

n.

2

n.

n.

m,

illam animi insolentiam mitigaret, sed oleum operamque perdidit. Deficiente igitur humano præsidio ad diuinum recurrit. Effecit vt tempore quo ad ara operaretur, Comes cum iunioribus Baronibus, præforibus sustineret, aderant illi corpore quidem, sed aliò planè animum intendebant. Nam omne tempus iocis & ludibrijs triuerunt. Ritè consecratione peracta, venit Abbas, sanctissimum Christi Corpus Patenæ superpositum deferens, venit, inquam, non iam hominem ages, sed Angelum Dei, nonsupplex,sed minitabundus: &hoc terribili sermone Principem terribilem adoritur. Ecce, ecce, ô Comes ! ecce terræ timor, Dæmonum horror, Cælitum gaudium, num spernes? Magni Dei nomine iubeo te Fs; tuç

I

r

r

P

u

c

P

V

le

n

C

g

C

n ti

i

o

P

Pfi

tux damnationis audire fen. tentiam. Ad hæc cor illud, a. liàs adamante fortius, din guit, expauit, in terrampro. stratum est; stupent cateri. lacrymantur, lapfum erigunt at corruit iterum à se qual alienus. Instat vir sandus Quousque tandem in Deun &cœlum mouebis arma? Quo. ties libellum supplicem tul mus? & calcasti! quot sud mus lacrymas? & risisti! ecq caput, cuius tu membra pel sundedisti, tibi iam imperat Episcopum, quem violenti manu à sua sede expulisti, repone, schismaticas partes dam nato, cum legitimo Pontifica pacis iungito fœdera, & de tot admissis noxis à te pa nas exige. His dictis ad facrif. cium peragendum se contuit Tum in pedes Dux assurgi, prono Aegrorum Schola.

prono corpore Christum Dominum in Eucharistia veneratus, & quæcumque iusserat Bernardus, ad amussin compleuit. O infinitam vim diuinægratiæ, quæ e saxo, è caucaso filium Abrahæ excitauit! Potentissima scilicet magni viri illa vox deinceps Guillelmo fænum in cornu, & tonitru in aure fuit. Quid hic enarrem vitæ seueriùs exigendæ conceptam voluntatem, susceptas in Galiciam, in Palæstinam, ad limina Apostolorum peregrinationes? quid noctes insomnes, iuges lacrymarum riuulos ex oculis manantes? sitibi proposuero Ducem sponte immanes pænas subeuntem, quid oppones tu , qui ad minimum subeundum laborem Athlantis humeris opus esse asseris? F 6

Cen. , 2.

iri.

ro. eri,

unt

ual

tus

um

uo.

ıdi

CCt

pel-

at

nti

re-

m.

fice

de

oc

ifi.

lit.

git,

no

132 Consolatoria

Postquam ab Eugenio Pontifi. ce, & à quopiam Eremicola verbis seuerioribus egregicex. ceptus est, sponte in animum induxit fuum, te mpus vite refiduum in solitudine transigere. Locum elegit ab hominum frequentia remotissimum, vbipane & aqua ingens illa moles sustentabatur, Iorica ad carnen astrictà, toto corpore ferreisca tenis eircumcincto: in cespite, lapide, & aura frigida cubilea conopæum sibi repererat conuenientissimum. Sic plures annos in suspirijs & gemitibus traxit, subinde exclamans: Hen! quin mihi fas sit, quicquid in venis est sanguinis, quicquidi oculis lacrymarum, illud totum ad eluenda hæc nefanda crimi na fundere! O infiniram De miserationem tantillis pœnise potestne fieri satis ab eo, quiz. ternas

C

1

r

f

1

n

T

ternas commeruerat! sed miraberis cò quondam res eius deuenisse, ve animum, armaque metanϾ fuisset abiecturus, ni Deus prouidisset? namque est cœcus effectus. O miseram sortem, virum principem orbari oculis, & in solitudine horrifica, omnibus fortunis nudatum, à Dæmone quotidie infestatum,à mundo illusum, à conscientia stimulatum, fine duce, fine consilio, sine præsidio! Quid porrò egisset hic bonus Daniel leonum expositus rictibus, quid bo nus Princeps in fornace Babilonia, quid bonus Ionas in ventre ceti? sed tu quid egisses tali in re ac tempore? Quid tu cum tuâ podagrâ & oculorum dolore, quo cœlum & terram execrandis imples aliquando questibus? Inuenit Dux Sanctus in corde oculos, qui amissorum supplerent:

ifi.

ex.

eli-

rc.

pa. lu.

cm Ca

itc.

20

OII•

2n-

ra.

cu!

d in

um

mi

Dei

ści

z.

1125

rent vicem, inuenit illic lacry. mas cœlo & diuina gratia di. gniores, inuenit denique ean. dem, à quâ fuerat excœcatus, manum sui visus reparatricem; Recuperatis ergo oculis, quali à Deo affectus nous beneficio, ad nouum vitæ incundum tamitem se convertit: at fremun Dæmones, & quem à rigon sancti propositi tot machina tionibus non potuerant auctere, necemollire, iam ictibu commolere contendunt has pacto inclamantem, cædite,cz dite, sceleratum diffringue, maiora commerui, ah! ero ni mium beatus si tantillà luci cœlum lucrari potero ! Adstiterunt Angeli, & Angelo, rum Regina, suani vnguento sauciati athletæ membra to creantes. Durantibus cum externo illo hoste inducijs, vir bello

t

C

Fr

1

n

Aegrorum Schola.

li.

n.

us,

m,

ali

10,

12.

ınt

910

12'

CI.

M

101

CZ

EC,

ni.

atà

1d.

10-

nto

TO:

ex+

vir

bello assuefactus in domesticum arma convertit, loricam & catenas fortius apprimens corpori, & in cutem vndequaque laceram sæuiens. Hæ eius modò deliciæ, hæ epulæ. Bone Iesu, aiebat, quanta est tua in me miseratio! bone Iesu, quam diuinæ tuæ bonita. ti parum respondeo! Tandem ferrum, illud non ferreum sed carneum corpus sensim triuit ac vitam, non verò animum: nam illum non minus egregiè exhibuit in morte fortiter appetenda, quam in vita seueriùs agenda. Per discipulum suum (quo à paucioribus annis vtebatur) Mystam iubet accersiri, ècuius manu Sacramenta fummà cum veneratione suscepit. Quot in cœlum oculorum iactus, quot sufpiria, quis precum eius ardor rebus. i36 Consolatoria

ri

gi

h

po lio

do

CC

m ti

fit

ſc

le

gi

te &

te

al

C

m

VI

tc

ne

qı

TICIS

rebus in hisce extremis fuerit, vix dici potest. Solita adhibe. tur precatio, & recitatur, Oc. currite Angeli Dei, festinate Angeli, occurrite eximiz huic animæ:& sanè occurrisse credo: nam subridendo animam exhalauit, totumque tuguriolum suaueolentissimo balsamo fragrauit. O dignam vitâ mortem sed vnde orsaest, ad te reueru. tur nostra oratio, & in Damal ceno lecto ex podagrâ & oculis laborantem reuisamus. Dic, a mabò, tene reris Duce hoc ma iorem? vnam neruorum contortiunculam, cum hoc macerato, & diffracto corpore veli componere? Deteriusne trada ris, quam ille, quiomnia, qui bus fruisci poterat, deseruit? Solus est ipse:tibi verò famulantu plurimi: humi cubat, tu in molli culcitra: ille in antro, tu infeAegrorum Schola.

ricis cortinis aureo limbo infignibus: ille saxum, tu quatuor ceruicalia carbasina sub capite habes: ille veste cilicina & asperrimâ, tu Hollandicâ telâ delicatissimà tegeris. Te ergo pudeat conqueri. Ecce vir princeps pœnis se mulctat atrocissimis, & multorum annorum spatio:tibi ad pauculas horas incessitmalum, & desperas? ecce ille seraphico vultu, ore plane melleo, corde mira suauitudine liquescente, Deogrates agit, & testante lacryma omnem affli-&ionem sibi dulcem esse profitetur. Quantum igitur distamus ab illo pectore, quod coepit vt Cainus, vt Abel vitam confummauit: cœpit vt Satan, finije vt Archangelus. O nos ter quaterque miseri/nec bene facere, nec bene pati, nec Deo obsequium præstare Deo dignum nouimus.

it,

c.

ic

lo:

12-

ım ra.

m!

t11.

al.

lis

, 2.

na.

יתכ

ce-

elis

a2.

ui.

So.

tut

ic.

icis

100

Confolatoria nouimus. Concede, ô Dulcis Iesu, nobis duplicem huius noui Eliæ spiritum, generosum huius magni militis animum, qui sibi terribile bellum infe. rens cœlum quodammodo ex. pugnauit, eoque tamdiu potic tur, qamdiu cœlum erit.

Mnes solaris, solo surdos prætergrede ris : dic faltem per transennam aliquid.

De Surditate.

Respons. Quid loquerer cum nihil percipientibus?ventis verba facerem. Dicito tamen, num surdum miserum existimes! ego, si altera hominum pass media surda foret, muta al tera, mundum hunc inno. centiæ Olympum & felicita-tis Paradisum futurum existiv

mo:

lcis

ius

um

fc.

ex.

ciç.

de.

per

mu

cr.

ım s l

ars al-

10:

ti.

10:

mo : quia Euâ teste omnia pene mala per linguam & aureminuchuntur: Quid tonitru terribilius, quod horrorem metibus montibus fragorem incurit?abillo malo securus indormiscis. Dum communis ille terror, Deo iudicante & tonante, mortalibus incubabit, ipse in vtramque aurem dormies. Qui partes illas incolunt, vbi Nilus septenis faucibus se boatu tre. mendo exonerat, ad vnum omnes obsurdescunt, nec eo minus sunt sua sorte contenti, & belle surditatem loquentibus oculis, & respondente manu compensant. Græcorum quidam louem auribus captum pinxerunt, tum hominem beatum existimantes, si ad clamores strepitumque vulgi obsurdesceret, cui morisest vociferari, conuitiari, plorare, conten-

Confolatoria tendere, cachinnari, furere, & similia stultorum agitare crepundia. Quando precibus erit incumbendum, multo tibi eris presentior: probamus enim mentem non parum distrahier turba rerum auditarum, & hac interiore porta egregiè obsera. ta nullum hostibus in anima arcem patere aditum. Affirma bat Plato cœlorum suauissimos concentus ad nostras aures allapsuros, nisi, qui in mundo eduntur tumultus,impedirent perte igitur stabit, quandoquidem humano strepitui valedi. xeris, si cœlestem non hauseris harmoniam. Verbo Dei in primis percipiendo non auris sed cor folum parefaciendum: nec Deus mutus est, nec cor huma. num surdum est, quando cum hoc ille ratiocinatur. Aiunt surdum testudinis musicæ modulos

r

t 8 F

n

d

g

n

ri

ru

er

C

re

de

pi fu

ci

m

&

los audire posse, si eius capulum, dum plectuntur sides, momorderit. Verbum illud increatum æterni Patris testudo est, & cœli Psalterium: ait enim Psaltes, Exurge gloriamea, exur- Psal. 56.

ge Psalterium & cithara.

te.

Tis

im

ex 12c

ra. na

na.

105

al.

do

nt:

ui.

di.

ris

ri-

ed

ec

12.

101

11°

os

Manubrium eius tibi in venerabili Eucharistia mordendu datur & madendum: sæpius ergo accede, & exprobra mihi si non cœlestem harmoniam, si non Angelorum eloquia experiare. Iterumne lugeas? sanctorum virorum ingens multitudo eremos & solitudinem incoluit, certatim in abditissimis terræ recessibus seseocculuit ad vitandos hominum importunos strepitus. Et ibi quis cœlo fauor affulsit! in domo tua eremicola esse potes, solitudinem intumultuante multitudine habes; & de eo quereris, quod ali, tan-·ti

8

na

ic

n

Gi qi al

at m bi

cf fin St

fa bé

ı fun

apud

Aegrorum Schola. apud Deum Patrem, Icsum) Ioan. L.Z. gratiæ & virtutes sint à confilijs; tu ipse tua crimina damnabis ad Iudicem, simulque Christus Dominus in medium proferet te à Patre æterno in gratiam receptum, id quodre ipsa multis collatis beneficijs comprobabitur.

qui

ac um

œ.

nt

Tes VI.

z.

gò

tes

ta-

,te

tui

am

p.

ıli.

115,

CC

tas

lis

fe.

tus

un.

um ud

Non dubites : nam vbi te nonconvenient homines, virtutes omnes in animi tui receslibus domicilium figent, & amicissima serent colloquia, nec quid verebere magis, quam ne ab hac diuina compellatione molestis hominum congressibus auoceris. Auris fenestella est etiam, per quam mors sensim sine sensu subrepit, inaudito Stygij Draconis sibilo: Quot fæminæ, quæ iam Bersabeæ habetur & sunt, Susanne forent, si surditatis accepissent beneficiu?

quot

quot viri iam Dæmonum i tormentis personam agunt, qui Angelum inter cœlestes His rarchias in summa gloria age. rent, si surditatis accepissent beneficium. Ne olim militer vocem Antonii iam animosy fuadæ pellicientis & à patriedo fensione auocantis percepilla, tubæ omnes insonuere, sur dumque fecere Exercitum,qui alioquin in suum vergebat en tium. Caro, mundus, volupta tanta cum energia sese inge runt in animam, vt cam pro culdubio irretiant, nisi Den corpus, auremque sopiret rd surditate, vel vltimi Iudiciit ba intonante, quæ optimorum quorumque auribus sempa obstrepit.

VI.

q

ii

C

c

0

ir

bo

n

gi

ap

0

94

tu

Aeger.

qui

ic.

ge.

cut ites

SVI

de

fur.

,qui

CXI-

pty

196

pro-

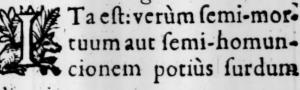
)eus

VC

iitu

rum

npa

dixeris. Respons. Non minus præclare quam vere dixit Cicero, fratris sui partem mediam fratre suo integro præstantiorem esse:preclarius Christus & verius, fatius esse hominem surdà aure, luscis oculis, claudo pede in cœlum introire, quam eundem corpus bene curatum & sanum in æterna supplicia deportare. Non legisti Dauidem summum quietis apicem in surditate mutoque ore collocasse ? Ego autem tan- pr. 37. quam surdus non audiebam; quin & tu colloces. Monentur sæpenumerò viri boni serpentium sapere sapientiam, quod illi can-VI tiones & veneficia natura duce

Consolatoria 146

à se propulsaturi, surditatem sibi concilier. Nostin' cur Deustibi audiendi facultatem subtraxe. rit? vt te seruet incolumem:non percipies vtique venefici illim Satanæ, sed Dei vocem. E notis Christiaduentu significantibu vnaest potissima, surdos verbum Dei clare audituros: æque enim facile surdi Deum loquetemis telligunt, quam ipse mutosm verbu sonantes intelligat. Omi lem, ô fortunatam tibi surdia tem, si câbene vtaris! valetei. iuriæ, valete irrisiones, valedu. ellum, valete dissidia, conuita, clamores importuni, valetefe mineærixç,circumforaneinum tij, fabulosi & cogerrones, valet orcirabulæ, qui hanc miscran vitam & has aures dilaceratis.0 tell te beatu!ô duobus clarum min culis;altero, quòd oculis audias Det

altero, quod mortuorum mum tio.

t

ſ

V

N.

tr

ba

IC.

pu

no

mi

ani

infl

per

per

YOCE

Matt. HI.

Acgrorum Schola. voces accipias, corú pios libros lectitando: illi, illi non sermonis lenocinio, sed limpida sua veritate recreationem salubriorem suppeditabut, quam nostri temporis nugiuenduli, qui vix sententiam enuncient, quin tibi verborum fuco illudat, aut obscuriori intricent labyrintho. Ait Moyli Deus, loquere petra, & dabis aquam: abit Moyses, & virga petram percutit: percussiones verba erant, aqua flues ipsius petræ responsio. Vide si Christus corpus tuum virgâ doloris feriens, non etiam cor suæ crucis extremitate icerit; sita est, moxin animam torrentem voluptatis influxisse experieris, scelera ipsa per oculos lacrymantes stillare persentisces, & tum demum inmin telliges sufficere si inter te & idias Deum intercedat sermocinanum tio. Si daretur tibi optio, qua vel G 2 fieres)

L

15

15

D

nc ti.

14.

du.

tia,

fæ.

un.

lett

ram

is.O

VOCE

fieres surdus, vel cœcus, vel mu. tus, vel mancus, vel amphiclau. dus, in quod istorum calculum iaceres? Deo gratias age: si enim minime tuæ cosuluisset infirmi tati, for san tota hæc miseriarum caterua te fuisset oppressura, & ecce, quamuis reclamantibu peccatis, malorum istorum mi nimum fortitus es: proculigiu querelas amanda, in Dei laude effundere. Credis certum de ferius ocyus mundum omna surdificadum: fac tibi summa diem iam venisse, fac tibiim diuinam manum aurem vellicasse ac pupugisse, sic facilem malo obmurmuranti obsudesces, facile omnes fantasia & næniæ in auras euanescent Quot viri sanctissimi multisgu dibuste superiores surdi fuer quot cœci, quot mille crucia tious subiacuerunt? soluine & nihilo

g

Pvij

ag fu

ri

di

nu.

lau.

lum

mium

1,&

bus

mj.

tu

des

en an

in li.

110

11.

8

Dt.

T2

TC,

12

nihilo cœlum, quod tanti eis & filio Dei constitit, lucrabere? Quasi verò ad virtutes capessendas viam surditas præpediat:non surda est anima,& cuicumque inclusa fuerit domicilio, quamdiu fauentem manum habuerit, nunquam illa debitas operationes exercere prætermittet. Quare dum alij nugis & gerris auscultandis tempus terunt, tu pauperes manu compella, Deum ore, cœlum corde, vitafunctos oculis & rerum ab ijs gestarum lectione, denique cogitationibus diuinum aliquid aut pium redolentibus teeum age. Cogita mille, quod fugis, fuisse amplexatos: considerabant enim aurem nimium curiosam & auidam Esau maledictionis telo confixisse, Absalonem querceæ cruci affixisse, Saulem suis armis transfixisse.

 G_3

Non-

150 Consolatoria

Nonne sub saxorum granding prope gemuit Sufanna, Anni penè expirauit, ludas se strangulauit, Aman in trabem in. faustam, & in rabiem actus ell, Iob etiam patientie habenaspe ne perdidit? & nonne aurissex. centa similia damna orbiintu. lit? Ne igitur ingratus moriare, dicito, Domine Deus, offeron bi capacitatem omnem, & ani mæ & corporis, & aurium& culorum. O me felicem, si tom diuino tuo seruitio consecressi corpus hoc & anima tibi w leant sacrificium laudis immolare.

DE

to

Ci li

n

ti

ine

in.

eft,

pe. ex-

tu.

Ic,

ti.

Ŋ.

W

0.

DE MELANCHOLIA.

CAPVT V.

I.

Aeger.

E conficit melancholia. Respons. In promptu remedium est, ipsam priùs confice, & victoriam occupa. Mille eamperimendi artes. Canito, exulta, pei encomia celebrato, ne moueare quatumlibet ipsa obstrepat & ringatur, sic vel ad rabiem adiges, vel planè abiges. Dauid genium malu, qui Saulem strangulaturus adoriebatur, citharâ modulate sonãti protinus ad Orcú amandabat, simulque Regioris serenitatem, ac risum ciebat: ipsemet, si fortè pectus angustia aliqua premere-

Consolatoria 152 cur, illudiucunda Deirecordatione leuare solitus erat, memor Pal.76. inquit, fui Dei & delectatus sum: nouerat quippe cor Deo plenum tristitià vacare, & si è contra cor aditum tristitiæ prabeat, sæpenumero Deum, & eius gratiam & consolationes excludere. Attende ad tue me lancholiæfontem & caufamirridear si non te ipsum rideas,& ludibrio habeas: nam vel e famulis quispiam forte manticam lacerarit, vel inconsiderate scy. phum quassarit, vel alius insipidum aliquod dicterium tuis auribus per transennam iniecerit, vel ancilla quædam semi-fatua, vel mulier imprudentior' fermonem de te minus gratum inseruerit, & ob similes nugas statim frendes, & angeris : quid! quod imbecillo tibi stomachum, hoc generoso viro risum

n

& ca-

3:

& cachinnum moueret. Vnica res, ait Chrysostomus, nobis molestiam debet procreare, peccatum & peccati vmbra, cetetum nikil te impediat, quo minus ne transuersum quidem vnguem à solità animi tuitranquillitate discedas. Vir tranquillus magnanimus est, sancto quodam supercilio cærera despicit, nihil dignum ducit in quod vel choleram exerat, vel ex quo melancholiam vllam concipiat. Melancholiam tantummodò aspernare, & cuanescet. Locum moramque concede, mentem corrodet, velutque lima vitam fensim atteret.

Aeger. Vtinam, vtinam his angoribus soluat me Deus, ita me nesclo quis tristis humor malè habet, vt dispeream.

Respons. Alexandro Magno Plin.
G5 canis

canis erat adeo generosus & superbus, ve si vel lepus, vel vrfus, vel leo in arenam aduersus eum descenderet, ne pede à terratol. lere operæ pretium duceret, sed imperiolo quoda despectule no abrupere velle solitam quietem capitis agitatione innuebat. Vo rum sielephatum emitti eminus prospexisset, moxarrectis aurib, paruq; assurgens, veternu primò, quo alios circumcursantes supefecerat, excutere conabatut. Cœpit quondam elephatus on nia commoti corporis nututte. mefacere, promuscide contendere, hor ribili barritu intonare, iam, iamq; antagonistam suum pede oppressurus, discerpturus, videbatur. Non gradi hoc appa. ratu territus est canis, at comam arriges, & omnem iram neruoli que armans impetu vehementissimo in aduersarium inuolat deinde industria dolog; modo

ci in ta co le

lu &

tu

Sidà

pu no

> qu lo

te la

de

2

H

1.

d

circumiens, modò saltu in læua impinges, modò oculis illudens, tandem gressu parum retroacto, corpore toto irruit,&carnea molem labefactat, iugulumq; petit summa cum omniu admiratione & stupore. Huic tu animoso pectori emulare, & videne importuni illi affectus, vanæille solicirudines, scrupuli & similes gerræ animi tui malaciam comoucant. Si grauius quid tibi incessat.oppidò animum robora, omnesingenij neruos contende, & ipsius mali caput adorire & prosternito, Domi. no deo accepta victoriam referés. Vis nunquam esse tristis, dicebat quispiam, bene viue nam virtutis solide cum tristitiano diutina potest esse cosociatio, maxime si melancholià insurgente multis te oneres occupationibus, si orium deuites, si vim aliquam genio tuo adhibeas. In ctioso enim bel-

G.6 | liffi-

Confolatoria lissimè nidulatur tristitia, non autem ita facilè in negotioso homine. Ex illis otiofis, funt, qui vigili oculo somnient, sunt qui obtutum attentissime in tabulam defigant, quam tamen cogitatione non apprehedunt, sunt & qui vitreas fenestrarum partes & tigna in tabulatis vi. deantur numerare, interea velut extasi quadam correpti om. ni cogitatione vacant! illi, illi genuini funt melancholici, from te perperuò rugis obducta stoisum silentium observantes.

II

Aegeriod, inaighing

Aturam expellas furca, amen vsque recurret. Quasi verò incudem

VisnupquaiV

habeas, vbi illam recudas : ego in meiplum fæpissime excandes co, dumque huius tristitiæ son-

tem

Respons. Ne tibi fiam molestor, concedam ingenue hanc tibiànatura insitam fuisse indolem: noui enim terræ elementum in corporeu hoc lutum, vel si mauis, in luteum corpus potissimum dominari: noui sanguinem illum adustum, languida illa membra grauedine nescio quâ metem obruere, cogitationes obfuscare, phantasiam imaginibus horridis impedire. Verum, quicquid sit; si malo tuo blandiris, auges; si obsæuis, & inclementius tractas, minuis, & tibi sublicis. Cum tibi improvisò melancholia incidit , cogita eam esse furibundo similem, proptereaque eius primos impetus sustinendos:non verò datappera & præmeditato accerfenda est, & multo minus iam admissa libera tuæ mentis gubernacula

bernacula tradere debes: alioquin te non vt homine, sed vt vilissimo mancipio vtetur. Debellabis igitur importunam, & egregium patrabis miraculum, si coëgeris melancholiam ju. cunditatis & lætitiæ partes age. re,& in vultu tuo velut in thea. tro ridere & gestire. Penes tecrit, non secus ac leo fero cissi. mus, qui inter clathros coërcitus sæpius spectatoribus maximo est oblectamento, cum alias è contra, si libertate donetur, herum aut alumnnm non rard discerpat. Non terreris verbis Salamonis? dicit enim: spiritu triftis exsictat offa, medullas arefacit, sangumem costipat. Salua tuâ pace dixerim, stultus es, qui cum animaduertas incendium in domum involasse, solum spectator es, nec manum ficulz mittendisque aquis admoues.

N

fi

Prott.

Quamuis, vt putas, tristem te esse oporteat, tamen vult Aristoteles, vt ex malis eligas minimum, &cum mali vncia tibi sufficiat, ne pondo compares, neue slammis, quæ te consumant, oleum addas.

Aeger. Nescis quæ malorum quotidianorum grando meo capiti incubet, vita nostramiferiarum omnium quedam apotheca est, quot morbis obnoxia? quot periculis patet? infinitos prope homines videmus dignitatis, status, vitæque quotidie iacturam facere: quæ omnia etiam inuitum ac nolentem melanoholicum redderent.

Resp. Amice, obnixè niteris, ve video, persuadere nobis tuæ stultitie non modicam inesse sapientiam, ego modice sapientie non modicam inesse stultitiam subéter ostendero. Obije forsan tibi

ve

(

tibi amicus?alium tibi compara præstat alium subrogare, quàm iugibus istis lacrymis vitâ fun. Aum rigare: ne te tuis lacrymis Christi potestatem, qui Laza. rum amicum naturæ restituit, assequuturum vnquam conf. de. Amicum luges, qui interca te ludibrio habet, & tuâ imprudentia ægrèfert suam quieten interturbari. Qui ad amandum fertur solo rationis pondere, quicquid ei sinistri contigerit, nunquam propterea in mœre rem de rationis via declinan. tem cadet. Cœcutiunt, mihi cte de, affectus nostri, dum rebus iucudis ferarum more fruimut, dum animo desperatissimo dana ferimus, & interea sape contingit, vt querelæ nostræ ridicu-Jum pariant murem. Plato iv. uenibus specula concession faciem contemplando sesoad

ara am

ın.

mi

za. uit,

nfi.

rea

ru-

em

um

rit,

ro.

an.

re-

ous

ut.

ina

ih.

n.

¥.

Tyt

ad

U.

virtutem efformarent : Seneca voluit eadem iracundis dari ad extirpandam eorum iracundiam, vt dum os spumas agere, & ardere oculos intuerentur, cogitarent quantum belluinus ille affectus hominem deformaret. Ego verò lubens melancholico speculum in manus darem, quo attente cernat oris sui deprauationem, cernat oculum depressum & liuidum, vultum trucem & horridum, colorem plumbeum, in inuenili fronte seniles rugas, contracta supercilia & agrestia, labia nescio quo glutino cohærentia, taliaque vt in verba & voces coniuraffe videantur, vel si verba proferant, parcè admodum, & inuitè, & non nisi decurtata, quæ vix vilus percipiat, aut percipere cupiat, quia tam indecore pronuntiata. Si ipsum alloqueris, audit.

audit quidem, sed non intellige. re fatis patet ex eo, quòd caput negligenter in pectus demis. sum habeat, & ad omnem tristi. tiam amandasse videatur. Diceres phantasma aliquod esse suæ sedi affixum, aut cadauer solummodò spirans, quod nulli sit emolumento, sed omni. bus terriculamento:vili & de. trità lacerna inuoluitur, superinduitur togâ, cuius villosa pellis melancholia est: manus vbi sint, nescio, nec ipse scit vbinam eas absconderit. Nihil arridet, quæcunque ei feceris, in despectionem & ludibrium fecisse videaris: si quidpiam lo-

queris, lapides loqueris, si nihil, fis suspiciosus: cuncta displicent, quin sibimet ipse displicet. Dum mensæ accumbit, om-

nes cibi fiunt ei dubij generis:

nihil volet corum quæ propinauenaueris, quæ non propinaueris volet; si quod voluit coniecturà assecutus es, ac ministras, serius est, non opportuna captasti tempora. Nonne reuera est ex illis Antipodibus, homo planè inuersus & λικάνδη ωπος, & similis illi apud Martialem, Si sequeris sugio, sugis, insequor, hac mihi mens est,

Velle tuum nolo, Dyndime, nollevolo.

Nihil probat nisi quod secerit: fallor, nam quiequid sacit & ædisicat, ei nauseat, velletque à loco suo & à seipso ad Garamantas transportari. Canito, ipse plorabit: tu plora, ipse furet: adulare, irascetur: comminare, te, si potest, strangulabit. Odit vitam cane peius & angue, mortem vii æternum supplicium; si de inferis verbum facis, horrescit, impallescit, si de cœlo, nullo pacto recreatur.

III.

Aeger.

Ex vitx rationes omnes à te video quasi in tabulà exaratas: sed tam sedo malo nullumne remedium?

Respons. Quidni? & quidem festiuissimum. Noui Paleottum Cardinalem, quem tristitia sensim consumptura fuisset, sinon obuiam isser Cardanus, sed quam iucundo remedio eum curarit, & prope ad Pontifica. tum euexerit, audi. Medicorum turba omnemÆsculapium,om. nemque Galenum exhauserat, & nihil omnino effecerat, nilifibi pudorem, & Cardinali desperationem: Cardanus verò rem aggreditur, & felici confummat exitu. Rusticum quendam citharcedum euocat, instruitque, vt seuero & eodem semper vultu maneat, & citharam non pulset, nisi ad condictum aliquod signum. Ecce vterque intromitritur, cæpitque Cardanus dato signo ad numeros illos rusticos saltitare, omneque tripudiorum genus quam poterat lepidissimè imitari. Vix dici potest quantum hoc spectaculo exhilaratus suerit Cardinalis, quamque essus fuerit Cardinalis, quamque essus pudio illo ipso die mortis aleam euaserit, omnenique à sibris extirparit melancholiam.

Aeger. Si multi Cardani forent, certè melancholicorum minueretur numerus: huiusmodi quidem citharcedorum plena sunt omnia, sed vereor ne hoc Recipe ex tuo capite cuderis.

Respons. Si contingat te Romam proficisci, memineris per tran-

transennam sciscitari ex Bono. niesibus, num fabula, num vera sit historia. Elisæus graui mærorepressus, ad conquirendum ex harmonia leuamen nonne citharcedum iussit accersiri? ceterum non opus est Cardanum ad vitam reuocare, teipsum reuoca, teipsum excita suauissimo illo diuinorum verborum concentu: Latitia sempiterna supercapita corum, gaudiu & exultationem obtinebunt: in solidorum enim gaudiorum oceano innatat iustoru vita. Sperne, calcato, mille noxia desideria, mille angustiolas quæ animi tui serenitatem & cordis malaciam solent commouere. Proh quis pudor! sanissimi iudicij homine, vt te esse ceseo, ex quisquilijs nescio quibus infinitas sibi cosciscere molestias!Te excusatum vellem, si tristitia hec ex dolore de peccatis

Aegrorum Schola.

167

tis concepto proueniret, de superbia scilicet quæ inflat, de ira. cundia quæ mentem accendit, de inuidia, quæ cam exedit: sed tristari ob causam tam futilem, nullam prorsus habet excusationem. Axiomatis loco tibi sit, solum vnicum que pecca. tum debere nobis tristitiam procreare, cætera omnia non digna esse, quæ vel hilum quidem mœroris nobis cieant. Sa. per flumina, ait Dauid, Babylonis M. 36. illic sedimus & fleuimus dum recordaremur tui Sion. Ecquis porro non fleret? non mærore conficeretur videndo se ad misera Babylonis fines amadatum? verum si in altum mentem euehas, & adamænissimam illam regione aspires, mox senties serenissimam gaudioru auram tibiaffulliffe,& omné melancholici pectoris glaciem dissoluisse. Vide168

Videmus eum, cui diaphragma læsum est, moriendo ridere: cur non tu, cuius cor Deus aureoa. moris sui relo fodit, faltem vi. uendorideas? ride, ride: etiams cum Iona in ventre ceti captiuus tenearis, è calamitosissimo quoqueantro tibi amœna viridaria confice. Visitur alicubi fons portento similis: perenni lætitia potantes beat. Christi latus adeundum est, è quo fons manat aque falientis in vitam ater. nam, vix in eo labra prolucris, quin subitò omnem tristitiam? lymphâ hac diuinâ elutam

atque exterminatam esse vide-

bis. Iuuenis quispiam nobili familia oriundus, Clareuallensem

ordinem ingressus dolore ita

Maiol. Colloq.

graui afficiebatur, vt non nili morte terminandum cogitaret quam ob rem B. Bernardum ac compellabat, Pater mi, fa

cilè

Pb

T

I

lè video nullum mihi bonum diem superesse, sed sepulchrum. S. Abbas subridens ait, fili mi, efficiam vt breui palinodiam canas. Solum Domino Deo commendauit inuenem afflicissimum, cuius pectus ita liquidis postea perfusum est voluptatibus, vt ad oculos lacrymas in. gentis gaudij indices miserit:ve. nitiple ad Bernardum, ad eius pedes accidit: ô Pater, inquit, heri omne in æuum asserebam ademptam fuisse mihi lætandi materiam; hac autem luce assero me seruiturum tibi, bone Iesu, ad extremum vsque spiritum; & si totus illabatur orbis, impauidum ferient ruinæ. Et reuera quam ob rem tristeris, qui nihil aliud desideras, quam te Deo totum immolare? Linque coax ranis, linque, inquam, mœrorem voluptuarijs, grassatori-

n

4

n

12

G

t:

m

lè

Consolatoria toribus, adulteris, gulam farcientibus:consentaneum est pestiferisillis draconibus venenu in capite gerere, consentaneum est illis scorpionibus doloris a. culeum in cauda seruare, illis viperis sub dentibus amaroris toxicum abscodere: te verò decet, qui Deo es familiaris ac domesticus, canere cum Abacuc: Ego autem in Domino gaude. bo, & exultabo in Deo I E S V meo. Abennir apud Indos monarcha Iosaphat filio ingentem famulorum turmam dedit eâ lege, ne quis corum vnquam se melancholicum exhiberet, nec mœstis de rebus verbum vllum faceret. Tune Deo audeas notam illam inurere, vt velis in domo eius versari famulum qui in pectore & fronte tristitiam pec. cati & Orci filiam præse ferati a in vià vehiculum est comes,

T

1

S. Damasce. in vita Barlaam.

Aegrorum Schola. vt dicitur, etiam in pæna socius non modico est leuamento. Vniuersam igitur terram circumspice, & quam horribiles illic vbique tragædiæ exhibeantur, considera, quas cum tuis ærumnis componendo grande solatium inuenies.

C

1. e.

0. 12

u-

e,

e-

ec

ım

10-

do.

in ec.

at

CS,

In Hierosolymitana vastatione, tam cæsorum, quant qui in perpetuam redacti sunt seruitutem, duodecies centena quadraginta millia numerata funt: omnia compita & pauimenta ciuium suorum natabant sanguine. Iulius Cæsar, Plin.1.7 quo ad imperium per vim graffaretur, vndecies centenorum & nonaginta duorum millium internecionem fecit, ô carnisicinam horribilem! Quid referam Indos, nouum illum orbem, & Festinatas, vt vocant, Insulas, vbi quin-H 2 genta

genta vel sexcenta hominum millia ex humanis sublata sunt, omnesque domus ac sedes sunditus euersæ, vix vt viginti residuæ sint. Quid super eare dicise quid de te quasi grauiter affecto quereris? Quid egisses Con-

Lip.1. 2. de cost.

quid de te quasi grauiter affecto quereris? Quid egisses Constantinopoli luctuosa illa tempestate Iustiniani Casaris, cum palabunda pestis quotidie mo. dò quinque, modò decem millia absorberet, cum eadem Dauidis tempore vnius diei spatio septuaginta millia promiscuè absumeret? Centies, credo, obijffes, functios illos cadauerum cumulos, quibus plateæ sternebantur, obeundo. Propèsidem excedat, quòd sub Honorio Cæ fare ita annone caritas ingrauelceret, ita, inquam, fames Roma-

Procop.

fare ita annone caritasing rauelceret, ita, inquam, fames Romanos rerum dominos ad rabiem adigeret, vt non amplius ferarum sed hominum venatio institue.

Aegrorum Schola. stitueretur, Pasquillusque factus Barbarus inclamaret, pone pretium carni humanæ: dicere pudet hominum excrementa hominibus cibos fuisse. Lingua horret dicere duas fæminas fame rabida vrgente septemdecim viros ex insidijs adortas, iamque deuoraturas eos fuisse, si decimus octauus præmeditatam barbariem in earum facie quodammodò legens, non huiusmodi machinationem præuenisset, talionemque pro cæteris rependendo cas laniasset: egebat enim earum carnibus, quibus stomachum reficeret. Num forsan à te abstinuissent manus sicarij syllani, si ferreo illo seculo exstitisses, cum Romæ Roma propè sepulta iacuit?cum recenti Senatores Vrbe exulare coacti sunt, cum bis mille Equites, nobilitatis flos, extor-

t,

3

Ö

n

2

is

b

s,

n

e.

n

res profugerunt, cum 4700. viri primarij necati sut, nec amplius foru aut plateas, sed vbiq; lanie. nam & macellum vidiffes?Heu! quis tum viduaru ciulatus? quis orborum & infontium clamor? quàm desperatæ legionum quatuor, quæ armoru ferociam suo sanguine copescere debuerunt, vociferationes? Phæbusne vnquam in orbis theatro funestius spectaculum conspexit, quamillud in Asiâ Messalæ Cosulis, qui vna luce trecentos capite pledi mandauit?quamTheodosij Cxsaris, qui ipso mane septeminno. centium millia neci dedit? Illic, illic melancholia partes suasa.

gere poterat, æquiùs multò quam in tuo capite, vbi nescio que phatasmata, res nauci, flocciq; tot facessut molestias: quod

quam stultum sit, cogita. Quid hanc vită esse putas, nisi fatalem quan-

Acgrorum Schola. quandam morientium quotidie hominuseriem?&hunc mundu, nisi amphitheatru quoddam, vbi λικάνθρωποι se mutuò deuorat? vbi calamitates in orbe agutur, nec vilius fores intactas prætercunt? Quid de Cratore sapiente censes, qui sic molestias suas fallebat?cur, ait sibi, heu heu toties ingeminas ô Crantor?nonne oportet hominem, homine esse? fatuus es, sidoles te perpeti, quod reges, imperatores & monarche subierut. Vis forsan alium mundű tibi peculiaré Deus moliatur, quia mes tua huius presetis mundi rationes non probat? & si mundusille, que velles, existeret, etia in eo calamitatis notas reperires. Quadoquide igitur fixum, ratuq; sit vrbes carceres quosdam esse, domus hospitia, homines reos, omnibus erunis obnoxios, morti deniq; destinatos:ô ter quaterq; H 4 felices

iri

us ie-

u!

is r?

12.

10

t,

n-

us il-

ni Li

e.

)•

felices eos, qui Dei freti auxilio, in medio calamitatum oceano constituti astra aspiciunt, indeque incunditatem, repugnante quantumlibet natura, hauriunt, qui hanc Dauidis didicere cantilenam, Quare tristis es anima

cantilenam, Quare tristis es anima Plal. 42. mea, & quare conturbas me? Sperain Deo, quoniam adhuc confictor illi, falutare vultus mei & Deus meus. In melacholiam, vt sic dicam, ana. tomiam age, dispeream si non riseris, eluscrisque quod modò te sic angit. Quid porrò illud est? an paupertas? hac moneta cœlam emitur: An metus mortis vel inopinatæ, vel violentæfor. san te exagitat? siste mihimaximos quoíque & nobilissimos, qui ab orbe condito exstiterunt, & propè omnes violenta aut tragica morte interijse comprobabo. Certe afflictiones nostrætimore quodam & horrore velut ilio, ano innan. nau. cere nima rain 2,/4. . In ana. non odò eft? cœ. rtis for. na. os, int, aut

m-10-

orc lut

vbi sustuleris, nihil timore dignu aut horrore inuenies. Quidvereris? ne cœlum ruat? ne terra contremat? ne Oceano absor. bearis? ne fata te rapiant? ne malorum quidam exercitus te circumcingat? ô miselle, nihil tibi magnum, nisi oculi & timor. Adtuam vitam tollendam non tanto exercitu opus est: tegula in caput decidens faciet, quodàruente cœlo conficeretur: modicum rheuma non minus citò, quàm Oceanus te præfocabit: glacies lubrica, vuæ acinus, vermiculimorsus, cicutæ granum, fatua quæpiam imaginatio, hilum quidpiam potest vitam eripere. Vis tibi consultum? vitam contemne, irride mortem, imò stultitiam tuam habe ludibrio: si homines tibi sunt importuni & molesti, adi H5 AngeAngelos, cum cœlestibus versare, cum Deo sit frequens colloquium: nam, vt dicit sapiens, conuersatio eius tadium non haben amissa eius conuersatione subi-

conversatioeius tadium non babet; amissa eius conuersatione subi. tò desijt Adamus beatam illam paradifi auram spirare, omnia ei in vrticas, carduos, spinas& fudorem verti cæperunt: eum, qui præter Deum aliquid amat, facile languor & tristitia exanimat, quia pœna & peccatum tanquam gemelli exeodem vic. ro prodierunt, ideoque dixit Plato, quòd pedissequa iniustitiæ sit pæna. Quomodo melancholicus non sis, si forsan pectus peccatis, tanquam viperulis ventrem maternum lacerantibus oppletum est? sed quid remedij? dicam. Cum iam syluescit amygdalus,&fructus non nisi austeros producit, findisolet radix, inserique ligni cuius-

Basil. hom.s. in exa-

Sap. 6.

piam

ſa.

lo.

ns,

et:

oi.

ım nia

&

m,

lt,

i.

m

c.

it

i-

n

d l.

n

piam fragmentum, quod medullam ipsam penetret: hocque modo lenitur & dulcescit succus, sic vt amygdala in sapida & dulcia cuadăt. Non dubito quin cortuu, mœstitià radices agente, obscuras multas cogitationes, & amaros affectus progignat:accipe igitur vnaè Christi spinis, vel è sanctissima eius Cruce quidpiam, quod pectori tuo medullitus ingeras, breui experiere mente mirà condita dulcedine. Non deterioris adeò sòrtis es: quia plurisantiqui fecerut Democritum iugibus lacrymis hanc miseram vitā rigantem, quam alterum continuo risu'cum reculis hominu iocante. Summa veri est, iterudico, nihil in mundo, scelere dempto, dignuesse oculorum no. stroru vel guttula: pusillam mentem reculæ Democriti ridiculè conturbant, masculam mentem

H.6

ne

ne mundi ruina labefactare po.
test. Vis vno verbo dicam? si
frugi homo esse vis, & verè ho.
mo, nunquam ampliùs eris me.
lancholicus: si talis esse non vis,
amice vale, dignus es, qui viuas
& moriaris melancholicus, & in
melancholie pistrino æternum
contundaris.

ANTI

ANTIDOTVM PRO MEDICA. DIFFICILI mentorum sumptione, & medicorum præscriptis.

CAPVT VI.

Aeger.

ho.

ne.

vis,

uas

in

ùm

On ipse morbus me vexat, sed remedia ipso morbo peiora centuplo: tot potiones amaræ, tot taliaque bolorum insipidorum genera me

prorsus enecant.

Resp. Dum animum patientia & consolatio deficit, homo nescit quem culpare velit: similis est cani, qui quamuis sit serox, & infigniinsigniter latret, ad eum tamen à quo ictus est adoriendu inex. pertus, in lapidem ipsu spumam,

Sen.1, de ira. c. 39.

pertus, in lapidem ipsu spumam, dentes & cholera vertit, imòla. trandoseque contorquendo pre rabie emoritur. Dicis te morbu non reformidare: vmbra, credo, morbi comité non reformidas, Fuit regis cuiusdam filia tam te. nera, tam delicata, vt vlceri suo, quod tamen vitam in discrimen adducebat, ne manum quidéad. hiberi vellet. Chirurgus artéegregiè callens, omnem in se suscepit cius sanade cură: simulăsi. gitur se huic malo palpari velle, scalpellulu in medio spongiæsie occuluit, vt neutiqua pareret, ideóg; permisitilla viceros utuber perqua leuiter spogia oblini: sed Chirurgus mollia re agendi captans tempora, scalpellulo sensim infligit vulnus, & penè sine sensu, ve maiorem de bellà callidi-

tate.

fa

Aegrorum Schola.

men

nex.

am,

la.

prę

do,

as,

tc.

10,

en d.

6.

tate ridédi quam plorandi ansam habuerit Princeps, cum an etea potius ad morté, quam fodiendu apostema armasset animu.
Idvaleat quidé in molli puellula
totaq; lactea: verum hominem,
cui cor masculu est, pudeat puellulæ similem gerere animum.

Aeger. Quàm crudele cũ immitibus & importunis illis hominibus semper versari, qui nihil loquitur aliud, quàm medicamina, sanguinem, lanceolas, cucurbitulas, incisiones, cauteria, ignes, liquores amaros, atra iuscula, longam abstinentiam, & mille similium tormétorum genera, quæ corpus iam febri maceratum penè opprimunt.

R. Si ægrű possit medicus suauioribus remedijs leuare, febrim multo calice aromatico expellere, stomachű siccis liquidisue codimetis instaurare, podagrá lau-

tis mensis

mensis extenuare, certe tecum sentio magnam eum toti Chri. stiano generi iniuriam facere, tam tetra pocula præscribedo. Potestiure ad Medicos referri, quod lepidus quispiam de coquis Italiæ iactabat : Medico. rum scilicet authoritatem tanti ponderis esse apud homines, ve per eorum gulam herbas, radi. ces, fungos, & quæ equusiple, aurasinus summis labris nollet attingere, in ventrem transmit. tat. Et reuera si ægri stomachus reserari posset, aut solummodò crystallo tegeretur, bone Deus, postquam medicorum ferulz aliquandiu subiacuisset, quaibi fætidarum rerum miscellanea, quam execrandam farraginem animaduerteres! Amara, dulcia, atra, flaua, glutinosa, densaibi fociantur; ibi herbæ, radices, pilulæ, cibi iurulenti confecti ex ablin.

i.

i,

ti

t

t

absinthio, cassia, agarico, ex Artemisia & alijs pharmacis ex India, Gracia, Arabia missis, & erutis è specubus profundissimis, ex imo pelagi, è rupium cacumine nubes ipsas contingenti, è cerui cornu. Te etiam muris auriculam, te Mumiam aut humorem è cadaueribus, autsaltem è sepulchris dessuentem, te vermes elixos, elleborum, ferristercus, & sexcenta alia sumere cogunt.

II.

Aeger.

Ogitabam te mei confolandi gratia venisse, &
vulnus refricas memoriam tot sordium & colluuionum refricando, quæ per hunc
canalem in stomachum impiè
intruduntur.

Respons. Quid? men' omnia enar-

enarrasse putas? decennio opus foret, si generale catalogum om. nium, quæ præscribunt medici, vellé percurrere. No credas quos nobis calices foleant propina. re, cofectos scilicet è thuris fuli. gine, è naphtha, è bitumine, èsul. phure, è ligno Guaiaco, è carne viperina, è capilloveneris, è dra. cuculo maiore, è caprino iecore, è venenis felle conditis, è sangui. naria fæmina. Præterea nos ad bestiarum vbera reuocant, nobis secundam matrem & nutricem costituunt asina & capram, nobis cantharidas aculeatissimas adhi bet, palatum asa fœtida, canaria lappa, & asinorum vngulis reficiunt. Quanta miseria solummodò nuda hec herbarum, quibus nos imbuunt, nomina audire! præbent nobis atractylin hirsutam vt asinis, hippolapa. thum vt elephantiacis, tussila. ginem

Aegrorum Schola. ginem vel morfum diaboli, ve damnatis; cyclaminum seu panem porcioum vt filijs prodigis; regiam spinam, vrticas mordicantes, denique abortiuos fœtus omnes, quos natura infensa nobisque infesta ad nostram prauitatem castigandam edidit: hæcque nos iubent admittere, vitæ ipsius dispendium, ni faciamus, minitantes. Sexcenta alia noui istis hominibus familiarissima, sed siletio ea inuoluo, neq; enim hæc pagina capere posset. Et quare, quæso, sua Recipe Arabico inscribunt charactere, qui ipsi solum cum pharmacopœo norint?hoc ex illis edisce, si placet, ego scholearcana menté nolo prodere: sed pessimum est, Matquòd sepius contingat pharma. thiol. copœi famulu quid pro quo accipere, pyxidé pro pyxide, vel no quemadmodu oportet dragma-

tim

pus

m.

ici,

105

12.

li.

al.

ne

2.

c,

n

tim & vnciatim pharmacis vti. vel potionem non ad iustam lancem, tuisque viribus consentaneam conficere, vel obsoleta quæpiam pharmaca, iamque à priscis Gallis in vsu habita, ministrare. Fortunam lauda, si felicem euentum ista fortiantur. nam sæpe medicina talis est, ve sæpenumerò satius essetstoma. chum nescio qua alia colluuione aut toxico imbui. Sed quid? qui medicum fecit, non simul prophetam fecit:boni viti dant quod sciunt & quod habent. Quid plura? velles Æsculapios omnes esse, & Diuos, qui pugno vitam & mortem polsent concludere. Cornu copia habes, cum viros tam illustres, tam eximos, tam sapientes, simulque virtute præditos in promptu habes. Ille excellitme. dicus, non qui allucinatur nunquam

ti,

m

n•

ta à i-

r:

t

1.

quam (talem quippe Deum esse oporteret) sed qui rarissime allucinatur. Tantine faciendum est, si medicamenta sex aut septem ad cœlum citius quam natura velit, transmittant. Perijt
profecto apud homines gratianimi nota, quod tot tantaque
medicorum, etiam mortuos suscitantium, miracula non recolant, & tamen credant ipsos eorum vitam profundere, quam
suis remedijs non recrearint.

Aeger. Medicos & honore & amore prosequor, sed eorum decocta & apozemata morte peius
odi: vmbra solum istiusmodi poculorum nausea mouet, & commouet stomachum ac patientiam. Bone Deus! nosne sanare
non possent sine illa pharmacorum farragine, totque intempestiuis poculis?

Respons.

Respons. Hanc finxi in medi. cos inuectiuam, vt animum tuum tentarem, qui, vt video, nonihil exhilaratus est audien. do, quod reformidas, vitupera. ri. Nunc decet me pro medico contra aduersarium, tuamscilicet impatientiam, dicere. Vt olim Hispani Gerionem tricor. porem, sie iam medicum trifrontem esse asserunt: Nam aiunt os hominis præse ferre dum bene valemus; os Angeli, dum malè habemus; os dæmonis, dum potiones suas, eo præsertim tempore quo videtur nobis sanitas appulisse, imperat. Tu etiam idem propè asserebas, cum te corum apozemata morte peius odisse diceres. Quid ergo tibi vis ad sanitatem recuperandam à medico præscribi? facharum forsan? at stomacho stomachum facit. an vinum?accendit

een fang din res cali pul que tun lori cul ma gna rat mu alp tib bi m

> cu di

ſe

Aegrorum Schola. cendit febrim. an fructus? at fanguinem prauum & putredini obnoxium generant. an res dulces? at oppilant. an calidas? hepar inflammant, & pulmones exficcant.an piscem? at difficile concoquitur, eiufque humor non bonum alimentum procreat. Si verò solum coloris turpitudine læduntur oculi,illos claude & exhauri: si amarorte deterreat, rosaceum acetum habes, quo illum expugnare possis, vellinguam sacharato aliquo iusculo priùs demulceas: si vomitio palatum exasperarit, tere quidpiam den. tibus, quod illud recreet. En tibi plura sunt remedia, quam mala. Quid ergo quereris? qué culpas?anpharmacopœum?medici præscriptum ad amussim seruat: an medicum ipsum?ex mera arte processir, pharmacis

nec vllum saporem, nec vllam acrimoniam indidit. An forfan Deum, quòd ea crearit, & tanti donarit amaritudine? nec ad. huc ad originem pertigisti: vidi enim on nia que fecerat, & eran valde bona: fi ad quidpiam amarum producendum cum naturi concurrit, coëgit peccatum, non fuisset peccatum, longeab herbis iam abesset amaritudo, vel gustui non itaessent infens, vel homo æternâ fruiscens sam tate non ijs egeret. Culpa igitut tetuaque scelera, culpa bolos delicatos, qui morbum in caudi gerunt: cupediæ enim, ait Ter tullianus, eodem tempore vo-Juptatem & vitium vehunt:vittutes verò vna cum medicina prauos humores, & vitiorum sordes ex hominibus pellunt. Amaritudo profectò suauis illa est, quæ sanitatem procreat, ncc

ned per Rill

me

du

cu

со

fel O

Q

tri

di

da

be fo fe

ie n

ti

nec curatio illa dura est, quæ penitus malum ipsum extirpat. Risum mihi cies imprudenti illo sermone, quo effutis te non medicu odisse sed medicinam. Cur ergo eius imploras opem dum æger es? quin potius dulciarium quempiam pistorem, cupedinarium & thermopolam euocas: hi tres enim opiparum conuiuium, etiam rege dignum, sesqui-horæ spatio instruent. Quin aduocatum euocas, vt coram te iudice, ad lecti tui tribunal, aduersus febrim tam diu peroret, donec causa cadat, tumque cam perpetuo exilio damner. Cur pictorem non iubes accersiri, qui te os tam fæde contorquentem repræsentet: miror enim te non omnibus morbis esse terriculame. to: morbis dico, quia patientiam dudum seuero illo vultu able-

25

0.

nâ

m

nt.

lla

at,

CC

Consolatoria 394

ablegasti. Saltem mercatorem à speculis bene instructum euo. care deberes, vt infignes illasin vultu deprauationes mediteris, dum tibi syrupi vnciola sumen. da est, vel sorbitiuncula amarior, vel quinque aut sex grana, quorum nigram farraginem au rum contegit, vno verbopilu las vocamus. Imò saltem es imitari deberes, qui ictià Taran-Alex.ab tula (aranci quoddam genus

Alcx.

est) aulætem rusticum conducunt, eoque ad numeros tibiam inflante, cum tanta vi tripudiant & potant, donec tandem totilu dore perfusi, vltra omnium opinionem conualescant.

111.

seger.

Gregiè sanè me habes, egregie palpum mili

Respons.

ci

N.

fu

bi

pc

du

ed

ru

co

di

Vu

ſæ

&

dic

dei

inu

ma mi

200

tib

par

lud GA

Aegrorum Schola. Respons. Data opera id facio. Ecquas porrò merces tibi Medicus adaptet, nisi quæ suæ sunt officinæ? Quæ curatio tibi tandem adhibebitur? Non potes esse sanus, nec morbidus : Sanus existens, nimium edis: Morbidus, nimis parum: Dum æger es, Medico rationes comedendi ordinatas proponenti iratum vultum opponis: Lautæ mensæ assidens, spongia sitientior, & Tantalo auidior, cum Medicis ludificaris: Posteà morbo denuò ingruente, in eosdem inueheris, quod te suis pharmacis & medicato potu nimium laute tractent. Si menfæ accumbens medico credidisses, tibi iam in lecto decumbenti bes, pariter crederet. Sic in orbem

nihi luditur:inter epulandum ei illu-

nt ſu.

pi.

usti, ipse nunc tibi reclamanti, ons. I 2

& ora-1

& oratione dissuasorià ad non fumendam potionem vtentivi. cissim illudit. Modò, modò mulctam, vt aiunt, honorariam tibi adiudicat, quâ læsum ho. norem sarcias & repares. Te oportet nolentem volentemue in hac linea veste, cum hisce vinculis tanquam reste, manu scyphum tenente, tremulo pectore, vultu pallidulo &f. dabundo, oculo lacrymante, omni familià intra cubilissepta astante, coram B. Virgini icone ad lecti caput affixà, te, inquam, oportet veniam Deum orare, & Dominum Medicum, qui ad ante-actas commessationes expiandas te mul-Stat ad quam expeditissime poculum exhauriendum.

Aeger. Sed inaudiui medicos reperiri, quibus ad affectum corpus reparandum non opus

1

fe

C

ra

ta

ve

te

no

qu

m

ler

lat

Aegrorum Schola. 197 sit bolis & syrupis: ô vtinam quæque ciuitas tales suos faciat!

Respons. Hic in medium miraculorum patratores nescio quos mihi adducis, qui sanent quattuor, sed quattuordecim enecent; qui plures mortuos in cometerium inferant, quam in plateas recté ambulantes. Si bene notaris, communiter tales sunt homines errabundi, nullo consi= stentes loco, sunt circumforanei illi qui animos suis osten. tationibus pascunt, & fucos venditant : si vnum aut alterum sanum effecerint, ples no ore & buccis intonant; quot deceperint, & quorum mortem cuderint, altissimo silentio inuolunt: potius ergo pa. latum ad omnigenam potionem sumendam erudi, co mo-

diim ous

fit

no

Vi.

dò

m

0-

Te

uc

ce

u

lo

1.

ais

c,

e.

di-

n.

ol.

00

do, quo Mithridates stoma. chum suum toxica & venena digerere coëgerat, & è lethali succo alimentum & defeca. tum sanguinem exprimere do. cuerat. Vtinam saltem fasti. dium huiusmodi pharmaco. rum fortiter tuam imaginatio. nem feriat, sicut in ijs con. tingit, qui medicinas per aures aut per oculos sumere di. Adnir. cuntur. Historiæ siquidem nonnullos fuisse testantur, qui le lum conspectis medicamento

rum vasculis, imaginatione

quasi vehiculo, quod intus e-

rat, in stomachum deferente,

&um habui, qui solummo.

H fto. D. 287.

æquè sani fuerunt ac si reuera exhausissent. Ita scilicet potens est imaginatio. Ego virum probum & non vulgati mihi necessitudine coniun. Ambr.

Paré. thap. 22. dc

do Medici præscriptum reci-Chira.

tall

n

r

ta

in

m

fc

fi

god

Aegrorum Schola. 199
tari audiens, experiebatur id
in se sieti, quod præscripta
medicamenta essicere potuissent. Pauciorum hominum
sunt magnæ illæ virtutes: tu
verò mihi extra spem magni illius priuilegij esse videris.

12.

112

ali

2.

0.

į.

0.

0.

1.

c.

12

0.

1-

II

n.

0.

i.

ari

IIII.

Aeger.

Entem igitursano consilio instrue: nam planè constitui, qualecumque mihi Medicus poculum

proposuerit, exhaurire.

Responsio.

Primò Medicum roga, & famulis impera, ne tibi vllius medicinæ, antequàm sumendi hora venerit, siat mentio. Nam
quandoquidem ita malum imaginatione solà ingrauescat,

14 quid

quid opus est vigintiante horis hunc tristem nuncium domesti. cos obtrudere, & nocturnam quiete suffurari? quid opuselt, pro vno lanceolæictu à chirur. go immittédæ, eos centum acu. leis pectus tuum fodere? Chi. rurgis duobus in arte sua primarijs familiariter sum vsus, qui, si altè in corpus nouacula intrudenda foret, aut etiam car. nes vstulanda, nunquampra. meditata reuelabant, sed vulnus vulneratumque verbo & manu cautissime demulcentes, vbi opportunum captauerant locum fortiter cuspidem intrudebant, id quod si æger præsciuisset, decies in animi deliquiu incidisset; clamorem quidem magnum edebat, & Chirurgus non minorem, sed spectatores risum:nonne medicushuiusmo. di centum solitò amplius au-

reos

rec

int

ru

qi

xi

in

ti

fo

A

rig

Aj.

ım lt,

11.

u.

i.

rcos pro scita sua & ingeniosa inuentione poterat exigere? Verum enimverò naturæ & pharmacopcorum officinæ vltra quam volebam inhæreo, qui pyxides suas omnes croco quidem inaurant, sed non omnes sacharo complent. In virtutis offici nam pedem transferamus, aptiùs multò fel horum pharmacorum ipsa mitigabit. Vis eò felicitatis venire, vt non molestam remediorum amaritudinem ampliùs percipias? Prophetam Moysen imitare. Lignu eiostensum est, quod ad tollendam ex aquis amaritudinem mirè conferret: illud ergo ac. Exod.15. ceptum intingit, & ecce subitò dulcescunt aquæ, gratæque palato accidunt, quod causa fuit, cur Istaelitæ in fertilissimos agros deuenerint, in quibus duodecim limpidissimi fontes septuaginta

tuaginta palmis quasi coronà redimiti scaturiebant. Si pari. ter tuos cruciatus ligno Crucis & Passionis Christi permixtos temperaueris, nulla in toto tet. rarum orbe amaritudo itains. pida erit, quam cœlestes deli. ciæ non condient, sapidamque reddent. Illud ipsum pericli. tare parumper, & præ lætitiz copia te Paradisi fontem inue. nisse miraberis, tuamque con-1. reg. 4. stantiam mille palmis coron. tam videbis. Sanctus Elisaush lijs prophetarum prandium instructurus, iussit è famulis ali-

quem pulmentum in prægrandi ollà conficere. Ille oppidò in agrumse confert, obuias qual. que herbas demetit, colligit. que mirabilem farraginem: excerpit lolium, pampinos syluestres, colocyntidas, donecimpletum esset pallium: domum

reuerfus

Aegrorum Schola.

nà

ri. cis

05

r.

10

1.

Z

2.03

reuersus, illas conscissas promiscuè in ollam proiecit, plurimumque frigidæ superinfudit. Cùm verò aliquantulum olus ferbuisset, eductum est, ac filijs prophetarum portio fingulatim distributa. Ipsi longa fame pressi, auidè in olus suum feruntur: sed vix manderant, cum ecce inclamant, mors in olla, vir Dei, mors in ollå. Ecquod lethale obsonium nobis apparas? in Gomorrhaum mare abeat istud olus. Elisæus, qui rem famulo fideliter commiserat, Diuinam in hoc facinore agnoscens Prouidentiam, parum farinæ mandat afferri, quam vt pulmento immiscuit, non fuit amplius quidquam amaritudinis in ollà, sed mellea omnia. Vides quod edulium Sanctis & Filijs Dei apponatur, Colo-I 6 cinty-

in

cr

fa

ft

ri

cyntides, fel, mors in ollà, in medioque herbarum pessima. rum elixa. Quando ergo tibiius illud absinthiacu aut agaricum amarissimum sumendum erit, ex imo corde Deum inuoca, o. raque vt aliquid piæ farinæad. misceat, idest, vrillud propter amoremeius exhaurias. Sic e. nim te consimilem Matri Teresæreddes, quæmedicos calices longà & interruptà sorbitio ne,ne admistum pietatisgustum deperderet, epotabat: consimilem etiam te reddes P. Borgia societatis I es v Præposito Generali & olim Gandiæ duci, qui pilulas in ore diutissimèreuoluere & terere consueuerat, vt quo acrior esset amaritudinis sensus, alacrior etiam esset pietatis & sanctæ charitatis gustus. Apes è floribus peramaris succum acidum & asperum exugunt, dein ex a.

is n

in ex eodem fingunt scabro suo crure & stimulo fauum mellis sapidissimi. Non minus scite & prouidenter Deus morborum stimulo & pharmacorum ama. ritudine, ad melangelicum intra mentiŭ nostrarum aluearia conficiendum, vtitur. Mel autem istud tale est, vt vnica eius stilla nostras irrigas asperitates, maiorem delectationem sit paritura, quàm aliàs vnquam in exquisitissimis voluptatibus perceperimus. Absinthium in amaris primas tenet, si tamen sicui exficcatæ inseratur, & sic vtruque teratur simul détibus, ficus sux dulcedinis vi, absinthio & comedenti omnem amarum fensum suffurabitur. Christus ficus est cruci affixa, multorumque dolorum permixta absinthio, câque vescitur Ecclesia ad mitigandam acrimoniam ficus

cusillius, qua prima nostrapa. rens progeniem suam affecity. niuersam. Et annuum illud A. gni Paschalis pabulum non nis cum lactucis agrestibus & ama. rissimis sumebatur. Si ergosta. tuisti Christum Dominumintra pectoristui conclaue tecumad. hibere conviuam, eius cupe. dijs spiritalibus iunge quicquid in medicinis est aloës, & abin. thij: deinde cogita cibum illum more Israelitarum viatorumsumendum esse, qui nunquampo dum crucis è manibus mittunt, sed semper accincti & collecti veste manducant quæ apponuntur, non curiose cibos examinantes, aut de corum qualitate disputantes : festinant e. nim,& viam, que ad cœlum du cit, compendio quam possunt breuissimo ineunt. Iob clarissimum patientiæ lumen, cernens

Aegrorum Schola. vitæ suæ telam quasi in felle. um doloru mare immersam, exclamabat: Antequam comedam, suf. 10b. 31 piro: opportune scilicet dolores illos importunos, suspirijs cœlum ipsum petentibus interpolabat. Quamdiu suauiter cor tuum in Deu suspirat, quid spiretaliud, quam vitalem miserationum cius auram? quo fit, vt lingua malorú odorum grauitaté non percipiat, sed nescio quo nouo sesu recreata, gustet ea, que priùs detestabili vomitu solebat reijcere. Eundé prophetam (cui side adhibere debes tanqua do. lob.c.s. &ori in tua arte experietissimo) sic loquente audi: Anima esurientietiam amara dulcia videntur: qua prius nolebat tangere anima mea, nunc pra angustia cibi mei sunt, & hacmihi consolatio, vt affligens me non parcat: non parcat, in quam, ipse Deus, & afflictionem Sub-

4.

ili

a.

12

d

m

fu

L

la

208

subtrahendo indulgere videa. tur, sedillam continuet, & eo ipso me felicem censebo, quia fub asperitatis cortice mel mihi Angelicum stillabit. Quàm stu. pefactus fuit quondam B. Pe. trus, dum ob cibi penuriam grauifame laborans vidit quat. tuor Angelos opiparum penum è cœlo ad se deferre. Vidit enim cœlum apertum, & descendens vas quoddam velut linteum magni, in quo erant omnia quadrupediao serpentia terra, & volatilia cæli: & factaest vox adeum, surge, Petre, occide & manduca. Ait autem Petrus: absit, Domine, quia nunquam manducaui omne commune & immundum. Et vox iterum secundo ad eum, que Deus purificaut tu com. mune ne dixeris. Cœpit ergo au-

dacter his omnibus vesci, & nun-

quamaliàs lautius epulatusest.

Pharmacopœi, chirurgi & fa-

muli,

Act. 10.

1

ni

1.

n

muli, qui cataporia & amaram suam congeriem labristuis obtrudunt, Angeli sunt, per quos Deus tanquam vicarios hac mittit fercula: partem igitur illam inferiorem animæ corrige, philautiam occide, appetetiam edoma, & audacter manduca. Quod è cœlo venit, ori insipidum, at sapidum cordi est: sume pharmaca, quibus Deus benedixit, & suam aspersit bonitatem: nihilijs sapidius, nihil delicatius alias vnquam tuo palato obtigit, quamuis isti lapideæ imaginationi, & oculis nescio quâ fascinatione detentis fel draconum & bothri amarissimi videantur. O magne Dauid, ô rex sapientissime, quam pulchrè huiusmodi philosopiam callebas! ego, inquis, cinerem tanquam panemmanducabam, & potu meum cum fletu miscebam. O bone Deus, si pla-

bo

ac

S

n

ſ:

Pfal.

210

si placeret mihi cor emollire,& aliquantulum cerebrum lique. facere! non peto vt oculi mei torrentes lacrymarum fundant, fed guttam vnam aut alteram expromant; tum potus meus eti. amsi exipso felle expressus fue rit, ô quam gratus erit! ô quam ritè sitis ardorem & omnema. maritudinem extinguet! Aqua marina quamtumuis salsa & a. cris, si tamen perarenosos, & lapidosos sinus permeet, omnem salsitudinem perdit, &lim. pidissima, ac sine sapore (quod in aquâ est perfectissimum) scaturit. Quotiescumq; ius illud exoticum tibi prebetur, perterram sancta Christi hominis, perque eius sacro sancta vulnera trasmitte:quæcunq;enim aquz de fontibus Saluatoris hauriuntur, amaræ esse nequeunt. Imaginare D. Virginem ca ad te habere

c. ci

t,

n

n

bere verba, quæ Booz ad Ruth pudicam, colligentem spicas, quæ fugiebant manus metentium, habuit: Comede, aiebat, panem, & intinge buccellam tuam in aceto: comeditq; & saturata est. Sume &tuaromaticum panem, & pastillos medicos; & si eos vt mordaciores refugis, in acetum sanguinis Christi passi intinge: præterquam quod mire sapiet, eximium beneficium consequê. ris, dum socius calicis filij Dei fies, aut saltem ad residuum epotandum assumêris: ipse quippe acetum felle mistum gustauit, portionem alteram tibi reservaturus. Ausis ergo tantum fauorem, tantaq; gratiam repudiare, aut turbido &insereno illo vultu excipere?labia cœlestis sposi sut lilia distillantia myrrha, & spon- Cant. 3. se manus e funt plene: quo moneris, nec ad sponsi nec ad sposez cubile

cubile niti, & aspirare, quandiu manus tuæ, & actiones, & labia, & palatum dulci illa amaritu. dine & amarâ dulcedine vaca. bunt: : alioquin non secus tibi cuenict quam B. Ioanni eiusque germano secundum tertium. que à regio Christithrono sub. sellium san Sambitione peten. tibus ac prensantibus: quode. nim illis, hoc & tibi dicetur: Po. testis bibere calicem quem ego bibiturus sum, quasi dicat quod B. Petro in pedum lotione, nisi lauero, non habebis partem mecum: nisi etiam biberis calicem, non habebis partem mecum: quippe pro te ego omnium mundia. maritudinum feces biberim, & tu te tam molliter, tam delicate habebis, vt omnem medicum

calicem procul repellas!

Matth.

٧.

Acger.

逐

ia,

u.

abi

IC

1.

)-

Tsi totus oceanus absinthium foret, & pro Dei amore ebibendus, non

subtersugerem: sed non crederes quantum reclamet natura, & quantam repugnantiam patiatur.

Respons. Christum imitare, & par pari refer: propositum ille calicem reformidans, in quem nempe congesta erat vniuersa mundi colluuies, sanguineum, aqueumque sudorem pro te emisit, vtque patefaceret quatem quantumque agonem inferior anima portio pateretur, in hac verba prorupit: Pater, si fieri potest, oro vt non bibam calicem hūc: statimque subiunxit: verùm mi Pater, siat volutas tua, non mea. Sicque sumpsit, ebibit, exhausit,

sed quanto cum amore, quan propto animo, & quali pro ex. hausto exultaret, clamauit, Con. summatum est, & in paternas ma. nustradidit spiritum. Sicqueta animum robora, vt quauis me. dicinam sorbedo animam esses exhalaturus, quamuis chirurgi cum calculo vitam essent extra. Auri, nihilominus Deo tambe. nigno voluntatem immola, ex imo pectore vociferare: ô mile rationis parens, fiat sanctissima tua voluntas!ô fortunatum me, qui meâ miserrimavitâ, meo miserrimo corpore tibi Deo litare possim! me,inquam,fortunatu, quòd hanc vilem victima, quam super summu sancaz obedientie altaro immolo, in odorem suauitatis admittere digneris! ô vtinam mihi vita centies duplicetur, quale tibi instituerem holocaustum! ô vtinam cen-

um

cul

ad

CC

fa

D

m

m

fi

V

t

Aegrorum Schola. tum ora mihi natura finxisset, ad sumeda sexcenta catapotia! ô vtinam mare in sanguinem conversum, in mille venas meas influeret, possetque ille sanguis cum Abele clamare de terra: Quantum te diligo, Deus! Quoniam melior est mibi pfal. 62. misericordia tua super vitas, labia mea laudabunt te. Hæ ipiritales ode efficient in te, quod in Marsiliensi pelago cernitur. Dicuntur ab imo Oceani dulcis aquæ venæ scaturire, tantoque impetu in aerem ferri, vt maximam vndarum altitudinem penetrantes ac superantes, nihil marinæ salsitudinis asciscant, sed victoriosum caput super vndas efferentes, nautas mirabiliter recreent. Non est credibile quot è cœlo consolationis fontes in hoc afflictionum amarum mare influant, & quanta Jucun-

K•

1.

l.

3

Consolatoria 216 iucunditate dudum iam fluctu. antes & ad Transmontanam beatorum regionem vela fa. cientes aspergant: quamuisiph nullo alio noto, quam frequentibus suspirijs, votis, desiderijsq sint freti. Naturalis energizer. ploratores ferunt hominem, quamcumq; plagam scorpius 2I, C.32. eius corpori intulerit, omniva. care dolore, si læsionis tempore Cnicum herbam præ manibus habuerit: si verum sit videanil. li, scio verum esse Sponsamer odoriferis herbis & floribus PalsionisChristi venustissimumse tum sibi concinnare, & cordi, quò faciliùs vitæ huius amara vuas deglutiat, applicare. Ergo si SponsoChristo gratificarive lis, sic te habeto: Crucem vna medicinam alterâ manu apprehede; oculum in Iesum, labium in calicem conijce: pius oculus plus

Plin. 1.

r

7

71

n

P

lũ

in

ge m

21

m

A:

al

q

Aegrorum Schola. plus in cor mellis, quam os fel. lis in stomachum demittet. Co. ronidis loco accipe illud Eccle-siastici: Altissimus creauit medici- 38. nam, & vir prudens non abhorrebit illam: & illud è prouerbijs delibatum : Anima saturata calcabit Prous fauum, anima esuriens etiam ama- 17. rum pro dulci sumet. Quasi dicat, Christi Crucem magis quam omnes delicias satiare. Tibi panacæa sit & antidotum sincera pietas, & mentis in Deum eiaculatio, quæ efficiet, vt potius oculum in Dei manum & volutatem defixum habeas, quam in catapotium, illudque porrigentis dexteram. Valde hocamarum est, concedo, sed multò amarius damnatorum tædium, multò acriores ignis expiatorij flammæ: ribi tolerabilior omnis aloë & medicina esse debet, quam Deo tuorum scelerum fel & ab.

m

a-

n. q;

X.

n,

20

2.

91

15

1

ex al-

CL

rdi,

ras

rgo

vc.

nâ,

pre.

ium

ulus

plus

fel & absinthium. Velles forsan regibus & monarchis suauius potare? vide, quid dicat Rex

potare? vide, quid dicat Rex
Dauid: Domine, dederunt in es.
cam meam fel, & in siti mea pota.

uerunt me aceto: Domine, si si.
lij tui è præduro silice cæle.
stes propè lymphas exsugere potuerunt: Cur ego in
hac suaui-amaritudine nedar
Angelicum non valeam experirie

V 1.

Aeger.

d

n ri

ri.

gu

gil

Athedram desere si sapis, sat concionatus est non est Pitho, necin la

bijs tuis Suada, quæ me à lacelsendo vitijs Medico auocet. Huc ad nos Hippocratico vultu pulsum tentaturus ventitat, quem sola sua vmbra ciet & imimmutat:omnes corporis defeaus lethales, omnes morbos lethales esse pronunciat, vt si zgrum contingat mori, morbi violentia culpari possit; si conualescere, Domino Doctori grande miraculum tribuatur: Scilicct eorum virtutes & cgregiè facta in solem meridianum producenda sunt : Errores & vitia tellure contegenda. O Chrysostome, quàm pro voto meo loqueris, cùm dicis Medicum male habere, dum nemo malè habet. Ab Hannonibus lepide dicitur, à sacerdotibus mortuos deuorari, à militibus viuos, à medicis ægrotos, a pinguio. ribus macros: camque ordinarie in mundo comædiam exhiberi. O insigne priuilegium, quod his duobus Stobæus affingit: Soli, inquit, aduocato, & K 2 medico

n

ſa.

cs:

ces.

cet.

vul.

itat,

E &

im-

Consolatoria 220 licet impune occimedico dere, & illud beneficium (& beneficium vocandum sit) non. nisi multis precibus & votisab ijs obtinetur. Non mirum sipa tientia mea toties ab isidem la. sa, sæpius fiat furor: nonneri gidissima quæque in nostrum exitium comminiscuntur? secre, adurere, luculentas carnis portiones auellere, pulchemima suæ artis monumenta zli. mant. Quas herbas, dicit Plantus, bestiæ respuunt, homines edunt. Ipsi verò si in agritudinem incidunt, de aliorum grege eximuntur : nam vbi alijs incdiam imperant, lautissime ips, quantumuis ardente febri, c. pulantur. At censes quicquidin his putentibus poculis propinatur, esse saluberrimum, atque ad amussim servandum:ego seruandum censeo, scilicet vt famosi

r

t fi

A

C

n

q

q

n

Aegrorum Schola. mosi illius medici doctrina, qui co insolentiæ venerat, vt sua pemost. præscripta in eadem lance cum linthi. Iouis oraculis poneret, seque ideo Menecratem Iouem nominaret: huic tamen Rex Antigonus egregiè illudere volens, prandium exquisitissimum instituit, sed vno tantum constans ferculo, nempe thuribulo, vt es ius fumo cutem curaret, sicque Deorum more genio indulgeret. Non ita superbè se habuit Trophilus medicus, sed omnes medicinæ numeros continere cum asserchat, qui quod in nostrâ potestate est, ab eo quod non est, valeret discernere; quique ingenuè fateretur, quòd quartana, podagra, calculus,& aliorum morborum pars maxima, mentitenebras plus quàm Cimmerias offunderet. O ter quaterq; felices rusticos! ô vos K 3 Saturnij

ci-

(6

onab

pa.

z.

ım

ca-

nis II-

1.

u-

les di-

ge

ofi,

in

12-

uc

er. fa-

ofi

222

Saturnij zui homines, qui ptif. cos Gallos adhuc redoletis! ve. hementine febri torquemini? pinguissimus eorum, qui in area cursitant, capo vobis torreatur, amphoram vestram vinumme racissimum occupet, hisque vos, ad ignem luculentissimum assidentes, ingurgitate, breui crassiori sudore corpus vnde. quaque perfundetur, breui, inquam, febrim nequidquafici. dentibus & inuidentibus medicis in auras abijsse sentietis: s. quidem necessariò huiusmodi hominibus aut est crepandum, aut conualescendum, nonipsis licet diu ægris esse, sequentidie aut ad aratrum aut ad cœmete. rium eundum est: ad quid enim languere tam diu & postea emori? Adducendus est Alexander Pontifex sapientissimus, quino. bis commemoret responsum, quod ptif.

VC-

ini?

area

tur,

me:

que

um

cui de-

in-

n. di.

fiodi

m,

die

c.

im

o-

10.

n, od

quod dedit sciscitanti num Roma felicior extiterit, Medicis vacans, prioribus quingentis annis, quam toto subsequenti tempore, infinitis propè Medicis & Pharmacopæis referta: Respondit feliciorem per Medicos euasisse: Verum rationem audi : Nam si Medici, aiebat, non existerent, in Vrbe & in orbe tanta foret hominum copia, vt alter alterum esset voraturus : Vnde colligere potes quot homines pharmaca è medio tollant. Quæso, meo malo indulge : oportet enim eructent omnia, quæ intus premunt : videtur mea terreri febris, dum in Medicos inuchor. Et ille vnus instar omnium mihitestis sir, qui inopem homuncionem in Xenodochio syrupis, insculis, fomentis, sufficibus, & mille simi-K 4 libus

libus remedijs curare volens, iam ad vitæ metas deduxerat. Cùm verò ille omnibus modis impendens exitium à se auerte. re & amoliri conaretur, ait: Do. mine mi, leuibus hisce edulis me mori cogis; cum his perdici. bus, condimentis, & hac molli sulcitrà rectà ad tumulum pergo:non hisvnquam assueui,non his genium meum crudiui:que. so, redde me vnum aut alterum diem pristinæ vitæ meæ consuctudini: acquiescit medicus illeque in stramine decumbit, sub dio & Ioue frigido, veste vnâ stragulâ tantum tectus, s. bique cepe, allia, salem afferri iubet, quæ ad cibarium panem affricans, incredibili appetentia comedere cœpit, sitim verò generoso vino, quod vicinam ripam alluebat, sedare: hocque modo febris ardorem ita extinxit, xit, vt quem postero die medicus in tumulo prostratum se visurum cogitauerat, cum alijs ad focum assidentem repererit, iamque pedem vnum è nosocomio, duos verò è tumulo extulisse. Ille ille verè est medicus, qui sibiægro tam liberaliter sacitsatis.

Respons. Bone Deus! quam incundus es, quam gestis! dudum auebas pectus odio, quo grauabatur, exonerare: iam sanus es, credo, quia omnia, quae in medicos eorumque medicinam cuderas, euomuisti.

VII.

seger.

ns,

at.

dis

c.

ijs

illi

[-

n

Rras, si omnia me percurrisse putas, necdum minimam partem. Ita-

mus? pro votistuis quidem lo-K. g. quitur,

quitur, dum vult non suis nume. Plat, 1 3. risrempublicam absolutam cam de Rep. esse, que insigni Medico careat. Sed quære, quid ad perfectum Medicum constitu. endum requirat? Responde. bit, si Medicus à teneris vn. guiculis omni morborum ge. nere laborarit, si plurimorum Nosocomiorum cubilia triucrit, si vt quattuordecim sana. ret vndecentum ad regionem vmbræ mortis amandarit : le enim longa vexatio ægroterum redimitur. Ita me Deus amet, si non egregiam mephytim in has fauces ingerant. Prospicio me futurum eiusdem propè genij cum Nobili quopiam Viro, qui omne genus medicinarum mirum in mo-Parc. c. dum execrabatur, & si, pericu-

losissimo etiam morbo correptus, medicatam potionememi-

nus

C-

ım 2-

r.

1.

e-

1-

n

nus conspexisset, ita iracundia accendebatur, vt commotis omnibus humoribus, maiorem efficacitatem, incolumitatem= que experiretur, quam st illa medicina vsus fuisset. Quidni vtuntur Medici ijs remedijs, quibus Hiberna gensomnem à se ægritudinem pellit ? sumunt ipsi vinum igni eliquatum, simulque vel necem hauriunt, vel morbum enecant. Cur nos non assuefaciunt Anglorum moribus, qui fumum Petonium, vt vocant, fistula testacea sorbillantes, spuunt, sternutant, plorant, extussiunt tanta vi, vt omnem pituitam exscreent, cerebrumque exsiccent. Vellem nos eo modo exciperent, quo tonsor quispiam iuuenem Francum, quem videns secundum ripas Vistulæ in Polonia inambulantem, & fue quartanæ K 6 paro.

paroxismum opperietem, facto imperu in medium fluminisal. ueum propulit. Hic animo pla. nè consternatus, magisqueiam mortem quam febrim reformi. dans, pedum mannumque be. neficio, quà potest, emergere conatur; emersitque tandem, & febris in imo vado submerla haud ampliùs comparuit. Pluis etiam virorum nobilium exa. citia, quam omnium medicorum confilia æstimarim. Non pauci ex illis fuere, qui post iteratum pilæ palmariæ lusum, febrim egregiè eluserunt, luben tesque perdiderunt. Non legisti historiam de Barone illo, qui præ paroxismi expectationea nimo suspensus, in bellatorem equum, eumque concitatissimum, ascendit, fortiterque ada. Ais calcaribus ita euolauit; 11 febris, ne quidem alis sibi à vel-

pertilione commodatis, eum potueritassequi? Non Ambia. nensi obsidioni forsan interfuisti, vbi Dux quidam mandatum habuit, vt vrbis expugnationem, quamuis tremulo corpore febricitaret, aggrederetur. Nihil cunctatus, in equo cataphra-Aus animose insidet, alacerque mandato bellico obsecundat: sed ecce globulus è sclopo emissus, in eius collum inuasit, penéque iugulum petijt. Horrore ingenti perculsus retroslectit gradum, totum que animum ad curandum vulnus applicat, de febri nulla cura: per vulnus enim euolarat: & ipsum etiam vulnus non multis post diebus obdu-&um est. Vix crederes quod Arelate & Auenione accidit. Quoddam cubiculum, in quo mendicus laguescentibus paralyfi membris iacebar, flammis. VD-

a

e.

n. fti

ui

m fi.

14.

Rt ef-

CI.

K 7

vndique cingebatur, iamque ille se in Purgatorio igne deti. neri cogitabat, antequam effet in mortis regione. Eccetamen, opitulante sibi natura, totius corporis compagem solidari sentit: quo factum est, vt ad vi. tam, quacunque ratione posset, seruandam, ex obuia fenestra se præcipitem dederit. Tum omnes plane luxata eius crun cogitabant: sed è contra ea pulchre erexit, & infirmiorem gr. dum direxit, non enim sibi, sed paralyfi collum fregerat. Aucnionensis alius, vtraque captus tibiâ, tantâ irâ in Dauum quempiam exarlit, vt ad eum fugientem persequendum nouos quodammodo pedes suppeditaris. bi senserit : nescio vtrum eundem baculo, quem manu inten-tabat, contigerit, scio tamenad gradiendi incolumitatem pertigisse,

tigisse, reliquoque vitætempore basilicè ambulasse. Nonne ergo mihi iusta in medicos stomachandi ratio est, quod non ingeniosas illas praxes ad nos sanandos adhibeant?

Respons. Age, agedum, quam bellè iam constitutus es! quam serenus in faciem redijt color! Absit, absit me tui dicentis filum velle abrumpere. Quis scit, si non iacta hæc in medicum convitiola te sanitati restituant.

VIII.

Aeger.

us

n.

n•

0.

G.

11-

en.

ad

cr.

sc,

Psemet fassus es quemcunque à Tarantula stimulatum, iamque morti vicinum, ab eadem remediu petere posse. Pro re nata facit quedă historia tibi Fracie annales legenti non igneta. Tépore Caroli Noni, iam. diu Archiepiscopu Bitu-

Bituricensem articularis more bus,isque acerrimus,intra cubi. culisepta concluserat : cum ec. ce nuntiatur ciuitatem ab hoste esse occupatam. Ipse doloriso. blitus in pedes affurgit, & cita. tissime se in ciuitatis arcem confert: quattuor vno saltu gradus transilit:nescit num pedibus num alis feratur: vnum facere eum piget, scilicet domumre. petere, ne à podagra, quamillie lubens reliquerat, repetatur. Omnia hæc, præ illis medicorum incisionibus, & mille mortis infignibus, suauia sunt. Sand præstaret illius sortem subire, qui verè natus abdomini suo,& totus pinguedine diffluens, vixè domo pedem efferre poterat; ideoque factum est, ne etiam è carcere efferre posser, vbi ètabulato cibarius panis suspensus crat, præter quem nullus, nihilAegrorum Schola.

233

que aliud esculenti. & si eo vesci cuperet, saltu non mediocri erat attingendus: fames & necessitas saltandifacultatem moli isti carneæ subministrabante sicque inedia eatenus nimiam pinguedinem exfuxit, quatenus ad honestam & decentem formam corpus redaciú est. Etiam volupe est sic tractari, non autem ad istorum genium torqueri. O vtinam aurea illa Patriar. charum ætas refloresceret, nul-Æn Syl. la de medicinis & poculis tan-de Al quammali ominis rebus fieret gestis. mentio. Alphonsus Aragoniæ Rex, in odium medicamétorum posteritati exemplum reliquie dignum quod sapphirino charadere in Æternitatis templo inscribatur, Medici ex eius stomacho omnis generis propè pharmacorum receptaculum effecerant, corpus verò sexcentis cica-

n

2-

15

16:

cicatricibus notatu reliquerat, aut verius morti in prædam de. derant.Ille, irâ faciente animos, pharmaca, pocula, & omne medica supellectile minutatim dif. fregit, in corumque locum Cur. tium de gestis Alexandri Magni fuffecit, & tanto cum voluptatis sensu revoluit, vt obstinato malo vim fecerit, abegeritque, excla. mas: O Quinte Curti, medicori Coryphæe, salueto: valete vos importuni, vale tu Imperator Hyppocrates, tu Rex Galene, tu Auicenna Princeps, sed syringum Princeps, Rex poculorum, Imperator pharmacorum. Velpalianus, si quisinter Casares alius, fuit valentissimo corpore, vitamq; morbo immunem duxit & finijt: idque, semel in mense abesu se abstinendo, & con-Sucton citato pile lusu sudorem sibi conciliando, consequebatur. Mallem Mallem etiam sex horis in pilæ lusum me essundere, quam vel vnicam corum pilulam deglutire; nec etiam vnius diei inediam subtersugerem. Tiberius per triginta annos vita ad medicorum regulam exactissimè instituerat, sed laguidam, sed continuò morbida: cuius tedio maximè assectus ad comunem viuedi more se recepit, & in posteru insigniter valuit. Quid ergo nobis caput propositione mille apozematum, epithematum, totque huius modi tricis frangitur?

Respons. Magna mihi spes

tuæ sanitatis affulget.

1-

1.

n. bi

r.

Aeger. Quare idé toties inculcas?
Resp. Quia nihil est amplius,
quod cor tuum oneret: sanus es,
quandoquidem liberrime in
medicos sis debacchatus. Errasti, amice, errasti: laudabilius
faceres, si malum, quo afflige.

ris, è manu Dei acciperes, & medicos propter necessitatem honorares. Aliasne pro te, qua pro seipsis incunt rationes? si tibi propinent, quod vxoribus. quod liberis præscribunt, quid clamas? Quid mirum fi illi, qui etiam artem suam apprimè cal. lent, quandoque allucinentur, si quando nouos, ve ais, come. terij incolas faciant; imò si cos tolleres, totus mundus cœmeterium foret. Pudeat dicere, eo. rum manu perijsse, quotquot per medicamenta mortem non euaserint: diuinæ potentiæ particulam hominibus, ne vnquam errarent, infundi oporteret. Co. lophona igitur huic scholæim, ponamus, concludamusque eos sapientes esse, qui accurate suz valetudini studeant, qui ægritu. dinis tempore se morigeros præstent, qui vitam, seque totos

Aegrorum Schola.

ad Dei nutum componant, in eoque, velut in centro lapis, quiescant: & vt clare videas quantum corpori & animæ commodet, medicis obsecun. dare, illustre exemplum accipe.

XI.

nicana familia, tu propter admirandæ vitæsan- Sur. 13. &imoniam, tum propter eximie doctrinæ laudem, Generale sibi caput præfixit, quondam cum in Pedemotium deuenisset, diutino itineris labore defatigatus, in morbum incidit. Audies eius vrbis Antistes tantum virum appulisse, mox eum hospitio excepit,&in cubiculum inductum in proprio cubili locauit. Ecce inibi acutissimis excipitur febribus: quod vbi deprehendit cu-

iusdam conobij præses (Prio-

x

1,

25 os

d

Ordanus, quem Domi- Alber. tus Lcander.

tem

rem vocant) vir solers, compe. sitis moribus, & medicinam peregregiè callens, dixit : Pater, li. cet sis nostri Ordinis Præfectus & caput, nobisque imperareso. litus; ægrotus, si placet, præfe. Auræ authoritatem dimittas, milique te subdas, & obedias necesseest. Non cadem est z. tas, non idem tempus, quo in corpus olim sæuiebas; nonnihil remittere debes deillo rigore,& austera viuendi norma. Annuit summa cum animi demissione Iordanus, sed renuit Dæmon, nec tulit tantum virum, quem vei Paulum incredibili cum ap. plausu toties concionantem widerat, & inuiderat, iam quali imi subsellij hominem iacere: apparuit igitur, formain præ se ferens Angelicam, & velutiad. mirabundus, ait : Hicne ille cft Iordanus, fama & opinione apud

Acgrorum Schola.

pud omnes præclarus? hicne ille est Præfectus & parens magni Dominicanorum Ordinis, qui suis humum & saxum pro cubili concedens, iple in strato plumeo & sericis ornato quiescit? Itane verò, Magister noster, genio indulges, dum alij mille insudant laboribus? ô præclarum suis fratribus exemplar! stupeo sanè quomodo pudore non suffundaris, itaque velis molliter haberi, qui tuis monitis & hortationibus tam austeri, tamque rigidi hominis nomen comparasti. Ego id mihi graui ducoscandalo, nec nobis persuadere possumus te Iordanum esse, quem superioribus diebus ita demirabamur. Quid dicent huius Ordinis recens instituti tyrones, multos dies inedia trahentes, detrita lacernâseminudi, frigore tabescen-

tes,

2. id 240 Consolatoria

tes, & egregie quotidie vapufantes, dum scient Generalem suum præfectum in molli culci tra cuticulam curare fram! Deus profecto has delicate a gendirationes parabat seucrio. riferula plectere, sed tuæ infir. mitaticondolens, vult folum, te è lecto proripias, terraque protinus supplex inhareas:lor. danus mandatum ad amussim exequitur, eoque gaudens Dz. mon euanescit. Mane, ipsocrepusculo adest Prior, & stuperz. grum humi iacere, mortuo fe miliorem quam viuo: eiusre causam expiscatur, sed nullade spectro facta mentione ediscit scrupulum quendam adegisse Iordanum ad huiusmodi cubi lis rationem suscipiendam. Quamobrem eum seuere cor. ripiens vi obedientiæ coegit in Arato preparato permanere. Sequenti

000

gnin

mid

D

nũ

pr

fic

quenti nocte iterum Dæmon pristina forma assumpta adstitit, &duriùs quam antea redarguit, scilicet monitis adeo salutaribus refragantem; & manum apprehendens, ait, quid? tibine semper Angelico stimulo opus erit ad tuæ regulæ memoriam obstinato animo refricandam? cia, cia, conopœum hoc linque: sicq; in solum descendere præcepit. Quem cum illucescente die Prior iterum super solum iacere conspexit, apprime indignatus, miror, ait simplicitatem, nedicam inscitia, qui non solum in corporis, sed & animæ detrimentum, contra obedientiam id facere ausus sis. Ego enim Deum cœli terræque Dominűtestor, quòd noluissem, etiam proposito mihi orbis imperio, sic grauiter in Deum & institutum nostrum deliquisse: tu, in quem

m

e 2.

rei

de

iffe

bi

am.

or.

tin

Se-

enti

quem, velut in obedientiz & virtutum prototypon, oculos convertunt omnes; tu, in. quam, infigne hoc exemplum posteritati relinques ? necplu. ra dicere potuit : obortis e. nim lacrymis, animo infixus prorupit dolor : hisque lacry. mis suas miscuit Iordanus, & ad eius pedes supplex procidens, narrauit visa sibi, seu po. tiùs illusiones à Cacodamo. ne in Angelum lucis transformato immissas: ô mi Frater, ait, iustissimus fuit tuus ille dolor: quoties enim ad accuratissime Medico, & ei qui à confessionibus est, auscultandum me hortantem audijsti ? erraui, fateor, sed mihi ignosce, & ex hoc die scito me libe. ram mei ipsius dispositionem tuis manibus relinquere, permu inde ac si statua forem, quz gè 1

21

PI

CO

dic

fin

rec dè .

ri,

Aegrorum Schola.

vbilibet locorum se poni, & quacunque ratione tractari sinit. Tertia nocte intempesta Cacodæmon, vt prioribus, adfuit, quem vt conspexit Vir Sanctus, ait: O nequissime generis humani hostis, ô impudice canis, ô immunda bellua! quomodo sie meam ausus es simplicitatem deludere, nescio quem zelum erga nostrum Ordinem præ te ferens? procul hinc execrande, procul, quia melior est obedientia, quam stultorum victima; & in faciem expuens, eum fugauit. Post paucos autem dies omnia ad Medici nutum perages, vires, quas simplicitas propè confecerat, recuperauit. Videris mihi auide huius viri exitum præstolari, qui certe insolitus & simul fuit admirandus. Iam longè latéque laudabilis vitæ ac Sancti-

0-

r,

nm ou-

cc,

ibe-

per. quz

vbi-

244 Consolatoria

sanctimoniæ suæ odorem spar. ferat, iam vltimam, vt sic dicam, manum Ordini suo efforman, do adhibuerat, cum subijt Hic. rosolymam petere, visendigra. tiasferuatoris nostri vestigia, ac suorum Fratrum comobia, sed ecce intumescentis maris saui. tiâ, ac vehementi procellæ im. petu propulsa ad littus triremis, Iordanum cum suis omnibus effudit. Eoipsotempore, quo corpus vndis absorptum est, vila est à quodam eiusdem Ordinis Religioso Viro, in transmarinis partibus habitanti, eius anima, sole ipso splendidior, in cælum ferri: corpus verò naufragio emersit, multisque facibus conspicuum effulsit in littore, post. que mirà odoris suauitudine a co emanante, celeberrimo loco conditum, & summa in veneratione habitum est. CON

u

O

que be

da

lus

1,

c.

2.

ac

d

n.

is,

us

0

isa

125

nis

na,

um

c.

on-

óst.

e ex

oco

cra-

N.

KARTAR STARTER

CONSOLATIO PRO FEBRIIACTATIS, ET appetentia carentibus.

CAPVI. VII.

I.

Aeger.

Ensim me consumit febris, ossa & medullas exedens. Heu!in dies desicio magis!

Resp. Multa sunt febrium genera: quo de genere loqueris? Si acrior sit, non diu durabit: alterutrum enim cadere, cedereque oportebit, vel te, velipsam; sicque diuturno languore liberaberis. Si verò lenta sit & flaccida, operæne-pretium ducis de tantulà re conqueri? vbi masculus animus? vbi ille, quemantea L3 osten-

246 Consolatoria

ostentare videbaris, Patien. tiæ Sol? Certè pusillus tibiinest, quandoquidem vna nu. becula eius lumen suffuretur, Si intermittens illa sit, fre. quentemque intercapedinem succedere patiatur; dum repe. tit, resiste atque obdura, & attonitam reddes; dum foluitur, collige animum, & eum pijs colloquijs vel cogitatio. nibus pasce, corpus veroise. fice & nouis armato viribus. Si vaga, inconstans, & quandoque se certæ humorum coniunctioni ingerat, ei fores tesera, permitte abire : cumque ita leuis sit, non diu hospitem habebis: inedià eam consume, long â siti eneca, & prz. sertim constanti patientia ti bilem moue. Si tu sapiens es, & ipsa fatua, bene est : facilè vestro connubio diuortium iniicietur. Si quartana sit, plures dies faustos, quam infaustos habiturus es: pro faustis Deo gratias age: propter infaustos etiam lauda. Caue ne
dum ex quartana laborat corpus, animum ægritudo occupet, quam Galli Quintam vo-

n-

n-

u.

ur.

C.

m

e.

& ol.

m

0.

e.

15.

0-

n.

re.

ue pi-

n.

a.

ci

es,

ici.

um

in-

cant.

Aeger. Dolerem magnoperè si mihi diuturnà & lentà
febri in hoc cubili esset contabescendum, si putrefactis
pulmonibus in dies moriendum esset. Horrerem magis
si hecticæ febris edace slammà
pellis & caro consumendæ forent, viuusque cogerer quodammodo rogum meum prosepicere.

Responsio. Æquumne est, tuam prauam voluntatem, quam voluerit ægritudinem, è morborum vrna sortiri? L4 an hoc 248

an hoc non potius ad diuinam bonitatem pertinet, quæ omnia fortiter ac suauiter disponin Scilicet lubenter omnes mor. bos ad Sarmaras & Brasilios in z. ternum amadaremus. Sunt non. nulli (quandoquidem natura iura exoluenda sunt) qui arden. tem febrim & cum maximoin. cendio exoptarent, modòbre. uis illa foret: si ita accidat, mallent longam & suauiorem: &s sic eis fiat, mallent iterumter tianam aut quartanam, nonfine tamen iucundiori intercapedi. ne. Omnibus hoc commune elt, suum malum esse omnium pelsimum, & dolorem præsentem præterito maiorem. Illa, quam reformidas, febris forsan te primò adorietur, eò quòd Deus tibi maxime consentaneam judicet. O insignem febrim illam, cuius alarum remigio in cœlum posses lia

11?

1.

z.

n.

rz

n-

1.

c.

10

li.

ſŧ,

1-

m

m

ri.

ti.

i-

n,

mes

posses euolare! Lentiores illæ, quæ in nobiliores partes cuniculos quodammodò agunt, & eas depascuntur, febres prædestinatorum nominantur. Communiter eos, qui huiusinodi malo emoriutur, mors laudabiliter paratos inuenit; & cos qui conualescunt, longa sanitas fouet: eedem etia egritudines ob suam diuturnitate, martyrij cuiusdam similitudine præse ferunt. Nam quid curas, siue tortoriau vno tuum fundat sanguinem, siue illum lanceola vnciatim educat, sue è venis longo haustu febris exugat: eandem semper vitam perdis, quauis diuersimode pro amore Dei. Hi astus continui, hæ vigiliæ pernoctes, hæ mordi. cantes potiones, & stomachum ac viscera lacerantes, sunt quod. dam culparum tuarum Purgatorium; meliusq; est te à dome-Ricis: 250 Consolatoria

sticis malis torqueri, quam expiatorias slammas, & immites dæmonum manus subire. Deus, cui in medullis es, te ab intolerabilibus supplicijs exemit, & ea hisce leuioribus pænis commutauit.

Aeger. Leuioribus quidem, sed quæ diuturnitate sua patientiam si non frangunt, debilitant plurimum, meque impediunt quò minus possimanimum & cogitationes colligere ad vitam & dolores ipsos Deo consecrandos.

Respons. Quid putas? tacendo plurimum loqueris: à Deo enim silentium oris cordisque arrectà aure percipitur, testaturque tui-ipsius donationem, quam ab initio morbi fecisti, irreuo cabile esse. Moyses quondam ita suit animo consternatus, vt non solum verbum, sed

ne suspirium edere posset. Dixit tamen Deus: Moyses, Moyses, quid importunis tuis clamoribus cœlum pulsas? Hoc sie intellige: ore quidem Moyses obmutescebat, verum emissa ab imo pectore patientia nubes penetrabat. Eodem modo dolores sunt tuæ mentis interpretes; & vulnera, vtait Cassiodorus, sunt lingua virtutis: quot enim tibi plagæ, tot sunt ora tuam causam dicetia; & ex ijs manantes sanguinis riuuli, sunt verba aurea diuini amoris; singultus à dolore prouenietes, sunt emissitiz voces, quæ cælum petunt; quot tibi suspiria, tot sunt psalmi Dauidici; defectiones animi, sunt tuæ extases; deliquia sunt, sese tibi offeretes angelicæ formæ; lectus hic, eremus; inedia, Quadragefima:nullum denique pietatis exercitiu hocefficacius posses L6

€ 252

posses excogitare : satisque orat qui libenter patitur. Quod ex oratione, hoc exægritudine eli. cies: mille quippe cœlestia gau. dia in hos dolores influunt, nec non diuinæ miserationis nectar huic felli & acrimonia admisco. tur.B. Ludouicus nunquamno. uum paroxysmum sentiebat, quin fimul nouam mentis corroborationem persentisceret, quam strenam à Deo missam vocabat. Esto moribus Ludoui. cus, & animaduertes tandem candem Deum tecum initurum rationem. Iam quidem non te grauiori morbo premit, ne tua virtus non satis adhuc generola opprimatur : non mittit seue. rissimos suæ curiæ lictores, sed leuis torturæ apparitores; seseq; ad tua imbecillitatem accomo. dat. Ne ergo patientiam exuendo, Deoobstrepe, sed grates age.

II.

Acger.

Agne Deus/nunquamne fatis? quotidie malum repullulat Hydra fertilius. Iam tertium mensem me hoc cubile stringit, commolitum, contritum, maceratum: quò plura adhibentur remedia, eò fortiùs malum inualescit. Ad quid igitur hæ medicatæ potiones, hy syrupi nauseam cientes, hæincisiones, & bæc quotidiana tormina? frena laxemus currenti morbo: febris me citò corrodat, vt eò citiùs ex albo mortalium eradar, hacque angustia liberer.

Respons. Sermo hic nihil nisi carnem sapit: sed, credo, lingua mentem præcucurrit, vel certè mens nonnihil à ratione aberrat, vel ratio virtuti aduer-

L7 fatur,

1. C

ar c.

0.

-10 t,

m ui.

em

um

te

tua

ola

uc.

fed

leq;

no.

ien.

254 Consolatoria

fatur, vel virtus eclipsin patitur, Parcattibi Deus: non enim verba hæc Catholica, Christia. noque homine digna funt. Lin. gua nostra Theatrum est, vbivi. tia & virtutes vicissim suaspartes acturæ prodeunt. Impatientia iam suas egit,& tragico fastu quodam in hæc queribunda verba prorupit. Tolle ergo huic imprudenti laruam, & in scenam retrahe: postea sedato animo recole & examina, qua, vu in buccam veniebant, effutiui. sti, non dubito quin rubore suffundêris, & iram compesces. Nonne satiusesset amoremdiuinum in proscenium venire, dicereque: Heu/opinione mel ocyus hoc trimestre elapsum est! ô quam parum est, quod patimur, si cumatrocissimis, que Christi Domini vitam cruciarunt, tormentis comparetur! ah

m a.

i-

1.

1.

tu

12

ic

e.

i.

ü

ii•

ıf.

es.

di

re,

<u>i</u>câ

m od

uç

ia-

ur!

ah

ah quidni pænæ meæ Noëmica sæcula videant/mundus non sat pænarum potest amanti proponere, etiamsi omnium martyrum lanienam proponat. Hi sex menses, vel potius hæc dolorum, quos suffero, vnciola, aternum gloriæ pondus in me operatur. Veniat deinde in proscenium animi submissio, & personam suam cum humili gestu sustineat hoc modo: Oinsignem Dei hominumque miserationem! Video magnanimum illum Iobum semestre in cloaca & fimeto iacentem, video Paulum Eremicolarum Coryphæum centum annos humi cubantem, Eliam grandem Dei famulum in desertis locis solius corui munificentia fretum, video infinitos viros in cryptis & specubus confoctos, nec inde nisi Tyrannorum manu 256 Consolatoria

manu eruendos, video denique Lazarum, mox cœlifuturum ci. uem, pro asseclis canes haben. tem, eorum ora pro chirurgis, linguas pro emplastris, totode. nique corpore perfossum: mihi verò, qui vilis sum vermiculus, Reip. Christiana sentina, virtutum hostis, Diuinæ Majestatis reus, parricida, omnium Christrdolorum author; mihi, inquam, ad exigui mali leuamen, cubile conchyliato peristroma. te splendidum sternitur, capiti molle & delicatu ceruical sub. sternitur, corpus carbaso suauiter inuoluitur; Medici ex vrbe primarij, & regio digni stipedio, accersuntur; ministrant famuli, quorum egregijs virtutibusmihi potius esset famulandum; 4bacus aurea argenteaque supelledili, etiam principibusviris inuidenda instruitur; ipsumos ple.

pleno auro se proluit, nonnisi cupedijs,&conquisitissimis,vescitur; mei causa nullis parcitur sumptibus, non cœlo, non solo, non salo: præterea honores mihi plurimi exhibentur, de die summa diligentia adhibetur, noctes ducuntur insomnes, sunt qui lacrymis & suspirijs animum in me suum testentur, & maximam mali mei portionem in se transferre nitatur. Prô qualem miserationem! prô bonitatem! prô quantum mihi pudorem! vti fætidum canem, vti putidum cadauer me habeant potiùs: & super eare querar, lugeam, desperem? simili modo cæteras virtutes in theatrum loquentes educito, ita loquatur patientia, ita obedientia, metanœa, æternæ gloriæ ardens desiderium, & grati animi virtus: præsertim verò tibi curæ sit voluntatem

c i-

is,

hi

ıs, tu•

tis

riin-

en,

na•

piti ub.

lua-

rhe

rbe dio,

nuli,

mi-

;4

(u-

viris

mos

ple:

luntatem tuam ad diuinamaptare: quæ si feceris, non solum non plorabis, non querêris, sed totus in gratiarum actionemesfundêris.

Aeger. Non est constantia, nec pectus adeò adamátinum, quod non molliatur aliquando. Fer. rum ipsum rubiginem contrahit, nec vult semper in vagina condi.

Respons. Vis vt laruam tollam, dicamque quod sentio? Scito te hanc durationem importunam, cuius tædio languescis, foueres scito etiam quid S. Anselinus dicat. Si aconitum, & aliud quodpiam venenum intra stomachi pellem sibi occurrant, ita sibi mutuo crudele bellum inferunt, vt neutrum eatenus cessurum sit, quatenus vtrumque consumatur. Non uirum est ægrum, cum intra core

S.Anfe.

pm ed ef. cc od er. ra. ina m, te ım, rc: nus iud to. nt, ocl-

nus on

tra

torporis eius septa & cancellos peruicaces morbi atrox bellum inierunt, pessima quæque pas. fum este : sed mirum estet eum nongaudere, quando se ab his perduellibus liberum intuetur. Venenu quoddam est tuo corpori febris, praui affectus defectusque sunt animæ aconitum: tamdiu autem intra domesticos tuos parietes digladie antur, quamdiu defectibus tuis fautricem manum porrexeris. Ne ergo defectibus tuis suppetias ferto, sed permitte cos à febri proteri:vt erit pura ab istis fecibus anima, febris cadet, & animo & corpore valebis: aut saltem (si ea sit Dei voluntas) mors suauis molestæ ægrirudini filum abrumpet, & anima ab ergastulo suo liberata ad cœlum iucundissimè euolabit.

III.

Aeger.

Erfida febris hæc appe. tentiam, fomnum, om. nemque bene agendi modum surripit, & me omni folatio destitutum, profliga. tumque conficit : mors sand

tolerabilior foret.

Respons. Hoc ipso magnoperè gaudeo. Quandoquidem nulla virtutis suauitudo, nec divina Sacramenta sapiant, iusto Dei iudicio fit, vt cætera tibi amara fint & fellea. O brutum, non hominem illum, qui ita brutum in duit, vt nihil nisi cibum spiret, loquatur, cogitet! Adquid natus es? num ad stomachum farciendum, num ad penariam cellam in eo erigendam? Bone Deus! quomodo contorques vultum?certè inspicientem tx. det.

di

ni

anè

rè

la

12

ci

ra

0

in.

et,

12-

ar-

am

ne

105

z.

et,

det, quando tibi medicatum poculum propinatur: quantum priùs clamandum, disputandum, altercandum est! Inspice teipsum, quomodo in lecto quasi aratrum agas, quomodo ceruical intuearis, & quodammodo consulas an medicata il. la potio haurienda sit, an non? tandem concludis non hauriendam esse, quia ebullitio nimis calida, nimis acris: & clamas, vbi coquus, insanu caput, qui granu salisinserere omisit, profectò nauseam istud parit. At sic prescripsit medicus: deinde decocti caponis iusculum est, & propè anima. Decocti caponis? ais, si è silice latex exprimeretur, his fecibus gratior foret. Altercare quantum voles, altercare, nihil euinces, nisi astantium risum, quem lubenter effunderent, dum prospiciunt te poculum quiquidem haurientem, sed cerdoi nio vultu, sed centies respuentem, spuentemque. Non tantam difficultatem patereris, si generosè collecto animo os a perires, & illud in stomachum veluti in saccu vno haustu pracipitares: & si vir probus esses, meminisses Christi Domini sel aceto mistum bibetis, atque sic potionem amarusetem abiedis omnibus scrupulis euacuares.

Aeger. Si mihi tantillum appetentiæ inesset, facilè febrim om

nem tolerarem.

Respons. Comminiscere quod faciat ad palatum & appetentiam. Velles scenu, vt bos, comedere, hoc est, herbulas & stores velles piscium excrementa, aut ostrearum spuma? velles scuum veruecinum, colluniaris porci sumen, capi calcaria, caprez cerebrum, apri caput, coxamque lepoti-

ın.

, fi

2.

m z.

es,

fel

fic

ais

pe-

m.

bor

nti-

ne.

cs;

aut

um rci

CCI

que

leporinam, & similia, quæ non aliud sunt, quam colluuies, & concretus ferarum sanguis, quam putrida, tosta, assa, feruefacta lipsana, quam exta, visceratioque porrecta lupis, inter quos & teipsum comedentem hoc solum discrimen est, quòd illi non parata, nec condita deuorent, tu multo atomate, & iusculo Sardanapalico inibuta deglutias. Qui cibaria in virtutum & diuini amoris succum intingit, nunquam appetentia carebit:sed non mirum si is, cui nihil nisi vitiorum liquor & cupediæ sapiunt, appetentia careat, quâ deperdita se suæque infirmitatis magistros in desperationem adducit. Loge profecto abes ab imitatione magni illius ducis, qui æger medicorum Ribad. catapotia diu lingua reuoluta in vita subigebat:non quod aloën tuaminus

minus amaram à pharmaco.
pœo acciperet, sed quòd maiores vires à maiore animosuppeditarentur. Dum sanus es,
Thrasonem agis, rheda plateas,
vt Phaëto curru æthera, præteruolas: dum verò æger es, supinus iaces, musca alis truncatis
abiectior: & propterea non miror appetentiam tuam non manere incolumem.

Aeger. Si per solidos quindecim dies graui æstu torquerer, & postea plane liber essem, non verbum sonarem amplius: sed hæc quartana, Euripo inconstatior, verè Saturni silia, modò recurrens, modò soluta, modò accrescens, sex menses ea ratione huic me lesto alligauit, aut potius morti addixit.

Respons. Ad te commouendum aut labefactandum, non grandi catapultâ opus est: cur, quæso, tantus tremor., & tantus horror? Te sub polo habitare cogita, vbi perpetuo gelu, horrore. que incolæ corripiuntur. Vel displicent forsan manantes è corpore sudores, in quibus, velut in limpidissimo fonte, intra toralia innatas? Finge te zonam torridam incolere, indéque ad amœnos Indos transmeare:id enim quotidie ab istis incolis factitatur. Quot etiam frigore enecantur, qui suum tuo locum vellent commutare: locum, inquam, vbi collo tenus niuibus immergerere. Vis denique scire cur hac quartanâ cruciere? Concionatores, qui quotidie cathedras, Quadragesimæ tem. pore, coscendunt, non efficaciter satis tui cordis aciem pupugerunt; alio eoque ordinario Dei concionatore opus est, febriscilicet, quæ quarto quoque M die

,

s, r.

tis ni.

12-

c· er,

ion fed

on·

óbo odò

12.

uit,

dum andi

æſo,

ntus

166 Confolatoria

die orationis sue fulmine te per. cellat, vt necessario te impalles. cere, tremere, sudare, suspirare, vociferari, desperare, emorio. porteat: alioquin no ad saniore mentem vnquam reuertereris.

sal. 77. Dictum eft enim : Cum occideres eos, quarebant eum.

culæ cuiusdam, Nicoleæ nomine, è Picardiâ ori-Eroica patietia virgun. undæ, longi tedij nubem, credo,

ex animo auteret. Floruit ipsa eâdem quâB. Vincentius Ferrariensis tempestate, egregiosque habuit reru à se gestarum scrip. tores. Sed dum ordior, aures arrige, & queribundam linguam corrige:pudeat enim conqueri, cum videris eiusdem tecum patriæ puellam, infigni armatam constantia, nullis cedere diffi-

sultatibus. Quinquaginta an-

gi

rib

nos

Stepha. nus Iu. liacus. Sur.

Mart.6.

nos cotinua cam detinuit ægritudo, diuersis morbis, quasi przsidiarijs militibus, vicissim corporis arcem occupatibus. Christi doloru vt particeps fieret obnixè in precibus poposcerat,& factu est ei apprime satis. Quotidie intumescebat caro, codem die detumesces non sine acri doloris sensu. Solido interdu octiduo acutissimis stimulis sensit quodamodo caput lacinari, malo ne ad mométum remittente. Sæpenumerò ardere videbatur, stomacho ignis materia subministrante. Linguam cacer multű exederat, & fodicarat. Quod mirandum magis, nuquam vim morbi vehementiùs percipiebat, quàm cùm in lecto depone. retur, quem clauiculis & carduis esse respersum sæpius cogitauit. Diebus festis solemnioribus, solito magis per 24. horas M 2 morbus

1.

10

p.

r-

m ri,

24

am

ffi.

annot

morbus ingrauescebat, & pro ratione diei festi crescebat aut minuebatur doloris sensus. Sed quî se habuit virgo tot in an. gustijs constituta ? compatic. bantur alij, & lacrymabantur. sola virgo subridens, aiebat: Quid, charissimæ animæ, quem lugetis? quem fæmineo illo animo prosequimini? menesor. san? certè non tanti facio prz. sentem dolorem, nec lacry. mis dignum arbitror. Si morbus hic sit naturalis, quem culpabo? an natură? sed coram quo iudice vadimonium denunciabo? à Deoimmissus?itane sim per fida, vt velim cum diuina bonitate contendere, quæ me custo dit vt pupillam oculi sui?quid igitur querar? Adsint, adsintse bres omnigenæ, & in meo corpore velutin theatro suas partes agant, Dominique mei oculos recre

recreent. Verum quis inaudipro tam & plus quam Heroicam aut constantiam meritis laudibus Sed deprædicet? Quasi verò nihil anomnino pateretur, Deo ardentictissimè supplicauit, vt certas ratur: tiones adinueniret, quibus, sinbat: gulis hebdomadibus quodpiam uem tormentorum specimen olim à illo Martyribus toleratorum in suo forcorpore exhiberet. Nescio qua prz. pronis auribus eius postulatio cryfuerit exaudita, scio quidem in rbus historia haberi, quandoque tali abo? inflammatione fuisse correpiudi tam, vt non magis arsura in B. 11:00 Laurentij crate videretur. Diper. xisses alias dissolui vniuersam oni. ossium compagem, perinde ac si ufto. quid ntfe Cor.

recre

cum B. Hippolito à quattuor equis distraheretur? Hunc dolorem excipiebat quæda in mammillis laniena, ac si B. Agatha artes cam in palmæ & coronæ comculos

M 3

270 Consolatoria

munione venire voluisset: & se de ceteris tormentis. O Deus/ô chalybeu pectus in fragili corpo. re! ô Seraphicu amoré in carnel fibrâ! Quicquid dici aut excogi. tari potest, eius constătia minus est: cœlum omne ad hocfpeda. culum, ad hunc costantiepha. nicem sese effudisse credo. frequenter venerandu Christicor. pus suscipere, vel conspicere, Psalmis Dauidicis Dei laudes decantare, eius erant deliciz,& omne solatiu. Notatu dignuelt, quòd quadiu pede potuit effet. re, nunquã omisit quod ad maiorem Deigloria sciret coduce. re.BonaVirgo, clamabat amici, inter eundum deficies, morieris: moriar, inquitilla, modò interamantissimas Iesu vinas moriar: quid refert, charissima sorores, siue domi, siue peregrè, siue super nudâ humo moriamur? feliciter

ile us!ô

rpo.

neá

ogi.

inus da.

hæ.

Fre-

cor.

crc,

des

3, eft,

fer.

ma-

ICC.

ici,

ris

ra.

iat:

res, · fu-

cli-

iter

eiter cadit, qui in Dei manus cadit. Sub vitæ exitum, tres heb. domadas exegit in acerbissimis doloribus, mortemque præsagies, ad Religiosas fæminas (quas ad strictissima viuendi normam Gandaui instituerat) verba habuit, quæ hîc attexerem, si cordi nostro, prænimia suauitudine, & simul pudore, deliquium non metuerem. Ex tunc maximè nuncium remisit omnibus mundi negotijs, soli Deo intendens animum. Quattuor Euangelia, dolorum Christiseriem narrantia, sibi recitari iussit: quot ibi sententie, tot eliciebat suspiria. Quotidie vel sacris operanti interesse, & sacro-sactam Synaxin participare, vel saltem omnibus votis eam exoptare. Quò magis morbi vis augebatur, eò maior amoris diviniin pectore ardebat flama, eò maior in vultu sereni-M 4

tas inerat. Postremo die voluit ad templum deduci, vt à Deo, iam quasi emerito morboru sti. pedio, rude donaretur. In reditu Religiosis omnibus valedixit; dein decubitura, priùs lectum basiata est suauissimè: Ecce, in. quit, ecce postremum mihidi. uersorium, hæc requies meain sæculum sæculi, hic habitabo, quoniam elegi eam. Valeteso. rores charissima, valete frattes, vale munde, vale vita, omnia valete. Audi plura. Omnisaci re peractà, vestem sibi suis manibus accingit; velum, quodà Pontifice acceperat, capitiap. ponit, seque disponit quali tumulo imponédam: post adquie. tem animi, componit vultum, clausis oculis, clauso ore, in co. que statu per quadraginta horas perstitit, in respiratione so. lùm vità remanente: iam cœlo

uit

co,

sti-

hiu

it;

um

in-

di-

ain

bo,

fo-

res,

mia

ICTÀ

ma. odà

ap.

tuuie.

um,

co.

ho-

e fo.

celo vi.

viuere, non mundo, videbatur; tamque suauiter expirauit, vt id nemo notare potuerit. Non ausa morsest quicquam in vultu immutare: imò vultus ipse mortem sua specie eludebat. Non profecto illud mori est, sed triumphare. Mortis timorem Czfaribus & Monarchis relinquit Nicolea, quæ moritur ridendo, & moriendo ridet, & ipsâ mortesibi ad immortalitatem gradum facit. Adeste vir, fæmina, eiulate, querimini, plangite nunc vestram trioboli febrim. Pupugit cutem musca, frons tres sudauit guttas, cito clamore implete viciniam.

Aeger. Certe non mediocri beneficio animum deuinxisti meum: semi-sanus mihi videor vix mihi ampliùs ægra erit mea egritudo, ita narratione tuâ sum inflammatus. Quid? à puellulâ

Ms vincerer? vincerer? nonne & ego sub co. dem Duce Deo milito?

Respons. Sed illius tum recor. deris, cum horrore membra concutientur, dicentque diem & horam venturæ febris arden. tioris:quæ vbi venerit, refriça piorum propositorum memoriam, sacris aliquibus sententijs velut antidoto vtere. Notastia. liquando eos, qui remittente malo, tanquam viri cœlo lapli loquuntur; premente verò, animæ danatæ instar vociferantut. Si te febris affligens, corpusad vociferandum impellat, exere clamorem illu in tot febres qua animum affligunt. Quod gloriz Dei officit, non minus te angere debet, quam quod tuz officit fanitati: & vbi anima sana fuerit, facile ir. corpus redundabit sanitas: id enim fideli sponsiono sanxit Deus.

DE

01.

ora em

en-

ica

10-

tijs

iante

pli

ni•

ur.

ere

uz

riz

ge-

rit,

fa-

one

DE METV MORTIS.

CAPVT. VIII.

I.

Aeger.

On crederes quantus mihi mortis metus incessat.

quam me credis credere: sedipse no crederes qua pusillus tuus ille sit animus, quaq; timoribus vanis obnoxius. Si eam metuedovitare potes, tibi ego diurni nocturniq; timoris & tremoris continui author sim: sed no illius stultitie author sim, qua timori alas aut Pegasu, quò citius mors aduolet, & tuum iugulu petat, subministres. Timor pos est, ve quod time mus, citius rectaq; ad nos veniat. Et cu M 6 secun-

Sen Ep. secundum naturæ legem statu. tum sit omnibus hominibus se. mel mori, fit vt metem nostram inani metu, quasi equuleo, torquentes, quotidie moriamur, Quid autem fatuu magis, quam metu mortis emori?

> Aeger. Quid? suadeas, vt irretorto oculo, & constanti vultu hanc immitem Parcam grandi falce fauces meas demessuram opperiar?

1.2.

70.

Respons. Malum certum, & fine spe effugiendi, timeri non potest, ait Aristoteles, nam dum reus in vinculis est, spemque metumque inter mirè angitur, centies mors impendens gelido sudore corpus perfundit : dum verò in theatrum venitur, dum velantur oculi, tortor intentat manum, ipseque sibilum aura tenuis à ferro edirum præcipit; nihil amplius timoris percipit, ule-

m •10

ur. àm

re-

ltu

ndi

am

inc

po.

um

que

tur, lido

um

lum

ntat

ura

ipit;

ipit, 1po

spe percunte perit timor. Quandoquidem tu & égo irreuocabili sententia mori debeamus: timori nostro etiam 'mortem adiudicemus. Nunquam alias venatici canes sic stupet, quam cum à meticulosis leporibus, quos priùs venari solebant, sua premi vestigia aduertunt. Accidit enim aliquando, leporem, postquam sæpius eum canis agitarit, dentem in eius caudam iniecerit imò in carnem & sanguinem infixerit, nihilominus animos resumere, & venatione ac fortuna vertente, reciprocè luas venandi partes agere: tum nihil vnquam iucudius videris: ægerrime enim fert mortem sibi intentari, & qui aliàs suga & vestigijs restiterat, iam gradum reflectes, hostis sui vestigijs insistit:ille è venatico se subitò leporem factu demirans, omnes

M 7

vires

278 vires & salutem in pedes & fu. gam confert, vt caudam suam à leporino cane sartam tectam seruet; necita seruare potelt, quin leporinorum dentiumidi. bus pateat. Interea venatores, quasi in biuio constituti, nesciunt quem duorum velint adoriri.Hæc industria multò magis locum in hominibus habet, quos plurimum iuuat fortitera. liquid in animum induxisse,&timore ad timorem excutiendum vti potuisse. Mors, vt video, te attonitum facit, te insedatur, iam iam telum in cor est vibratura, actum est:nulla ergosa. lus?imò. Heroicum caput excre, dentes & vngues armato, inuola, irrue, & fugictignaua. Sc. seaspernantes veretur & reueretur, verentes se aspernatur & cædit. Vna via est, quâ nunquam obuiam habebis, nisi qua

tar.

Aegrorum Schola. 279

tardissime, illam scilicet conti-

nuò persequendo.

Aeger. Heu qua importuna mihi mors est! dică sincerè, me supra modu & supra ceteros infestat.

Respons. Mortis metus tibi bene moriendiansam prebebit:magisterenim est virtutis, &frenum, quo neque ad dexteram neque ad sinistra deflectas. Stimulus & calcar homini est, ad alacriùs ineundă cœli viam, & muneris sui rationes obeundas. Metus male mortis, bone vite causa est, & postea melioris mortis: & si eam no metueres, forsă te suo tepore imparatum inueniret. Notasti quo pacto infates & pusiones ad vir. tutem & obedietiam coformentur? terribilia minitantur parentes, & promittut fore vt à lamijs, nise emendent, rapiantur & vorentur, & eam ob rem famulum quedam post aulea assupta larua. de-

·

1- 12

deformiorem occulunt: quem vt illi prospiciunt, eiulant, vociferantur; & omnis obtrectatio. nis obliti, in finum paternum maternuue, meliorem frugem pollicentes, se conisciunt. No. biscum Deus agit veluti cum pueris, non tamen puram huma. nitatem redolentibus. Nobisin theatrum producit mortemnu. dâ ossium compage terribilem, vt hoc spectro deterriti adeius miserationem velutad asylum confugiamus. Qui tempori & in ætatis flore mortem reformidant, iam grades natu audacter eam, dum lethali spondæ imminet, illudunt eluduntque. Nulli hominum ignauiores, socordioresque illis Thrasonibus, & & montibus parturientibus, qui, vt ait Aristoteles, nescio quo enthousiasmo & inflato spiritu iactant se nihil minus quàm n

)-

n

a-

n

1.

n

& 1i.

er

ni.

ıl.

or-

8

15,

cio

ato

nùs à m

quam mortem timere, quin alienum ab inuicto suo animo huiusmoditimorem existimet; sed breui post flaccescit ac residit inuictus ille animus: primo conflictu plusquam homines dixeris: plusquam fæminas verò, dum in acie teli & insoletis animi acies facillime retunditur. Alexader Magnus semper tre. mere solebat, dum lorica tergum indueretur, & galea caput. Dum verò in pugnam descederet, facto impetu timorem præcipitem dabat, eumque in hostium terga conuertebat. Ita etiam, qui bene valentes sese Herculeos iactabant, & mortem Hydrâ citiùs debellaturos: febricitates, toti sunt arudines, ad solum mortis nomen & vocem moventur & terrentur. Seneca sibi semper similis propter. ea dixit, magniloquis & ostentato.

tatoribus nihil ignauius esse: & è contra nihil audacius ijs, qui opportune mortem metuunt.

II.

Aeger.

Eu/quin ex ædibus meis hanc cogitationem eliminare possim: timot ipsâ morte mihi grauior est.

Resp. Sæpius animo revolue mortem, & securus esto. Falleris, si eam formidando te peccare, aut minus Deo acceptum esse existimas. Tergemina illa populi Israëlitici lumina, Abraham, Isaac, & Iacob, hoc timorecz. teros suæ ætatis homines anteiuerunt. Elias, qui verbo calum claudere & reserare poterat, Elias Angelorum alumnus & collega, eorum curru vectus, non ab hoc timore immunis fuit: imò videns se vità periclitari, per quadraginta dies aufugit. Sandi quique

li

quique viri, salutaris huius formidinis fuerunt amantes; & te
exsortem velles? Accipe hanc è
Chrysostomo sententia: Timere mortem, insirmitas est naturæ, non crimen arbitrij. Deus
siquidem dum hanc corpoream
sabricam ita ingenios è architectatus est, quattuor elementis,
ex quibus eam coposuit, quintum videtur addidisse, carnes
nostras timore consigedo. Non
ergo malum est, timere mortem, sed malum est eo timore
non aptè vti, & pro re natâ.

is

li.

10

uc ris,

re,

·fo

pu-

m,

cz.

tei.

lum

E-

col

non

t: i.

, per

andi

ique

Aeger. In hoc ætatis vere, dum grandia, gaudiaque meditor, morté meditari qui potero?non video qui me paratum ad illam fubeundam exhibere queam, nisi docueris.

Responsio. Qui Christi militiz nomen dederunt, se totos ei mancipare debent; & qui

& qui se Deo sancta rataque fi. delitate obstrinxit, potius omni. bus miserijs caput deuouebit, quam ne latum quide vnguem à suscepto proposito declinet. Quid super hoc attonitus hz. res? illudne velut iugum graue subterfugies?absit hec cogitation nihil tibi accidet, quod non virium tuarum lanci respondeat: capillus & lacryma de capite, sine diuina eius prouidentia, maiorique tuo emolumeto, noncadet & peribit. Cum videritis, dicebat Christus, hæc omnia sieri, id est, tui mundique imminere exitum, tunc leuate capita vestra, ecce enim appropinquat redeptio vestra. Et illud asseclis suis dicebat: quia nullibi timen. da mors, nisi vbi vacat sides, spes & Christi videndi desiderium: quippe si in Christum credis, tibi voluptarium esse debet beneuolo

Aegrorum Schola.

uolo eius conspectu posse frui. Bonus fenex Simeon, vix eum vlnis complexus erat, quin exclamaret: Nunc dimittis seruum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace: quia viderunt oculi mei salutare tuum. Quidni hoc optet, quandoquidem huius miseræ vitædies vltimus, alterius deliciolæ sit initium. Quæ porrò miseria, hîc continuis calamita. tum fluctibus agitari?heu !nullus vnquam finis? Omnes inferorum copiæ nos circumcingunt, auaritia terram nobis agglutinat, voluptas in como carnem volutat, ambitionos aëre & fumo, chamæleontis instar, nutricatur, ira ignem in venis excitat, quæ gulæ fuerunt voluptati, in stomacho sordes fiunt,inuidia nos aliorum rebus opimis facit macrescere: mille similibus quotidie tormétis tum

i. it,

m

t. z-

uc 10:

ri-

it:

G.

2-

2di-

ri,

erc

ve-

jat

clis

en.

pes

ım:

tibi

ne-

iolo

in animo tum in corpore madamur: attamen malumus huius
mundi insani tortoris manibus
commoli, quam in amantissimum Dei sinum, qui æterna selicitate animas nostras beare
desiderat, nos conijcere. Quamdiu in mundo eritis, ait Christus
Dominus, mundus gaudebit, vui
verò contristabimini. (ed tristitane.

Ioannis verò contristabimini, sed tristitiave.

infania hæcin mudo pressuram habetis, & iugem tyranidem, & ad propositas à me iuges delicias non vultis conuolare? Deus est, qui istud iureiurando quam maximo asseuerat, tibique etiam loquitur; & adhuc in mari insidelitatis & inconstantiz successivam paratus successivam paratus sit promptusque ad lacrymos sam tuam frontem abstergendam,

dam, ad plagas suâ manu curandas, adte in sinu intimo collocandum. Si diligeres animam, gauderes viique, quia ad Patrem vadit, quiavinculis & copedibus atrocissimis soluta in libertatem sanctam afferitur. Pusillus & molliculus es, si cœlestium deliciarum desiderio non accendaris, si ad voluptatis torrentem exhauriendum, mali guttulam sorbere recusas, Dices igitur cum Dauide: Quam delecta tabernacula tua, Domine virtutum, concupiscit & deficit anima mea in atria Domini: cor meum & caro mea exultauerunt in Deum viuu. Alij, vc paffer & turtur, fibiin hac terra inferiore nidos inueniunt, vbi ponant pullos leuitatis suæ. ego verò ex corde clamo. Reati qui habitant in domo tuà Domine, in seeula seculorum laudabut te: Coclum sese aperit, & nobis arrident Angeli

5

i•

e

25

e.

z

&

i•

us

ım ti•

12-

iz

tc

ìi•

tus

en-

ım,

288

Angeliserta & coronas nedut. & vano tremore deludi nos per. mittimus? Qui cœlo dies festus & facer agitur, nobis agitur: namque illic cœlites cum pal. mânos opperiuntur, & àtanta felicitate gradum auertimus?. culum erige, & Patriarchas vl. nas extedentes vide, Apostolos obuiam accurrentes, Martyrum turmas sua trophæa porrigentes, Virginum chorum inligni melodia personantem: omnes te cominus gestiunt compellare, id optant parentes tui, idamici, id Angeli tutelares, ide. tiam Deus, qui te ctiam occur. satione suâ dignatur, in Regiam deducturus. Caue ne te inuitum excipiat, sed lubentem, & cum B. Paulo gratulabundum: O quam cupio dissolui, & ese cum Christo, cupio eius pedes & manus suauiari, & lacrymarumro.

it.

t-

us Ir:

al.

ntâ

0.

vl-

los

ım

enni

es

la.

12.

c.

ur.

am

iui-

, &

um:

cum

ma-

100 rc

re perfundere: ibi, ibi dolor nullus, illine tristitia exulat, illine procul infelicitas, procul est peccatú. O faustissimam diem, quæ nos ex hoc Purgatorio in tam sanctum träsfert domicili. um! Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat Ps. 420 anima mea ad te, Deus: ô quam sitiuit anima mea ad Deum fontem viuum! quado dabitur plenis labris potare latices, qui sitim perpetuò accendunt, & perpetuò extinguut. Qui Deum nec timet, nec amat, mortem vereatur: ego, qui millies vitam Deo immolaui, verebor accedere ad eum, in quem tatopere exardesco! Eius est timere mortem, ait Cyprianus, qui ad Deum ire nolit. Vide iuuenculas Tyrannis audacissimè obstrepetes, vide iuuenculos martyrij laurea depereuntes, puellulas stupente morte in medijs

medijs rogis gestientes. Quitoti sunt in Dei amore, non sunt patientes moræ, & morte præ. coci, secundù m Salomonem, ex hac miseriarum valle tolluntur: ratio est, ne malitia mutet intellestum earum. Fam ob rem sic orat

Sar. 4. Etum eorum. Eam ob rem sic orat Lob. 17. Christus: Pater, quos dedistimihi,

volo vt vbi ego fuero, & ipsi sim mecum, eiusdem gloriæ participes. Quid enim vlteriùs chariffimæ illæ animæ in rerum creatarum sordibus euilescant, quin potiùs sanctorum deside riorum alâ in hoc æthere volitent? O nos homines ingratos, qui Diuinæ Prouidentiz fauorem ignorantes, tempus mille querimonijs, & nuga. torijs rebus terimus! Si ducunt volentem fata, ait Epide tus, nolentem trahunt: quid tergiuersaris? Et Seneca: Quò transit vniuersus orbis, & m transibis:

transibis: quid ergo times? Et S. Ambrosius: Si nunquam moriendum esset, aliquos tamen videres, qui se præcipites darent: sed si aliquando, cur non modo potius quam alias, cum Deo non placebit. Sæpiùs ac-s. Ambi cidit, vt serui nequam sarcinam non ferant, nisi insigniter feriantur; nec siluestris victima immoletur, nisi ictibus commolatur: verum laudabiles pueri paterna mandata lubentes exequuntur, nec quidpiam sinistri verentur: sic nec tu verearis: bo. num enim Dominum habemus, qui dixit: Et omnis qui venit ad me, non egciam foras. Mors est, quæ nosfelici connubio cum Deo copulat: quid ergo ei malè imprecamur?an fortè, quia nos rote & equuleo alligatos, & in omnibus membris contusos soluit ac refigit? Eia, eia videndi Dei Nz desi-

0. int

z.

ex

ur:

le-

rat

ihi,

fint

ici

ha-

ımı

nt,

ide.

VO-

gra.

ntiz

pus

ıga.

du.

icte

quid

Quò

k tu

fibis:

292 Consolatoria

desiderium præcordia penetret, & cor ad huiusmodi clamorem excitet: Heu quamdiu
anhelabo? non possum quin dissoluar, & aternum cum Christo meo viuam. Bone Deus!
tadet animam meam vita mea: non
vltrà dilationem hanc sustineo, elangueo, sensim emorior: Domine miserere, miserum famulum excita, & tibi
iunge.

III.

Aeger.

ru

gu

pu

nu

de

cat

in

hu

Vis dictis acquielco, animulque quielcit, &, quamdiu insonant aurious næ consolatoriæ voces, a molesto sui timoris exercitiose riatur, videorque adiustam muneris mei & rationis normam redigi: sed recurrente natura, & gubernacula tenere volente, rut-

rursum solitis motibus agitor.

Respons. Natura naturam oppugnare debet, & ratio ratio. nem expugnare. Frequenter animo hoc oraculú reuoluo: nemine mori, nisi mortis eius dies aduenerit : mortis autem dies, imò horaipsa, iam decreta est, & in Dei codicem relata. Potissima huius mundi pars sub iugum mortis missa est, & tu mittendus es, & qui tibi erunt superstites, breui post tépore subsequetur, quò citius, eò melius. 70. Vita mare est, vnda vndam pellit : sed aliqui lentiore noto, feruntur, fastidiosa malacia languescentes, quandoque in scopulos & acroceraunia afflictionum proram impingentes, tandem corporis rate ex loga velifi. catione debilitată, fractă, folutâ in portum optatissimum deuehuntur; alij borea vehemen-N3 tiffi-

Confolatoria 294 tissimo freti, ad eudem portum ocyssime appellut. Vtrifq; per. ueniendum est; quò citius, cò melius. Non viuere, sed beneviuere bonu est:nec consistitine nodus, vt serius ocyus quis mol riatur, sed vt constater, cumsin. gulari virtute, & quando Deo placitum est, moriatur. Dissipa nubem, & tenebras imaginatio. nem offuscantes discute, &pudeat te effœminato timorimile rè ancillari. Si tibi constitutum sit fortiter mortem aspernati, hæc empusa horrifica suam laruam deponere cogetur, &, quod prius verebaris, ia voles ample. Ai. Pænitet me profecto puellos &puellas in medium produxisse Christianos, potius infidelesproducere debueram, qui etsi Orco sublimius regnum non sperarent, tamen ad mortem velutad nuptias properabat: vt in Socra-

295

te paruit, in cuius ore venenum & risus codem tépore visa sunt: ipsemet sua magnanimitate iudices stupefecit, & vadimonium coram Minois tribunali denun. tiauit. Satrapa quidam è Curiâ Neronis, inter ludendum ab ipso Cæsare capite damnatus est, nec ob id quidquam comotus, ei, qui nuntium tam lugubre deferebat, respondit; perlubens moriar, modò tu, bone vir, testeris me hoc lusu postremo vi cisse:illud est pulchre cum mortè ludificari. Olim caus à dictaiu. dicatum est, vt Pætus, Vir Nobilis & Romanus, seipsum telo co. foderet. Vxor verò eius, vixiam latâ sententiâ, telum arripit, & in castu pectus infigit, moxque refigens,illud marito, tepetistillans sanguine, porrigit, &, Si qua sides, vulnus quod feci, non dolet, inquit, Sed quod tu facies, boc mihi,

mihi, Pate, dolet. Pætus nonvo. lens fæmineo animo cedere, il. lud idem altè in fibras impressir, sicque ambo sese in mutuo sanguine volutantes, vitam cum omnium admiratione obierunt, Graue probrú & notam hi posteritati inurunt, & præsertim Christianis, quibus sæpenumerò centuplo minor ad gloriam immortalem, quàm ijs adæterna supplicia est animus.

ri

in

fl

d

Aeger. Sed quas huius constantiæ adipiscendæ, cordisque aduersus illum timorem sirmandi

rationes præscribis?

Respons. Dicit Plinius sapphirum, qui solis imaginem præse ferre dicitur, & lapidem sulguracem, qui à sulgore producitur, ea pollere virtute, vt si ambo ad cor apponantur, gestenturque, omnem ab eo timorem pellere valeant. Quid? ergone Prometheus

Aegrorum Schota. theus nobis erit imitandus?an è cœlo auellenda fulgura?an maris penetralia adeunda?an terre intima viscera penetrada, vtexiguam vitri particulă, viridem flammulam emittentem, animo fortificando reperiamus? A. dito potiùs sacras & calestes oras, ibique è diuite agro Angelicas gemmas erue, mentique insere. A lobo adamantem commoda, qui fortiter dicebat: Etiamsi me occiderit, sperabo in eum. Sapphiru à Dauide rege: Si ambulauero in medio vmbra mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es: A B. Paulo flammiuomum Carbuculum: Quis me separabit à cha- Rom. 8. ritate Christis Quis pectus ad diuinæ volutaris arbitriu prorsus adaptatum comouebit? certus sum, quia neq; mors, neq; inferi,

stantia labefactabit. Congere in NS

nec quidquam aliud meam co-

memo-

memoriç penu huiusmodi margaritas & cœlestes the sauros, qui
te velut in Olympo costitutum,
ab omnivento & turbine immunem reddet. Nam, qui considuntin
Domino, sicut mos Sio, non comouebitur, qui habitat in Hierusale. Epaminondas grasse milite, at timidu,
exauctorauit: non enim, aiebat,
tria scuta eius pectus tuto tegeret. Non times ne meticulosoti
bi simile exauctoramentum ab
Ecclesia contingat ? seporinum

bi simile exauctoramentum ab
Ecclesia contingat? leporinum
pectus non centu clypei tegant,
protegantq; sicut nec ignauica
put centu galeæ. Ecquid idestin
tuo capite, quod terroré incutit,

scilicet spectru quoddam, ossum quæda congeries, cuius extremi-

vix adhæret, scilicet ossicula dis-

criminatain pedű morem ac ma-

nuum, falce ad vitam demetendam tenentium; hæcque omnia

longâ

Pf.124.

longâ sandapilâ deferuntur. Ecce mors, quam rustici exsibilar, qua fæminæ millies sibi impre. cătur, quă asseclæ tui irretorto oculo contuentur, qua tu ipse, si saperes, omnibus votis expeteres. Dux quida suo exercitui hec inclamăs significabat:comilitones mei, hodie neruos & vită in preliu contedite, cras enim omnesapud inferos cœnabimus, & egregiè epulabimur. Sed tu meliora profer: Eia, cor meum, muneri nostro studeamus, dementé hunc timorem à méte pellamus procul, impositis pedibus calcemus & fragamus: cras enim, hac nocte, hacluce, si Deo placet, Angeloru nectar & ambrosiam gustabimus. Dicito cu Dauide: Paratum cor meum, Deus, paratum cor meu, & vrexplicat Bernar- Pf. 56. dus: vis audire viru secudum cor Dei? paratu cor meu ad prospe-N. 6

ra,

Consolatoria 300 ra, paratum ad aduersa, para. tum ad sublimia, paratu ad vilia, paratum ad vniuerfa. Vis facere pastorem ouium, vis constitue. re regem populorum? paratum cor meum, Deus, paratum ad mortem, ad vitam, ad timorem, ad audaciam, ad cœlum, ad In. ferorum pænas, modò sine peccato sit anima mea. Quæ ergo infania hæc? qui debueram totus in amorem Dei exardescere, vano timore congelo! procul, procul ô pusille anime, putridus vel sanus Deo meo adharebo. Hæc tibi sint aduersus pauorem arma: scio quidem menté tuam modò pauefactam, non vt vis, rationis ductum & nutu sequi, verum sensim volens nolensue sequetur. Quid? ausis fateri te mortem formidare in eâ hominum societate, qui eam con-

stantissime sunt aspernati?

Aeger.

ca

hi

tu

tu

g

le

ci

Aegrorum Schola.

Aeger. Exempla verbis efficaciora sunt: super eare igitur historiam aliquam consentaneam recensere ne recusa.

Ressons. Itataciam, amice mi, & perlubens.

De S. Theodora.

IIII.

Escio vtrum superiora 5. Am-

Virg.

Lippo.

fecula, eo, quod in me 12 de dium adferre nitor, mirabilius quidpiam viderint, man. tulerintque. Authorem lauda- 10.7. Many: tum habeo, simul & vindicem, rol. Ro. B. Ambrosium, qui huius rei gestæ seriem suå tempestate accidisse asseuerat. Theodora Alexandrina, Virgo, vt mille procis & importunis amasijs fores in aternum obstrueret, votum

castitatis Deonucuparat:ideó-

que iuuenculi illi se toties repulsam pari non ferentes, vadi-

N 7

monium

t

n c fe q n a c q d ta fe

ta

te

in

monium dicunt, & ad Iudicem deferunt, Christianam esse, ac perduellionis infimulant. Pro. ducitur puella (verbis illis Am. brosianis vtar) duplex professa certamen, & castitatis & religio. nis. Sed vbi viderunt constan. tiam professionis, metum pu. doris, paratam ad cruciatus, e. rubescentem ad aspectus:exco. gitare coeperunt quemadmo. dum specie castitatis religio. nem tollerent, vt cum id abstulissent quod erat amplius, etian id eriperent quod reliquerant Aut sacrificare Virginem, au lupanari prostitui iubent. His puella, non quòd de religion: ambigeret, sed de pudoretrepidaret, ipfa secum: Quid agimus hodie aut Martyr aut Virgo,a tera nobis inuidetur coron Sed nec virginitatis nomena gnoscitur, vbi virginitatis au tho

thor negatur. Nam quemadmodu Virgo, si meretricem colas? quemadmodum Virgo, si adulteros diligas? quemadmodum Virgo, si amorem petas?tolerabilius est enim mentem Virginem, quàm carnem habere. Vtrumque bonum, si liceat: si non liceat, faltem non homini castæ, sed Deo simus. Et ludith se, vt adultero placeret, ornauit: quæ tamen quia hoc religione non amore faciebat, nemo eam adulteram iudicauit. Bene successit exemplum. Nam si illa, quæse commisit religioni,&pudorem seruauit & patriam: fortassis & nos seruando religione, seruabimus etia castitate. Itaq; talibus informata exeplis, fleuit, tacuit, ne ea velloquétem adulter audiret, nec pudoris elegit iniuria, sedChristi recusauit. Existimate vtru adulterare potuerit corpus,

corpus, quæ nec vocem adulte. rauit. lamque dudum verecun. datur oratio mea, & quali audi. regestorum seriem criminosam atq; explanare formidat. Clau. dite aurem Virgines: ducitur pu. ella Dei, ad lupanar: sed aperite aurem Virgines Dei: Chiffi Virgo prostitui potest, adultera rinon potest. Vbicumque De Virgo est, Dei templum est:nec lupanaria infamant castitatem, sed castitas etiam loci aboletinfamiam. Ingens petulantium concursus ad fornicem. Discite martyrum miracula sancta Virgines, dediscite locorum vocabula. Clauditur intus columba, Arepunt accipitres foris: certant singuli, quis prædam primus inuadat. At illa manibus ad cœlum leuatis, quasi ad do. mum venisset orationis, nonad libidinis diuerforium: Christe, inquit

tia me luco ad ad de vice fus

no

Vi

ce

rup

vtv

tre

mo

fup

adu

Acgrorum Schola. inquit, qui domuisti Danieli Virgini feros leones, potes etiam domare hominum feras mentes. Chaldais rorauit ignis, Iudæis se vnda suspēdit, misericordia, non natura sua: Susanna ad supplicium genu fixit, & de adulteris triumphauit : aruit dextera, quæ templi tui dona violabat. Nunc templum ipsum attrectatur tuum:ne patiaris incestum sacrilegij, qui no es passus furtum. Benedicatur & nunc nomen tuum, vt quæ ad adulterium veni, Virgo discedam. Vix compleuerat precem, & ecce vir militis specie terribilis irrupit. Quemadmodum Virgo vt vidit, tremuit, cui populus tremens cessit. Sed non immemor lectionis: & Daniel, inquit, supplicium Susanne spectaturus aduenerat, & quam populus da. nauit, vnus absoluit. Potest & in hoc

15

0.

d

C,

it,

Consolatoria 306 hoc lupi habitu ouis latere. Habet & Christus milites suos, qui etiam legiones habet. At for. taffe percuffor intrauit, neve. reare anima: talis solet martyres facere. O Virgo, fides tuate faluam fecit. Cui miles, ne qualo, paueas soror. Frater huc veni saluare animam, non perdere Serua me, vripsa serueris. Quali adulter ingressus, si vis, martyr egrediar. Vestimenta mutemus: conveniunt mihi tua, & meatibi, sed vtraque Christo. Tuave sis me verè militem faciet, ma te Virginem. Bene tu vestieris, ego meliùs exuar, ve me perle cutor agnoscat. Sume habitum qui abscondat fæminam: trade qui consecret martyrem. In duere chlamydem, qua occultet membra Virginis, seruet pudorem. Sume pileum, quitegat crines, abscondatora. So. lent

st

m

ad

&

ch

po

rei

Aegrorum Schola. lent erubescere, qui lupanar intrauerint. Ne vereare, ne quid pereat sacrificio. Ego pro te hostiam Deo reddo, tupro me militem Christo. Habes bonam militiam castitatis, quæ stipendijs militat sempiternis: loricam iustitiæ, quæ spiritali munimine corpus includar: scutum fidei, quò vulnus repellas : galeam salutis. Ibi enim est præsidium nostræ salutis, v. bi Christus. Quoniam mulie-Ephes.5' ris caput vir, Virginis Christus. Et inter hæc verba, chlamydem exuit: suspectus tamen adhuc habitus & persecutoris & adulteri: Virgo ceruicem, chlamydem miles offerre. Quæ pompa illa, quæ gratia, cum i. Iupanari de martyrio certarent? Addantur personæ, miles & virgo, hoc est, dissimiles inter se natură, sed Dei miseratione

confi-

308 Consolatoria consimiles, vt compleatur ora. culum:tunc lupi & agni pascen. tur simul. Ecce agna & lupus non folum pascuntur simul, sed etiam immolantur. Quid plura mutato habitu euolat puella de laqueo, iam non suis alis, vt. pote quæ spiritalibus ferebatur & (quod nulla vnquam vide. runt secula) egreditur de lupa. nari Virgo, sed Christi. At ill, qui videbant oculis, & non videbant corde, ceu raptores ad agnam, lupi fremere ad pradam. Vnus, qui erat immode. stior, introiuit: sed vbi hausto culis rei textum: quid hoc, inquit, est? puella ingressa est, vit videtur. Ecce, non fabulolum illud, cerua pro Virgine, sed quod verum est, miles ex Virgi. ne. At etiam audieram, & non credideram, quòd aquam Chrimo stus in vina convertit; iam mu-

tare

ti

h

ſ

d

d

Pilt

rc

au

lo

ne

ui

A

tis

do

ma

cit

TO

Aegrorum Schola.

is d

1

d

1.

it

M

d

i.

n

1

u.

re

tare cœpit & sexus. Recedamus hinc, dum adhuc qui fuimus sumus. Nunquid & ipse mutatus sum, qui aliud cerno, quam credo? Tandem indicio rei, quia debebatur corona tanto victori, damnatus est pro virgine, qui pro virgine comprehensus est. Îta de lupanari non soùlm Virgo, sed ctiam martyres exierut. Cumque ad supplicium duceretur, insonuit rumor puellæ auribus, quæ mox ad supplicij locum cucurrit, vbi ambo de nece certant, cum ille diceret: Ego sum iuslus occidi: te absoluitsententia, quado me tenuit. At illa clamare: non ego te mortis vadem elegi, sed prædem pudoris optaui. Si pudor queritur, manet nexus: si sanguis exposcitur, fideiussorem non desidero: habeo vnde dissoluam. In me lata est ista sententia, quæ pro

310 Consolatoria pro me lata est. Certe si pecunie te fideiussorem dedissem, & ab. sente me iudex censum tuum fæneratori adiudicasset, cadem me sententia conuenires, meo patrimonio solucrem tuos ne. xus. Si recusarem, quis me indignam morte censeret? Quanto maior est capitis huius vsur moriar innocens, ne moriar no. cens. Nihil hic medium est-bo. die autrea ero tui sanguinis, aut martyr mei. Si citò redij, qui me audet excludere? fi moran feci, quis me audet absolut re? plus legibus debeo, reanon solum fugæ meæ, sed etian cædis alienæ. Sufficiunt membra morti, quæ non sufficie bant iniuriæ. Est in Virgin vulneri locus, qui non en contumeliz. Ego opprobrium declinaui, non martyrium i bi cessi. Vestem, non protes-

1

r

Pril Go og

I ri

t

P &

ui

It

Aegrorum Schola. sionem mutaui. Quòd si mihi præcipis mortem, non redemisti me, sed circumuenisti. Caue, quæso, contendas, caue contradicere audeas. Noli eripere beneficium, quod dedisti. Dum mihi hanc sententiam negas, illam restituis superiorem. Sententia enim sententia posteriore mutatur; si posterior me non tenet, tenet superior. Possumus verque satisfacere sententiæ, si me priùs patiaris occidi. In te non habent aliam, quam exerceant, pænam: in Virgine obnoxius pudor est. Itaque gloriosior eris si videaris de adultera martyrem fecisse, quam de martyre adulteram reddidisse. Quid expectatis? duo contenderunt, & ambo vicerunt : nec diuisa est corona, sed addita. Ita sancti martyres inuicem

nie

ab.

um

em

10.

di-

ore

[2]

10.

0.

10

115

I

10.

01

an

m.

ic

in

12

in ci-

Consolatoria 312 sibi beneficia conferentes, altera principium martyrio de. dit, alter effectum. O quam co. cinnè lilia rosis miscuere/lacin. nocentiæ, martyrij purpuræ, ci. nerem cineri, sanguinem ku. guini! O fortunatam copulam! ô illibatas amoris flammas!ô beata sponsalia, quæ quidemin codem rogo initium, perenne verò coniugium in cœlestibus istis nuptijs sunt habitura! Quz tamingrata posteritas non huius facinoris memoriam refri cabit? Quæ ora, quæ regio constantem hanc puritatem, acpuram costantiam æternitatinon consecrabit? vos mortem nunquamvideatis necesseest, quam tam forti animo non dicam subijsse, sed calcasse videmus.

IMA-

ci

m

da

bu

aci

rui

IMAGINATIO OM-NIVM MALORVM NOSstrorum origo & fomes.

CAPVT. IX.

I.

Aeger.

U.

m fu-

A.

Nconfesso est, imaginationis in morbos & infirmitates nostras graue esse imperium: quidam

ideo illam pluuiæ similem saciunt, quæ terram contingens
mille ranunculas procreat: çuidam similem tonitru, quod ouibus abortu infert, & apum mel
acidum reddit: alij eam conserunt cum sonte illo, qui cerebrum serit, & potantium menO tem

Plin. Maiol, 314 Consolatoria

tem offuscat: alij cu Venetorum perspicilijs in cuspidem prominentibus, que in vno 12. conspi. cantur, & e 20. militibus aspeda. bile constare exercitu videntur.

Resp. An forsan sub illius imagi. narij exercitus vexillo vis mili. tare? siquide est vna pars homi. nű ad imaginationis nutű vitam ducetium;est & altera coru, qui nullà ducuntur imaginatione, nec propterea minus beate, imò tranquillius viuut:vtinamhuius secudæ classis homo esses. Nam imaginatio suma radix est, è qui præcipui malorum surculi pul lulant, è quâ febres sæpenume. rò ad corpus animumque agitandum accipiunt increments. Venefica Circe est, fascinu obté dens oculis, vr videamus ca que non sút. Sapiétissimi quig; huius intimos recessus penetrarunt,& vidimus plerosq; in hac stultin Sapien

de

do

gi

te

rai nâ

mi

nic

sapientiores euasisse, qui stultiores fuerant in imaginarià nescio quâ sapientià adipiscendà: caute enim irrepit, & rationis larua assumens, in eius locum se sufficit: tum cogitare potes quid in anima agatur, & quomodo omnes eius facultates sopità ratione distrahat. Iureiurando testaremur aliquando, nos nihil sus cipere agendum, quod non à rationis imperio procedat:sæpiùs tamen euenitin co minus rationis inesse, quod cum solidissima ratione fecisse nos arbitramur: de cætero indignamur & frendemus, du in actionibus nostris à rectaratione defectio quasi digito demostratur, imò hac contentione gladio & sanguine parati essemus dirimere, sed de lana caprina certaremus: & ne hoe mireris; quò peniculum ingeniosius est in exprimedis natiuis 0 2 rerum

rerum lineamentis, cò plures decipit: vti etiam imaginatio tam genuine sæpiùs rationem representat, vt alteram pro altera sumant vaserrimi quique.

versipellem deprehendemus quibus armis aduersus eius insolentes impetus nos tutabimur? Horresco ipse, præterita mea phantasmata animo reuoluens, vel quæ ab alijs audiui enarrari.

Respons. Campum latissimum tibi potius ad ridendum, quam ad horrescendum aperirem, si non me assisti animi tangeres miseratio. Certum est nihil ita elatum supercilium deprimere posse, quam cogitare quò nos fatua imaginatio deuehat. In cerebro sese habet veluti vicus quoddam, quod, postquam diu homine diuexauit, essringitus,

in

nc

ni

tos fe : Aegrorum Schola.

317 & pus ac sordes molestissimarum cogitationum per omnes sensus diffundit, & per buccam corum, qui loquaces sunt, essundit. Pictor est, sed ebrius, qui mentis in nostræ tabula nihil nouit aliud, quam chimeras & antra depingere. Hine alius persuasum habet se Papam esse, & ideo, per compita vicosque procedens, bene omnibus grandi Crucis signo precatur, & Iobelæum amplissimum elargitut: alius se Casarem putans, sancit leges, diplomata sua mandat quamaccuratissimè servari, que si risu quispiam excipiat, baculo in eum desæuiet, & baculum ip. sum sceptrum esse putat. Nonne vidimus viros, & quidem omnibus scientiæ numeris absolutos, in co tamen delirasse, quòd se anthlias, tympana, cados, & molares lapides esse dicerent,

pc

VC

re

f

& constanter cogitarent? suda. mus, impallescimus, deliquium patimur sola vi imaginationis, Visus est lictor in caput rei cuiusda(in quem Senatus fictitiam sententiam pronuntiarat) situ. lam frigida plenam infundere, & cum deinde ab eius oculisfal. ciam sustulisset, animaduertit imaginationem gladij vices subijste, & si non caput, saltemvi. tæ filum amputasse. Tantaest inter animum & cop us necessitudo & sympathia, vt propè omnia commoda, damnauc, sint vtrique communia, fitque vta. nimus corporis habenas tradás, liberrime illud quò vult fledat. Cyppus Italiæ Rex, pernox fuit quondam in câ imaginatione, quòd cornua sibi frontem perfoderent, prominerent que: & reuera mane se de societate cornutarum bestiarum esse reperit.

Aegrorum Schola. perit. Matres quotidie adhuc, in teneris infantium corporibus, vestigia eorum, quæ priùs habebat in imaginatione, impressa relinquunt. Superioribus annis quispia in Prouincia Narbonesi solo medicata potionis aspectu factus est sanus : eam siquidem oculi haurientes, ad imaginationem miserunt, imaginatio verò ventris & stomachi officio fungebatur. Nec hocita mirum est: nam pro certo habeo Medicos illos, qui possent imaginationi frenum inficere, eamque intra cancellos suos cohibere, mirabiles curationes, aut potius mi-

racula patraturos: quippe plures imaginatio vno die conficit, quam ipsi vno mense re-

ficiant.

04 11.

Acger.

Omine Deus, quot no minibus æternis me ob-stringeres, si placeretsa. mulum tuŭ ab hoc, quo obruitur, malo eximere: sola illius vmbra me vexat, febrim ce. terasque pænas non sine ingen. ti cruciatu ingeminat.

Respons. Quod ad huius ardui oneris leuamen facit, est investigare morbi qualitatem, & penitissimas eius fibras exstirpare: quando videbis quò nos imaginatio adigat infaniæ, inuidebis non dubito, & ex eius tricis ex. pedire te omni modo conaberis In primis velim te Aristoteli credere dicenti nullum ita sapi-Lit. ro entem ese, cuius capiti stultitiz

blc.

vncia aut granulum non insit, quod tempore & loco germinare

gi gg a F

Aegrorum Schola.

nare soleat. Asserit ibidem, hunc stultitiæ surculum vi imaginationis exquisitissimis ingenijs inseri, & velut magnis arboribus inoculationem fieri. Fuit qui scite diceret duo esse stultorum genera; vnum corum, qui empusas manu, & in capite viridem cucullum gestarentialterum eorum, qui vultum sapientis vbique præ se ferrent : hi semi-stulti sunt, illi puri putique stulti. Non volo te hîc detinere probando sapientes solà duci imaginatione, & per stultitiam sibi gradum ad sapientiam facere: dicendum saltem est quod sentio. Quid aurum, quid gemmæ, quid Orientis spolia tantopere ab omnibus. expetita? quid aurum præterquasulphurea terra aut crocea? quid argentum, præterquam terra male cocta, nec sat dige.

Tertul, de hab. mulictum. sta, ideoque pallidior? Eoi lapil. li funt oftrearum calculus & excrementum, &, vt loquitur Ter. tullianus, telluris minutalia, & quod margaritum vocatur, ni. hil aliud, quam conchæ illius dura & rotunda verruca est. Nonne imaginationem fatuam meritò nuncupemus, quòd ex his muribus montes nobis faciat? Nostri lenones & molliculi, qui in die centies de pulchritudine sua cum speculo disputant, qui calamistro inurunt capillum, qui fuco cutem breui rugas ducturam oblinunt, & proprij corporis fætorem ferre non sustinentes, vtuntur odoramentis & musco, id est, sanie è vomicâ capreæ collectâ, nonne in stultæ imaginationis catalogo recensendisunt? Et in eundem catalogum non referemus iuniorem nostrorum nobilium turmam

turmă qui sue stultitie mulctam quodamodo honorariam subire volétes, pratum adeunt, de læso honore & acicula puncto digla: diaturi,& in sanguineo decoroque puluere generosam, vr soni. ant, morté oppetituri? quasi verò in Honoris teplo ara summa osset Stultitie sacra? Cæterű honor, qué diuinis honoribus prosequuntur sapiétissimi quique, quid est nisi tenuis aura paruper agitata, nisi opinio quæ aliorum mentibus insita est, & rationes excogitat, vt nobis salutationes in foro crebriores qua cæteris exhibeantur, densiori assentatorum turba cingamur, & eorum coronâ qui emungere crumenam norint: quo fit vt animus typho superbie magis inturgescat, persuadens sibi se non vulgaris esse notæ virum, solem non vidisse parem nec secudum.

324

Præterea talis putat sua verba esse oracula, suas cogitationes vaticinia, sua opera esse miracu. la, consilia esse leges, ossa sui corporis sacra esselipsana, anima Angelum esse, sui nominis memoriam fore sempiternam:paucis tamen post diebus, vbi ex hac vità cesserimus, non maior nostri recordatio manet super. stes, quam si tantum tertio die in rerum natura exstitissemus, Quid dico, tertio? nisi parentes forsan deceret consuctudinead amussim servare, officiosas & coactas lacrymas fundere, vultu subtristem præ se ferre, sincere dico, primo ipso die nostrime. moria codem nobiscum in tumulo sepeliretur. Tu, qui hecle. gis, falleris si de te fabulă narrari non putas, tibi priuate sed palam loquor. Cuncta bona, malaue, vi imaginationis crelcere

cere videmus, & intumescere: tolle vanum hunc tumorem, & quicquid in mundo magnum elt, subsidet. Meticulosæ cogitationes, amulationes, astus, suspiciones,& mille huiusmodi, quæ vitam nostram quotidie discru. ciant, quid præter ludicras imaginationes esse arbitraris? Przsertim verò dum sua corpori est ægritudo, sva etiam est imaginatio, quod collibuerit imperans. Si catapotia deglutienda aut haurienda sunt, iugum Olympi. cum ex absinthio conflatum hauriendum esse videtur. Si aperienda vena, vel incidenda leuissime cutis, vel educendus cucurbitula sanguis; putas tuum iugulum peti, in vultu plurima est mortis imago: quasi verò potius lictoris ense truncandum, quam manu medici curandum tibi brachium esset:

O 7 Potio.

Potionis medicatæ cyathulus, quidpiam infulfi, vel quidpiam iusculi subnigri & amari, no modò palatum malè afficit, sede. tiam animum propè à suo cardine auellit. Mera saga estima. ginatio, que oculos mentem. que peruertit, in ijsque è formicis elephantes, è canibus tygrides, è flocco nescio quos bellua. rum, Dæmonum & terribilium portentorum exercitus effingit, Imaginatio somnium est vigilantium: quemadmodum enim somnia, facultates animæ ludificantia, mille repræsentant phantasmata, modò ridicula, modò horrida, & efficientia ve sudemus, anhelemus, expergilcamur; sed postquam rei faciem nudam intuemur, tum id quod priùs horrore & mortem intentabat, iam risu excitatef.

fusissimum: sicin imaginatione in Epift. omnino

Aegrorum Schola. omnino accidit, vt ibi mille horrificæ imagines turbatæ ra. tioni offeratur, terroremque incutiant, vbi nulla nisi risus & cachinnorum est materia. Pudeathominem ad Reip. imò ad· orbistotius gubernacula capes. senda idoneum, sudare, impal. lescere, tremere, si pilula, si ca labris admoueatur medicata potio, quam pusio aut puellula ambabus manibus apprehenderet. Quid opus est tormentum illud infligere sibi, & præ. cipere animo, quod ipsa medicina ventri postea procreabit? Solent sapientes citatissimo cursu omne malum præuertere, & noxias cogitationes, quam procul à se possunt, auertere: tuè contra imaginationi calcar admoues, vt ocyùs malo eat obuiam. Vnum folummodo medicus stomacho tuo Recipe destinauit,

destinauit, tu centum animo præscribis: tota nocte syrupos hauris: quoties mussat in auri. bus musca, toties adesse rerisfa. mulum cum medicato poculo, -ob idq; fremis & tremis. Pudor profecto illum terrore excutere deberet. Quando intrepidove. natori, & venabulo splendicanti armato occurrit leæna, terrainspicit, non verò fatale telum, ne timor accensæ choleræ retundat aciem, oculos demittit, ne coranimumque amittat. A medici poculo remoue & refigeo. culos, & in Christi calicems. xos habe: ne tam frequenter inspice Chirurgi lanceolam, quam Logini lanceam; nec sanguinem tibi è venis eductum, quam è plagis Seruatoris expres. sum; nec felleam potionem, qua spongiam aceto plenam: eius claui tuis pilulis æquiualet, eius Spinz.

n fe

Pcfi

n

m

ta

ti c

qi

Acgrorum Schola.

spinæ sunt acutissimis capitis rui doloribus aculeatiores, eius crux saltem tuâ culcitrâ durior; cius tortores atrociores ijs, de quibus quereris, cum amice tamen tibi famulentur. Potentissimum remedium est, Christi exercitationem imitari, qui planè aliena ab his que patiebatur, ferebat colloquia. Scio linguam & manu naturali quadam propensione ferri in id quod nocet; at simul scio tibi consultis. simum esse, animum erudire ad non admittendas, nisi quam rarissimè potest, de dolorissensu cogitationes. Theriacopæi fumum conficiunt ex Aruisio vino tam spissum atrumque,vt quicquid retro ex opposito ei constituatur, tibi abalıa parte vasis existenti veluti cacodæmon ali- Bapt. quis transpareat, siue parens Ponte materue fuerit, aut alia res spe-

6

ıã

us

us 2

ciosisti-

ciosissimis ornata coloribus, Iidem sunt vapores illi crassi & maligni in cerebrum ab imagi. natione immissi, qui hominibus nihil nisi horridum & portento simile repræsentant : quo fit ve Medici fatui videantur, Pharmacopœi Lemures, Medicinz venena, Chirurgi Harpya, parentes importuni, famulifu. res, lectus mala crux, cibi fcorpiones, morbus Auernus, corpus Inferorum spolium; quià confessionibus, Antichristus, mors denique idolum formida. bile: Mouit Romanis risum & stuporem Aurelianus Casar, dum astrologicis quibusdam indicijs malum sibi affuturum & mortem præsagiuit : sed maiorem stuporis ansam præbuit, quando in villa sua Tiburtina etiam Inferos pinxit, & ibi opiparæ mensæ delicijs &

tı

genio

Aclian. Spartin Megrorum Schola. 331
genio indulgens, simul oculos
in tetrum Damnatorum speclaculum conijceret: Magne

Cæsar, citò satis eò perrecturus eras, quid opus suit pœnas illas animo præcipere, & meliores vitæ horas in meditan-

dis futuris tuis suppliciis insumere? summa fatuitas est, se damnationi, indicia causa, re-

que integrâ, subijecre. Eò etiam miseriarum venisti, bone

vir, vt centies moriaris ante-

quam periculose ægrotes, vel sit conclamatum. Nosti cur

Chamæleon colores quos tangit, quosque videt, omnes in-

duat? nihil ei cordis inest, sed pulmones cum formidine

vicarium cordis munus obeunt, & ideo quidquid in ob-

iecta sibi re notat, illud actutum in phantasia sigurat, de-

inde in pelle exprimit. Certè

ficor

fi cor magnanimum & animam heroicam gereres, non à media earum quæ te affligunt, imagi. num turba solicitareris. Nunc pulmo es, & præter pulmonem nihil, minimoque flatu agitaris. In imaginationis tuæ tabula Actaonis fabulam nobis genui. né refers: vidit ille quod videre non decebat, ideoque caputei in ceruinum versum est, hinc's proprijs canibus non agnosci; tur oblatrat Lycisca, Melampus insultat, molossi irruunt, & ex heri corpore lanienam faciunt. Actæon quoque eris, si oculos conijcies in animam tuam sola. rum voluptatum venatricem,si soli tua infirmitate niteris, tum proculdubio statim omnes affectus (quos passiones vocamus) in te infilient; vitæ desiderium adulabitur, mortis metus millies suâ cuspide pectus feriet, te spes.

spes melioris valetudinis decipiet, ipsius mali odium in melancholiz vorticem merget, ira furorem aget; sicque in patenti campoà tuis passionibus laceraberis. ApudVenetos speculare. perias, quæ mirè intuentium oculis blandiantur: nam vnumquemque vt Absalonem aut vt Helenam representat:alia quoque ibidem reperias, quæ vniuscuiufque vulcum mentiuntur, hominemque se vti Thersitem aut Minotaurumintuentem indignabundum remittunt. Mira in obiectis rebus speculari nos cogit imaginatio, cogit nos lpeciosa fugere, musicam detestari, odas odisse, philomelas execrari, nyclicoracem aut cuculum amplexari. Qui verò oculum conijciunt in vitreum illud sirmamentum, qui Dei Beatæ. queMatris faciem contemplantur,

tur, qu'am latum l'atitia cam-

pum mentiaperiunt! Cum me sinistri quidpiam; adoritur, ait,

Dauid, Leuo oculos meos in montes, vnde veniet auxilium mihi: Auxilium meum à Domino, qui fecit culum & terram.

III.

Aeger.

Erba tua ad mentem faciunt, sed non satisfafaciunt, roboranda illa magis est, & instruendareme dijs ad meam molestiam propulsandam aptioribus.

Resp. Animaduerte igitur hac turbam imaginationum (quæ v. berrimè è cerebro pullulant) maxime in melancholia, & hypochondria consistere, & quodammodo nidulari. Quapropter, vt sibræ exstirpari solent, no malæ herbæ & plantæ accrescat magis;

Aegrorum Schola.

magis: vique clauus clauum pellit,& eius locum occupat:sic lib. sana & salutari cogitatione a. deterius tras illas imaginationes pellere &c. te oportebit, semperque eas præuenire. Quando Esau Patri terga verterat, leporem aut aprum venaturus, ingressus est Iacob, & ius, quod frattiob primigeniam ætatem debebatur, sibi alio iure vendicauit. Quo. ties nos monent poëtæ vt fronte capillatam occasionem arripiamus, vt captemus mollia bene agendi tempora? Nam imaginatio semper in promptu cst, semper vaga, totaque in consectandis vanis cogitationibus, & fugacibus voluptatibus: quandoq, à seipsa vagatur, nec videt quò tedat: tum introduc per animi posticu insignem cogitationu sanctaru turmam, cogita mentem tuam ciuitatem clic,

S:

Consolatoria 336 esse, ideoque occupandamesse fortibus bonorum desiderio. rum armis: cumq; eam tibi subieceris, statim munito auxiliatricibus cœli copijs, gratiâ scili. cet, instinctibus, votis, & similibus:proderit insuper cetonena. uidicorumversuum memoriam implere, vt sic vndequaquearmatus imaginationi revertenti proaris & focis te opponas:0. bijce et legitimam tui penes te este possessionem, te nouumsidelissimarum cogitationu sup. plementum accersiuisse, nullum locum residuum ipsi stultulæ & toties aberranti superesse. Intromitte postea virtutes, Angelos, Deum ipsum, imagines denique, quas in legendis Sanctorum Sanctarumque rebus gestis animo collegeris. No dubito quin sincerissimo oble. Camento ea futura sint, copiam.

la

ri

ri

ri

qu ill

Aegrorum Schola. amque allatura, ludicra illa phãtasmata penitus exterminandi. Dicebat quippe Dauid: Memor Pfal.76. fui Dei, & delectatus sum: indeque grande solatium affulsit animæ meæ:quia diuinæ eius presentiæ radij, nebulas quæ menti offunduntur, & tricas imaginationum tantoperè eam torquentium, distiparut. Carolus Magnus in triclinio pingi iusserat formas elegantissimas rerum omnium mirabilium, & laudabiliter iucundarum. Inter pradendum solâ huiusmodi specie imaginationem detinebat, hocque modo mensæ delicias interpolans in Aristotelis Lycao versari videbatur. Ornandum est pariter mentis tuæ conclaue spiritalibus & speciosis tabulis, in quibus virtutes contempleris, illas cogitatione compelles, & vicissim mutis quibusdam notis

f-

ridis

e-

Võ

le-

pi-

m.

tis respodentes audias. O quam iucunda tibi cum tempore earum erit societas! ô quam facile huiusmodi erit exercitium! ô quantum in soluendis, qua animum moleste stringunt, vinculis prasidium reperies!

Meger. Non semper intentum animum, nec oculum in imaginem sixum habere possu.

mus.

Respons. Sic est, verùm sex hoc imaginationum labytintho, vbi animus irrequietoambitu errat & diuagatur, emergere velis, cauendum summoperè, ne ille vacet omni occupatione, & languescat. Nonnullos malè assectos vidi, qui vel in sedili, vel in lecto supinè iacetes, non minus quam statuæ, abiecus brachijs, demisso supercilio, pijs & omnibus colloquijs obmutesce
tes, sine spe spirantes, obrigescebants

gr

Pil

cri

eebant : & miraris tales melancholià & imaginationibus obrui? Obruebatur mille similibus Nouitius quidam, & iam succumbens iteratis toties insultibus, egressum meditabatur: tandem Abbati animi sensa patefecit, qui ingeniose cautéque salutarem suam industriam occultans, quosdam subornauit,& edocuit modum quo tironem hunc adorirentur. Egregiè edo-&i,adoriuntur, sed quibus telis? vnus ei mordaci lixiuio lauat caput, alter eum insigni notat calumnia, alter falsiscriminibus onerat, alter omnes actiones eius cleuat ac eludit, & ausim dicere in caput ictuu pluisse grandinem: bonus Nouitius copit conqueri, sed Monachi acriùs vociferari, & cernentes Abbatem exquisitis modis os ducere, suauique oculo insinuare

lè

cl

ni· ra·

s& cé.

el-

nc

Consolatoria re mentem, iterum fustuarium repetierunt,& terga imaginati. onum iugo assueta egregiè dolauerunt. Tiro tacere, non conqueri; etiamsi queribundus, intolerabilis, molliculus diceretur. Quid agat, quò se vertat? Conobiarcha subridente vultu hominé euocat, &, bene, fili, inquit, quo res summa loco?ad. hucne ab imaginationibus crudele bellum geritur? Pater mi, respondet Tiro, bellum bello pellitur, non eadem est atas, non mens, vix viuo, vix spiro,& me visad friuolam imaginatio pem attendere? vix tria mihi donantur vitæ & libertatis momenta: inter mordentem lin. guam & ferientem manum vix hæreo; & vis vanis cogitation bus me occupari? Certe quie gregias operas coducere cupit, hos Monachos conducat: om

qı

tc

CT.

cn

Aegrorum Schola.

nem tétationem ex animo funditus eruerunt, hanc solum reliquam secerunt, quòd nempe optarem ab his linguæ & manuum ictibus seriari: quodcunque verò in me commenti sunt, facillimè obliuioni mandabo: manda verò, mi Præsul, quodcumque lubet, & exequar lubentiùs. Amplexatus eum est Præsul, & arcanum recelauit.

1 V.

Aeger.

Vrum est sanè hoc tirocinium: sed rem tuam & mentem acu tango. Dicis opus esse homine,
qui nos in imaginationum veterno consenescere non sinat,
sed duriter agitet: nam non sibi
erit sanus, qui hac in re blandiens erit Medicus.

I

P3

Respons.

Respons. Imoturem acutetigisti, sed singulare remedium iunge. Qui re ipsâ sapiens esse vult, sit opinione sua stultus. Si sentis mentem cogitationibus importunis & vario metu one. rari, debilitarique, curam tui defere, & eam committe administrationi dininæ, ac virorumsapientium. Deus prouidentia sua etiam ex corum errore & allucinatione eliciet tibi corporis sanitatem, & quietem anima optatissimam. Medicus, dum grauiori periclitatur ægritudine, non fine aliorum & anima suz offendiculo auderet solasui ipsius curatione vti: tum enim aliam personam sustinet. Idem tibi factitandum est, & suspicio. sum esse debet quicquid extuo Marte prouenit, & suggeritur.

Doroth. S. Dorothæus hoc malo vexabatur, at supprime bat his ver-

bis,

bi

ru

tc

lu

16

cı

fa

h

m

m

n

Aegrorum Schola.

bis: Anathema vobis, pessimæ cogitationes; non quæ à vobis, sed quæ ab alijs suggeruntur, arripio; alij sapientes, vos stultæ estis : Conualuit, & factus Conobiarcha omnium sapientissimus euasit. Sinistre pronunciarant de Ezechia Medici, cum adfuit 7. Isayas, & cataplasma è mollitis ficubus confectum applicuit, & Regem sanauit. Nisi se compressisser Rex, obganniendi profectò habebat ansam, & dicendi : Porrigis hîc mihi remedium malo deterius: etiam hominem sanum hoc emplastrum læderet; amoue, amoue, Medice qui sanis ægritudinem, & ægris mortem procreas. Nihil tamen horum edidit, sed credidit tacens: maluit periclitari vitâ, quâm obedientiâ, &

vulnerari corpus, quam conscientiam. Sed ô miraculum:
Sol decem gradibus retrocessit,
vteius viri testissicatione constaret, res quæ nostro iudicio aduersantur, secundum Dei iudicium rectissime fluere. Edisce
etiam è sapientissimo Principe
hunc versum: Dominus regitme,
o nihilmihi deerit, manu ducit
quodammodò, ne impingarin
barathrum.

Ephes.

Aeger. Heu! itane nos illorum viroru iudicio totos committis, qui eo carent, aut parum valent? itane in corio alieno ludis? in æquali enim lance pono & corum iudicium, & vite aleam subire.

Respons. Periculosiorem subis aleam, dum imagination utuarum, quaru rationes nullæsunt, sugum subis. Burgundionem medicum lubens socium habe-

10

res, qui cum ardenti febris æstu conflictaretur, iussit è cella promi vinum generosissimum, & tribus grandibus ex eo cyathis restinxit sitis ardorem, & sudore totus perfluens febrim etiam extinxit.

Aeger. Quin Parisios euoce-tur medicorum istud lumé:profestò non eius vacaret opera.

Respons. Etiam cum cæteris gibbosa faceret cœmeteria: audi igitur cætera: Viro loquutus sum, & vera loquor: à potu plurimo, à plurimo sudore, à plurimo risu in plurimam febrim, paroxismo grauius quam vnquam recurrente, deuênit, & ad solitum asylum confugit, sed tam malè exceptus est, vt cum plurimo sudore reliquum vitæ effluxerit. Vidi alium in Italiâ, qui febri malignâ æstuantem se efune suspendi, & in puteum demit-

demitti curabat: parum absuit quin famuli semel finxerint funem è manibus eualisse, ni contrà conscientia eos pupugisset. Secudò quide aut tertiò herum eduxerut & pisce madidiorem, sed aliàs iterum eu immergen. tes, corpus solummodò extraxe. runt, & vitam in imo puteire. mansisse demirati funt. Verum quid tero tempus, & fortèbenignam mentem tua fatigo nama. tione rerum, quæ ab ipsaima. ginatione imperatur? Quid comœdiâ dignu magis, quàm spe. ctare moribundum aliquemu. Stante nullo se malo premi, imò pugno minitanté de morbo verba habentibus? Est qui se ex calculo laborare dicat, ideoque vi imaginationis impallescit, fremit, peierat:est & alius, qui vinu velit, melopepones, fungos, & centu similia, eaq; fola ad fanita tem

Acgrorum Schola.

tem suam facere: & si Medicus suffragari renuat, ineptum, insulsum, imperitum vocat, non istorum qualitatem nocere posse,sed quantitatem. Nonnullos quoq, videas, qui potius vite filu recidi, quam incidi sibi venam patiantur:nonnullos, qui Medicis oblatret, quòd mali vim permittant intumescere, vt simul eorum intumescat marsupium. Tyberius Cæsar, cùmiamin extremis labris animă euolaturam vix retineret, ne pro mortuo haberetur, solitolautiusiusiusit afferri prandiú. Quantus error Georgij Eduardi 4. Regis Anglorum fra- Panc.l. tris, cui cu daretur optio quam 2. 105. suauissimam mortem eligendi, voluitipse mori in vase pleno vini Aruisij, vt saltem in vita semel ad satietatem bibere post Tacit. set! Quid fatuo Druso stul- 6. Ar. tius, qui fame emori cupiens,

P 6 nouem nouem diebus continuis, nullo alio cibo quam è tomento culcitræ suæ vescebatur.

Aeli. Lamp. in Heliogab.

Quid dices de neliogabalo, qui nescio quâ mente necem pra. sagiens, inquit: Saltem basilice moriendum est, & faciam ve mors mihi parem non viderit. Quamobrem pugiones ex auro puto confici iustit, vt si confo. diendum pectus foret, plaga aurea diceretur: jussit etjamre. stim è bombice exquisissimi texi, vt si ad suspendium adigendus, deturbatio è schalis suauior esfet, citiùs strangularentur fauces, & fatalia vitæ vinculanobiliora esse videretur. Pretiosis. simis insuper gemis venenum inclusit, vt si quado sibi mortem conciscere deberet, mors quz alijs ferrea, sibi gemmea foret. Quòd si præceps aliquando è turri daretur, etiam huic malo consu-

consuluit: turrim namque precelsam exstruxit, cuius fenestræ. tabulam encausto gemmeo pinxit, pauimentum aureo puluere infra turrim strauit, vt corpus nonnisi in auro & gemmâ discinderetur. Sed malè præsagiuit: à scurris mactatus elt, in cœno volutatus, & harpagone fixus in Tyberim turpislimè proiectus est. Sexcenta huiusmodi Plin.L. ludicra sol videt, nec optarem 19.6.2. Atheniensis curie decretum in Gallià habere locum. In cà vrbe duo erant domicilia; in vno nascentibus, stultitia adnascebatur; in altero nascentibus, ignorantia & melancholia: sancitum est itaque (ne aliquando huiusmodi hominum copia mundus abundaret) vt vtrumque funditus euerteretur. Bone Deus! quotiacerent domus, si demoliendæ essent eæ quæ fatuos, & plus

Consolatoria plus nummorum quam animo. rum habentes producunt? Aeger. Quid agendum igi. tur?

Respons. Milicrede, & teto. tum medico & diuinæ volunta. ti committe: noli tu medicum agere, quandoquidem tamfalu. brem manum dinina adhibeat prouidentia: præsertim verone solume pharmacopolio autere. rum naturâ remedia quære, sed etiam e virtutis & pietatis off. cinâ.Illud pro comperto habendum:qua mensura in Dei cultu mis fueritis, remetietur vobis. Sanissimum remedium, pro amore Dei cogere animum ad omnia vide. da, audienda, sumenda, patiéda.

Ihi constitutum est ge-nuinam huius stultitiz faciem depingere, & in lucem

n' fa

Aegrorum Schola. lucem promere quam horsifica simul & ridicula imaginarium cerebellum fingat fibi, vt tuum non imaginarium, sed solidum & virile fiat . Annis superioribus Baro quidam errore mentis tenacissimo se mortuum credebat, nec vllå ratione adduci poterat, vt bolum aut guttulam in os admitteret : adsunt amici, adulantur, vrgent, minantur; quibus, ait, ô incredibilem insaniam ! vos statuæ cibum vultis porrigere! Die septimo (qui famelicis criticus & fatalis est) omnem industri- Leuln. am in dolum convertunt : fex viros subornant, qui sola sindone amichi, & latua faciem

occulentes, terrificum pedem in cubiculum, vbi pullatum vndequaque tapetium omnem lucem solis suffurabatur,

infc-

352

inferunt, & mensam opiparis epulis luxuriantem circumstat; tum eos vidisses ambabus ma. nibus in paropsides & patinas irruere, spoliare, & in ventrem ingurgitare omnia, nullo alio edito murmure nisi detium. Stu. pet Baro ecquod hominumgo nus sit, alteriusne mundi inco. las talem ludum ludere?respon. detur mortuos esse, & edodos eo pacto vitam instaurare. Itane verò, ait, tantam mortuis inesse appetentiam?in aurem hæcdeinde suggerit famulus: Domine mi, per te stat quominus eandemineas viam; sed festinato o. pus eft, nam boni illi viri breui mensam denudarint. Proripit se igitur è strato, & eiusde mense consors vult esse; nec socis volés cedere, heluonem sibi parem non habuit, propinatum soporiferum poculum (quoder industrià Aegrorum Schola.

industriá paratum erat) bis & iterum euacuauit: quæ omnia somnum ei conciliarunt tranquillissimum, vt expergefactus nec mortis nec stultitiæ suæ amplius meminerit. Alterum adij-Leuin.l. ciam, quod ex viris fide dignis didici. Quidam tenuioris fortunæ vir, forte Suessio, diutino tristitiæ malo eò obstinatæ imaginationis deuenerat, vt crederet sibibases & crura vitrea esse & pariter coxendices, non est ausus idcirco sedere, cubare, nec gradum facere, ne forte obuians aliquid, imaginarium illud vitrum quassaret: si truderetur, impellereturque, clamabat horrende quasi in mille partes dissilirent membra. O stultitiam ingentem! At ingentior illius fuit, qui vniuersam terræ fa-10.Bap. re contendebat, subtus verò Concil.

omnia

20

ic ic

e.

10

n-

0.

ui

it

n.

ijs

2.

ım ex riâ

omnia serpentibus & colubris oppleri; lecticam autem suamà mundo reliquo discreta, & quasi insula este, à qua se auellere ni. tentibus dicebat: eheu! vultis vos vt latissima mudi spatia perrumparsi hinc pedem effero,ac. tutum ad Antipodas deuoluar, permeare qui potero pervipe. ras &dracones, quorum proculdubiò infamis præda fiam. Diuina autem qui emerserint ex hac incommodâ imaginatione huiusmodi homines:siquidemape. riedus est animo tuo campus, & vtinam chimæras, & quæ stuki illi sibi somnia fingunt, posseexhibere, phantasticam nubem è mete tua omnino, vt credo, pellerem. Sed quomodo in rationis gyru reduxisses eum, qui se ca. pite carere arbitrabatur?necca. rebattamen, sed quod humeris inhærebat caput, vacuum erat, potuif.

355

potuisset que froti inscribi digitalibus, litteris cubiculum locãdu. Multa excogitatibus amicis, visu est vt eius vertici imponeretur cassis bene poderosa, in qua velut in pistrino diu moleretur. Effecit tadé doloris acrimonia, vt inueniret quod nihil perden. do perdiderat, inclamans, ô insanum dolorem capitis, dolore emorior! Dolore capitis?aiunt,ô delire, quæ te vexant intéperiæ? quid effutis? ia annus est, & tibi nullum est caput. Ha ha he, ait, qua fauste illud reperi: profecto quod in laneo meo pileo perdidera, in hac casside recuperaui.

Aeger. Cum stolidis me vis co ponere, autumo: non pro re nata dicis: loquebamur solu de imaginationibus, que lepida quapiam indolem in nobis procreabant.

Respons. Quidinon merænugæs sunt, te ægrum ægrescere ma-

gis tuorum risibus & iocis? ad conspectum non admittere maritum, non fratrem? lepidam indolem vocas, afferere eorum vultum basilisci oculo esse nocentiorem, metuere murem per conclaue cursitantem, exaraneilaplu læuum omen prælagi. re? omnium alloquia fugere, murcidum quoddam silentium sibi indicere & plusquam Py. thagoricum, obtutum in eundem semper lapidem figere statuarum more, lepidam indolem vocas? nihil porrò te delectat: musica namque te contristat, volucrum catus tædio tibi sunt, salutationes importunæ, medicus Dæmone vix gratior, cibus veluti Charontis offa: furorem an maniam illud vocem?nescio. Vis adhibenda est, & pietatis exercitatio, si ex hoc malo emergere velis: Vipera es, vt video.

deo, imaginationum fouens catulos, qui tibi ventrem disrumpet. Momus quispiam cum primo Ferraria Duce certarat, vitam pro pignore tradendo, se effecturum, vt omnes eius equi humano more riderent. Conditione ex parte Ducis acceptatâ, noctu omnibus equis ora amputauit eâ industriá, vt sictitio suo risu semi-mortuis etiam risum mouissent. Dux simulatè mandat, non solùm vt ei os, sed caput etiam à ceruicibus rescindatur. Cuncta oppidò adornantur, exponitur editiore ipse loco, velatur oculi, vestis à collo demittitur, clamatur hastam iamiam imminere cuti, cuius loco vas frigida plenum effunditur: effulissimum verò risum edidit turba, quem breui compescuit, cùm soluta fascia mors in oculis, in toto ore, in rigefa-Etis

358 ctis membris manifeste appa. ruit. Proh qua merus tortor est vitæ hominum imaginatio! Mithridati venenum erat quotidianus cibus, quod sexcentis alijs fuisser mortiferum. Nuper princeps quæpiam fæmina de leporis coxendice ederat non simili vnquam alias appetentia, cogitarat autem se edere de cerux hinnulo, cumque super eâ re inter conuiuas ludibria sererentur, ita cibusille inopinatus imaginationem, posteastomachum perculit, vt cum cibo vitam euomuerit, quam tamen honesto risus consortio seruasset. Quam frequen. ter hominibus colubri, anguillæ, catti, canes, & mille similia in cibum parata sunt, & data absque vllo corporis incommo. do? Quot gentes Serpentibus, Felibus, Velpertilionibus, Cor-

uis,

Aegrorum Schola. uis, Araneis sese nutricantur; Abm.

contraque nos irrident, Por- Hiff. Incis, Vaccis, Perdicibus, Co. dica. turnicibus vescentes. Nostrates stultos illi esse volunti ipsos è contra agrestes vocamus: Vtra natio risu dignior? Iapones intra Conclaue appendunt inconditos Lebetes, aneam Supellectilem tritam, & rubigine obsitam, quam vix Nostratium inopum casa reciperet; & nos tenuioris fortunæ & ingenij æstimant, quòd ita Aurum & Argentum depereamus: nos corum barditatem demiramur, & minime sanum iudicium, quòd pluris Harpagonemaut Cremathram, quam torquem aureum faciant. Belle dixit quispiam, imaginationem in animâ idem præstare, quod in oculis Mon. perspicilia in aciem proten- tanns L

n

1. 1.

ia

ta

0.

ıs,

1.

is,

fa:funt 3 c's

360 sa: sunt nonnulla quæ resobiectas multiplicant, & duo effetti. ginta mentiuntur; funt & alia Subnigra, quæ hominum vultus non vt hominum sed Damo. num faciunt. Tolle perspicilia, quisque cum genuina sua pare. bit pulchritudine : tolle pariter imaginationem, nihil sub sole est, quod moleste nos afficiet Retulit nobis è Gasconia qui dam fuisse nobilem fæminam, quæ comedens ab humano o.

Hift.

culo conspici vnquam noluerit asserebat enim non posse exticitationem illam suspicisine o-'ris deturpatione: quod enimal palatum admouebis, aiebat, vel erit nimis calidum, vel acre, vel nimis salsum, aut durinsculum quoties propterea os deprauandum est, & contorquendum! malo mori, quam ob tam vilen exercitationem in facie fædan

& tur

In

cff

m

du

uic

cio

Aegrorum Schola. 361
pis videri. Quid censes de hac Hi animi infirmitate? maiorem cre- Admir. do illius, cui minitabantur fa-miliares se in pectus pugionem aliquando coniecturos: è quibus

tum floridum in eius pectus immisit: ille ferro se perfossum opinatur, & corruit, imaginatio-

vnus toto corpore irruens, ser-

ne & ictum & morte inferente.

O tyrannidem, sua imaginationis subire iugum! O miseriam, semper in lubrico vacillare, do-

nec in desperationis vorticem cadas:non sic, non sic agendum.

Inuità mali Mineruâ lætandum est; vita Deo, sanitas & corpus medico committenda: creden-

dum denique nobis diuinâ prouidentia nixis nihil læuum 20-

cidere posse.

2

15

).

a, e.

er le

t.

m,

0-

il:

cr.

0. 1 ad

vel

vel

um uan

um!

dari

tur.

Maria

Consolatoria Maria Ogniacensis. VI.

Sur. 23.

On hic attexam inuidi cuiusdam Alcidæheroï. ca facinora, sed tenera

fæminæ, diuitis & nuptę, in qui quod plurimum imiteris habeas. Magne Deus, qui hancinfignem fabricam es architeda. tus, da verbis meis pennas, quibus ad magnificarum eius vinutum æthera peruolem. Nascitut præclara hæc puella in Leodie si Episcopio, & anno decimoquarto etatis init conubium, led pudicum, sed Angelicum, & soll virtutis ac fanctimoniæ copuli insigne. Quid prædicem vber tim fluentes ex oculis lacryma, & transactos dies in solo pano qui procedit de ore Dei? Qui enumeré virtutes aureo seculo dignas, no hoc ferreo aut lute

vbi potius ferarum & porcorum ritu quam hominum viuitur? Testem Deum inuoco (ait Cardinalis ei à confessionibus) me nunquam in totâ eius vità & conuersatione vel vnum potuisse mortiferum peccatum deprehendere. Si quod autem fortassis exiguum & veniale se admississe putaret, tanta cum Verecundia, & Rubore se ostendebat Sacerdoti, vr plerumque præ nimio cordis angore instar parturientis exclamare cogeretur. Quantum verò in corpus desæuiret suum, ne meroges, quia attonito hæreres similis. Si enim dixero, secudum magnum illum Cardinalem, prorsus fuisse abstemiam, solùm fructibus arborum, herbis, & leguminibus vesci solitam, pane nigerrimo & asper-

li i

æ

12.

in•

ui•

נער

die.

mo:

r, led

z foli opuli

vber.

ymas,

pant

Quid

(cculo

luteo,

12

asperrimo, vix canum dentibus terendo, fuisse contentam: si dixero quinque hebdomadas se abomni cibo, præterquam fa. cro pane, abstinuisse, credes? credes, corpore ine dià extenua. to, animam magis ad preces & diuina peragenda fuisse corro. boratam? mollibus & effemi. natis auribus officiam fortallis, si memorem atroces corporis diuerberationes, humi-cuba. tiones, lapideum ceruical, cilicinam vestem, quæ omnia en alijs horrorem, eximium eius vultui decus, & Angelicum procreabat. Cum cerneret aliquos graui ægritudine diuexatos, Domine Deus, aiebat, dameis humeris nobilem illa dolorum subire prouinciam: cum etiam interdum paralysi cruciata, prz nimio dolore vociferari cogere tur, quidam ei familiaris condo. lens

r

qı

m

1.

52

2.

&

)-

1-

s,

is

1-

th

us

0.

105

s,

eis

111

am

12

TC-

do.

cns

lens, clanculum pro eâ Domino supplicabat. Tum illa sentiens pij hominis precibus suos dolores nonnihil minui, petijt vt ab orando cessaret: quia, inquit, eius precum medela, & beneficio, huius castigationis mex, dum meliùs habeo, fructum surripi mihi sentio. Idem respondit alias fæminæ suam vicem doleti, & oranti: ô grauem mihi, ait, infers iniuriam, quid?velis diuinam voluntatem in me non impleri?magni beneficij, imò honorarij doni loco habeo me à diuina diuinis his epulis tractarimanu: credite, plus me cruciat animi vestri grauamen, quàm proprij corporis incommoda. Dum sic cruciatur, mirum est quam liquidis gaudijs ciusanimum Deus perfuderit. Singulari in B. Andream ferebatur affectu& pietate, quòd bonus senex nunquam ab amantissi. mâ Cruce se auferri, ac refigi, quamuis vrgeretur fide. lium amicorum precibus, vo. luerit. Sese Mariæ proptereavi. dendum exhibuit, spoponditque affuturum se in extremo vitæ agone, animamque in cœleste domicilium deducturum: quo nuncio magnoperè exultauit; sed longè magis, vt visa est penètoto corpore disrumpi audiendo à Christo se in Sancta Sanctorum, post mortem ingressuram: non potuit tum erumpente lætitia quin diceret, ô dulcissimum vocabulum, ô Saneta Sanctorum, ô Sancta San. ctorum! heu! miseram me in Sancta Sanctorum ingredi! quæ ergò me hie molestia possit afficere, quandoquidemex Dei iureiurando Sancta Sanatorum Aegrorum Schola.

storum me maneant? Eia, eia adeste pænæ, adeste cruciatus, vbi sim nescio, quid loquar nescio, num Sancta Sanctorum

iam manu tango.

Ex tunc tot fudit lacrymas, tot pias in cœlum iaculationes, vt necessum fuerit captiuam è corporis vinculis euolare: Et reuera in foribus Beata Mors adfuit, sed simul ad. fuere Angelorum Chori cœlesti harmonia personantes, cœpit & illa vicissim clarâ voce concinere, nec cessauit spatio trium dierum & noctium diuinas laudes prædicare, suauissimam odam de San-Aissimâ Triade, de Beatissimâ Virgine, de Angelis, de Cœlitibus alijs dulci modulatione contexere. Confluebat vndequaque hominum multitudo, & audità Mariæ voce toti

toti in lacrymas omnes solue. batur: non potuit, qui ei aderat Sacerdos, hos cantus & affectus compescere, donec post tridu. um sui plene copos estecta, responditæquum fuisse, vt quam vitam deflendis criminibustriuerat, iubilo consummaret. Voluit tamen, diem obitus prasentiscens, ante summam aram deferri, & in modico stramine deponi: vbi maximâ cum veneratione Christi corpus suscepit, è facie quasi radios vibrans ac disfundens. Ad extremam vn-Aionem vbi peruentum est, adstitit sanctissima Dei Mater, Angeli, Christus ipse cruce victorie signű ad eius pedes defigés. Que tum verò colloquia?quæ amantissimorum verborum telachine inuitat Deus ad cœlestes epulas, illine auidissima fæmina in. hians gestit exire è vinculis: post quieti

quieti reddita, apertis oculis, sereno vultu cœlu capessere videbatur : vnde in risu erupit, in plausu, in catum, Alleluia, Alleluia lætabuda voce ingeminando, vt censeretur ab omnibus animus ad cœlum euolasse, vel cœlum in animum descendisse. Frendebat, & dolebat Dæmon, humilem fæminam mortem ac Inferos audaci calce proterere:exeruit cornua, & limpidos lætitiæ latices turbare aggressus est, sic ve nonnihil ipsa pauelceret, & opem à circumstantibus posceret: sed rursus fiduciam concipiens, & nouâ se armans fortitudire, contriuit cornua & caput nefandi Draconis, discede, inquit, sanies & turpitudo. Illo ergo profligato, suum Alleluia repetijt, sensimque repetendo, iucundissimam mortem oppetijt, nec quidem in extremo

tremo hoc dolore vultus hilaritatem amittens: imò amici in Maria adhuc incolumi nunquam tantam notarant o. ris alacritatem : restitit enim candida & luculenta facie, & Angelum non hominem fine spiritu spirans, intuentium o. culos vel attonitos vel lacry. mantes detinebat. Cum autem defunctæ Sacrum Corpulculum ablueretur, adeò visum est exhaustum, extenuatum & iciunijs confectum, vt Dorli Spina Ventri adhæreret,&Cor. pus solummodò ossium compages pelle inuoluta este videretur : omnis sanguis, omnis humor, omnis caro in cor confluxerant, omnia cor erant, & præter cor nihil. O sortem exoptandam ! 36 annorum exacto in doloribus curriculo gloriam immortalem est consecuta,

consecuta, cuius gloriæ quadringentorum annorum iam elaplum tempus minima portio est, guttula est immensi maris, scintilla maximi incendij, & prę totonihil, Non percipis Angelicam eius vocem tuo pectori sic insonantem: cia, cia charissimi, mométum est, quo patimini; æternum est, quo lætabimi ni. O quam vili pretto, quam modico labore hane meam co. ronam comparaui! Eia, charisti. mi, parumper adhue patiendumest: cerno hic vobis egre. giumfolium adornari, coronam propè confectain video, quæpiam solum gemmæ restant inserenda, Contemplamini Cœlitum oculos in vestra certamina defixos, & ad reportandam victoriam vos exhortantes: & quod tedium quaso, tante excitationi sese ingerat? imitamini,

Q 6

imita-

imitamini nostra facinora, imò nos vestra patientia antecellite, non inuidebimus, etiamsi maius solium nostro conscedatis. Vos ergo decet solum Deum spirare, ad Deum aspirare, in Deum sus sus fuspirare. Quod tu responsum tam piæ exhortationi dabis? hinc abeo, & te consentaneum responsum meditantem relinquo.

AXIO.

AXIOMATA, SEV
PRONVNTIATA AD CONfolandumægrum & afflictum,
ne status virtutum eius labefactetur.

CAP. X.

I.

On temere factum est (dicebat vir quida eximius) vt mundus hic rotundam formam & globosam sit sortitus, quadoquidem omnia in gyrum agi, & regyrando in nihilum redigi videamus: vnum ratum ac sixum est, nihil in eo ratum ac sixum esse. Idcirco stolida antiquitas, fortune diuinos honores deferens, eam pingebat altero pede in aëre suspenso, altero

bus totius Reipublicæ sta-

f

d

ti

pi

ft

a

re

in

n

P

Aegrorum Schola.

375

tus eodem semper tenore, velut in suo cardine verteretur: nite. bantur scilicet imitari orbium cœlestium motum, quisemper mouentur, nec dimouentur; semper voluuntur, nec vnquam deuoluuntur: imò suà eclipti illustriores parent, suis volutationibus assurgunt, & quamuis videantur astra occidere quotidie, mane tamé reuertitur no. bis Oriens splendidissimus, & nunquam alias pulchrior. Sapientiæ amplissimæ est, & planè regifice, stabili politeià constituere posse ciuitatem, & ea axiomata inuenire, quæ statum rerum omnium iam corruentem & lapsum erigant. Ego sic in animum induxi meum, difficiliùs eiusmodi axiomata pro microcosmo homine, quam pro communi mundo posse inueniri. Nam qui bene sani sex mundos

n

0

1.

2.

us

mundos facile gubernarent, fa. nitatis statu perturbato (id eft, patientia cum virtutum pha. lange, impatietia cum vitiorum cateruâ intestinum bellummo. uentibus) nesciunt quò se vertant,& cui celitum litare velint, Iam anas est, qui modò aquila nubes audace penna feriebat: ialepusest, qui modò leo: & qui in senatu tanquam ex tripode fundebant oracula, in cubili & molsi culcitra supini iacentes, nonisi fæmineos questus effun. dunt, stupente multitudine a. deò heroicos animos cocidisse. De ijs dici potest, quod desary. ris, similibusque monstris, semideos, semibouesque viros esse. Certum est sæpiùs ægrum, aut finistro casu exceptum hominem, facere dispendium earum virtutum, quas pluribus annis cumularat. Alexander Magnus

pr

fis

bu

ci

re

Aegrorum Schola-

vno machæræichu discidit nodos Gordios, in quibus necten. Quint. dis & stringendis industria manus multo tempore & labore desudarat. Quidni etiam dissoluat & dissipet impatietia, quidquid virtutum toties in ordien. dâ piè vitâ texuerimus?

n

i

S,

1.

ŀ

c,

ut

i.

m

is

us 10

Aeger.

Euilludiplumelt,quod maxime præ cæteris reformido. Queso, mihi mentem corrobora, & edoce pregnans aliquodaxioma, quod mihisit legis Salicæ instar, &basisinconcusta, vt in hacanima meæ monarchia, malis affectibus expulsis, solum virtutes vicissim gubernacula teneant:ve. reor enim, ne vitia tyrannicum inferant pedem, neue audacissi. ma illa Penthesilæa, impatientia,

Consolatoria tia, inquam, sese ingerat.

Respons. Hic quædamintui gratiam ascribam, non vt pas. cam curiosos tuos oculos, sed ve alciùs animo imbibantur, & cordi imprimantur, vel fi mauis, in memoria, velut in marmore, aureo charactere scul. pantur, vique ea cum atten. tione & reuerentia, quando tempus ferer, legas.

Axioma-Cuncta nostro emolu. mento fieri. medit. C. 38.

Primum est è magni viri ferinijs erutum, quod animo reuolues, & meditando sua uiter ruminaberis, vel cum August. Beato Augustino Deum sic compellabis: Domine Deus, in domo tuâ nihil temeratijs motibus agitur, non capillus de capite nostro, non passer cadit, nisi sic statuente arcanâ tuâ prouidentiâ. Domine adiuua me sicut tu no. sti, da quod in anima & corporc

n

F

ti

i

1

pore mihi est necesse, nam tu scis omnia, tu potes omnia, & tunos amas plus quam ipfi nos. Quis vnqua te inuocauit & derelictus est ? Procura, Domine, maius animæ meæ & corporis bonum: Diuina tua bonitate fiat, vt percipiam & veluti digito tangam, quicquid facis, quicquid in me moliris, mihi maiori emolumento verti, maiorique tuo obsequio: sic erit mihi factum fatis.

n

0

Secundum Axioma. Velre- 2. Facere medium superest malo quod cessitate pateris, vel non; si superest, vittueo vrere, verum seclusis istis imaginationibus, quæ tibi illudunt: si non superest, itaà sano animo alienus esses, ita omnis boni consilij expers, vt velles fieri, quæ fieri nequeunt? grandis

Ægto plus patientiæ quam mali-

3. Deus semper animum & cogitationes idoneas adartem, quam nos vult exercere, suggerit, & quamuis non videatur nobis itase res habere, tamen serius ocyus patientia maior ipso malo existet, nec permittet Deus constantiam à dolore vinci: sed prius quam id concedat, libellum nostrum supplicem vigilante oculo semper expectat, quo accepto respondet, intelletum tibi dabo, & instruam te in via hac qua ambulas, & sirmabo in bo-

Pfal.zt.

num

7

x

r

m

to

ti

q

ti

C

n

to

tı

9

t

tI

r

t

Aegrorum Schola. num oculos meos superte: sic enim vertit Hieronymus. Siquidem S.Hier. ægrum Deus illuminando corroborat, & corroborando illuminat.

n

4. Quis meliùs nouit quid te deceat, tu, an Deus?cehses tibisatius esse à præsenti malo, sensus quo premeris, eximi: Deus con- voluntrariæest sententiæ. Æquumne est Deumiustissimas suas ratio. nes ad tuas iniquâ philautiâ nitentes accommodare, vel te tuas eius subijcere voluntati? quid?velles Deum tibi quasi alteri Deo subesse, & eum poriùs tua, quam te eius mandata exequi,

Qui affligitur, longè certior est se gratiam Dei consecu- Ægritu. tum, aut saltem consecutu- do nota rum, quam qui commoda frui. Dei. tur valetudine, & iam quasi in Elysijs fortunæ campis dies

latos

Nota prædestinationis

6. Qui hic multis doloribus tum animi tum corporis agitantur, & egregiè commoluntur, hoc ipso arrham & pignus certissimum futuræ gloriæ habent. Fixum ratum que est curiæ cælestis decreto, Deum non punire bis in idipsum. Quia scit illud suæ Iustitiæ non esse consen-

ta-

fu

gr

ci

sc

re

p

d

fe

to

r

ti

cie arcus : vt exercitati fideles

intri-

Consolatoria 384 in tribulationibus digni sint enadere damnationem ignis aterni.

Dei fideitas.

7. Nihil ita solidam virtu. tum basim concutit, nihilitaa. nimi robur impugnat, quamti. mere ne à Deo nostri obliro deseramur; ipsoque deserente, salute periclitemur. Verum cor mihi tuum reclude, & permitte me hęc gemmea verba stylo au. reo ei insculpere. Nunquamte Deus deseret, nisi priùs eum deseras, nec gratiæ suæ radiossub. trahet, nisi priùs cordis fores Gall.c.3. obstruas. Non enim, ait B. Prof. per, relicti sunt à Deo vt relinquerent Deum, sed reliquerunt & relicti funt. Caterum fidelitatis, & indisfolubilis connubij cum Deo initi, argumentum & testimonium exhibes amplissimum, cum maxime metuis nea te recedat; & frequentissimis precibus instas, vt se à mentis

à capit.

tuz

77

17

m

0

r

n

n

ir

21

D

re

IC

Aegrorum Schola. 389

tuz domicilio non subtrahat. Ideoque sæpius hac Dauidis petitionem recolito: Ne derelinquas Pl.37. me, Domine Deus, ne discesseris à me, intende in adiutorium, Deus (alutis mea: Audihæc, Deus, suspiria ab imo pectore eructantia, vide oculos lacrymis mersos,&dolo. re confectos, vide cortot ærumnis sauciatum tacitè opem implorare. Festina Domine, & noli tardare, labasco ni tua nitar manu! Nunquam exauditum est, imploratum cœlitus auxilium cuipiam defuisse: nunquam exauditum est, inuocanti homini surdas fuisse aures: tibine ergo surdescere iam incipient?

is

is

z

R lum

8.

lum in te emissurum omnia sua tela, dum etiam Diuina Iustitia capiti tuo iam findendo fundendoque rhompha. am quodammodo intentat, tum confide fili, & Nympham piæ Miserationis Oliua infignem euoca, imitare Abra. hamum qui in spem contra Rom.4. spem nitebatur : & subitò generosa amoris flamma in pectore excitabitur, quæ gelidum illum timorem in Charitatis rogum mutabit: modica enim diuini amoris' flammula omnem vanæ formidinis fumum exterminare potest. Qui Deu diligit, nihil preter Deum veretur; qui aliquid præter Deum veretur, nunquam interiorifruetur pace: perfecta quip. pe Charitas foras mittit timorem,

èmalis que patitur erigit trophæa, è spinis pungentibus

laurco-

A& 21.

Aegrorum Schola. laureolam sibi nectit : dicit cum Diuo Paulo, Absit mihi gloriari, nisi in infirmitatibus meis, Impatientiæ bellum indicit, & animosè dicit, Etiamsi mortuus fuero, spe- Ita Ten rabo in eum, semper è meo ci- tul. in nere amoris scintilla emicabit; & si iustus sicut Phænix florebit, è meis exuuijs, è meo puluere renascar, in spem contra spem nitar, & quantumlibet frendente impatientiâ patientiam habere contendam.

Nonum. Ecquis non se in- 9.In dissolubili nexu eius obsequio Deocu. deuinciat, quandoquidem forume tam solicitam nostri curam gerat, & in omnibus tacitè opituletur ? Iustorum animæ in Sap.3. manu Dei sunt, & non tanget illos tormentum mortis, visi sunt oculis insipientium mori, & astimata R 2

m (m

25

C.

p.

0.

us

0.

tur:

pfal. 33.

Aegrorum Schola. rur:quemadmodum cœlestium animarum corpora accuratiùs quàm thesauri & gazæ hîc asseruantur: sic non minori affe-& diligentia in iustorum curam incumbunt Angeli: omnes capilli capitis nostri ab eis numerati sunt, omnes gressus sic dinumerati, vt non vllus sua mercede frustretur. Inflammata suspiria, & singultus doloris testes singillatim ipsi colligunt, non verbum ex ore excidit, nullæ funduntur preces, quin eas thuribulis, & aris impo- Data nant, vt cœli spatia suauissi. funt ei mo odore perfundant : om- multa nes labores nostros, sic Deo quæ funtoiubente, non minus quam v- rationes berrimam messem agricola, fancto. coacernant. Lacrymas quanti faciant, satis insinuat Bernardus, cum ait : Lacrymæ orantium sunt nectar Angelorum: quid R 3 dico,

W.

74

r-

.

2

dico, Angelorum? Deus suis manibus plagas tractat, curat, enumerat, abstergit Deus omnem lacrymam ab oculis Sanctorum, & iam non erit luctus:
Mirum est, cor nostrum non liquesieri suauitudine tanta manus toties faciem obeuntis.

In Deo cura be-Riarum Decimum. Erudiendus est nobis pusillus animus, & propterea adeunda schola ea est, que edocet quanta cura Deusbruta animantia erigat ac soueat. Struthio, verè nouerca crudelis, oua sua in maris littore exponit, vndarum & procellarum discrimen certè subitura, nisi Diuina Prouidentia ijs incubaret, & ea suis manibus, id est, solis radis excluderet. Coruus, carniscinæ natus, pullos pluma albi-

Caffio. in lob. cap. 39.

cante

is

1.

us

ŋ.

n

2

R4 Tertul-

Lib. de tuga in Peil.

Terrullianus hac de re agens, quasi digito indicat luculentum diuinæ prouidentiæ testimoni. um. Quondam Christus ex homine mania & diris agitato, Dz. monum cateruam, qui in eius corpore pertinacissime castra metabatur, exturbauit. Sed cur, ait Tertullianus, Dæmonesisti. aliquod in viliu porcorum corpora perfugium ita obnixè efflagitabant? cur sua authoritate eò non ingrediebantur, quandoquidem ita facile in cor hominis irrepserat? minime verò porerant absque expressa Domini sui facultate: non potest exitialis ista bellua vel minimæ bestiolæ, nisi diuino annuente o. culo, nocere. Possum dicere, aitidem, setas porcorum tunc apud Deum fuisse numeratas, nedum capillos sanctorum. Heu nos, qui tam salutari vmbráalarum

ta

Acgrorum Schola. rum eius fouemur, boreali adhuc impatietiæ frigore congelabimus? itane marmorea est obstinati animi glacies, vt tantædulcedinis radijs non foluatur? Deus sui ipsius obliuisceretur potiùs (sin Deum cadere posset obliuio) quam piè suam opem efflagitantibus non succurreret. Quid, ait ipse Deus, luporum, porcorum, leonum, vermium misereor, & tui, ô 1 frael, non miserebor? curam illius, qui in arâ præceptorum meorum voluntatem lubetissimè immolat, non geram? Disce, inquit: Bernardus, oculos leuare in cœlum: impium est cogitare de Deo, quod possit continere super te viscera sua. Confidite igitur cum D. Petro, omnem folicitudinem vestram projecientes in I.Pet.s. eum, quoniamipsiest cura de vobis. 11. Magni ponderis est, tale-

Rs que

Maio.
rem
falutis
spem in
huius
viræ incommodis,
quam
in commodis

elle.

que, vt possit irrequietum a. nimum confirmare, & incon. stantiæ fluctus sistere. Quam. uis aliàs Deum lateret humana imbecillitas, & ad vitiapro. pensio: tamen sola experientia quotidiana eum nos duriter habere, nulla meliore ad salutem vià existente, cogeret. Adamum in Paradiso voluptatis posuit, sed voluptas æternæ mortis aleæ exposuit. Noëmum è communinaufragio eripuit, & ecce ereptum ebrietas submersit, & filiorum ludibrium fecit. In periculosis aquis fluctuans, sanus sanctusque est Patriarcha, invino & delicijs innatans obruitur. Loth inter flammam & fulphuream eluviem, Angelicam seruat Castitatem : periculone exijt, commodéque viuit; mox nefando incestu fœda. tur.

395

tur. Dauid inter vrsos & leones, Goliatho clauam domitricem intentante, Saule lym. phato toties insidias moliente, Dauid armis onustus, san. guine conspersus, apud Achiz fame, frigore, timore emoriens, vir est innocentissimus, factus fictusque secundum cor Dei, Mox vt ex hoc malo. rum laborumque pistrino excessit, mox vt regiâ mensâ, regio cubili, pleno denique Amaltheæ cornu potitur, ecce tibi fit adulter, homicida, proditor, perditissimus. Vno verbo, sanctissimi quique fauente voluptatis aurà demers sunt, qui ingruente affliaionum procella Archangeli esse videbantur. Permitte rem Deo: non tuum est edocere eum quo pacto homines ad sanctimoniam sint R 6 effor-

Consolatoria 396 efformandi: dudum hans callet artem: à longa annorumic. rie expertus est sanum euadere non posse sanctum, nisi addita litterâ T.vel TAY, quod Crucis fignum est, & Character, quo prædestinati notantur. Velisne forsan Deum tibi mundum peculiarem codere?velisne Euan. gelij & cœlestis beatitudinism. tiones ad tuam prauam indolem accommodari?non ita fier, Velis potius tuos defectusinrecham voluntatem commutati,

ad animi submissionem velut ad asylum confugere, non verò ad querelas inutiles, & sincerè fateri, quòd propter tua peccata tenearis maiores pænas luere. Nihilin mundo fortius animo tali submissione prædito; tali, inquam, animo, quem nulla ma-

& recte volueris.

mi.

Aegrorum Schola.

machina commoueat, qui inferiùs ruere, nec è cœlo, vbi mens eius fixa est, labi nesciat. Nam si Deus humilem & flexibilem animam affligit, non illa queritur, non admurmurat, sed rorãtes suauibus lacrymis oculos in cœlum tollit, os amantissimis suspirijs refertum modelte aperit, cor in Deum dirigit, & sic dulciter inclamat. Ah: Domine Deus, miserationes tua super omnia opera tua sunt: si mecum summo iure agere velles, si me ad tuæ iustitiæ libellam examinares: heu quanto maioribus supplicijs torquendus essem! Quæ porrò mihi conquerendi occa. sio, si quod patior præcipui clientes tui passi sunt; si maiora patior, ah quato maiora meis sceleribus commeruissi eadem patior, quantum bonum mihi obtigit, eadem sorte dignari me Deum, R 7

Deum, quâ sibi conjunctissimos dignatur! si non tantis fatiger laboribus, si leuiori cruce humeros ipse oneret, iniquis rerum forem æstimator simul. ca tam leui obstreperem, Quid porrò non commeruisset abiedissimus terræ vermiculus? quid non vitiorum fædissimorum sentina, cor Deo suo i. nimicum ac rebelle, ac omni gratia prorsus indignum? quid non diuinæ maiestatis reus & perduellis commeruisset? 0 cœli tellurisque Rector, Di-10b. 14. gnum ducis super huiuscemodi aperire oculos tuos? potes vilis & ingrati meminisse? dignum ducis, virgam, quâ mea castiges crimina, apprehendere? & cum mille crimina ferreas deposcant virgas, vlmea contentus

es? O potentissime, quem tan-

tâ miseratione prosequeris?

Aegrorum Schola. quem persequeris, Rex 1frael, quem persequeris? canem mortuum persequeris, & pulicem viuum. Mundus lubens me vt telluris inutili pondere leuaretur. Inferi suz prædæ inhiant: & tamen pro mearum imbecillarum virtutum modulo mala metiris & immittis, ac vereris ne sub nimio morborum onere gemam. O infinitam bonitatem! quot nominibus tibi deuincior !ô non tolerabilem meam cœcitatem, qui tempus in diuinæ clementiæ laudes insumendum, tricis & querelis tero, cum certissime sciam, psal.33quod iuxta est Dominus is qui tribulato sunt corde, & humiles spi-

13. Axioma nos inuitat ad Chariinconcustam & munitistimam tas. Charitatis arcem, in quam etsi omnia

ritu saluabit!

Consolatoria omnia inferorum tormentaex. plodantur, & si omnium mor. borum oblidio irruat, & simala mundi omnia coniurent, nun. quam tamen deturbabunt. Cor huiusmodi impauidum est, extra calamitatum omnium alc. am est, omnia in se armat & ex. armat cum S. Paulo: Quis ergo nos separabit à charitate Christistribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an gladius? certus sum quia neque mors, neque vita, neque profundum, neque altitudo, neque creatura alia poterit me separare à charitate Dei, qua est in Christo Iesu Domino nostro. Idipsu est, quod de Samp. sone fertur: cum se sibiredderet, merusque esset Sampson,& nihil amplius, facillime vincini poterat & vinci, cum verò ir. rueret in eum Spiritus Domini, & leones laniabat, & valuaset. ferebat, & columnas labefacta. bat,

r

n

Acgrorum Schola.

bat, miserandam hostium suorum edens stragem: vna maxilla Philistxorum multa millia internecioni aliquando dedit; e. tiam inferorum agmina fugalset fudisset que, si obuia habuisset. Nullum malum est, quod non pessumdet potentissimus mentis amor. Nosti cur martyresita parui penderent intole. rabiles cruciatus, lictores terrefacerent, gladiorum aciem retunderent, flammas exstinguerent? Diuino amore flagrabant. Nosti quî virgines teneræ caruculam chalybi opponere, quî ridere in ignibus & rogis, quî in equuleo & rotis gestire, in maximis denique tormentis præ gaudio possent lacrymari? Diuino amore flagrabant. Laurentius (ait Ambrosius) dum ardet Christi amore, ipsicmptoris flamma non ardet. Vbi

amor,

Consolatoria amor, ibi Paradisus, etiamsi quis in Inferorum meditullio teneretur. Hac sancta aftu. tia vtebatur Paulus: optabam, inquit, anathema ese pro fra. tribus meis à Christo : sciebat enim vberem huius desiderij esse mercedem, sibique euen. turum quod Latroni, cui dixit Christus, Hodie mecum eris in Paradiso, tamen ad Inferos secum eum duxit, Patrumque Limbum . Manus sponsæ, & labia Mirrha plena funt; eiusdem tamen vbera Nectare Angelico abundant. Charitas nihil mili Crucem narrat, Myrrham, afflictionem: at quos nobis creat morbos, veluti mollia vbera reddit; è quibus dulcissimum beatitudinis lac possimus exsugere. Vulnera, func

Aegrorum Schola. 403 sunt virtutum vbera, dixit quidam, & nulla non ægritudo fapit hoc amore condita: nulla etiam ægritudo est, quæ C.Bocor non roboret hoc amore freta. Siquidem oleum est amor, quo manus illitæ in flammis illæsæ seruantur. Nos Salamandræ similes facit, quò in sacro Baptismatis fonte enascamur, in tormentis & flammis vitam ducamus, ex ijsque incolumes, imò nitidiores exeamus, corpore etiam quot vulneribus tot sideribus ornato: Nos item Alcyonibus maritinis auibus afsimilat, quæ sæuiente hyeme in arenis oua deponunt: id temporis fouendis habent deputatum partubus, quando maxime insurgit mare, litoribusque vehementior fluctus illiditur, quò magis repentinæ placiditatis

404 Consolatoria

tatis solennitate auis huiuselu. ceret gratia. Namque vbivndo. sum fuerit mare, ait Ambrosius, positis ouis subitò mitescit, & omnes cadunt ventorum pro. cellæ, flatusque aurarum quies. cunt, ac placidum ventis stat mare, donec oua fouet alcyone sua. Quando malorum tempestas animoso pectori ingruit, ii virtus in eo suos edit fœtus, milleque sanctas cogitationes excludit, quæ veluti Paradisiaca volucres in cœlum euolant, è cæloque redeuntes generalem malaciam omnibus afflicio. num fluctibus referunt, Deique nomine miserijs omnibus inducias ac pacatissimam quietem imperant, reuehuntque ver gratissimum hiberna tempesta. te iactatis. Arioli inducunt her. bas nescio quas, nescio quæ verba fatalia, eaque gerentibus & & pro.

).

.

It

C

ú

. 216

& pronuntiantibus certo certiùs promittunt, & iurant quòd nec ipsi sclopo lædi, nec è corpore quamuis vndequaque perfosso saguinem mittere, nec à lupo morderi aut tangi, nec vlla vexari febri poterunt : & mille huiusmodi nugas effutiunt. Verissimum verò est, diuinum amorem hæc conferre, & saluberrimain malis omnibus esse panacæam, esse moly illud Deorum Homericorum, esse genuinam anti-herbam, non Peruanæ regionis, sed cœlestis. Certaverba lingue subministrat omnem afflictione & plagarum sensum sopientia, efficitque quod ait Bernardus: iam can. Sermo. tando moritur homo, & moriendo cantat. Cùm Christus de suistormentis iam recens toleratis mentionem fieri audiret, ipse quasi rei inscius, aiebat: De

qui.

quib que so rormetis loquiminis scilicet eŭ ita incesserat amor, ve paruipederet ingetes sibi illatos cruciatus, vel fauori sibi potius verteret qua dolori, quasi eosse cu obliuionis tumulo sepelisset.

14. Sanctorum imita-

14. Quod non mediocre le. uamen afflictis confert, est con. stantissimorum animorum imi. tatio. Dum vitam nostram considero, videre videor Annibalis Exercitum, qui cum ciuitatem quondam expugnare, aut ad deditionem adducere non posset, hoc edidit stratagema An. nibale dignum: milites suos ciuibus egressis & sacrificium quod. piam tripudiando facere volen tibus associauit, ipsosque tripudia ad numeros ijs incolis viitatos formare edocuit, edodos ceteris commiscuit: factumque vt junctis & catenatis manibus simul choros ducetes sensim vr. bi ap Aegrorum Schola.

bi appropinquarint, ingressique expugnatores fuerint: tu se Annibalistas manifestantes ciuitatem occuparút vniuersa. Nonne & choros agit Ecclesia? Quid videbitis in Sunamitide nifichoros Cant. 6. castroru? nisi choros Angelorum, Apostolorum, Martyrum, San- Gen.ca. &orum, Sanctaruque omnium, qui manus manibus innectetes, Exieseqin saltatorium orbem versa- runt ci tes, viam mandatorum currunt, Angeli & sic sese mutuò imitantes in elestem Hierosolymam deue. niunt. Quidni igitur ludi illius faltatorij discipuli esse velimus? quidni ad virtutum corum numeros vitam ducamus?eosdem nobis dies olim ipfi sancti duxetunt, cosdem ducunt iusti iam præsentes, eosdem ducent posteri. Cosimiles ergo simus omnibus, nec à Diuina Prouidentia pulcherrime institutu hunc ordinem

į.

1.

is

m

d

1

n.

ui•

d.

n

u-

ta.

tos

uc

ous VI.

2p:

ftra Dei funt hic: 408 Consolatoria ordinem infringamus.

B. Chrysostomus ab Eudo. Homil, xiâ Împeratrice minis & conuicumiret tijs plurimum lacessitus, aurea in hunc modum verbaad populum habuit. Quæ mihi tormen. ta, quas machinationes huma. na struit industria? mene forsan exilio damnabunt Eudoxiani? ibo in Pathmon infulam, Ioan. nis eremum, eiusque Apocalypseos residuum inibi reperturus. An in fornacem ardentem mittar? sed video tres illos insontes pueros blandula manu me inuitantes, video Dei filium in medio flammarum cum ijs lusitan. tem:me socium adiungam, ilternantes concrepando melos dabimus vocibus. Num in Oceanum mergar? potero cum lona in ventre ceti mihi sacrarium & odæum constituere. Caputneà ceruicibus auferetur ? adhuc gladius Aegrorum Schola.

gladius Pauli & Ioannis madet sanguine. Ast in crucem agendus? bene est, lubens Petrus suæ crucis latus alterum permittet:nimiumque felix habebor, si tam felici fruar consortio. Sirota ad me conterendum paratur, B. Catharinam habebo adiutricem. Linguane eradicabitur? in domo Dei etiam mutiloquuntur: non ergo propterea desinam inscelestos inuehi. Quò me denique terrarum amandabunt, vbi cœlitum domicilium no sim reperturus? & intertantos cœlites quid formidem? inter lapides ingruentes nouus ero Stephanus, inter prunas me cum Laurentio volutabo, cum Hippolito ab equis distrahar, detracta mihi pellis cum Bartholomæicâ connectetur, & B. Iacobi fustis erit pro sceptro. Inter insignes

1.

e.

n•

7-

bi.

ım

in

& leà

lius

gnes tot milites solus ego ignauus omnes labores subterfugerem? Sed cur os illud au. reum in medium profero, cum etiam mihi in promptu fine gentes fidei Catholica ignara, huius veritatis non ignaræ? ex his, ait Seneca, quæ videntur inuicta fingula vicere iam multi ignem Mutius, Ruti. lius exilium, Socrates venenum, Regulus rotam, Cato mucronem. Mundône volumus exponi? magnas difficultates superemus. Sunt quinalcuntur ad facem multa perpetiendo alijs præferendam: ex corum aureo numero fimus, & animum ad heroïca facinora perpetranda excitemus. Cur enim honori obicem opponamus? cur virtutem nostram desperationi subijcia. mus? Quicquid olimin virtutis

,pi

fis

ple

gi

cadebai

Sen E

Aegrorum Schola. cadebat potestatem, & iam cadit; quicquid homo præstare potuit, & iam potest. Periclitemur quæso, vires nostras,& sancta quadam ambitione quicquid fieri potest ambiamus & prensemus. Ignauus quidem nihil potest; fortis & magnanimus potest omnia.

Hoc pacto, ait Chrysostomus, quo tu sanctos miraris, In illud cuncti pugnauerunt & vice- lusto. runt, sic vniuersi triumpharunt, ruma, Dominus pro te dimicat, & tibi victoria describitur. Prô quantus pudor! non possis in turbam decem millium cruci affixorum, vel vndecim millium puellarum in suo sanguine natantium te ingerere? Non possis quinquaginta millia capite plexorum, centum millia virgis casorum, ducenta millia verberibus cotusorum assequi?

0

1.

ıl-

af.

er-

n :

fi-

oi-

xci-

obi-

tem

jcia.

tutis

debat

Sap. 3

Decies

Decies centies mille viri religiosi ac eremicolæ vitam in summa inedia acerbissimaque corporis afflictatione ad extremum vsque spiritum traxerunt, Bis decies centies mille mortem atrocissimam pro Christi nomine subierunt: & tu modicamægritudine non vales susti. nere? Omnis etas, omnis sexus, omnis gens, omne hominum genus, vno verbo, quicquidiam in coelo ridet ac triumphat, id omne olim infinitis propè miserijs subiacuit. Tune solus in otio consenesces? Tune so lus in cœlo numeraberis, qui pro Dei tam indigna tui causi passi amore nihil omnino tolera ueris, ne pedem læuum quiden moueris? eia igitur, sic te robo ra vt dicere possis: Ah potiti fulmine percellar ! ah potius cœlum & terra in meam con Spirent

1

I

r

r

٤

413

spirent perniciem, quam quis mihi huiusmodi ignauiam, tantamque infidelitatem exprobret. Quid? solusne in mundo habear & sim, qui tergiuerser, nolimque præeunte Domino meo amantissimo, infinitaque iuuenculorum me multò delicatiorum multitudine crucis aliquam particulam ferre? Consideratio huiuscemodi mirabiliter animum stimulat & accendit. Monia constantis animi, ait Senec. de Tra. Seneca, numquam intercipi quil.c.6. possunt, non flammas metuunt, nullum aditum aut impressionem verentur, non catapultas, non pluteos, no machinas vllas; nec scalis transcendi, nec cuniculis subrui possunt, ad Dei denique excelsitatem pertingunt. Is. Mes-

15. Oculos nostros inuitat cedis magnia ad eminus conspicandam lau- tudo.

S₃ ream

S

con

irent

·li-

in

uc

re-

nt.

or-

iffi

odi-

ıfti.

Kus,

um

iam

at,

opè

olus

· 10.

qui

iusi

lera

dem

obo,

otiù

riù

W.

rea &trophæa, quæ nos in cœlo manent; auocat verò abanxià maloru nostroru consideratio. ne. Si quide tota vite, & maloru series momentu est; remunera. tio auté eternitati æquiparatur. Ei qui opipari conuiui, deliciis frui desiderat, non eudum estad locu, vbi venatica paratur caro, vbi iugulu auiu petitur, excoria. tur feræ, natant pauimenta sanguine; aër mille clamoribus, mille gemitibus personat, vbinulla nisi cædendi, frigendi, discerpendi fit mentio: superius ascendendum est, vbi nobile istud epulum & Pontificalis cœna celebratur, ibi tibiarum & fidium concentus audiendi, ibi te abacum aurea suppellectili instru. ctum, tapetiorum elegantiam, ciborum exquisitissimorum apparatum demirari & in honestis. simo illo consessu lautissime epulari

A ce foi Sa

fy

ol br

fal br

Ba

B.

bo ca

te di

pr m fa:

D

Aegrorum Schola.

415

pulari oportet. In cœlo nuptiæ Agni celebrantur: hic infrà ma- Hog.s. cellum est & culina. O regium ô Vict c.3. solene Paradisi epulum, in quodiijs Agui-Sanctorum quisq; suum confert symbolu!B. Stephanus aureapa. ropsyde carnes defert lapidum ictibus comolitas, B. Ioannes in oleo frixas, B. Laurentius membra in crate tosta; B. Vincentius salsas dapes, B. Hippolytus membratim discerptas, B. Ioannes Baptista in crystallina pelui genuinu caput, & suu B Dionysius; B. Sabinus fine manibus truncas manusoffert. Virgines dant sym. bolum delicatissimum, B. Agnes candétibus forcipibus inusta latera, B. Margarita carnes in frusta dissectas & omnibus margaritis pretiosiores, B. Thecla suas inflamatas, & decoro cinere conspersas, & sic longo ordine ceteræ. Deus ipse omnes sua dignatur S 4

Tian. fiens. mini-Arabat illis.

Luc. 12. mensa, ipse ministrat, cibos ap. ponit, appositos prægustat, di. stribuitque discumbentibus, imò collaudat, & gratias rependit, quod pro suo nomine acer. ba fuerint perpessi. Omnia verò personant Angelorum melodià, hacque odâ maxime: Momen. taneum tribulationis nostra, ater. num gloria pondus operatur. O momentum!ô æternitas! ô immensa gloria, quam paucis es in ani. mo! Ettu, non ardes illius diuinæ meníæ desiderio? at, ecquod symbolum conferes, ecquam nauasti operam, ecquod officium præstitisti? Is, qui Romanorum animos 'ad egregia facinora volebat excitare, nonalià militari concione vtebatur, quam spectaculo, vbi in picis tabulis victorias, resque à maio. ribus præclare gestas exhibebat. Primariorum nulla domus apud coldem

Aegrorum Schola. cosdem suis imaginibus vacasse legitur; quas inter, fumosiores præcellebant, & solenniac festo die quæque suis pro sua virtute ornamentis insigniebatur, vt sic posterorum animi tro. phæorum memorià ad heroicam virtutem accenderentur. Noli ergo obtutum& cogitationes in medicos & chirurgos circumstantes, in malorum cateruam que te premit, in mortem, & in similia placide quietis dispendia defigere; sed Lynceis o- 5. Cybr. culis cœlum peruide, sidei ala la de Exnixus nubes præteruola, finge manys. que te Angelos virtuti tuz &

volentes intueri. Namque Apostoli omnes expansis te vlnis opperiuntur, Deus ipse (vt olim B.

constantiæ gratulantes, Patriar-

chas suis vestigijs insistenti col· lztantes, Prophetas in Hierar-

chiæsuæ collegium te asciscere

is

d

SS Stepha.

t

Stephano contigit) summopere recreatur tux palæstra conspe-Au, icus enumerat, brachium vrget, neruos roborat, fudorem tergit, coronam monilibus &py. ropis cumulat. Quæ immanitas magnanimas huiulmodi cogirationes turbet? quis timor pedus huiusmodi meditatione arma. tum frangat? non fi ab Inferis prodeant furiæ, hanc fiduciam debilitent. Gaudia quidem hæc vana tibi subtrahuntur, sed cœlum in eorum locum sufficitut; Morbus Antichristum agit, & in vitam tuam graffatur, sed lesus Christus tui meditullium occupat: mors intentatur, sed hanc mortem immortalitas subsequetur: terræ portionem amittis, at Paradisi possessio. nem consequeris, vitæ leuis flammula extinguitur, sed æterna suscitatur. His telis armata virAegrorum Schola. 419
ta virtus in confertissimas acies
potest ruere, nec vnquam
vinci potest: potest Cato mo-

ri, sed non vinci: potest Alexander premi, sed non opprimi: potest Iusti corpus assigi, teri, commoli, consumi, sed nunquam anima superari, aut dimoueri. B. Franciscus semper eandem chordam oberrare solitus dicebat, quam dulce malum, quod tantum bonum expectat!

Virago illa Machabea felici prole parens, non maiori face accendere potuit sui Beniamini

animum, quam cælum osten-chab.
dendo, quo præcessisset sex fratres maiores natu, veluti sex
planetas sentimum hung ad sum

planetæseptimum hunc ad suæ beatitudinis numeros absoluendos auidissimè opperientes.

Persuasit suis lacrymis & slexanima oratione, sicque septi-

mum Martyrem est consecuta,

S 6 qui

16. Est obedientia, seu no. se Obe- stræ voluntatis ad diuinam aggregatio. Non absimilis hac virtus cuidam Indorum regioni, in quâ folum melle pluit, ex quo herbæ omnes etiam amarissimæ sachareum melleumque sapo. rem concipiunt. Decidit quo. que in homines nix, imber, grado; sed afflictionum, sed morborum, sed periculorum: attamen si animus Deo obsecundans hæc excipiat; sacharum, mel, cupedias excipiet. Si margarita pilo comminuta deglutierit co. lumba, eam ita concoquit in stomacho, vt plures ex eagemmas Eois persimiles edat. Co-

lumbina & insons anima haurit

quicquid immiserit Deus, & ex

amaro pharmacorum succo

r

b: V

B

in

Ælia.l. 15.c.7.

Aegrorum Schola. in fornace charitatis decocto, virtutis gemmam sibi conficit. Virga Midæ est san & a obedien. tia, vel philosophicus ille lapis adeo decantatus, qui solo contactu in auru vertit omnia: anima hac virtute prædita, pulchrå metamorphosi chalybeos ferreosque morbos in aurum obryzum meritorum conuertit. Velle quod Deus vult, ait D. Bernadus, est esse regi similem: Epist. ad posse autem velle nisi quod fratres de monte. Deus vult, iam est esse quod Deus est, nempe beatum: sua sorte iam contentum esse, in calamitatum pistrino id assequi quod Cœlites in floridis suis campis, amplius quiddam est quam Beatorum catalogo ascribi. Non ausim limites modestiæ nostræ excedere, nolo lingua periclitari; vtendum tamen mihi est corum lingua, quibus

Consolatoria

quibus Deoru vile erat pretiu, quos figebant & ad nuturefige. bant. Porrò quanta magni illius Senece audacia? sapiens, inquit,

Epist.53.

habet aliquid quo superet Deu: ipse quidé beatus est, verunihil est quod pati possit, necin quo patientiæ virtuté exerceat: ho. mini auté latissimus patet capus, in quose tam forte in fluctuanti malorum oceano, quam ipsein amœnis suæ glorię viridarijs ex. hibeat. Deus vere beatusest, sed naturæ beneficio, plus beatitunis quam virtutis habens, etiamsi vellet no posset esse malus, nec fortunam commutare. Id verò magnum est, humanæ sub. iacere infirmitati &incocussam Dei habere quodamodo constantiam, & te equè gloriari corpore vulneribus lacero, quam ipsum suâ illibatâ æternitate. A. nimalia, quæ vrfus, lupus, & huiulmodi

c b fi

0

n

d

n

iusmodi voraces feræ persequebantur, si fanum Dei Panis aut eius solummodo atrium cursu præcepissent, à persequentium morsu erant immunia, diuino quodă pauore prædatrices belluas incessente & à fano auocante. Tutum est in sacrum obedientiæ templum se recipere: simulacenimeius aram quis apprehenderit, in asylo est, non est quod rabidi morborum canes accedant, vel si accesserint, non est quod mordeant, sed potius aduletut. Nero animi festiue recreandi gratia leones dentibus vnguibusque exarmabat, sicque exarmatos in familiares suos rei ignaros emittebat, qui primo insultu miropere terrebantur, sed Neroniane industrie conscijstupore in risu vertebat, cum belluis velut cum simijs lustrantes, Pulchrè etia hec volutatu similitudo omnem

Consolatoria 424

omnem morbis szuitiam adi. mit, omnesque nocendi præclu. dit vias. Vide quid de Dauide

Luc. . canatur, Cum leonibus lusit quasi cum agnis. Imò factum est, vt mors tam ferox, tamque ar. tis promiscuè metendi gnara, non amplius mordeat, non amplius horrificam intentet falcem; fed tam suauiter vitafilum abscindat, vt vix ij sentiant quorum mori interest: dicebat propterea Christus: Quidam ex his stantibus non gustabunt mortem. Dum Olympiacum fieret certamen, muscæ omnes quasi furijs agitate conuolabant in mulierum agmen, quæ citra Alpheum fluuium spectabant. Qui in huius mundi arenam & amphitheatru fortiter dimicaturi descendunt, magna obedientiæ vi abigunt muscas, importunos, inquam, impatientix

П

gi

xi

de

fu

a

H

e

tiz motus, & relegant in fœmineas fragilesque animas, quæ patientiæ flumen ad subeundum in Ecclesia Dei egregium certamen, insignemque palmam referendam, transmeare verentur. Cum Hely intellexisset funestam suz familiz cladem, & æquabiles diuinæ iustitiæ rationes, ipse sibi statim censuit confugiendum/ad diuinæ miserationis vlnas, & eius sanaz voluntatis acceptationem. Heu, ait, Dominus est; quod bonum est in oculis eius, fiat, eius voluntatem & prole & vitâ meâ potiorem æstimo. Generosus etiam Machabæus, in hanc arcem quicquid vîte & animi residuum erat contulit, & quodammodo conuasauit. Cernebat ingentem coniuratorum manum, exercitum suum dissipatum, milites priùs leonibus audentiores, iam

Reg.;

iam lepore & ceruo fugaciores, poterat sibi fugâ salutem quetere: maluit tamen in decoro prosterni puluere, quam virtutis samã obscurari; O socij, ait, sinobis
moriendum est, fortiter moriamur & honorisice, quamuis plurima mortis imago oculis obuersetur, ne hilum terreamur.
Norit posteritas omnis Iudam
machabæum pluris honorem

1 Machab.3.

Norit posteritas omnis Iudam machabæum pluris honorem facere, quam vitam, Deum, quam mundum, obedientiam quam trophea, frendeant Inferi, sicut fuerit voluntas in calo, sic siet. Sicut loquitur, sic moritur, sicque eternam lauream sibi comparauit. Bonus Iob nos sincerè monet, ne vanas mundi consolationes nostris malisemendicando, decipiamur, nec liquidam animi traquillitatem consecuturos, nisi lubentes iugum diuinæ voluntatis subieri.

mus:

ni fe Aegrorum Schola.

mus : Quis enim, ait, restitit Dee lob 9. & pacem habuit? quis è contra adhæsit Deo &non pacem habuit? Inter fortunatas insulas est, que nullo also quam leui zephyro optimo florum alumno afflatur, quæq etiam perpetuo vere do. natur:nonne hçc temperati obtemperantisque pectoris imago estrestis mihi sit Propheta Baruch: vnde scaturire putes atros & amaros latices qui vitam nostram velut canalem præterlabentes molestam reddunt? tot spinæ dolorum corda fodicantes vnde oriuntur? omnis illa male ordinatorum affeduum turba grauissimum in anima dissidium excitans vnde prouenit? Disce, inquit iple, omnia mala tibi euenire, quia dereliquisti fontem sapientia, 3.
nam sin via Dei ambulassent, habitassent vique in pace super terram. In ob-

In obtemperantem animam velut in sancta sanctorum descendit Deus, vbi Arca fæderis quiescit, vbi voluntas & intelle. Aus Cherubinorum funguntur officio, vbi Deus super alas purarum cogitationum & aureorum affectuum insidet, subtus in corde asseruatur lex & obedientia, & iuxtà virga stat nos ægritudinibus quandoque percutiens, sed manna pacis & consolationis suauitudine eius rigo. rem mollit ac temperat, simul. que pia desideria cum suspirijs thuris Sabæi more in cœlumas. cendunt. B. Augustinus in co felicitatis summam constituit, quòd beatus habebir omne, quod volet, bonum; & nullum omnino, quod nolet, malum. O infigne miraculum, videre ho. minem sic ad Dei nutum factum fictumque, vt ardentissima febris

Aegrorum Schola. febris estuante flamma, propè igneo corpore, & sanguine sulphureo, Dominum Deum tamen eo tenore & spiritu, quo Michael Archangelus, collaudet; & habens quod Deo lubet, omnia ad libitum habeat; nec quicquam eorum, quibus caret, cupiar, nec sanitatem, nec vitam, neclibertatem, quandoquidem non ea sit Dei voluntas. Voluntatem Deo consecrauit, & Deusipsi suam:hec verò omnium cogitationum & deside. riorum tuorum cum Dei voluntate conglutinatio, Deum astringit (si loqui sic liceat) ad sui curam gerendam: Iacta, ait David, cogitatum tuum in Domino, & ipse te enutriet. Etsi omnia inte tormenta conspirarint, & omnia, quæ sub sole sut, mala in tuam internecionem coniura. uerint, nulla vis tamen inferri

potest

potest ei, qui in arcem obedien. tiæ inexpugnabilem sese receperit, qui constanti voce inclamarit, siene Deo placet? & mihi placet. B. Ignatius cernens leones dentibus frendetes corporis sui lanienæ inhiare, in. quit, ignis, crux, bestiæ, con. fractio offium, membrorum diussio, & totius corporiscon. tritio & tota tormenta Diaboli in me veniant, tantum Christo fruar, tantum eius sanctissima velificer voluntati, & nimium beato portu fruar! Nullum po. tentius remedium, nullum facilius, nullum maioris meriti, quamillud, quo Christus Dominus vius est, dicens: Pater non mea voluntas, sed tua fiat. Si proprià careo voluntate, omnibus etiam careo doloribus, cum propria volutas omniu miseriarum fit fons & origo. Nullu peius vitium

ri

il

G

n

bifi

P

i

t

h

lo

Aegrorum Schola. tium cuipiam exprobrari potest, quam id, quo Stephanus corda corum, vt sic dicam, lapidabat, quorum manibus lapidabatur. O mileri, vos semper Spi- Aa. ritui sancto restitistis, seditiones in cœlum agitastis, & miraminisi illud in vos sua intétet fulgura? Gemma quædam, Ombria nomine, cum imbribus, & fulminibus quandoque decidit, ipfaque fulminis prauos effectus auertit, prepedit que, imò in ignem missa facit vt ne vllus victime pilus cremetur. Cum cœlum armat imbres & malorum fulmina ad peccata nostra vlciscenda, in promptu mirificam obedien. tiz gemmam habeamus, coeat in animam salubris illa voluntatum copula, nihil acre adeo, nihiladeo leuum, nihiladeo molestum erit, quod sereni pectoris malaciam, turbare posit. Quid,

)

us

0.

m

11.

m

Consolatoria 432 Quid, ait B. Petrus, vobis noce. re poterit si boni amulatores fueritis? idest, si vestram noueritis cum diuina copulare voluntatem. Christus ipse hanc diuitem Ombriam acerbissimis suis doloribus, & profusissimo sangui. nis imbri voluit admiscere, cum exclamauit, Consummatum est, ô Pater, iam omni ex partetuam. compleui voluntatem, tibi fa-&um satis, & mihi. Hîc igitur colophonem imponamus, & ex s. Petr. 5. ore B. Petri hæc verba promamus: vultis eodem semperteno. re fluat vita? vestra vos exuite voluntate, diuinam induite, indissolubili nodo vos vestraque omnia Deo committite,omnem solicitudinem vestram proycientes in eum, quoniam ipsi cura est de vobis.

GENE.

qu

ce

on

CO

GENERALE OMNI-BVS BONORVM MALIS leuamentum.

CAP. XI.

I.

n

1.

X

2.

0.

te

e,

12.

יוווי

oÿ-

est

E.

Vid ? generale leuamentum promittis ? istud si faxis, Phœnix in

mundo eris, aut quispiam Deus. Papæ! quot in oris dominarere, quanto stipatus comitatu graderere! podagrici omnes te sedarentur, claudi non ampliùs cespitante gressu vagarentur, omnes ex calculo aut ex malesico carmine laborantes ad te consugerent, Reges ipsi de te semper habedo digladiarentur.

T R. Hxc

Resp. Hæc verba mea vadi monio obstringere paratus sum, sed notato verba:nam leuamen. tum promisi non sanitatem, quamuis hæc sæpenumero acci. der ijs, qui præscripta serua. bunt, etsi non radicitus malum sustulero, non procul tamenà radice abero, & omnem praci. puè amaritudinem expungere conabor. Preterea bonis loquor & frugi hominibus: nam perditæ vitæ hominibus, quibusanima & coscientia Danaidûmdo. lio pertusior est, fateor nullumà me Recipe præscribi, nisi forsan potionem absinthiacam Cofel. sionis generalis, quam si gnaui. ter illi instituerint, polliceor me ea remedia allaturum, quz perfecta reuehet sanitatem, aut saltem i pså morborum ingruéte procella serenitatem animo & cosolationem procreabunt. Tenes

m

no

m

au

&

ce

rũ

au

po

0

cx

tei

fua

lic

bu

ab

ford

ten

nes cur morbi plerique nec curari, nec tolerari queanr? ratio est, quod non viuâ & sincerâside in Deu feramur, quod patientia nostra vitrea sit, quod Deu non amemus, nifi quando nostris comodis velificatur, quod deniq; non ad eius præsidiu, sed ad hominu & medicoru recurramus: aut si recurramus, certe coacti &rebus desperatis, quado scilicet Medicoru, Pharmacopzorű, Chirurgorű, Empyricorum, aut Sagarum manu curari non potuimus. Testis amplissimus sit Ochosias Rex Samariæ: ruerat exedito domus fastigio &grauiter luxatis mébris vitæ timebat suz: quam citissimè ergo ex aulicis plures destinat ad Beelzebub Deum Acaronitarum, vt Calalans abeomorbi exitum edoceatur: In boling for hos aulicos præpedijt Elias, citing moni remisitque Regi hæc funesta +----

C

10

i-

11-

0.

nà

an

el.

ui.

cor

ux

aut

iéte

0 &

Te-

nes

nuntia-

Consolatoria 436 nuntiaturos, Hac dicit Dominus, quia misisti nuntios ad consulendum Beelzebub Deum Accaron, quasi non esset Deus in Israel à quo posses in. terrogare fermonem, ideo de lectu. lo, super quem ascendisti, non descen. des fed morte morieris. Quotprz. eocefato rapiunturiquot letha. lem diem sua culpa & perfidi similiter anticipant? Rexister letudinem recuperasset, sia Deu recurrisser: at maluit Beel. zebub muscarum & culicum regem consulere: & tu parier ad medicamina & huius mundi officinas confugis, magis quam ad suspiria, & Sacramenta, ideo. que mors tibi è vità decennium præriperet, nisi Deum tui mi sererer.

of a find

u

CI

C

pl

pi

Aeger. Ne me tanta expertatione suspension tene, ama bo, reclude pyxidem non illanda poëticam tot grauidam malis,

Aegrorum Schola. 437 sed omnibus malis aduersanrem.

us,

um

non in-

Hu.

cen-

rz.

ha-

idia

22.

li ad

Beel.

cum

riter

undi

uàm

dec.

nium

i mi

expe-

ama-

illan

nalis,

R. Primum leuamentum e. sto Regis Ezechiæ. Lecto mori. TVM. bundus iacebat, & ab vniuersa medicoru palæstráerat pessime 4. Re. pronuntiatum, imò ab Isaia Va-gum te sagacissimo, à quo seriò monebatur vt sibi suæque domui disponeret, testamentum conderet, nullaque nisi de morte subiret cogitatio. Quomodo reclamaret bonus Princeps tam fatidicæ sentétiæ: tamé assurgit animo & desperatis adeò rebus spem excitat, dat tergum mundo & vanæ fiduciæ, faciem obuertit in templu, & profusis lacrymis anteactam vitam eluere conatur, Deo supplicat, suppliciterque venia rogat, admissa scelera se insigni metanω expiaturu pollicetur. Quid porrò accidit? Isaiam palinodiam canere iubet Deus, Regique nuntiare vitæ telam protela. tam esse: iubet Solem cursum reprimere, multisque lineiste. trocedere . O admirandam Dei bonitatem! potius Vniueri ordo tenorque interturbatur, quam hominis vitam in melio. rem frugem commutare fata. gentis spes frustretur. Isain Medicum agit, cataplasma ? ficubus ficcis & putidis conficit, lethiferæque plagæ ap. plicat : ô mirum ! quod alijs necem, hoc Regi vitamattulit. Vis citò sanus fieri? te crudeliter adoritur morbus? aliquantisper da tergum mundo, & ad Deum conuertere: èscelerum tuorum massà (quz veluti ficus aridæ funt, olim ab Adamo in Paradiso, nec. non à teipso perfido in persona Adami collectæ) insigne cm.

que

elafum

stc.

Dei

uersi

atur, elio-

fata.

fair

na è

onfi-

ap.

alijs

attu-

? te

bus?

nun-

tere:

qua

olim

nec.

per.

figne cm.

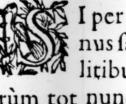
emplastrum compone, & cordiappone, non dubito quin vnguis in vlcere exister, pusque omne per lacrymantes oculos puto stillaturum: tum sponsionem voti facito, aut saltem firmiter apimo constitue, modum vitæ anteactæ corrigendæ: & ecce Isaiæ aut potius Dei vocem pectori leni susurro admurmurantem audies, quæ te mirum in modum recreabit, & de prosperâ valetudine, imò de vità æterna certiorem faciet. Cæterum Patronam infignem habemus Beatissimam Dei Matrem, hanc vti Cynosuram aspice, votum nuncupa, sponde, si câ patro. cinante sanitatem recuperaueris, te ad Lætiensem aut ad aliam sacram ei Ædem peregrinationem instituturum, munera delaturum, sed præcipuè cordis,

Consolatoria 440

vtillud quasi arrham gratiani. mi Filio offerat. Mille prudetes viri, magni nominis & dignitatis mortis aleam hoc remedioeffu. gerunt:pleni funt huiu modihi. storijs nostratium libri, oculino-Ari quotidianorum miraculo. rum funt testes. Certum eftà votis Deo, Sanctiffina Matti & Calitibus factis curationem fummorum malorum prouenire, minora verò medicos autvix curare mala.

II.

Acger.

ceo.

I per votum stet quo mi nus saner, omnibus Calitibus nuncupabo, verum tot nuncupaui, vt vix eo. rum seriem recensere possem, & nihilominus hîc adhucia

R. Non ita me tui miseret, vt pudet.

Aegrorum Schola. pudet. Non tu de corum farina es, qui inualescente morbo mil- CON. le pollicitationes edunt, cessan- si O. te verò eas obliteratorum è memoriâ peccatorum catalogo annectunt &ascribunt, vel fortè cum tanto tepore, negligentià & procrastinatione procedunt, vt opus sit ad refricandam sponsoris memoriam morbum iteratò redire? Quot reperias eius elsegenij, quo fuit Mandrabulus: finistro imminente casu vouerat Ioui oblaturum se quotannis Agnum aureŭ. Fideliter anno primo rem perfecit, at secundo in argenteum vertit, post in ferreum, dein, vt sic dicam, vento Iouem pauit. Hæc tua æ. gritudo fracti fœderis merces est, aut potius mulcta: plurima Deospopondisti, nec quicquam hactenus exoluisti. Nunc ex ipsâ vis emergere? Naamanum Satrapam

ni-

etes

ffu.

i hi.

no-

alo.

eft à

atti

nem

cni.

t vix

mi

 $C\alpha$

eo.

lem,

c ia.

t. vt

det.

trapam facto imitare, cui cutis ità ex Elephantiasi obcalluctat, vt Regij medici omnes omnem Æsculapium in ea curanda incassum exhauritet. Fortè sortuna Iudaica quæpiam vxori Na. amani à cubiculis asseruit diuinu esse in Samaria Prophetam, qui solus heri sui malo mederi valeat: sidé habuit puellæ Princeps, & sestinatò ad Elizæum contendit, à quo duriusculè quidem habitus est, sed ità expediebat; id enim ab eo accepit mandatum: Vade & lauare septimandatum: Vade & lauare septimandatum:

barbarus, & ceuset sibi grauem inuri despectus notă, tum quod

per vilem famulum hæc nuntientur; tum quod ridiculum remediu proponatur. Quid,ai, septies in Iordanem mergicor.

pus? has ferreas corporis nous aquis elui? laterem lauare el

Nun

Aegrorum Schola.

Nunquid non meliores sunt Abana & Pharphar sluuy Damasci omnibus aquis Israël? in ijs lauari poteram, & non ad morosum senem properare, qui ne latum quidem vnguem ad me excipiendum moueretur: Ædepolnon etiam hinc mouebor. Pater, aiunt famuli, sirem grandem dixistet tibi Propheta, certe facere debueras, quato magis quia nunc dixit tibi, lauare & mundaberis. Descedit, & lauit in Iordane septies, & restituta est caro eius sicut caro pueri parunli

o mundatus est. Quanto verò applausu Elisaŭ exceperit vix dici potest. Non amplius Naamanus

est, qui fuit, sed supplex venia de.

precatur, vult legé sancta edoce- si, & non solu ex Elephatiaco sa-

nus, sed etiam ex Idolicolâ san-Aus esse vult. O albo lapillo di-

gnű miraculű! Idem tu patrato,

totiasyrupis maduit stomachus,

T 6 toties

otas ek

Itis

at,

em

in-

tu-

Na.

iui-

am,

deri

rin-

eum

culè

ex.

epit

Jep-

uem

luod

lum

,ait,

cor.

CRU

Nun

444

toties patuit vena, toties casa cutis, & ecce adhuc hæresceruicali. Huic libello parumper ausculta, nec vt mancipium habe: vxori tuç à cubiculis est, cur non & tibi? vtere, vtere:innuit, vt Iudæam adeas, idest, Confessionem, & Elisæus, confessionem, & Elisæus, confessionem, qui primà facie subseue.

rus & rigidior videbitur, sedne succenseto: quin potius dome. sticorum tuorum, id est sanda. rum cogitationum à Deoimmissarum consilio suffragare, mergere septies, & animum sep. tem lethiferorum peccatorum maculis contaminatum in lordane eluito, id est in flumine iudicij, vbi Iudex Deus est, & homo reus : si in primo tuæ ægri. tudinis conflictu confessionem manifestam & integram institueris, abibis ex hoc salutari lordane

Aegrorum Schola. dane illibatus, instarque pueri à sacro Baptismatis fonte prodeuntis. Verùm si hîc Naamanum, aut insulsum hominem egeris, si malueris medicum arteriarum motum tentantem, quam virum cordis fibras penetrantem, si malueris medicatos scyphos, quam lacrymarum riuulos, si absinthij, quam sacri doloris acrimoniam, si malueris clamores edere, quam preces fundere, sanguinem & sudorem mittere, quam scelera fletibus expiare, vno verbo si s. Greg. efferato animo in Elisæum fera. S. Am. ris, in confessionem, in Iordanem, in metanceam, si repudies diuina & salutaria memoran. tes,nec similia officia iam ab ægro, sedà sano expectanda effutias, profectò mihi crede, malum hocingrauescet, impatientia acquiret vires, molestia desæuiet

.

er

m lis

te-

s,

us,

on.

uene

ne.

aa.

im-

are,

sep.

rum

Ior.

e iuho-

gri. nem

nstilor-

dane

magis,

Consolatoria 446 magis,iusto Dei iudicio arsmedicum fallet, famulum scyphus medicatus, Chirurgum lanceo. la, omne seruitium domesticum stipite stupidius erit, filij tibi molesti, tu filijs molestissimus existes. Socrus B. Petri diutina febri cruciata, per generu suum ad se Iesum Christum adduci curauit, qui contactam perfe. Atissimæ reddidit sanitati, & ad figut 2 mensæ ministrandum proptissimam. Huic enim sanctissime / cætui opiparum conuiuiuminstituit, in gratiam eius, qui corpori & animæ tam insigniter medebatur. Qui tibi à confes. sionibus est, B. Petri vices obis, vitæ & mortis claues gerens: ipse tibi Christum & eius gratiam potest suà absolutione accerse. re & conciliare, qua accepta. nimum magno gaudio reno uari & corpus, si expediat, grata

fanie

Aegrorum Schola. 447 sanitate donari senties: aut saltem quod antea ægritudinis, iam suauitudinis erit sundamentum. Decem hominum millia hoc remedio conualuerunt, nec tu tamen adduci poteris, vt credas, nisi experientia magistra doceare, cuius scholam adeas, suadeo.

Aeger. Si consiteor, de me ac-

Aeger. Si confiteor, de me actum esse dicetur, alio me in-

strue remedio.

us.

0.

ım

ibi

nus

inâ

um

uci

rfc.

ad

iffi-

ima

in-

cor.

iter

rfef.

bis

:ip-

riam

erle-

ta'a.

eno.

grata SaniRespons. Væ væ exectando isti, Dicetur, quod à bene operando tot homines auocat, quot ad Inferos deducit! Hem, hem modeste. Credo sanè istud Dicetur vnum
esse è Luciferi cornibus pessimum, quo prope infiniræ multitudinis pectus sodit. Dicetur
ais, benè, quid dicetur? Quod
sishomo frugi, bonus Catholicus, quod inopinatam mor-

tem.

tem timeas, quod in Deomagis quam in hominibus præsidium statuas, quod tua domus Deo& virtuti fit acceptum hospitium, & similia? bene, quid ibi mali? quod dicetur, Deine mandatis aduersabitur?ecquis porròfuturus ille est, à quo tuum Dicetur prodibit? os forte blasphemum, ebriofus aliquis, Atheus, blate. ro, garrula quæpiam è sanguine Herodiadis, quæ malit B. Ioan. nis Baptistæ exitiu, qua suorum tripudioru exitu, & illudneeft, Dicetur, quod tati pendis? Optares potius dici nequa, triuia. lis Catholicus, Atheus, gancolt à Deo bipedu stultissimus reue rà vocari, quod friuola dicterii subueritus malis stultorumsen tentiam sequi, quam tux salut consulere? Facito quicquid! buerit, semper aliqua de tenar rabitur fabula, etiamsi furasi fren

Segrorum Schola.

frendeas. Ab orbe condito nunquam ori claustrum impositum est aut frenum, & illud, Dicetur, semper in ore tanqua in patrijs oris habitauit. Nonne præstat bene agere, nonne prestat vt bonorum & angelorum ore dicaris bonus (nequicquam frendenti. bus illis nebulonibus) quam vt manus vitio cedas, vt perditissimorum hominum ore dicaris egregius, qui interea te ludibrio in animo habeat? Nihil sub sole ignauius, nihilabiectius eo homine, qui non patitur de se haberi sermonem, nec vult dici bonus. Plurimum ab homine aberis, nec bonus à Deo habeberis quandiu in istius tyranni, Dicetur, eris mancipio. Tyrannum aspernare si viuere vis beatus. Proh quis pudor!nefandiffimos quosque spernere & elude. re, quæ de se seruntur, dicteria, & vnum

& n.

li? tis

tutur

ım,

ite. ine

oan.

rum

e eft,

Op.

iuia.

co?&

reue.

Acri

n sen

falut

uid l

e nar

uras

fren

& vnum Dicetur nos à beneagendo auertet! non ità, non ità;
sed si aliorum ora times, tuum
oppone, & ostende tibi tanrua,
nimi esse ad virtutis partes susti
nendas, quatu ipsis ad vitij & impudentiæ signum extollendum,
Si hanc confessionem veluti

III ELEE. MOSY-NA.

amaram aloën refugis, capelle illius fæmine industriam, de qui in Actis Apostolorum fit métio. Nescio an vetante pudore, an quopia cam alio impedimetoa. uocante, nunqua aufa fuit B.Petrum ad se ægram inuisendam euocare. Interea tum temporis, vt & in anteactâ vitâ, compluibus elecinosinis pauperum le uabat inopiam, viduorum orborumque infinitam prope multitudinem luculentà veste dona. bat:moritur tamen, subitòque mortis nuncius ad B. Petruperuenit, qui audiestă profusamsz. minz

m 12.

Ai-

m. m.

luti

esc

qui

tio.

2n

02-Pe.

dam

oris,

luri

le.

rbo-

ulti-

ona.

òque

per-

mfz.

minz

mine munificetia lacrymas suas lacrymis pauperum miscuit, & reducem vitam à Deo est deprecatus, quam obtinuit fæminæ certè salutarem. O industriam singulare, velad breui conualescendum, velad mortistelum declinandum/te febri acriterrepetente, aut alia quauis ærumna premete, turbam domesticam benè farta manu & num. matâ ad carceres, ad Xenodochia, ad tuguria inopum transmitte, vestibulum tibi pauperum corona veluti diuite tape. tio exornetur: qui simul omnes, libellos suos supplices ad cœlu mittent, eatenus que la crymis & clamoribus Dei aurem la cesset, quatenus opportune B. Petru, id est, bonum Confessore destinet, mital quite salutaris absolutionis beneficio soluat, & è peccatorutumulo excitet, simulq, sanitate, si **fuperis**

superis sic placet, restituat, aut saltem te e a perfundat consolatione, que sanitate decuplosit gratior.

Vis aliud leuamentum, quod

IV. faciliùs tibi compares, quodque

RELI: à Principibus viris, vti à Ludoui.

co XI. Galliæ Rege, & à mille alijs summâ cum religione exercitatum est? Teipsum munito facris Reliquijs ab homine fide digno acceptis, eas cubili affige, vel pectori applica, & earum contactu sanaberis. Contactu ossium Elizei cadauer illud, quod in Propheticum tumulum coniectum fuerat, ad vitam redijt. Maiorene Elizeicorpus in necem, quam D. Pauli infebrim habet potestaté? Bonailla mulier, cuius vita tam diutino sanguinis profluuio penè es. fluxerat, oram vestis Christisus premis digitis attigit, & integram

t c c

g

Aegrorum Schola. gram recepit profidei modulo sanitatem. Diuinæ huius vestis limbus funt Sanctorum corpora, cineres & sacra lipsana: quisquis ea cum sincera fide malo suo adhibet, non mediocre percipit leuamentum. Oculato huius rei testi Augustino quis la decicontradicat? Asseuerat sacros B. Stephanicineres, imò flores, qui his cineribus fuerant ornamento, quamplurimos à fatali cinere vindicasse. Noctua sit qui claris Ambrosij scriptis refragetur, quique BB. Geruasij & Protalij liplana omnium morborum curationi neget profuisse. Ausis etiam impudenter negare, quod meridiano sole clarius patuit in Francia, quando panis ille sacro ritu à B. Bernardo notatus omnigenæ ægritudini erat panacæa? qui hoc neget, vitam sanctissimi viri marmoreis dignam monumentis.

ii.

lle

:1-

ito

ide

ge,

um

au

ıd,

nu-

tam

pus

n fe-

ail-

tino

ef.

ti fu-

inte-

gram

Consolatoria 454 metis è mundo tollat. Quama. nia hæc, malle disputare, quam sanari? Quis linguæ aut animi potius errorille est, plus impudentiæ esse in ore ad conuitian. dum, quam fidei in cordead ve. ritati credendum? Velim igitur dolore non cosolabili, torquea. ris, & morbo perpete crucieris, quandoquidem in promptu habeas dolori tuo remedium, nec vtaris, malisque sacrorum lipsa. norum honorem marcescere, quàmintibi recuperanda sanitate reflorescere. Stupidum bellè agis: quasi verò diuinum B. Nazianzeni pronuntiatum ad tuas aures nunquam peruenisset: Omnia potest puluis Cypriani cum oratione. Credes igitur Moly Homericu, aut Dodecatheon Plinij & huiusmodi commenta posse omnibus malis esse leua. mento, idque beneficio naturz,

t

n

Aegrorum Schola. 455 & non credes Deu sacris Cœlitu suoru Reliquijs tuam ægritudinem curare posse? Credes Girazolium arcanâ vi quapiă auertere, quic quid corpori officit, & hæc vera cæli Girazolia non Plint. exercebunt, qua Deus confert, 37. virtutem? Sed quò rapior? Volebam viris bonis remedia corporicurando suppeditare, & ecce cancellos prætereo, & mihi grauem verborum dimicationem cum ægrescentibus animo hominibus suscipio, quibus fænum non in cornu, at ın linguâ est. Consenescantigitur & computrescant in sua ægritudine, cum tam paru fint suæ salutis amantes. Te rogo, vir Catholice, qui no de sciolis illis es, qui è gynzceonescio quo solu prodeutes nouos fidei articulos codere ausisunt, noli, noli, aspernari quod docta antiquitas tanto studio am-

ni

1-

0.

e.

ur

ris,

ha-

nec

osa.

ere,

ni-

bel.

B.

ad

nif-

riani

Toly

eon

enta

cua-

urz,

amplexata est. Gallia tibidecies mille promet hac sacracuratos medicina: cura verò vetibi huiusmodi Reliquias compares, quæ authoritate publica comprobatæ fuerint.

Aeger. Fortem admoues machinam, opus est tuis consilijs me acquiescere: verum si nihilinde essiciatur, quid consilij?

MISSÆ quere, qui podagræ ardens do SACRI- loribus è medicorum scrinissis VM. bi quæsiuit leuamentum: Dinipatratio che pius ora pende

2. Paral.

bi quæsiuit leuamentum: Dinina miseratio ab eius ore pendebat suspirium aliquod expedis, aut aliquam reddendæsanitatis occasionem:nihil tamen de Deo cogitauit, quod Sacræpaginz graui crimine damnant. Volo te quidem euocare medicum, sed secundum Deum. Habes in Lazaro, quod consideres, sacinus. Sub vltimam penè vitæperiodum

a li

u E o 2.

câ

12.

me

in-

e se.

do.

ijs fi-

Diui-

nde.

ectas,

itatis

c Dco

aginz

Volo

icum,

riodum obnixè per forores cupijt se Christo Domino commendatum, quod non quidem cum tato feruore præstiterunt, estedum tamen est quod petebant: nota est tibi historia. Tu verò quos Deo charos noueris efflagita, vt augustissimum Missæ sacrificiú in tui gratiam peragant. Res illa diuina diuersimodè celebratur, vel ad D. Virginis, vel ad alicuius è Cælitibus honorem: vtrumuis elige, vno homine frugi solu opus est, vt è morbo vel è morte quatriduum olente cum Lazaro susciteris. B. Basilius à Constantio Cæsare accersitus moribundum eius si- Niceph. lium oppidò in sanitatem pristinam restituit : & cum recidiuo malo laborantem Hæretici Episcopi instauraturi venissent, Habes oppido etiam ægritudini finem es,faci attulerut, sed luctuosum. Quanitæ periodum

Consolatoria 458 din tendit ad cœlum brachia Moyses, ludai morinequeunt, gladioru acies retunditur, mors ipsa cum falce reprimitur. At si iu, Meyses, cessas in votapre. cesque,

mors resumit animos & fal. cem, & obuium quemque de. metit nullo discrimine. Mihi adstipuletur infinita propèhominum multitudo, qui salutari hoc remedio conualuere. Ego cerce vitam secundum Deum cuidam è Cœlitibus, cui me de. vouerant parentes, sinistrè admodom medicorum turba pronuntiace, acceptă refero. Quid? vmbra B. Petri, B. Pauli cingu lum aut sudaria eâ pollebunt in morbos efficacitate, quâCor ad pus & Sanguis Christicareat/ab sit profecto. Cum osim ara Diu Sanitati sacra esset, vbi ingen qu sacrificuloru ac supplicătium! qu cabat

b

to

m -m

20

D

fac

tabat multitudo, cum etiam Salomon librum confcripfisset Anastas. naturalibus remedijs plenum, notatum est nunquam alias plures fuisse Atheos: maiori frequentià Solymæorum horti ce-Librabantur, quam augustissimi templispatia: vt oportuerit Regem losaphat hos omnes libros valcano tradere, in coramque cineribus Atheismum sepelire: tum frequentissimus itabat ad templum populus, & toti erant in vellicando aurem sacerdotibus, vt sua sacrificia ad sanitatem impetranda referrét. Optimus est satelles morbus, vadimonium denunciat, sed ve citò ad Divinæ Miserationis pedes aduoluaris, habeasque fideles âCoreatlab Deifamulos, qui pro re ad aram aDiu faciant, missos verò facias eos, ingen qui medicinam maioris faciunt

caba

riuml quam Missam.

TS

re-

al-

de-

Ithi

ho-

itati

Ego

eum

e de.

è ad·

pro-

Quid

ingu

ebunt

VI. O quam me beatum arbi-EV CHA. trabor, si persuasero tibisequens RIShoc remedium corpori & animæ conuenientissimum esse.

Fertur, auri gemmarumque esfentiam, vt aiunt, omni malo saluberrimam esse. Testantur me-

П

di

ni

iu

id

tal

hu

nu

de

Cł

rg

200

qu

tur

mo

gel

VIC

rēs

asp

Dioscorides. Mat chiolus.

dici, hominis mortui membra cum ægri membris composita sanitarem eis coferre: Matthiolus idip sum se experimento didicisse asserit, & quidem in morboinsanabili: quod qua verum sit nescio: verissimum esse scio Elisæum Prophetam factosui corporis quasi compendio os ori pueri aptasse, pedes pedibus, & tandem vitam in artus reuocasse. O si à morbi primordio venerabilem Eucharistiam sumeres, efficeresque vt magnus ille gigas Christus magnitudi nem suam in sacrá Hostia quo. damodo coarctans modico tuo pc.

12

ta

0-

di-

or.

ım

cio

fui

OS

bus,

:u0-

rdio

fu-

pestori applicaretur, quam citò ex his angustijs expedirere! O magnű & perniciosum errorem velle solu cœlesti Pane refici & facro Oleo perúgi, dum ad vitæ metas peruentum est. Velle hoc duplicem errorem inuoluit, vnum, quod plures moriatur huius viatici salutaris expertes, & ideis sæpiùs damno æterno vertatur:alterum, quòd inolescete huiusmodi praua consuetudine, nullus ne familiarissimoru quidem audeat ægro innuere id Christiani esse officij, imò putet zger hoc pacto diem suæ mortis accelerari, & eam ob re nonunquam animi defectionem patiatur. No credo tibi lapsam è memorià de puellà suscitatà Euan-s. Matgnus gelicam historia. Cùm ia morti th 9. rudi vicina esset, no subitò adijt paquo. res Christu Dominu, ne Messiæ tuo spectu moueretur ægra, sed tibc. biarum

biarum ac tibicinum concentu conabatur ex eius animo om. nem lethi timorem, & lethum ipsum, si modò potuisset, expellere, quod propterea non destitit venire, & puellam ex humanis tollere. Ecce tum tibicines, quo lethum domesticis latius effet, perfiterunt folita melodii personare. Adfuit tadem Christus, expulsaq; turbatibicinum tumultuate, divina sua potestate ac manu contactă puellam vitz reddidit. Ne Christu Dominum in venerabili Eucharistia tibi post obitum adfuturu, profuturuq expecta:non semperadmi. raculaest paratus. Semouefilte latores illos, qui suaui Deimise ratione tibi mente sopiunt, qui tam scite spem coualescendies aggerat. Dulci hoc suo occenti sensim te nullo sacro præsido munitum ad mortis & fortest Ered

d

ri

lō

er fil

Se

eff

Erebi ianua deducerent. Tepori ergo Pastore tuu præmone, qui tibi augustissimum illud Corpus deferat, priusqua aliquid sinistri vereare:integer hie Christus est, fide tuam arma & anima, vt tibi remanime & corporisintegram faciat. Feltinato opus est: plurimű enim officie negligentia. Sorores Lazari audacter dicebant, Domine, si fuisses his, frater meus no fuisset mortuus: parua mora magnú intulit dispédium. Mille ob suptă mature Eucharilliă mortis aleam euaserunt. Bonus ille Dux precabatur hoc modo: Domine descede in domum mea priusqua moriatur filius meus. Scilicet credidit loge à Christi præsétia mortem exulare, & reuera filius à medicis sibirelictus viso Christo e lecto se proripuit, mortique lu cripuit. Servatore nostru vitalem ignem esse céleo, cor se corpore einsre-V4 ficien-

manes, etius lodia

itu

m.

um

oel-

fti-

hrinum state

vitz

â tibi

admiefistu-

i mile

ndies.

ræsidio ortead

Ereb

L 16.c.

cientis esse Chrysolitum, quem Isidorus admotu igni, ait, slammas concipere, & auricomostadios mittere: cor verò & corpus ægri languentis simile esse censeo mucidæ aquæ Machabæorum, quæ altari imposita, solisque percussa radio tota aecendebatur.

Simul ac etiam sacra Synaxi chab. 1. corpus tuum malè affectum paueris, ita pectus tuum diuinz gratiz radio collustrabitur, talique gaudio perfundetur, vtetiam perfectam sanitatem (si tibi benè sic vertat) sis consecuturus.

Jeger. Faciamus his omnibus adhibitis adhuc malum corpori incubare, nec posse exemabijciendane erunt spei arma? vel quid contra suades?

R. Si vnquam Pitho inmeis labijs sederit, iam sedeat neces.

se est:

m

m-

ra

-10

ffe

ha-

,fo.

ae-

naxi

pa-

inz

tali.

vtc. (fi

nse-

mni-

cor.

xcri: rma?

meis

e eft:

scest: iam vnguis ero in vlcere, nifallar. Vis scire cur aduersus remedia tua obduret ægritudo? RVM quia mens tua tux conscientix aduersatur. Furi Lacedæmonio RVM non multum es absimilis, qui cum' vulpeculam clepsisset, & sub veste occuluisset interceptus est, furtique insimulatus: negauit tamen imperterritus, & passus est potius suas à ferâ fodicari carnes, maluitque emori, quam admissi furti ignominiam subire. Non vis etiam agnoscere que morbitui causa sit & origo: ego audacter meam sententiam. proferam. Non ille prauus se in venas infinuans humor, fed Deus ob tua furta te hac muldat ægritudine: arca tua, quæ alienas flagellar opes, te hoc morbo etiam flagellat. Ne sanitatem expecta ex elicito lanceola sanguine, priùs eliciendus

VII. NO. ALIE. NO-RESTI-T V-

Turfell.

Lauret.

guis: quamdiu enim domi perstirerit malignus ille humor, non sanaberis. Aliena bona restitue, & restituet Deusbo. num sanitatis. Superioribusan. nis vir quidam Polonus, nebilis in primis, exiguu quidpiam subtraxerat è Lauretanâ domo,om. ni honore cultuque à se postea obseruadum: & ecce extemplò graui implicatur febri, quamiecum defert mari, terrâ, rhedâ, equo; nec in Alpium iugis, necin Germaniæ balneis potuit eam relinquere, sed fidelem comitem in Poloniam vsque habuit, ibique cam venæ apertione, Thermis, cucurbitulis, inedia acriter diuexauit, sed manet pertinax, nec hominé de serit, quoad furto sublatu restituat, & co ipso die est integerrimæ valetudini restitutus. Scito male parta CIUS. Aegrorum Schola.

esse eius genij, quo herbaillam esse dicut medici, ex qua oleum medicinale coficitur: quicquid iol.1 20. hocliquore illinitur, aiunt ita vehemeteraccendi, vtaquæ pclagiad illud extinguendum non sufficerec, quin potius nouu fomité suppeditarent. Tu quoque pharmacepæoru officinas licet exspolies, medicinarum Oceanum exhaurias; nunqua ignem, qui medullas vrit, supprimes, nisieo, quoille liquor supprimitur, modo vtaris: solet enim huiusmodi oleum extingui denso & frequenti ingesto puluere: Est tibi quoque aureus argenteusue puluis non tuus:ingere,ingerein dominoru manus, qui te affligut morbo & conscientia tanquam satellitibus sibi à Deo destinatis vtentes, quoad nouissimum quadrate reddideris, Periti Chirurgi antequa vene scalpelluine V 6 admo-

1.

12 ò

in

n 1-

t,

a -

r.

0-

eo

u-

rta ius.

Plin.
1.37.
Matthiol.

admoueant, torques & gemmas amouent; sunt enim tales gema, quæ sanguinis fluxum sistant, & ex consequenti sanitatis bonu, Cuperes, non dubito, vitiosum tibi elici sanguinem tamquam huius ægritudinis causam primariam: non est ille primaria causa, sed torques opesque tuo. rum concinium. Giezi Elisæifa. mulus eò audaciæ prorupit, vt contra heri mandatum pecupiam à Naamano acceperit, proptereaque Elephatiali infa. nabili cum omni sua progenie perculfus est. Venenum quoddam est in rerum natura tam præsentaneum, vt qui illud casu aliquo deglutierit, si non posteà vomitione stomachum leuarit, certissimum vitæ exitium adeat. Iniqua bonorum posses. sio toxicum est magnopere perniciosum ei, cuius marsupium

ex-

ſ

m

Aegrorum Schola. extemplo illud non euomit. Deus in veteri lege morte mul-Aabat non abstinétes sanguine & suffocatis: non vides, sordide, non sentis diuinæ iustitiæ gladium tuis faucibus inhiantem, quia scilicet viduorum sanguinem exsuxisti & orborum, quos tua impositis pedibus premit auaritia? Ausis bipedum nequissime, Iudaimmanior, Deum rogare sanitatem, cuius pretiosum sanguinem mercaris, distrahis, pessundas, sanguinem, inquam, illum è latere bonorum omnium fonte manantem hastæ subijcis? Violarat Templum au-, gustissimum Antiochus, & sacra chab. 9. vasa impijssime compilarat : sed culpam pœna premit comes,insanabili morbo corripitur, vermibus fit viua caro pabulu, cor-

Micis execrandum, nec dome-

V.7

pus sanie & vlceribus fit dome-

m f-

r-

m x:

sticis

470 Consolatoria

sticis modò, at etiam, quodha. Aenus non exauditum est, suo Antiocho: & quia risit hortantes vt sacram redderet supelle. Etilem, malà morre perijt, & in cloacam dignum homine tumulum proie Etus est. Caius Czesar, quondam remora nauem remorante, ingenti surore peri

Plin.1.32. Arift.

far, quondam remorâ nauem remorante, ingenti furore percitus in suos sæuiebat, quasi rei conscios: illi remos agitabant, totis viribus contis nitebantur, vela notis bellè obtendebant, verum immota omnia: tandem aduolarut mergi, &, huc paruulum piratam de naui auellerut.

Incassum laborent omnes Europæi medici, nunquam te in portum sanitatis vehent, nun priùs animo auaritiam subtraxeris:in cistà, in cistà remoraest, mitte qui citò eam educat, vtæ gritudo è corpore educatur. Paruus Zachæus pollicitus eras

Greg.

0

n-

e.

in

a.

em

er-

rei

ant,

tur,

ant,

dem

ruu•

rut.

Eu.

e in

, nıli

otra-

aest,

vtz

atur.

s crat

se quadruplum eorum, que inique possidebat, reddituru, cum Christus pulchiesubdidit, Salus huic domni factacft. Vnde colligere potes nullam salutem aliena retinentibus superesse. Verum enimuerò quid cerno? alius est faciei tux color, terriorille vultus huius remedij acrimoniam arguit quodammodo. Cor tibi videtur cuelli, cu restituendi fit mentio. Quid? cogitas angustam illam portam ingredi pauperum spolijs onustus? cogitas tuis medicinis tibique bene facere Deum, cum tatis flagitijs deuotam mentem tuam videt? Aeger. Heu! amaram ô potio. nem! Ergone hæredes linquam nudos, & ad populifece & mendicabula adigam? reltimne texam, ad quam perueniant liberi. Non reuera faciam, etiamfi damnandus effem.

Resp.

R. Hoc profecto est basilice loqui. Verum non est credibilis tantus in vllo furor, qui in vità prædari, in morte desperare, post in æternum damnarivelit, ve tres turpiculos pusiones ha. redes ex asse faciat, qui paren. tem vitâ functum ludibrio, & vix vllo funere prolequentur, quine tres Caroleos in sacrifi. cia pro eius incolumitate peragendainsument. O stultumparentem, qui pro ingratis & for san nothis æterna morte damnari cupit! ô te filium vereda. conem ita flocci progenitorem tuum pendentem, qui w tibi benè sit tantam volens subit calamitatem! Ne fide liberii magis quam prædonibus: # iam vellent tumulo conditum, quo liberius in tuas opesinuo larent, & fierent rerum domini. Vis tutò quidpiam apud Caicò

ilis

Vità

are,

elit,

hz.

ren.

0,&

itur,

crifi-

pera-

m pa-

z for-

dam.

è dra.

enito.

qui vi

ns fu-

liberis

15 : tt

ditum,

inuo

domi

id Car

lites deponere, quod post vitam sis reperturus, id tempori & ex nunc præmitte, sicut præmittit Rex Galliæ prandium quocunque perrexerit, alioqui in cænam non esset prasurus. Vis hie sanari & æternæ beatitudinisetuati, vno verbo male partabenè restitue, alioquin teipsum, non Deum decipis, & illa bona seriùs ocyùs videbunt lucem, & tue posteritati ingentem perniciem procreabunt.

Verùm hinc soluamus, & ad aliud remedium appellamus. Tu, qui corpus secisti officinam nequitiæ, & diuersorium flagitiorum, secisti & morborum: iam non posses virtutum receptaculum facere: si animo sirmiter decreueris generalem peccatorum confessionem instituere (quod quidem horulæ spatio perageretur) spondeo il-

no ranem Di.

VIII.

POS I.

VITÆ

TVM

RA-

TIO.

NES

COM.

lud

474

lud opus non alium quam latif. simum exitum habiturum. Ne aqua hîc hæreat, citò citò ag. gredere: quicquid in opere mali eft, in reformidado est. Non hodie mihi id boni obtigerit, vitibi persuadeam décies mille hoc esse remedio curatos? Nondico vt prauos viræ actus ex voto nuncupato corrigas (vererere. nim ne solutus ægritudine te e. tia voto solueres) sed vt firmum propositum ac beneagendi voluntatem cocipias, & credas nihil efficacius esse ad pellendum malum. Er reuera quæ occasio Deum ad dadam sanitatemim. pelleret? An honoris sui lesio?vis tibi ab eo sanitatem dari, vt præderis? vis excitari apperentiam

vt ieiunium soluas, & cauponeris? pedum neruos stabiliri, vt tripudies, vt proceris, cauilleris, virtutem & Ecclesiam ludibrio habeas?

Aegrorum Schola.

475

habeas? Nonne satius est te insontem & pium ægrotare & iacere; quam sontem & Atheum abdomini viuere, & cœli Deique immemorem esse? Certus sum Deum nihil exoptare magis, nec ab ore cordeque tuo ex: petere, quam sincerum illud propositum : ô quin ei mentem desiderijs icam fidelibus offers, quin meliorem frugem promittis! quam sedatum gereres animum. Aiunt portetosum este fontem, è quo si biberis, ridebis, & rifus finis idem erit, qui &vitæ:maiori cum voluptate ridebis, si biberis è fonte aque salientis in vitam eternam, & si obferuaueris, quod ægrotis Christus solebat præcipere, Vade & iam amplius noli peccare, q.d. tui morbi scaturigo sunt crimina; scateas criminibus, morbis iteru scatebis. Qui enim fieri potest, VE

0

e-

e.

0.

ni.

m

nvis

m

1e-

vt ris,

rio

23!

S. Aug. Qui sceleratèsai funt, in nocentits ægrotat. 476

vt cor iracundia excandescat sine febri? vt pectus ex Vatinia. no odio tremat fine horrore? ve ambitio fumos in cerebrumex. halet fine vertigine? voluptas sulphureos ignes accedat in venis sine pleuritide, gula stomachum mille sordibus farciat sine cruditate? quî, inquam fieri potest, vt peccata tã fæde cor. pus & animam invertant nonegregia, quæ in homine est, harmoniam peruertendo? Tertullianus vult virum iustum corneum esse, & non morbis obno. xium; S. Ambrosius vult esse Salamandram in igne fine igne vitam agentem: S. Cyprianus vti Phænicem è morborum cinere nunqua aliàs viuaciùs emergen. tem. Sacræ pagine iustos faciút esse palmas immortales, soles, astra, cœlos nulla vi machinaqi expugnabiles. Cùm aër lue infe-Etus

Aegrorum Schola. 477
Aus est, triuiales & minutissimi morbi in tabu & pestem exeunt; cum etiam anima solum peccatiauram spirat, minima incomeda ei morbi sunt, minimi morbi prope inferorum tormenta. Vis ergo citò sanari, & non quacunque valetudinem recuperare, sed tenacem? vitam male actam commuta & pessem, nam sub hac pesse non bona latet ouis.

Aeger. Papæ! bellè me excipis. Præstolabar vsitatum & facile remedium, & tricis nescio quibus me implicas; de corpore loquebar, & ad animi morbos

transuolasti.

1.

r-

0.

a-

ri-

vti

erc

en.

iút

es,

âqi

ifc.

Etus

Respons. Rebar tibi solu morbuinesse, sed insuper stultitiam animaduerto aliqua admisceri, priùs igitur tibi sedadus est animus, quam recedat ægritudo. Eiame vis medicum agere, & quidem insignem? certe egero

&

egero & consolatorium, modo sacra medicis rebus miscere liceat, & spiritale corpo. reo: alioquin meæ industriæcedo soro.

Matthiol. Dofcor c.

1. Tene sæpenumer o oppilatu, torminibutq, affectum dicis?vtere flammula: ipla tranfen craffos humores, qui in aliqui parce concreuerunt, venarum or ficium aperit, torminu fæuitiam compescit, facit vt vlceris oræ coalescant, & cicatrice induantur, scabritiem cutis infacie emendat, renes calculis are. nulisque exonerat, omnesque corporis meatus obstructosre. serat. Si tibi divinæ charitatis (quæ vere cœlestis flammula est) quinque aut sex dra. chmæ inessent, mox illa, quæ mentem tibi obstruitme lancholia, abigeretur, omnelque difficultates facile perrum.

r

u

in

rumperes.

1,

rt

m

ui.

ris

in.

fa-

ire.

que

re.

rita-

amdra-

illa,

r me.

per-

rum.

2. Ischiadico dolore con- Mattabescis, vt video, & alie imol.c. nis pedibus vti cogeris: cia no- Plin. vas bases huic claudo assingamus. Tibi ab Asaro opem accersendam censeo : siquidem Coxendicum caterari m que compagirum do'ore vexaris non obscure sele in caua off infinuando, inibique crafhores bur ores extenuardo opitulatur. O Elecmosynam A. sarum efficax, & verè laxatiuum! viere, vtere: Ischias nulla est, nulla gutta quam non sanet : etiamsi illa gutta foret, quam diues Epulo ex Inferorum faucibus anhelabat.

cruditas ex nimium far-Matto ventre, & ex cruditate prouenit tibi febris. Remedium
in promptu est. Cancamum
vim

vim proditur habere extenuadi obelos & abdomen eoru lique. faciendi, si ternorum obolorum pondere ex aquà aut mulso ace. to plusculos dies ebibatur. Infi. gne cancamum est inedia aut yotum eâ lege nuncupatum,vt, si contigerit Deum pristinam reddere sanitate, anno integro singulos veneris dies saltem v. nica refectione sis transacturus quotiescunque autem tuâ culpâ ieiunium fregeris, toties vno aureo marsupium pauperu lo. cupletabis. Si huiusmodi ieiunio nou cureris, volovt nun. quam mihi amplius in arte medicâ fidem habeas.

Dioscor. 4. Enunciat mihi arteriz moMat.
thiol. c. tus te lentâ febri correptum
esse. esse hæ exscreationes signisicat multas feces tuis inesse pulmonibus. Ergò perissti. Recipt
tamen resinam, quæ mirisse

pro-

li in le

n

10

tai

ph

mı

pil

alli

prodest contra phtisin & purulentam exscreationem, anginæque ea vuliter perunguntur. Quin etiam cum vuâ passa & melle carbunculos & putrida vlcera emarginat disrupitque. Sic denique fiet vt paulatim spiritus tibi magis æquabiliter cleatur, necitainterruptim & cum impetu. Optima refina religio est, seu pietas stillans è calesti terebintho, illa cœle. stem auram ac refrigerationem in tuo pectore excitabit: tu mille suspiria ex amantissimis pulmonibus charitatis emissa omnem pellent melancholiam, & omnes ignauiæ & pigritiæ catarrhos, qui mentem nescio qua phtisi exedunt atque consumunt.

5. Adquid caput tuum ita in pistrino est? ad quid tot fascijs Mar. alligatum? & aures cur ita obtu-

Hippoe. Galen. thiol. c.

X

rifice DLO.

t,

m

0

٧.

us:

ul-

vno

10.

ieiu.

יווון.

me-

e mo-

ptum

ignifi.

e pul-

Lecipt

ratæ! scio, scio & radicemmali tango: volo te amicè tractare,& non ad seueram medicorum regulam. Tibi opus est oleoa. mygdalino, quod maculas. & vi. tia cutis tollit è facie, rugasque complanat: grauitatem auditus, sonos incertos, tinnitusque in tympano excitatos discutit, vl. cera capitis manantia & furfures abstergit, similiaque plurima efficit. Ofuauis misericordia, 0 cœleste oleum, prô quam pulchre ijs, qui tui vium norut, aures ad sanctissima Dei alloquia percipienda, oculos adeius venustatem demirandam, corad eum amandum, os ad deprædi. candum reseras! sicque fit, vt homo Inferorum sibilo, & importunis mundi fistulis, & tim. panis penitus obsurdescat.

me calceus vrat: luxata hacii.

g

20

in lit

bu tũ

Aegrorum Schola. bia malorum omnium peslimum est.

le

IS,

in

vl-

u-

ma

1, 0

ul-

211.

uia

vc-

rad

ædi.

, vt

im-

tim.

is vbi

zcii. biz

Resp. Quid istud rei est? vis ergo me fimul Chirurgum & medicum facere? eia & illud præstemus: amici gratia emnia tentanda funt: ille parum fapit aut potius desipit (aiunt Suef. siones) qui solum vnius artis Dios. peritus est. Offium fragmenta Matnon fine ingenti dolore coa- iliol. e. lescunt, & gnauum eum gnarumque esse oportet, qui ea ferruminer. Mirè confert ballamum, quod (quammas offiem extrahit: lignorum marcor, & ex caudicibus veteribusque lignis caries cogesta in farinæ modum, & illita vlcera purgat, & ad cicatricem perducit. Adde insuper sanguine Draconis:vtiliter enim copaginum cruciatibus succurrit. Nostin' quid tuatű virtutű bases luxauerit? No-X 2 ueris,

18.8 96.

ueris, si consideres te advitetue finem non attendere: obijciendus est oculis tuis puluis cinif. que antiquorum Regum:confi. dera quomodo magnus Dauid se vermiculum veluti in cariofo ligni caudice delitescentem faciat: considera grandes illas cedros Libani iam in vilé cinerum massam redactas. Contere caput stygij Draconis, medicabiturtibi eius cruor, & bene perpenso huius breuis vitæ spatio impigriter curres viam mandatorum Domini, donec vitam immortalem consequaris.

7. Aeger. Nonne etiam cordis palpitationi mederi posses: hinc quippe graues mihi creantur molestiæ.

Diof-113.

Resp. Quid ais? quid? mene er. go omni-icium, aut cornu non thiol, e solum copiæ sed etiam sapien. tiæ arbitraris? vt intelligas quz

huius

un

inc

fac

luci

lud

cun

imp

tam

fucc

nihi

firm

Aegrorum Schola. huius mali sit origo, scito inter lienem & cor contentionem intercessisse, ab illoque noxium aliquid immissű esse. Rosarum succus cor roborat & humores prauos deijciendo eius palpitationi salutare est remedium. Ecce medicamentum quam lene, omni carens tormine & violentià! Nonne singularis ego medicus, qui solu rosas & saccharum prescribo. Verum vr seriò magis loquamur, quid est quod cortuumita commouet, & tremorem incut to procul dubio est malefactorum conscientia, quæ velutistagnans & putrida aqua illud inficit: itaque roseo vereundierubore suffundere, quòd improbis moribus animam contaminavis, & ex oculis salutarem succum lacrymarum exprime: nihil sic cor tranquillat & consirmat, vt dolor de peccatis X 3 perfe-

C

i.

10

2.

n.

ım

-10

cs:

an-

er.

non

ien.

quz

Consolatoria 486 perfecte conceptus.

8. Acg Quid de laniena dentit censes ? duo excauatime propè ad infaniam aut ad rabié adigut. Resp. Mene etiam dentium

anulforem facis? immitte in dentium istorum lacunas aliquid cedriæ: ipsa enim nonso. lum dolores mitigat, sed suoca. lore deurente ipsos confringit, Verum quid ipfa cedria eft?nos medicicam vitam mortuorum, & mortemviuoru nuncupamus. Pix est è cedro collecta, que

à corruptione tuetur corpon

demortua, vtpote humores co.

rum superfluos depascens,cete

rum folida corpora haudattin.

gens: at in viuentibus caloriple,

qui in corporibus est, caussaes.

ficitur, vt teneræ carnes abei

deurätur. At saniùs sanctiusque

dicamus hunc dentiu dolorem

thiol. c. 89. Galen.

Diof-

cor. Mat-

> ab Euæ dentibus nimium auf. de

11

ra

til

te

ne

pe

era

rit

CO

Aegrorum Schola. dè pomum mordentibus prouenire: Deo tamen gratias, quòd proceram illam cedrum Crucem dederit, in quâ fructus faluberrimus pependit Christus Ielus, stillauitque cedria, id est fanguis pretiofissimus: eo vngere, quoties malo aliquo premeris. Christi passi memoria, om. nem acrimonia tibi sauem,omnes morbos tolerabiles, omnia tormenta leuia efficiet.

è

t.

m

in

li-

60.

ca.

git.

105

ım,

Jus.

Juz

OTA

co.

etc.

tin.

ple,

acf.

bei

fque

rem

aur. de

Anastasius afferit Salomonem Bilibrum conferipfille, in quo om bhoth. nia mala suum remedium poterant reperire, & frequenter certissimű:cúmq;omnium manibus tereretur, nec amplius Teplum nec medicus pro faurrate recuperanda adiretur, Atheis omnia erant plenissima: vt coactus fuerit rex Iosaphat codices omnes communi incendio cremare, vt aliasdixi. Velles, no dubito, istius XA libri

488

libri apographum aliquod tibi restitisse, multi Iosaphatidif. ficile è tuis manibus illudex. torquerent. Dicitur Bezaarius puluis venenum à corde auocare; & Theriaca veneno vene. num este, quidam etiam alius la. pillus ad cor gestatus omneso. let malum auertere: nouimus Helanti cornu morbum comi. tialem præuenire, herbamfan. guinariam sanguinem sistere, e. quum marinum sedare vertigi. nem, & centum similia, quadicuntur mirà virtute in nostras ægritudines dominari. Sed vis summum remedium & genera. le? ecce tibi. Non volo dicere plurimum patientiæ comparan. du este: hoc enim peruulgatum est, ab omnibus decatatum,nec tamen seruatur. Duo ergo habenda sunt: quidpiam è B. Pem clauibus, & quidpiam è B. Pauli gla.

Acgrorum Schola. gladio; idest; quidpiam fidei viuæ & efficacis, quæ cælum aperiat, & quidpiam constantiæ Christianæ, quæ omnes disficultatis nodos dissoluat. Dicet fides : non à Deo audisstis hoc promitti: Vestri autem capilli ca- Luc. 21. pitis numerati sunt, & capillus de ca; pite vestro non peribit. Quando. quidem dixerit, credendum est, quamuis cœlum & terra in vestram internecione conjurassent. Dicet costantia cu B. Paulo, non mundo nati sumus sed æternitati. Nemo aute ad æternitatistemplum coscendit nisi per mille laboru gradus. Vre, seca, Domine, modò in cternum parcas. Adfint mille mortes, mille inferi, decies cétena Demonum millia; quod fum, hoc ero, necalius ero, qua Deus volet, & qualemcuq, fecerit, semper suarum laudum habebit præconem. O Do-

χ.

15

2-

c.

la.

ſo.

lus

ni-

an•

, e-

igi.

· di-

tras

VIS

era.

cere

ran-

tum

nec

ha-

etri

Pauli

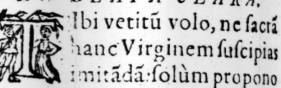
gla.

490 Consolatoria

Domine Deus, intéde oculosin hunc vilé tuum famulu, edoce, edoce me tuam voluntaté, facito me virum secundu cor tuum, & ecce mihi plus quam satis.

DE BEATA CLARA.

Surius in Aug. Annal. France

demiradă, &vt totus rubore luf. fundaris, du in eius femineo corpore cor masculu & heroicu, & in masculo tuo pectore cor fzmineu, & ignauum conderabis. Quadraginta no tam annorum qua virtutu exegit curriculum, prepete sacte paupertatis penni omnes difficultates præteruo. las. Cum, vltra qua credi potelt, ciboruesset abstinentissima, tot tamen corporis suscepit afflica tiones, vt omnino macerata plurimis ægritudinibo obnoxia red. deretur. No satis fuit Deoingencibus

tibus virtutu gazis famula locupletasse, nisietiaipsa incoparabiles virtutum thesauros sua patietià eogi opitulate cumularet. Latior est scilicet corona no. stra, quoties rosis internectutur spinæ, quoties laboru nocté dies trăquillitatis serenus excipit. Ast plane ingeniosus amor est, qui infigne suu gestamen cam ferre docuit, sed plane insolitu. Procurauit sibi Virgo sanctissima è porci corio veste, quam verso ad carné hispido piloru agmine secreto sub tunica gestabat, vtebaturinsuper (non enim satiatur amor)cingulo pilis equoru nodose conserto, quo delicatas renú partes rigidissime astringebat. Nuda humus, & quadoq; vitiu sarmenta erat pro lectulo, & lignu præduru subcapite vicem obibat puluinaris, B. Fracisci imperio opus fuit, vi sacco palei; pleno vteretur: X 6 vid:-

1.

crā ias

no uf-

or. ,& fæ-

bis.

um,

test,

, tot

plured-

gen-

cibus

videbat enim vir sanctus tamfe. uerè tractatum corpus nonnis longam infirmitatem occupa. turam:iam non viuebat corpus, sola viuebat anima, nisi forsan. tale effer, quod continuis ieiunijs viueret. Quadraginta illos dies Paschalibus præuios quantâ abstinentia percurreret, vis scire? tres hebdomadæ dies in modico pane & aquâ, tres alios in summâ inediâ transigebat, solisque lacrymis & suspirijs auidum pectus reficiebat. Prohibuere tandem B. Franciscus & Assisij Episcopus exitiale illud iciunium, præcipientes vitum temporis saltem vnciam & dimidiam panis in cibum sumeret, quod ad amussim seruauit ne quid de obedientiæ frudu & merito deperderet. Importunis suorii precibus multories auocabacur à seueriore corporis mr

in.

u• os

n.

vis in

lios

,fo.

aui.

ohi.

5 &

Ilud

tum

z di-

cret,

t nc

u &

tunis

200. s ma

CC-

ceratione sed incassum, & omnibus satisfaciebat summa cum vultus hilaritate, quem post tot cruciatus integerrimum coleruabat: quam potenter, inquit, amor cordis, corporis difficultates subleuat !ô qui diuinas illas flammas in terius concepit, non multum cilicij & flagrorum stimulos persentisciti Non possum verbis enarrare ingentem suspiriorum vim, continuarum lacrymarum abundantiam, ardetissimas preces velutignita iacula in cœlű volitátia. V bivos molliculi, vecordes dica an excordes, qui triobolo cœlű estimatis, quod tãtosibi cœlites copararunt. Quadraginta anni nullu verbu, nullum suspiriu. nullu singultu quetimoniæ indice extorquere potuerunt. Tandé tot pœnis spontalibo Deus glorioso vitæ exitu coronide imponere parabat. lu-

dicauit Innocentius IV. mor. tem illius, quæ vitæ sanctimo. nia omnes antecelluerat, sua præsentiå decorandam: venit& supplicăti plenam peccatorum codonationem largitur, sedlar. giendo eius subijt animum hoc desiderium: vtinam me morsin ueniat non maiori venià egentem: credo, credo, Sanctissime Pater, & vtina summo illo bono, quod tota Philosophorus schola si nouisset, mecu fuisset ample. xata, frui possim aliquando. Vic manibus Cardinalis Oftiensis sacrosanctum Domini Corpus accepit, ingenti gaudio delibuta gestijt, & quod vitæ residuum erat penè l'ætitiæ vis abstulit. Nihili amplius atrocissimos quosque dolores pendebat, quin Reginaldo in auré exhortatiunculă insinuanti responde. ret. O quot nominibus Domino

q

tic

21

vi

in

ua

210

Aegrorum Schola. no Deo obstringor!nama tempore, quo magni eius famuli Francisci intercessione sanctissi. mos Christi cruciatus quali summis labris prælibaui, in labore quietem, in pænåalacritatem, in ægritudine reperi suauitate. Nihil non tolerabile est amanti. His dictis adfuit pro re natâ Frater luniperus, & breui sermone moribundæ rifum, præsentibus lacrymas mouit: ipse in primis habebatur à B. Clarâ, quia tanta pollebat verborum efficacitate, vt auditoru pecto. ra medullitus penetraret, ideóque Christi sagittarius dicebatur. Vbirecitata est Christi patientis historia, Rexipse gloria. augustissima specie se exhibuit videndu, & ad Coelestes Nuptias Clara un inuitavit magnæ Virginu caterux sociada. Hoc ipsu erat, quod pur nen ardentissimis votis expetebat, audi Jomi-

quod & Al 140

no

n

.

20

in

n-

me

no,

ola

ple.

Vtc.

enlis.

rpus

libu-

fidu-

bstu-

limos

lebat,

xhor-

onde.

Consolatoria 496 quod è contra amantissimis in Christo sororibus angoréciebat grauissimum: Discedendumta. men, ait, & inter alias virtutes paupertatem velut Religionis murum magnoperè commen. do. Tum ecce in veste candida Virginu speciosa turba ingreditur, quæ omnes aureasertaim. mortalibus gemis mirifice corusca in capite gerebant. Inter cas vna cæteris præclarior graditur, cesarea maiestate preses. rens ac ornamenta. Appropiaquat ægrotæ lectulo, & prono corpore in eius amplexus amatistimè irruit, vadimoniu denuncians, sed lætissimum. Profestur postea à virginibus eximiz pulchritudinis pallium, quo cetta. tim omnium admotis manibus corpus Claræ tegitur, & thalamus rosaru ac lilioru variegato tapetio insternitur. Dicito, none

fi ti

n

V

ni

co

ob

Aegrorum Schola.

tam insignem vitam meritò tali morte consummadam iudicas, & intertot spinas huiusmodiro.

fam affurgere debuisse? Tanta miraculorum copia mortem excepit, venon dubitarit Alexan-

der Pontifex biennio post eam Cœlitum catalogo fummâ cum

J.

dâ

di.

m·

co.

tet

rae

c fe-

pin-

ono

ıma.

nun.

ertui

pul-

erta.

nibus

thala.

iegato

o, none

ram

pompå & omnium Christicola-

rum plaufu ascribere:non dubi to etiam, quin lubens similem

vitæ exitum sortireris : sed æ-

quumne est, vt is, qui vitijs ob-

scuram &barbaram vitam degerit, claram Clare mortem for-

tiatur? si prout viuis moriare,

necessum est, quandoquidem

vulpinam vitam degeris, vt ca-

ninam & furibundam mortem

consequare. Quod porrò Deo

obsequium exhibes? si sanus es, res diuinas & virtutes habes

ludibrio; si ægrotus, san&am

Dei prouidentiam blasphemo

orc

498 Consolatoria

ore persequeris, & quamuisperduellis, eius cœlum affectass Aut melius viue, aut patientius, qua commeruisti, tolera, autcenò crede diuinam cius miserationem breui in severitatem commutandam: ne tibi palpare, quaso: namsi restuas non aliter constituas, vereor neme prophetam seceris, auettat Deus, & bene mihitibique vertat.

PIETA.

PLETATIS EXERCI-

PIETATIS EXERCI-TIA ÆGRIS FACILIA esse & suavia.

CAPVT. XII.

Acger.

ıt

x tò

0.

m•

re,

ali-

me

ver-

TA.

HIL ita mihi moleflum est, quam quòd non maiorem quam brutum ipsum pie-

tatis sensum habere videar. Hoc in ceruicali hæreo vti statua spirans, vociserans, nihilque boni præstans: si salté possem aliquo suspirio suavi dolorem leuare meum, prosectò ægritudinem ipsam veluti crepundia eluderé. Sed quis modus? quæ ægroto occasio precandi? nihil nisi malum suum meditatur, & vbi malum est, eò lingua propendet.

Respons.

Respons. Autumas, credo,om. nibus pietatem Capucino aut Chartusiano debere inessessimi. lem. Quasi verò Deus à nobisc. gritudine iam confectis mentis eleuatione & nescio quem ardorem spiritalem exigat. Quali verò inter tot angustias nerui animorum contendendi quemadmodum integro sanitatis robore. Nihil sic officit religioni quam religio; religio, inquam, non opportuna autfalfa, quæ genuinam è medio tollit. Concedo lubens difficultates nostras mitigari plurimum religionis & pietatis suauitudine, câque velut Manna cœlesti refici animum: sic equidem reficiebatur Dauid, quamuis gravis bus ærumnis fatigatus, dum cla-

Psal. 16. maret: Memor fui Dei & dele-Etatus sum. Si delectationem huiusmodi tibi velis influere,

pro

Aegrorum Schola. pro re natâ, & pro tuo modulo pium cordis vasculú exhibe. Id ipsum te doctum volo, quomo. do æger hoc in exercitio sele habere, & quo religionis genere ægritudinis vepres supprimere debeat. Nam B. Martino proprium est codem semper tenore (sue sanus, sine æger esset) in pietatis feruore progredi. B. Thomæ Aquinati proprium est & à méte & à doloris tensu alienuesse posse, etia dum crus cauterio inuritur. Si te parem Francisco & Bernardo facis, facile assentiar te enthousiasmo percelli posse quantumlibet morbi vis ingruat. Sed fallitur, qui hoc cœlitùs datum cuiuis arbitratur, non omnes sunt aquilz, non omnes Angeli. Vt aquâ theriacali, sic religione vtedum est. Cu aduertit medicus ægrum sopore & grauedine mirè depressum,

r· ali

rui

ndi

taeli-

in-

llit.

ates

relie

ine,

lesti

refi-

raui.

dele.

nem

pro

Consolatoria 502 pressum, modicum ex huiusmo. di liquore propinat, & ègravi veterno excitat. Vna religionis stilla, pium aliquod verbuom. nem ex animo grauedinem po. test pellere, & cum in cœlum trăsferre: hoc miraculum expe. riécia coprobabit. Selegi diner. ium modu, diversasque rationes te in pietatis officijs exercendi.

Modus. Lectio. breuis.

r. Modus est, tibi libel upra. scribere, vr quotidie duodecim linearu lectione pascaris, & subinde piam sententiam annotes, qua per die revoluas animoli quotidie, inqua, facito, vel pera lium, si ipsenequeas, legi curato, Quemadmodu nobiles nubilel. que puellæ viridarium ingresse, seligunt decem aut duodecim flosculos præ ceteris magisarri detes, exeisque sertu conciun, &ad manica velad pectus and req Aunt, vereliquo die einsiuem- lun

fe

N

rű

cfl

Iũ !

me

sun

)• m

pe.

er. nes

ndi.

oræ.

ecim

· fub-

otes,

nold

do aspectu & odore reficiantur; postero die recentiores iterum colligutur flosculi, nouumq; fertum contexitur, & sic deinceps: sic tu quoque facito. Sed petes, quod librigenus præscribis? Sume Ioanné Gersoné, Geneuense Episcopu, Granatense, Flores èvità Sanctoru, locum aliquem è B. Paulo, Hiltoriam quadam è Biblijs sacris. Verum breuis & copendiosa sit lectio que uque fuerit : nam si semelsatietas ceperit animu, aclueft, nullus postea erit gustus: plurimum refert seruare in colume appetentiam. pera urato. Noncrederes quato hoc futuabilel. rusit leuaméto, & maiori quam greste, esse possint importuna amicodecim rutuoru colloquia, qua sepenugisatti merò tam ingrata, tam insipida sut, vt solută febrim nonuquam isanne reuocet. Modica hæclectio masiucur lum sopiet, & animo lætam oc-

cu-

cupationem fallendo tempori & vincendo tædio, quod zgum sensim consumit, maximeop. portunam afferet.

In vitâ

B. Hieronymus continuagni tudine affligebatur, nectamen æger vnquam fuit, quia ægrin. dinem piorum librorum ledio. ne fallebat. B. Augustinuscertos sibi è Dauidicis psalmis vers culos exscribi iussit digitalich ractere, quo eos commodiúsle geret, & metem hilararet. Gregorio Magno non vacabat mor bi acrimoniam persentiscere, ta animum studijs intendebu Non cupio te sic animumin e rendere:nimium hoc tibi fott, solum duodecim lineas exigo, r aut binas: petitionem adedim a plicem, adeò benignam, ade q tibi vtilem repudiares?

reddere versiculos, quos è sami h

pagr

Aegrorum Schola. paginis excerpseris: sed virtuti- OR Abus tuis maxime consentaneos. NES Eorum sæpiùs refrica memori. IACVam,& præsertim cum in concla-To. ui est solitudo, solusque intraRIÆ. cubilis septa & sericam tua speculam excubias agis, canora voce eos pronútia aut decata. Rabini asserút eos insignia miracu-nus. la patraturos, qui possent, vt decet,meffabile illud Dei nomen pronuntiare. Certè si pro dignitate nomen I Esvs & MARIA efferremus, piaqi verba èsacris libris recitarem9, crede nullum cordi maius quam ex eiusmodi exercitio, miraculu obtingere posse. Volui tibi aliquot seligere,ne excusationi sit loco, vtque dedium ad corum exeplar alios formes, m, add quorum vnum ante, alium post meridiem comemorare poteris. amiliate 1. Quod Christus suis Apostolis, sesam hoc tibi dictum puta: Siquidem Apo-

ori um

ob.

egri. amen gritu.

caio. is cer-

s verb li cha

diùsk . Gre.

at mor-

cere, i

idebat. um in

oi foret,

s exigo

pag

Consolatoria 506 Apostoli ægerrime ferchant Primus verficu. Magistri sui amantissimi discessum, & eam obrem hoc sola. men ab eo acceperunt. Of. lioli mei! ô viscera mea!nunctri. To3.16. stitia impleuit cor vestrum, iterum autem videbo vos, & gaudium ve-Arum nemo tollet àvobis, non mun. dus, inquam, no inferi, nonipla mors, no ipfa eternitas auferet. 2. Dicito cum Angelis, sed ex corde libera sanctitate, & sancta libertate prædito: quid est, quod miseru huncanimum femper cruciet?abite luctus,abi te questus, Gloria in Excelsis De, Luc. 2. Gin terrà pax homnibus bona vilutatis. Posserne vnquam homini suamvoluntatem ad diuinam plane accommodati maleesse

3. B. Petrum audi cordata ver.

fi

n

mis,

ba proferentem. Eia, mihi visce

raeuellatur, equuleo membra,

ferro, loris, compedibus, flam.

Aegrorum Schola. mis, febribus, omni denique laniena torqueantur: hæcomnia perpetiar siccis oculis, muto ore, immoto corpore: & possit quispiam tanto iniuriarum cumulo efficere, vt Deoà me debitam fidelitatem obruat? id nemo in animu inducat suum. Quid .. Pet 3. ergo vobis nocere poterit, si boni amulatores fueritis, si Dei mandata perfeceritis, si in Cœlitum mores (quam enim cœlum ipsi laboriosis conatibus consecuti funt) vos egregie viuendo formaueritis.

6-

1.

fi.

tri

rum

200-

un.

ipla

rct.

fed

, &

quid

mum

s,abi.

Deo,

22 20-

nomi-

inam

e effet

a ver-

vifce.

mbra,

flam. mis, 4. Audiamus etia eius collega intrepidu, & ipfius voces aure métis acceptas, velutechone numerosiore repercussu reddam?: siue, ait, viuim, Domino viuim: sue mo. Paul. rimur, Domino morimur. Quicquid Rom. ingruat, siue mudus, siue cœlum, siue mors, siue Inferi, mihi Deo meoséper est adherendű. O suauem

uem,ô amabilem cantilenam!

Jo Cor miserum (Iobestqui loquitur) quid angeris? post. quam corpus tormeto, ignibus, vulneribus, dissectione, dilace ratione vexatum fuerit, quem cruciatum vlteriùs inferes o Tyranne; si alium excogitare valeas, infer: imò Deus, quamuis nihil nisi miserationem spiret, ille, inquam, Deus, etiams me occiderit sperabo in eum, & subridendo familiarissimè dicam, Domine Deus, mene opus manuum tuarum perdes? mene,

qui in tuæ infinitæ bonitatismo amplexus, pessundabis?

Tob. 13.

quæso, ad mussantem hanclinguam attenderis, nec ad que ribunda hæc verba: aërea enim sunt. sed ad hanc meam sibi constantem sidelitatem & adamante fortiorem attende. Fre-

mit

Aegrorum Schola. mit quidem caro, natura obstrepit, & quod patiendum est perhorrescit: sed paratum corme-pal um, Deus, paratum cor meum, para-107. tum ad vitam, ad mortem ad afpera, ad suauia, ad omnia, quæ- Bercunque obluctabuntur, superanda. Norint cœlum & terra totum hoc cor meum, quantumcunque est, totum, inquam, esse tuum.

1.1

qui

oft.

ous,

ice-

ıem

s ô

tare

am.

Spi-

iamsi

Sub-

am,

ma-

ene,

s rue

ne,

clin-

que

enim

fibi

ada.

Fre-

mit

7. O mortem execrandam! ô vitam laboriosam! fortene in meam perniciem mala omnia conspirauerint : sicne dolores meos mille doloribus exaggerari patiar? Quò tandem confugiam? pænarum acerbitas vitæ tædium parit, mortis timor percellit viscera, cui me Cœlitûm deuouebo? Scio quid faciam. Introibo in poten. Pfal. 70. tias Domini, memorabor institiæ tua solius. Verum, anima mea, in abys-

abyssű introibis: sed in abyssum deliciaru. O me nimiu selicem, si in hac immensa Diuine maiestatis abysso perdar, si pereamin eo, qui vitam meam voique locorum instaurare potest!

8. Procul hinc, procul vane timor, cur sic mentem meama. trociter persequeris?cursandis. simæ eius libertati, quâ in De. um fertur, compedes inijcis?Ad te propero, ôbonitas infinita, venio è consolationis tux fonte hausturus, quod sitim extinguat. Loquere Domine, audit serum taus. Quare, fili mi, tibi ipsi dolories, quare incassum, affligeris? hoc certo tene: Vestri capilli capitis omnes numerati sunt, apprime noui quot arumnas & quatum doloris sustineas, confide filipa ter tuus & Deus tuus su, paterno te amore coplector, nectuus

inte tantus amor est, quantus

Lucas

Acgrorum Schola.

inte meus est. Quid / tuine gratiâ, tui, inquam, de me nullo modo cogitantis, fuderim totu fanguinem & vitam; & iam tam lamentabili voce opem mea im. plorantis non misererer. Crudelis esto, si tam immani cogitatio. ne mentem tuam macularis.

9. Loquere, bone Tobia, & si. mul nos edoce. Iustus es Domine, Tobias sed memor esto mei, & ne vindictam sumas de peccatis meis, sed fac mecum secundum voluntatem tuam. Quacunque in te ira est, suauis illa est, suauis indignatio, suauis rigor:æqua pæna est, quecuque tantæ meæ perfidiæ infligitur: & tantò promptior ad remunerandum tua manusest, quanto tardior gressus ad vindictæ viam

10. Introducito iteru Tobia sie loquetem: Egone?id ego vnqua dixerim?tale quid effutiuerim?Si

tum i:p2. ater-

ineundam.

lum

cm.

laic -

min

· lo-

vane

ma. Aif-

De.

s?Ad

nita, fon-

xtin-

ethus lolo-

eris?

capi-

rime

tuus

ntus

in

512 Consolatoria

dixero, si effutiuero, ex oremeo me couinco seruum nequami& reus sim, & dignus, quem sidera cadentia, omnesque calamita. tes obruant. Ecquid porrò illud est, bone Tobia, quod nostibi obiectasse quereris? Vos mihi, ait, vestras querimonias affingitis: vos murmurantem me & vobis similem facitis : quasi verò tot oppressus ærumnis Diuinæ Maiestati obstrepue rim: sacras paginas consulite, & dicet: Non est (Tobias) contristatu contra Deum quod plaga cocitatis il euenerit, sed immobilis permansit in timore Dei, gratias agens Deo, omnibus diebus vita sua. Nolite ergo, noliteita loqui quoniam fily Sandorum sumus, & vitam illam expecta. mus, vită, quam violeti rapiunt, vitam omniu bonoru aggrega. tione perfectissima, qua tamen exili sanè pretio comparamus.

2-

bi

bi

i,

i-

12.

nis

10-

&

tw

ei

in

ni.

10-

10-

4.

nt,

2.

en

s.

II.

Increpa animam tuam cum Dauide, & tibi ipsi hoc modo irascere: Quare tristis es Psal 42. anima mea, o quare conturbas me? O quin valeam cogitationes meas omnibus iniuriarum modis persequi: volunt siquidem illæ omnem à me patientiam amandare, & linguam ad Deo obloquendum exstimulant: verum exstimulent quantum velint, nunquam ex ore languida illa fæminarum verba, multóque minus iniuriosas voces extorquebunt: mille mortes obiero potius, quam animum infideli aliquâ cogitatione polluam: Si pusillus fuerit mihi animus & ignauus, vim ei inferam, & dicam Deo. O bonorumeorum fontem! quæ fieri permittis, scio amore maxime paterno

fieri: setio quidem, quæ infligis,

vulnera; at simul vocem tuam

per-i

percipio asserentem te nosca. stigare non vt perdas; sedsa. nitatem perdere, vt castiges, & à rationis tramite suoque munere dessectentem reuoces. Vre ergo, seca, verbera, modò in æternum parcas.

12. Vis Sponsæ iunioris To. biæ suaues planctus intelligere: has enim & similes voces aliquando in thalamo suo, vbito. ties ab hoste humani generisdi. uexabatur, emittebat. Quome vertam nescio, quod inuetera. to malo tandem erit solatium? vita auolat, inuolant fata, mala præsentia animam cruciant, futura terrent: Quata hæc mile. ria! nec viuere, nec mori polsum. Cacodæmo maritos strangulat, parentes tristitiaconta. bescunt, ancillarum sum ludi. brium, malorum omniumsco.

pus,

2 2

7

77

Aegrorum Schola. pus, à te solo, ô cœlum, pendeo. Verum eia anime : non desperandum tam benigno duce & auspice: didici, ô Deus, miserationem tuam in arduis & aduersis maxime nidulari, & tuas laureas solum in laborioso puluere certantibus paratas efse. Audi ea ipsa verba. Procerto autem habet omnis qui te colit, quod vita eius si in probatione fuerit, coronabitur: si autem in tribulatione fuerit, liberabitur. Non enim delectaris in perditionibus nostris, quia post tempestatem tranquillum facis; & post lacrymationem & fletum, exultationem infundis. Sit ergo no-men tuum, Deus Israel, benedictum in sacula.

0-

r.

r•

) -

c:

0.

di.

ne

2.

n?

2.

it,

1

n•

a•

0:

13. Animaduerte B. Augustinum, vti medicum insignem, radicem mali indagantem, & to
sicloquente facito: Ite ite suspiriamea, ite vota, cœlu petite, &

Y 6 efficite

Consolatoria 516 efficite vt vobis auris benigna præbeatur: vel mortem, velamorem, vel leuamentum ali. quod exorate: nam gemo sub dolorum pondere. O Calites! vnde dolores ita mihi graues & acerbi? ah! video, causam vi-

deo ab Augustino edoctus, qui S. Aug. sic ait: O spose mi Iesu, cum inhase. rotibiex omnime, non erit doloro labor: iam verò totus mihi inha. reo, totus à voluntatis mex nutu, totus à viribus meis pendeo, & quid mirum si gravia sint omnia, si torquear, si desperem. Deus mi, multa mihi officiunt, nulla afficiunt, tu solus animum refice.

14. Postquam querimonias tuas exposueris, diuinam opem cum magnâ fiduciâ implorato. Heu! vbi tu sanitas, aurea sanitas, tot votis expetita, cur me hîc vinctum deseris? Heu lan.

gueo,

gueo, heu miserum pectus aculeatis fossum doloribus contabescit! videte quanta in venis flamma inardescat: ipsa sanguinem feruefacit, & oculos in lacrymas vel potius in sanguinem soluit. Valete gaudia, læra inuëtus vale, valete deliciæ meæ, nihil mihi gratum nisi quod est lugubre: legite vos ipsi in hac frote angustiarum mearum notas, legite in hoc vultu pallido & macie confecto mea tormenta, at simul legite quid præterita crimina effecerint. Ergo Domi- Pfal 79. ne Deus virtutum couerte nos, ostende faciem tuam, & salui erimus.

15. Non ægre fero mille acerbissimos cruciatus, non febrim hac lento igne medullitus me cosumentem, non, inquam, ægrè fero (quid porrò culpem flammas illas, quas mihi meis criminibus accersiui) sed

æger-

lan-

100,

oi

6

z.

u-

0, int

m.

nt,

ni•

ias

em

to. ani-

me

zgerrime fero, quòd desciat me patientia, nihilque bonitot mala perpetiendo promereat. Nonne satius est me totum Dei manibus committere, ei que dicere Dauidico ore. Cum desecerit virtus mea, ne derelinguas me, vsque ad senectam Escenium ne derelinguas me Domine.

pristinæ vitæ mores rursuminduero, ah! mille me percel·lant sulgura, dehiscat mihiadeò inconstanti terra, ô quàm leniter me pungunt criminum meorum aculei! maiora, sateor, mihi debentur supplicia. Verùm mi amantissime Deus, si tuâ fretus gratia non ampliùs ad vomitum sim reuer sursus, quæso, ne auertas facien tuam à me, on ne declines in mi à seruo tuo. Nouo nitore meis

Pfal. 26.

pre.

i

17

n

(

10

r

V

P

Aegrorum Schola.

præcordijs illabere, da veniam petenti, & amplissimum tuæ be.

neficentiæ Iobeleum concede.

17. Pufille animule, languidule, quid? ob tantillam rem defperes? vbi tuus in Deum amor? Adesteignis, crux, bestie, febres, ardores, mortes, damna, adeste. inferorum furiæ, quæuis fortuna mihi aduersetur, quoduis malum ingruat, nunc incipio Christi esse discipulus : modò S.Ignat. lethali culpa immunis maneam, cætera quomodo mihi nocere poterunt? O mi Deus, corpus, animam, vitam, totum quantumcunque est, diuinæ tue dico consecroque voluntati.

e.

17%

0-

tos

in. el.

2.

àm

um fa.

cia.

eus,

am-

ucr.

iem iri

neis

prę.

18. Quid? vane timor, vanaque desideria, auderetis que in colo decreta funt, immutare, & violare?velletis me id frustra expostulare, quod non sim cosecuturus: quasi verò cœlestis curia

diem

diem mortis mez anticipatura sit: si-ille statutus est, quidanimz tergiuersaris? si dixit Deus, siet: nec medici, nec homines, nec Angeli, nec creatz res vniuersz eum vel ad mometum retardabut. Si appropiauit tepus nostrum, ne

chab. 9.

būt. Si appropiauit tepus nostrum, me inferamus crimen gloria nostrum, me cebāt Machabæi. None melius est generose & intrepido Marte mortem obire, quam mancipis & latronis instar ad illam rapis nemo nisi præsixo sibi tempore vnquam mortuus est: nemo cam sua peruicacia vitauit, vel minimum est remoratus: quasi verò miselli homuncionis ergò naturæs status & diuinæ prouidentia ordo inuerteretur: hoc ne tibi persuadeas.

19. Quo in rerum statu sim nescio, modò amo, modò inuideo, modò horreo, volo, nolo: sum veluti cimba contrariorum

ven-

&

m

ne

te De

Va

no ad

ed Cl

co

fta

pia

ten

ventorum turbine agitata. Si hanc ægritudinem lubenti acceptem animo tanquam à Deo missam, heu ! quid igitur tot erumpunt singultus? quis has ciet lacrymas? quis cordi molestias creat? quis animum mille malis irruentibus fine animo & fine spe facit? Quod bellum hîc intestinum? quis hîc pro me stat, in me, contra me? Nonne liceat cum Apostolis sæuâ tempestate inuolutis clamare? Mat. Domine salua nos, perimus. Si mihi vacillat fides, si debilis illa est, non imitari valeam eos, qui adeò pulchrum miraculum ediderunt ? rogante scilicet Christo num crederent sibi cos sanandi factam esse potestatem: Credo, respondit quispiam, Domine, adiuua incredulita. Marc. 9. tem meam. rum

C

1)

12

rc

m

ni-

Ó

tu-

tix

ibi

fim.

ui-

olo:

ren-

20. Ettu, ô sancta Maria, succur-

curre miseris, iuua pusillami. nes, refoue debiles. O solem mundi, ô mundum delicia. rum, ô delicias cœli, ô cœ. lum miserationis, te misercatvi. tæ huius afflictissimæ. Archan. gelorum Regina, aspice quò rerum perditiffimarum deue. nerim? Eia ergo, Aduocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos conuerte, & Iesum benedictum fructum ventris tui nobis oftende propitium. Tuus benignus oculus, vti sol quidam, mearum mile. riarum tenebras dissipabit, erunt tua verba meæ salutiso. racula, tuus vultus omni suavitudine refertus fiduciam meis malis conferet incredibilem. Quid igitur sinistri reformi-

ri

G

ta de

du

pri

ful

cit

Contra 21. Sed quod monstrum, quod mortis phantasma se meis offert oculis, metum. & intempestà nocte? video spectrum.

Aegrorum Schola. arum horrificum: video gracile corpus, nudam ossium compagem, video caput orbum oculis, os lingua carens, pectus corde, ventrem visceribus. Ecce offa duo oblonga falcem vitæ meæ iam demetendæ intentant. Quid?egone mortis terrear formidine? Si am. bulauero in medio umbra mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es . Quæ enim furiæ hominem Deo suo arctissimè deuinctum, & paternâcius fretum miseratione terreant?

4,

05

78

de

us, c.

G. 0-

ui•

cis

m. mi-

uod

ulis,

perum

22. Ecquis animus, Deo tam propitio, tam benigno, desperet? Beatus Petrus liquidum illud elementum, quod primò audaci pede calcabat, subsidere sentiens, exclamauit, citò serua me Domine. Modica Ma sidei, ait Iesus, quare dubitasti,

me

Consolatoria me scilicet adiutricem porrigen. te manum? Et miser ille cœcus quam opportune compita suis impleuit clamoribus ! quibus subiecit Christus, Amice, credis me tibi lumen posse restitue. Marc.9. re? omnia enim possibilia sunt credenti: viique, ait, credo Domine Iesu fili Dauid, miserere mei. Credidit, clamauit, vidit, & gratias egit. Et ille trigesimű octauum agens annum in infirmitate sua, & nulla corporis parte sanus, heu! clamabat, Domine, hominem non habeo, vt cum turbata fueritaqua, me mittat in piscinam: Breuis & tacita est hec oratio: namhis dictis nihil addidit nisi grandem fiduciam, & conualuit tamen. 23. Vbi atræ illæ cogitationes, quæ ex ore queribun. dum aliquod verbum, & diuinæ obstrepens bonitati extorquere satagunt? minime, minimè

du

ce

cl

C

de

m

de

po

CO

me extorquebunt. Non serui. li animo Deo seruio, sed sideli, quem semper eundem seruabo, sue in imos demersus gurgi. tes, siue in optatissimo portu fuero constitutus. Certus sum quia neque mors neque vita, neque profundum neque altitudo, neque 8. creatura alia poterit me separare à charitate Dei: potius sidera ab Oceano absorbebuntur, potiùs glacies ignem concipiet, potius cœlum terræ miscebitur, quam vellatum vnguem à proposito deflectam tramite, quam ab amore Dei, à quo totus pendeo, desciscam-

7

is

is

m

0-

n•

11-

ni-

mè

24. Ecquis alius mihi tutior posset esse portus? an mundus? an homines? quid mundus, nisi mare scopulis & Acroceraunijs infame, monstris & sirenibus frequens? nisi ventus constantiam simulans, aër pestifero

Rom.

Sap. 3-

plena est.

25. Bone Deus, quanti facio duo illa seniorum Machabzorum lumina! Conabantur ad.

ucr.

7

ft fi

ju

po

fe

cit

nu

fan

ren

lab

del

lis

mæ

Aegrorum Schola. 527 uersarij Matathiam rigidisimum legis suæ conservatorem blanditijs nonnihil delinire, & proposità iucundioris vitæ delectatione in suam sententiam perducere. Sed ipse ait: Propitius sit nobis Deus, non est 1. Manobis viile relinquere legem & iu- chab. s. fitias Dei. Moriamur omnes in simplicitate nostrà: & testes erunt super nos coelam er terra, quod iniuste perditis nos : sic magno respondit animo, & maiore mortuus est.

1

05

& m

)ei

67-

elis

414

assi

tale

cio

20-

ad.

ici.

Quid dicam de Eleazaro, sene sanctissimo, centum circiter annorum? omnes ratio. num neruos adhibebant eius familiarissimi, quò persuaderent, vt fingeret summis tantum labris se porcinum quidpiam delibasse. Omnium ex oculis vbertim fluebant lacrymz, dum videbant veneranda

cani-

canitie insignem virum, nobili. tatis flore infigniorem adrestim pro legis defensione peruenisse, & infamis tortoris manuadsup. plicium trahi. Huncipsum au. diamus Eleazaro digna loquen. tem, sed priùs ter ingemuit, ter cœlum inspexit, & ait: Quid ar. chab. 6. bitramini Eleuzarum nonaginta

annorum transisse ad vitam alieni. genarum, vt à Deo condita legu constituta frangam, & per hoc ma. culam atque execrationem mea fenectuti conquiram? Deum testorpo. tius pramitti me velle in infernum. His dictis confestim ad supplicij locum intrepidus se contulit, maioresque ei fuerunt animiad excipienda, quam tortoriadin. fligenda vulnera. Et querarego tanto edocus exemplo?

26. Satiam multas exofficina meâ protuli, similes tu precatiunculas conquire, quæ tibis.

piant.

se!

an

far

Sig

tun

så:

vng

adm

Aegrorum Schola. piat. Quod proprio Marte inuetú erit, magis placebit, magisq; feriet animum, quam quæcun. que possem tibi promere. Concludam tamen proponendo tibi sertum raptim è pluribus flosculis confectum. Die cum B. Stephano, Domine Iesu, accipe spiritum meum: cum Catharina Senensi: Domine, commendo tibi cor meum. Dauidis pia affume verba: Custodi me vt pupillam oculi, sub vmbra alarum tuarum prouge nos. Hæc si no linguâ solum, sed cum pietatis sensu dixeris, animam ingenti lætitiå perfusamsenties. Adde: Quam bonus Israel Deus his qui recti sunt corde. Sigrauiori veterno te consopitum videris, clamato cu Sponsà: Trahe me, curremus in odorem vnguentorum tuorum. Si plangendum, id venuste facito, quemidmodum Beatus Paulus: Infelix

r

4

fe-

po:

pli.

ulit,

din-

rego

reca.

ibisabiant. felix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? Si patien. tiam penè vincit dolorum vis, dic lacrymabundo oculo, quod bonus Latro: Domine Iesu, memento mei, dum veneris in regnum tuum: fortasse responsum dabit, Animose, fili, hodie, mecum eris in Paradiso. O felicem diem, quo hic prandebis, & eodem conabis in cœlo. Nunquam afflidis desperes rebus, at Dauidicâspe fretus dicito: Inte, Domine, peraui, non confundar in aternum: 0 Deus, qui tantà curà leones, lupos, tigrides, dracones seruas, mene in extremis difficultatibus adte confugientem repudiabis? Maxime verò recole verba, quz Deus ad mulierem adulteram summo pudore, ruboreque suf. fusam habuit. V bi sunt qui te accu-Sabant, nemo te condemnauit? nemo Domine, aitipla; neque egotecondemnato

S

cx

to

gu

lio

ter

bri

Aegrorum Schola.

demnabo: vade, & iam amplius noli peccare. O bonitaté admiradam! ôingentemeoru, qui ad Deum recurrunt, fiduciam! Hi sunt, quos collegi, pietatis flosculi: tu vtere, simulque aliud exerci-

tium accipe.

0

is

pe

14.

0

u.

as, ous

ois?

uz

am Suf-

ccu-

neme

nabo

3. Modus est iubere vt ap- 3. Mopendantur in conclaui tuo ali- dus. quot tabulæ, tum ingeniosis pig-GINES. mentis, tum rei gestæ repræsen. tatione infignes, vti est imago Seruatoris in Cruce fixi, vel B. Virginis te benigno oculo conspicantis, vel B. Stephani lapidum grandine obruti; vel Sebastiani inimicorum tela amice excipientis: cum ijs muta habeto colloquia, facitoque dialogum inusitatum, in quo tacente lingua oculi loquatur. Non meliorem inire possumus societatem, quam mortuorum libris suis nobiscum loquentium, Z 2 sed

sed facilius eam inibimus, fifaciamus mortuos eosdemsuacf. figie nobiscum loquentes: solo enimeorum conspectupatien. tiam non mediocrem acquire. mus; & tormentorum, quæ sunt perpessi, recordatio vehemen. teraccendet animum: Ceterum non tibi erunt huiusmodiami. ci, quauis solum in tabula pici, adeò importuni & graues, vtij, qui te inuisedi occasionem cap. tantes onerat aures tuas nescio quibus molestis sermonibus,& oculos tuos perfricta suafronte lædunt. Hæ enim imaginesnihil nisi consolatorium adferent, & quantum & quamdiu voles. Complures legimus ad ægritudines sufferendas à noctumis spectris fuisse animatos: ne tu alia spectra quære, quam harimagines muto ore loquentes. Fanu in Græcia extitit Deorum

n ra ií

m

c

n

Pela

Cal. Rodig. ıt

1.

m

i.

ti,

ij,

ip.

10

&

tc

ni-

nt,

es.

u-

nis

tu

31-

es.

um

82

& hominum imaginibus vndequaque depictum: quicunque pedem limini inferebant, nihil mutire aufi, toti erant in attenta tabularum consideratione, & è singulis virtutem aliquam, quâ posteà ad Honoris Cœliq; templum eucherentur, quodamodo ediscebant. Habebant Romani Plin. conclaue ornatum virorum illustriu imaginibus, ijfq; vel in cerâ exaratis, vel in ebore sculptis, vel in pictura textili, velopere musuo, vel toreumatico elaboratis:solenpioribus diebus festis istorum Heroûm egregia facinora solebant meditari, & quasi à muto illo ore pedere auribus, miréque huiusmodi attentione excitari; vt noctes etiam insomnes interiore quodam instinatu pectus ad eos imitandos stimulante ducerent.

Insupersatage, vt pro tempo-Z 3 rum

Consolatoria_ 534 rum vicissitudine diuersa ta. bulæ reponantur: namtædium parit assiduus eiusdem rei con. spectus, nec ferit animum: delectat varietas, & ægrè patien. tem leuat nonnihil. Vix credat quispiam quanta vis sit in istiusmodi imaginibus, sue pijs, siue minus pudicis. Apelles anum quondam depinxerat, sed ita natiuis coloribus, vi non alias vnquam se suo animo fic feciffe fatis diceret. Collocarat eam in camini angulo, tenui foco, & calido cinere miseros artus aut potius nada offa refocillantem: vix c. nim offibus hærebat cutis omni exesa carne. Quodam die Apelles mœroris fallendi er-

gò attentiùs in eam fixit oculos, itaque effusè risit, vt subiram sibi mortem consciue-

rit. Inde notare poteris quan-

Plin.

Aegrorum Schola.

n

1-

e-

n•

c-

in

js,

les

t,

Vt

ni.

ol-

11.

c-

u-

C.

m-

die

er.

cu-

lu-

uc-

an-

ta imaginis in imaginationem sit virtus. Augsto Cæsare mi- suet. In risicè lugente mortuum silio. Auglum, quem velut alterum se de-

peribat, vxor eius iussit paruulum Cupidinem ex argento consici, vità functi physionimiam

perfectissimè repræsentantem, & in mariti cubiculo basi im-

positum erexit. Cæsar summoperè eius aspectu recrea-

batur, nec ingrediebatur vn. quam, quin duodena bassa si-

geret in suo Cupidine, ei-

que veluti cuipiam Soli om-

nem melancholiæ nubem dissipanti litaret. Quin etiam ti-

bi præfigis paruulum Ioan -

nem Baptistam, pelle festi-

ue amictum, cum agniculo suo, aut cum Angelis in ere-

milatebris lusitantem. Quin e-

tiam insontes illos pusiones

Z 4 in

in suo sanguine natitantes, & Martyrij coronam risu sereno excipientes præfigis: quin B. A. gnetem quatuor-decennem in medio flammarum gestientem. imò Infantem I ESVM in mater. no sinu aut ab vberibus pendu. lum virgineis. Scire appetis qui Dædalus quispiam effecerit vi è duobus Fanis, alterum esset frequentissimum, alterum semper vacaret?in illo Deam erexit vultu radianti & plane diuino, oculis vnicuique ingredientiatridentibus: omnes propteres denso quotidie agmine adeius aram confluebant, rati talem Diuam nonnisi pronâ aure preces suas exaudituram. In hoc Dea erat fronte rugis ingentibus exarata, truci oculo, corporis habitu seuero, & solo supercilio omnes à se auocare videbatur, nec ideo quisquamei licabat,

Plin.

Aegrorum Schola. litabat, solumque à muscis &

vermibus adibatur. Si frequenter haberes obtutui præsentem aliquam Beatæ Matrisico. nem, eamque insignem, si Beatam Catharinam, regià maiestate venerabilem, sillas cœlestis curiæ Nymphas, & Angelico vultu Virgines, non crederes quantum earum visu, & secreto alloquio recrearere. Adde egrorum animos non mediocriter infestare somnia, quæ communiter ex illo die visis & in imaginatione velut in libro conscriptis oriuntur. Accidet autem vt nihil nisi Cœlum & Paradisi delicias som-

nies.BB. Petrus & Paulus Con- Sozostantino in somnis apparuere men. eâdem formâ, quâ erant icones, quas ipse Cæsar viderat

sibi à Syluestro Pontifice exhi.

bitas: summoperè gauisus est,

Zs eoque

537

n

n,

ru.

ui

Vt

let.

m.

xit

10,

ar.

rea

ius

em

re.

100

nti-

:01-

fu-

vi-

nei

bat,

eoque modo conualuit. A. beant, abeant è conclaui mo impurissimæ illæ tabulæ, tum maxime cum æger es. He! ad quidinfamis Venus in cubiculo Christiani hominis? Quid nebulunculus ille Cupido, arcu suo minitabundus in co. nopœotuo factitet? Quidopus est incestus & adulteria cala. re, acu pingere, coloribus a. dornare? Non te pudeat virum grauem amatorijs & impudicis pigmentis tuos vestire parie tes? Ausis inter tot abominanda spectra viuere? ausis mori in conspectu tam execranda rum imaginum? ô pudorem! ô horrorem! Tu iam monbundus, qui dextrâ I es v Cruci affixi statuam, læuâ tuz Fidei professionem gerere de beres, malis circumcingisa. tyris, Faunis, Nymphis, & mil. lebu

0

m

oi-

iid

ar.

co.

pus

ela-

s a ·

rum

udi.

aric.

nan.

mori

nda.

cm!

nori.

Cru-

e Fi-

de-

iS a-

mil-

e hu

le huiusmodi sordibus, & ijs tuos oculos polluere ? ô scelus! vel si verumque commisceri velis, ô quæ societas Christi patientis & Bacchi ebriosi? quæ societas Dei & Damonis, Cæli & Inferorum? An istud Catholice viuere est, an non potius Arabice & Atheorum more? Quanto sapientior Augusti- Invità nus, qui non solum musæum guft. infignibus tabulis intexerat, sed etiam Pfalmum MISERERE digitali charactere iusserat inscribi, vt quocunque se verteret, pium aliquem haberet versiculum, quo cum Deo loqueretur, veniamque criminum flagitaret. Tali exercitio eius sopiebatur ægritudo, omnisque melancholia in auras abibat:

Viri quâ authotitate, quâ Z 6 fide:

Mosch.

540

fide verendi narrat in Anacho. retæ cuiuspiam eremo fuise icunculam, quæ Dæmonis ocu. lis mirè officeret: ipse iurabatse prorsus ab eo infestando absten. turum, si pigmentum illudè cellâ exterminaret; si secus, omnem lapidem, omnemque cellam commoturum. Risit bonus Sc. nex, & in eius cornua expuens iurauit se minime ablaturum, etiamsi omnes Inferorum copix insurgerent. Audaci hoc responso fusus fugatusque est Ca codæmon, nec aliàs redire au fus.

Consolatoria

4. Modus.
MV.
SICA
ET
INSTRV.
MENTA.

4. Modus est omni festiuitate ac dulcedine plenus. Sume
tibi, qui testudinem aut citharam plectat, & aures vel vsitato
vel singulari aliquo concentu
deliniat: interea tibi ipsi modulare, & tacitè dicito: ô vos selices anima, qua modo Angelica

Aegrorum Schola. & cœlesti harmonia fruimini. Paulò post suspira: ô Deus, nonne operæ-pretium est hîc aliquamdin Tubalcainorum malleorum numeros, modicos, inquam, dolores excipere, ad incredibilem illam harmoniam ęternum percipiendam? O cœlum, ô cœlum/quanta tibi inest suauitudo, quando quidem in hac lacrymarum valle reperire sit musica arumnas nostras sopientem! Cum Saulà Cacodæmone mille molestijs lacesseretur, Dauidicâ citharâ mox Regium laxabat animum, vidissesque Saülem non ridere modò, sedetiam vocem suam cu alterius modulis coponentem. Ne hic scrupulosum egeris, nec id erroris danaueris. Elizao, credo, voles seuerior esse, tantoque Propheta sanctior? ipse tamen quondam iusto dolore

m

m

e.

ns

c.

ix

es.

111

ta.

me

12.

to

itu

lu-

eli.

icâ

8

Consolatoria 542 percitus, quod scilicet al va. ticinandum vrgeretur, addu. cite, inquit, mihi Pfaltem, qui efferuescentem hanc choleram à corde auocet. Cumque cane. 4. Reg.3. ret Plaltes, facta est super eumma. nus Domini, omnisque trilli tiæ nubes abijt. Non volon multum attendere ad ne sicos numeros, sed porius coradla titiam componere, tibique pro-Plal. 30. ponere has suaues odas, 2udn magna multitudo dulcedinis tu, Domine, quam praparasti diligen tibus te! Quis dabit mihi pennasfi cut columbe, o volabo, o requis. cam inter concinentes Angelo rum choros! Quam ingeniola poësis, que ve multa, tum hanc speciosam veritatem sub fabulæ velo texit! Rapuerat Pluto Orphei vxorem, non minusaudaci conatu, quam facinorem mine Dei indigno: ideoquein

digna

Aegrorum Schola. dignabundus Orpheus accingit sibi testudinem (quâ tygrides, cicures, & quercus auritas fecerat) adit Inferos, cumque iam limini insisteret, ecce Diræ, Furiæ, & vmbrarum funestum agmen hominem circumcingunt. Nec timuit, sed confestim optimâ quâ potest, personat harmonià: ad hanc musicam excipiendam non satis au. rium, non sat cordis fuit illi turbæ alioquin inflexibili: cedunt omnes manus, etiam vxorem cessissent si rem suam peregisset, ipse Pluto vix se capit. Quid hoc rei est ? Pluto tristitia est verè Inferorum Regina, quæ ad fusorem quandoque nostros affectus adigit, Orpheus animus, vxor caro, raptus ipse morbus, quia huic carni vitam

eri-

72.

lu-

jup

am

ne.

m4-

illi

o te

licos

1/2

pro-

udm

tus,

igen

as fi-

mic -

clo

niola

anc

abu-

luto

sau.

nu.

e in-

gna.

eripit. Vtendum igitur Dauidi. câ citharâ, & canoris illis fidi. bus, quæ pristino vigori laguen. tem reddant animum. O inson. tem Ariona/tu iam funditùs pe. rieras, teque piratæilliaderu. menam emungendam iam in pelagus præcipitem erant datu. ri, nisi sacro quodam enthous. asmo perculsus, numina & irati maris opem implorasses, nonsine carmine & melodià, quam venti & tempestates se audire, represso tumultuate sonitu, subsecutâque etiam fluctuum malaciâ testabantur. Solum immites nautæ, Caucaso duriores, à proposito deduci non poterant: quod vt Arion vidit, maluit se volutario impetuin vndas proijcere, quam infami eorum manu deturbari. Et reuera eius votis annuisse videntur superi:ad. fuit enim repente Delphis, qui comAegrorum Schola.

n

ti

ſi.

m

e,

b.

2.

11-

à

it:

fe

0.

2.

0-

d.

ui

n•

commodum tergum ad träsfre. tandum præbens, eum ad patrium littus securissime deportauit. Concinne profedò, Poëtæ mei, figmenta vestra fuco veritatis adumbratis. Nimium lautè epulatum ventrem, corpusue prauis humoribus obnoxium meritò Ariona dixerim, morbos verò truces illos nautas, qui in mortis abyssum corpus demergere contendunt: quid fluctus minaces, nisi humores superua. canciin venis fluitantes? Necessum ergo est te supplicem ad cœlum vocem mittere, & precario iubilo diuinæ clementiæ aures demulcere, vt adueniat calestis ille Delphis Iesus Christus, & te citò in gratiæ & sanitatis littus, vel si moriedum est, inæternæ fælicitatis portum & genuinam patriam tuam deue-

hat. B. Fraciscus non leui quon.

dam

346 Consolatoria dam morbo pressus, & nescio quo veterno oppressus, à vito Religioso citharâ canendipe. rito modulos aliquot leuando malo expetijt: renuitille, nel. cio quo scrupulo addudus :ve. rum eius vices suppleuit An. gelus, qui solum semel autite rum fides oberrans, Franciscum præ gaudio à sensibus & penè à vità alienum reddidit. Non credas quanta sit sympa. thia musici concentus cum corporis nostri harmonia: ta. lem esse puto, qualis est inter colos, eodem semper tenore 12. c. 43. hoc vniuersum gubernantes. Theodosius Cæsar panicosu. rore percitus, plane constimtum habebat animo Anthio. chenam ciuitatem depopula ri, omniaque ferro & igui permiscere. Obuiam ist Flauianus Episcopus, & prius

Ni-

ceph l.

Aegrorum Schola. deninxit sibi musicos Regis choros, cosque elegiam pulchre Antiochenas miserias deplorantem edocuit, quam tam scitè, tam lamentabili voce Regiæ mensæ occi. nuerunt, vt Theodosio magnam lacrymarum vim elicuerint, & obsirmatum in mi- Boet. l. seros ciues animum frege-music. rint. Sapientissimi quique Medici posteritati testatum reliquerunt nullum modulato fistularum cantu præsentane um magis Ischiaco dolori esse remedium . Nonne & Ger-Aihen. manis solemne fuit, concor 1.14 di tympanorum & tibiarum de mus sono furentium sedare men - Alex. ab tes? vehementi illorum instrumenterum pulsu sonituque eatenus vidisses saltitare, ridere, plorare, furere, sudare, quatenus deficientibus viribus.

0

c.

cf.

7C-

In.

ite-

cis-

dit.

pa.

um

12.

ntet

ore

tes.

fu-

icuhio-

ula

igai

Fla.

riùs

de.

548 Con Colatoria ribus, etiam insaniæ deficeret malum. Tu verò meliùs concine, & ad ægritudinem tuamac. commodatiùs. Si tua quando. que furat impatientia, proculdubiò salutari hoc cantucom. pescetur. Si Phœnix moriendo canat, quid?minustibi animinerit, quam animali ratione carenti?non dico vt vim tibiinferas vocem extollendo, sed tibi ipsi canas, & intra cordis museo. lum. Iobi cantilenam tibi sume. Sicut Domino placuit ita factumeft, sit nomen Domini benedictum. Sume & Tobiæ cantilenam : Filij Sanctorum sumus, quid est quod time. re possimus? Denique S. Francis. ci. Mihi, aiebat, tanta bonorum affluentia præparatur, vt nihili æstimem quæ patior. Certè e. tiamsi ipså morte tuum obstina. tius esset malum, tot tamen sua. uibus odis flectererur.

5. Mo-

s. Modus omnium facillimus est, & tuæ religioni ac pietati augendæ vtilislimus. Mitte, qui tuo nomine Misse Sacrificio intersit quotidie, diebus autem festis Pane Eucharistico sese reficiat, ter quâq; hebdomade nosocomia & in vinculis detentos aliquaeleemosynadonado inuisat. Votum B. Virgini nucupa,& tanqua Cœloru Regine donaria iube deferri, iube ctia Religiosas adiri domos, vbi diu noctuque pro tuâ incolumitate fundantur preces. Quodà tuis tuo iusu fiet, non minus, quam si à te sieret, à Deo acceptabitur, modò tacitè dixeris : Domine Deus iunge cor meu cordibus famulorum tuorum, qui iam de. sideria mea tibi proferunt, vicariæ sunt quidem illæ preces, sedre supplex rogo, vt eas velutimeo fusas ore exaudire dig. neris.

oi

0.

C,

A,

1

انا

ne.

if.

m

ili

e.

12.

12.

0-

s.Modus. MIS-SÆ SA-CRI. FICI.

VM.

Consolatoria 550 neris. Cum Abraham Isaacum suum in matrimonium colloca. re statuisset, misit è domestico seruitio famulum apprime fide. lem, vt cum quâcunque nubili filià pro filio pacisceretur, se ratum fixumque habiturum fpo. pondit. Abitille ad Bathuelem, & Rebeccam nuptum dari petit:datur, & nomine Isaacisponsalia init præsentanea. Non ei respondetur; itane verò, bone vir, si Isaacus sibi filiam nostram desponsatam velit, veniatiple. Æquumne est Virginem hanc famuli manibus comittere: tantumne se principem facit, quòd non sustineat huc eques aduolare: quis nos certiores reddet te vera non verò fabulas narrare? ne verbo quidem obtreda. tum est, at sincere commissam sibi Rebeccam abducit, quam Isaacus in vxorem, ducit. Ecce omnia

omnia quæ dicit, agit, tractat famulus, Dei hominumque calculo comprobantur. Mittendus tibi est pariter aliquis frugi homo ad ædem Lauretanam, aut Latiensem, aut ad aliam quamuis, qui tua negotia apud B. Visginem pulcherrime peragat. Si Deus voluerit corpus tuum, veluti Isaacum, inire connubium cum sanitate Rebecca, certo certîùs habeto fore, vt quam optas, valetudinem, modò viua fides adsit, consequaris. Mille huius rei testes erunt, qui hoc pacto mortem effugere. Quid ? Subterfugis in marsupium inferre manum, & non subterfugis pedem inferre in tumulum? tantoperè clamas, quòd pietatis sensu vaces, illamne vis sese aperientibus cœlis supernè mitti, quan-

1.

ei

10

m

e.

nc

n-

bó

10-

det

ra-

ta.

am

am

nia

auandaguiden crimenmia nerice. Er ran villeccemerener riquam caelina velis Enermue. ers Simonia-agoni, tacile tean hacieru anto eximani, nonopus erical Pontilisem recurrere: vbi nullum neccatum nullatel abiolutio, Car Dominus Dens prælitenm ubia tamulistuoso. mine oblequium non beniono excipiat oculofeque aduouebit vicariam operant cuam obeuncibus, ac li per teiplum remprestares . de Sagis conne termi. quod hominem, cui nocerettatuunt in cerea exprimantima gine?& inito pacto cum damene, quicquid mali interuntime. gini, idiplumis, qui repraientetur, in suo corpore persenticu; vnde videmus tales tenfina. bescere, Sein dinersismembes errabunda geritudine tanden interite. Angelo (qui in verer Tena.

T

m

III

ai

m

m

III

mi

Tuillamuneo non fine tanitry & migura Legis tabulas, Movie printigatiat) dim dixit : Eno fam Jumines Iteus tous wifitancinjans sucon mitmin in filing & facione mekercordiam mmiller his anicatty. Laurendulstimes refonderinorremains, non lane Dens es. the firm of valle internuncium & Angelim exhibere nuguam tumer obtrectation est. Overallmodim great Angelis canquam Diuma Maichtaris vicom nerrungentibus auteutes; mus, corumq, iuffis veluriora. milis fidem habemus : na Deus amur inicoru nottrorum precimis auan nobis per corum os miniquentious. Menistin'ilius, mem toinerat paraivus? quemontoreacta dinectis regulistemitrain fuisad Christi pedes demillusments: ne veroum tonare moute, cantum amicorum fup-

0

.

. j

0=

20

2-

11:

a.

115

EII)

eri

quandoquidem crumenam a. perire, & tam vili coëmereneutiquam cœlum velis? ne timue. ris Simoniæ argui, facilè te ab hoc scrupulo eximam, nonopus erit ad Pontificem recurrere: vbi nullum peccatum, nulla est absolutio. Cur Dominus Deus præstitum sibi à famulistuono. mine obsequium non benigno excipiat oculo? eque aduouebit vicariam operam tuam obeun. tibus, ac si per teipsum rem prçstares : de Sagis nonne fertur, quòd hominem, cui nocere statuunt, in cerea exprimant imagine?& inito pacto cum damone, quicquid mali inferunt ima. gini, idipsum is, qui repræsentatur, in suo corpore persentiscit; vnde videmus tales sensim tabescere, & in diversis membris errabunda ægritudine tandem interire. Angelo (qui in veteri Telta.

r

an

ci

m

ne mi

Testamento non sine tonitru & fulgure Legis tabulas Moysi porrigebat) cum dixit : Ego sum Dominus Deus tuus, visitans iniquitatem patrum in filios, & faciens miserivordiam in millia his, qui custodiunt madata mea, respoderi nonne poterat, non sane Deus es, sussiciat te vt Dei internuncium & Angelum exhibere: nuquam tamen obtrectatum est. Quemadmodum igitur Angelis tanquam Diuinæ Maiestatis vicem perfungentibus aufcultamus, eorumq; iusis velutioraculis fidem habemus: ita Deus annuit amicoru nostrorum precibus, quasi nobis per eorum oraloquentibus. Menistin'illius, quem soluerat paralysis? quomodo facta dissectis tegulis fenestra à suis ad Christi pedes demissus fuerir: ne verbum sonare potuit, tantum amicorum supplici-

0

it

1.

ę-

1-

2.

0-

2.

2.

it;

ta-

ris

em

eri taExod.

Luc. 5. S. Thó. 1.2 q. plicibus votis iollicitabatur Do. minus, quivt vidit fide illoru, dixit. (urge, tolle lectum tun, & vadeindo. mumtuam. In Theologiaenim velut pronuntiatu habetur,alte. rum pro altero sanitate & similia promereri posse: quod in Tabità manifestű paruit, que iam à mortis faucibus absorpta, ad vitam, viduarum precibus reuocataest. Quis febrim ab illa vetula, qua nihil in Euangelio habetur protulisse, depulitinonne B. Petrus, que suum costituerat intercesso. ré? Quis Iudeis seueriorisentent damnatis vita fartam tectamfer uauit?none Moyses, que ad vindice Dei iram reprimedam, sup. plicem miserat: optimè legatio. ne perfecisse scitur ex eo, quòd diuinæ iustitiæ romphæam co. rum ceruicibus imminentem in vaginam quodammodo reposuerit. Vis dicam amplius? sape. pumerò

il

Consolatoria

Azgrorum Schola. numerò per alios nos plura & maiora impetrare, quam nosmetipsi impetraremus. Nonne expedie potius insignem habere aduocatum, qui aureo suo eloquio, aurea etiam tua crumena comite tuam, causam egregiè peroret, quam vt tuipse balbutiendo, & circumcurfando oleum & operam perdas? Dum Pontifex Principis alicuius legatum absoluit, censetur ipsum Principem absoluere: non secus Deus tuos exaudiens, teipsű exaudit. Verùm enimue. rò que perfidia illa est (dandu est aliquid dolori meo) quæ fatuitas, te ægrű esfe, & cor ad Deum non posse extollere, nec velle a. liquem sufficere, qui vices tuas obeat? aut potius quam sordida illa auaritia est, te, vt mediocri nummo parcatur, in ægritudine &languore velle consenescere, A 2 2 voci-

7

n-

p.

0.

òd

oin

0-

pe-

vociferari præ nimio dolore, & quasi Diris se deuouere? qua. lescunque expensas feceris in famulo mittendo foras, in mancipio liberando, similique opere pio exercendo, certe modicas feceris. Na si vinctum è carceris antro eruis, Deus te à tumulo vindicabit:si marsupium argéto emugis, tibi è venis prauus exlugetur humor. Ofi in xenodochiù insumpsisses que in Chirurgum, qui totus est in te fodicando, pungendo, laniando, iam profe. dò conualuisses, vel salté maioris esses animiad ærumnas suf. feredas! Quam ignauum pecus hoc, quod nec pati nouit, nec quidpiam præstare boni, neciubere vt suo fiat nomine, vnu solummodo nouit, in lecto, velut canis in fimeto, moribundus e. iulare. Saltem non posses virum tibi adhibere, qui subscisiuis horis

Aegrorum Schola.

n

1.

re

25

is

lo

to

u-

iŭ

m,

lo,

fe.

10.

uf.

cus

ec iu-

lo•

lut

e.

um

uis

ris

horis pium aliquid tibi, aliquam historiam sacram prælegat? Ni hocfeceris, dignus es qui no cureris, & cuius nulla cura omni no habeatur. Quadoquide nullum admittas remediu, nihil addam amplius, & pedem hinceffero. Linquamus huc hominem caute duriore, nec Dei nec hominis hortatus recipientem. Quantum ad me attinet, cedo & recedo, velim ramé Deo & cœ. litibus commendatum.

S. VINCENTIVS Ferrariensis.

. Vincentius Ferrariesis Sur. in in Dominicanoru ordi. Aug. ne lumé ornatissimum, vitæ tibi res in vitâ morteque à se cius. gestas, velut in compendiaria tabella proponet. Præclaram prosapiam suam præclarioribus munijs adornauit: Potifici fuit à cofessionibus, sacri Palatij Ma-Aa 3 gister,

358 Confolatoria gister, in Concilio Constantiens penè omne tulit punctu:Omnes proinde eum ad Episcopij & ad Cardinalatus apicem certatim euchebant, sed animi submissio fuum hominem in imo subsellio constantissime retinebat. In cathedra dixisses Paulum, ince. nobio Dominicum, in vitærationibus Angelum, Soleminterrâ. Concionantem tanta concio frequétabat, vt non templa, non forum eam caperet: sed in agris esset concionandum, quò sepiùs auditorű & spectatorű octoginta millia cofluebant:nullu cor ada. mate adeò erat obfirmatu, quod no flexanima ei oratione molliretur. In Hispania vltra 25. millia Iudæoru ad Christi ouile traduxit, Sarracenorum octo millia: quotverò ad meliore frugem ciuerterit, dici non potest. In vrbes quandoq; regiâ pompâ, omnium

gra.

nfi

cs

ad

im lio

lio

2-

æ.

2-

1.

io

on

ris

ùs

ta

2.

bd

li-

ia

1-

2:

١٠

es

m

gratulabuda acclamatione, festo campani æris sono, penè ciuium humeris inuehebatur. Infignia verò perfectissimi hominis cosideremus facinora. Quadraginta annos fubscisiuis Domino sacris dieb' seuerissimo exegiticiunio, modico pisce, & semper vnico ciborum genere vtebatur:potus aqueus, si quid vini admiscerer, plus erat odoris qua saporis. Accipe mirada magis. Omnis locus ei fuit religiosa domus, cubile fuit dura lodix in duriore strata humo. Vidisses à fronte vberes quotidie lacrymas doloru patietis Christi deploratrices, à tergo singulis noctibus vulnera dirissimis inflicta flagellis: quòd si morbus languidiora brachia fecisset, cuiusda religiosi sibi Achatisvtebatur ministerio, qui quatumuis inuitus & ploras ad cutis laniena vrgebatur. O spectaculu! videre cum

560

eum quem diuinis prope hono. ribus prosequebantur vniuers, sponte quidem, sed ita crudeli. ter vapulante, quasi verò à morbis non vapulasset satis. Tottan. tifq; facinoribus, tot laboribus egregiè toleratis cursum stitit Deus, cum ecce Venetis in Bri. tannià existerem febris corripit ardētissima, omniaq; eius mebra acerbissimis infestat doloribus. Ab initio morbi, vt ei aliàs moris erat, animum expiat, minimolq; neuos accuratissime abstergit,& insuper concessum à Sanctissimo Patre Iobeleu auidissime amplectitur: mox subsecuta sacrosada Synaxis. Sed quæ hîc feraphica cu Deo colloquia, que suspirio. rum iacula, quæ cordis inflama. tiones? Vniuet sus, isque amplissimus illius vrbis magistratus ad inuisendű egrű concurrit, quem saluberrima hortatione exce. pit,

Ò.

G,

li.

r-

n.

us

it

i •

it a

is

pit, supplicauitq; obnixè, vt ope. re exhiberet que tatà cu folicitudine edocuerat, dixitque (si qua. do cœlesti frueretur beatitudine) singularem se futuru Veneto. rum patronu. Nec diutiùs hæsit Magistratus:mistæ enim gaudio lacrymæ retroferre pedem cogebant, & ipse iam in solu Deum remotis arbitris se intedere animum velle significauit:itaq;eum in sanctas intendit cogitationes; vt quauis medici carne eius candenti ferro inurerent, veltruncarent, vel venă inciderent, nihil ex ore queribundum, sed solum huiusmodi suaues ad cœlu prodibantaspirationes. O bone Iesu, mileri miserere famuli! Benigna Dei mei Mater, aspice abiedissimum hunchomuncionem, qui secundum Deum totus ad te recurrit. O Sancti & Sacta Dei, nonsuccurretis tandem misero Aas pec-

peccatori? hæc & similia, pra. sertim cum sacro Oleo in exue. mis vngeretur, maximo cum pietatis sensu pronuntiabat.Petijt postmodu sibi clarâ vocere. citari 7. Psalmos Dauidicos,& auditis quibusdam versiculis, ad maiorem affectione facientibus. emicabant quodamodo ex oculis scintilla, & hoc magis, cu Li. taniæ, Sanctoruque nomina legeretur: tum qui præsentes ade. rant, putabant mentem cu oculo è corpore euolaturam. Non erat qui non huiusmodi vitz e. xitum peroptaret,imò iam omnes sanctum Patrem lubetissime fuissent comitati; sed qui nons. bi parem habuerat, iam nonpoterat habere comité: dignus, qui folo Angelorum & Cœlitûm comitatu ac consortio frueretur: nec dubito eos aduolasse nominus ingenti multitudine, quam delle

ic.

um Pe-

rc.

,&

, ad

ous,

cu.

Li.

le.

de.

cu-Ion

e c.

m. imė

n li-

po-

qui

tur:

mi.

iàm

ch-

desiderio videndi eum ridedo & cantado exspiratem. Obriguerat corpus, nulla vitæ indicia, mors in labris aderat, viuaci tamen oculo Vincétius se Mortis, Inferorum, & Mundi exhibebat victorem, reuera mox in cœlis sele triumphatorem exhibiturus. Illudne mori est, aut potius morte aspernari, & priùs in cœlis esse, quam ex huius mundi exire finibus?eodem momento, quo hoc orbis miraculu morti succubuit, vise funt à viris tum presetibus, complures columbæniue cadidiores per fenestras euolare: remansit in cubiculo solu corpus, non folum, inquam, nã adeò fuauis spirabat odor, & adeò inusitatus, vt facile è cœlo venire, vel ex tantarum virtutum myrothecio crederetur. Similem etiam exitum peroptares, credo: sed hebeties ingenio, si vita brutorum

A 2 6

more

564 Consolatoria

more ductam, felici Sanctorum exitu cogites confummandam. Itane verò? Iudæ vitam ineun. do, Ioannis obires mortem, Paulitriumphos obtineres, cœlum æquali forte cum B. Latrone possideres? Phænix fuit ille Latro, qui solum post quingentos annos enascitur, cum tamé coruorum & vespertilionum plena sint omnia. Eheu cum incertà spe gratiæ, qua vnus latro consecutus est, mille latrones suspenduntur, mille scelerati æternis supplicijs addicuntur. Vissa. luti tuæ consultu? bene morere: vis bene mori? bene viue. Tépori tibi res sacras adhiberi cura, saltem in eo esto Vincetius. Malè non potest mori, in quo in salutaribus munijs obeundis nulla mora fuit. Egregiè igitur tuo officio perfungere, & nunquam Dei gratia aberit, deeritque.

SI ÆGRO SIT CON-

bi Ecclesiæ Sacramentisse munire.

CAPVT XIII.

I.

Aeger.

Vbens cum Tobià tibi dixerim, heu! quæ mihi cælipulchritudinem intue-

ri non valenti, mihitot ægritudinibus obnoxio consolatio superet? de Sacramentis loqueris,
idque mei consolandi gratia: sed
vereor ne Sacerdoti molestior
siam, deinde spero breui mihi à
Deo Templi adeundi faciédam
potestatem: non porrò temerè
rebus sacris vtendum, & multò
A a 7 minùs

minus sacro-sancta Eucharistia abutendum: si enimita liberead priuatas ædes deferatur, multa incomoda, multaq; contra debitam reuerentia comitti possunt.

R. Opportunum sermonem, mihiq; iucundissimum inseuisti, no ita grate mille aurei accidissent. Dæmon quâda specie virtutis hunc perniciosissimum errorem, si non hæresin, in mentes etiam sapiétissimoru quorumqi insinuauit. Quò intendit, putas, hac infinuatione? heu! vt quam plurimos inopinatæ morti subijciat, vt ijs spasmum cosciscat sid enim permittente Deo moliri potest) & interclus a voce confitedi peccata, diuinuqi auxilium imploradi facultate adimatiquo fiat, vt nullo Sacramentoru eger armatus præsidio, Dæmonibus spoliu & præda relinquatur. Vide quò vergat tui respectus, tuique:

d

a

i

t.

n,

ti,

6-

r-

r-

es

qi

25)

m

ij.

lid

iri

fi.

m

up

ger

us

Ule

uc:

que aulicismi : malles scilicet damnari cum multo aulicismo, quàm saluari cu parua familiari. tate. Credis forsate à Deorecedenté, progressum in salutari vià facere?ô præpostera hominum mentem! quò ab igne remotior es, cò ampliùs obrigescis: quò propiùs ad Deum accedis, eò magis inflamaris. Pro certo habe mortem complures mortiferâ culpâ implicitos, quòd tempori sacra illa mysteria non suscepissent, occupasse. Doctores Theologici absque scrupulo asserut accidere posse, vt æger ob S. The non percepta diuina hæc sacra- nau. menta à poenis excipiatur æter- Henz. nis, qui aliàs æterna gaudia fuisset consequuturus. O cœcitatem admirandam, propter humanum quendam respectum,& nescio quem futilem mortis metum, vis salute tuâ, imò æter-

æternitate periclitari! mortem. ne metuis abeo remedio, quo sexcenti vitam recuperarunt? vitamne incolumem exoptas, vt per præclara (quéadmodum polliceris) facinora ad sanctimo. niam proueharis? incerti sunt rerum exitus, etiam & tuæ polli. citationes. Concede mihi, vt tanquam in tabulâ vitam humanam representem, forsanad tuis rebus melius prospiciedum hoc erit incitameto. Omnem fiduciam ausis in hac vità collocare, quam Anacreon acinum vinaceum deglutiedo perdidit, quam Fabius pilum cum lacteo potu exforbedo etiam perdidit, Plin.l, c. quam mulieres grauidælampadis fumum spiritu excipiendo

dis fumum spiritu excipiendo sepiùs perdiderut. Nolito, liber mi, noli dicere quo in loco, quoue in statu vitam consum-

marie eximius ille Dux Alci-

fi

ri

li

N

Aegrorum Schola. biades, Theobaldus Dux Au-plurarstrasiæ, Conradus Cæsaris ger- Valer. I. manus, Gallus & Titus nobiles 9. c 12. Romani; maxime verò Attila c.s. flagellum Dei, qui ipso nuptiali die crepuit. Eia, considera Astulphum Longobardorum Regem, dum venatione laxaretanimum, oppidò mortuum concidisse, & longam vitam tibi pol. licere: considera Petrarcham versus faciendo fuisse lethali af. flatum spiritu, non divino. Carolum 8. pilâ palmariâ ludentes spectando, Paulum 2. Pontifi- Hatis. cem de pyramide erigendâ agentem expirasse. Habui mihi apprime familiarem, qui latrunculos agitans, caput moribundum impegit in alueum luso. rium, & in codem mortuum reliquit. Amurates Turcarum Calcos. Monarcha, grandem cratetaexhauriens, simul necem ex-

hausit:

d

n

n

0

r

570 Consolatoria

hausit: V bique terraruminsidias molitur perfida hæc Erynnis, tibi inhiat semper fatali telo ar. mata, & tu adeò fatuus es, quiei inermis velis occurrere? Si nefas non esser aliorum arumnas ridere, lubens in risum me totum effunderem videndo Zeu. xin in contemplanda anu à se picta præ nimio risu emori, & Chrysippum pariter, dum cernit asinum sportam ficusque exinanientem; & Philamonem, qui viso mulo ex vini potu egregiè ebrio, risu disrumpebatur, Philistionem denique, quòd belle momum in comædia egilscr, animam etiam egisse. Vt illi risum, sic mihi miserationemhi subsequentes cient, qui loquen. do moriuntur : huiusmodi fuit legatus ille Principis, qui coram Ferrariæ Duce orationem habiturus, obriguit ore, totoque cor.

Aegrorum Schola.

s,

.

ei

.

23 9-

11.

ſc

&

.

X.

n, C:

11;

d

·

lli

hi

n.

it

m

2-

10

r.

corpore; & Venceslaus, quem. effrenis iracundia neci dedit, quòd prægustator non idonea ad palatum pocula propinasset; & Princeps Mirandula, qui aduerlarium armata manu per- 1. 9. sequens corruit, & quam alteri machinabatur, sibi consciuit mortem. Ah Deus, quidlugubrem hanc næniam refero? Quid? guttula vna è cerebro lapsa, modicus vapor à stomacho missus nos potest suffocare, mica panis per pulmonis cannam intromissa, tegulæ lapsus, virus quodpiam, terror inopinatus, praua venæ incisio, sudor corpus repetens, atomus denique, Pontifices, Monarchas, orbis terræ lumina & columina, abfque effugio, absque remedio vllo è medio tollere consue uit? ô mirum! & mortiferam noxani

noxam secum deferre ad inferos, eternis flammis nunquamfe tradere expiadum, & huiusmo. di periculo se exponere, quali res nostra non ageretur, nonne extremæ dementiæ est? vis ergo securiorem inire viam? tuorum omnium morboru telamà confessione ordire: nihil magis fatuos illos mortis metus excludet:parentes tuos à magna sollicitudine, teque à magno periculo eximes. Felix illa domus, qua medicus non tertiò pulsum tentaturus adit, quin etiam spiritalis medicus consciétiam pertentarit. Velisne tua crimina confiteri, quando lingua tibi deficiet? vel si non lingua desiciat, quado salte ratione & mente non potieris? vel si potiaris, vix tamen tria bona verba spiritu debilitato pronuntiabis. Viribus adhuc integris dicebas te non sine maximâ

Aegrorum Schola. 573 ximà difficultate posse confessionem instituere: heu/quidergo moribundus præstabis, quid ardentissimà febri inslammato corpore, quid amicorum turbà tuis auribus obstrepente facies, qui vix quicquam boni antea fecisti?

II.

Aeger.

Te profectò suade me dullam! vt hominem premis! non est, quod

1-

0

n

C

ego tuis refrager dictis: video enim probè eos animo, bonaq; voluntate deficere, qui sibi ægrotatibus diuina Sacramento-tum mysteria vano mortis metu adducti ministrari nolint.

Resp. Audi quid in Apoca-Apoce.

hypsisuase vidisse dicatB. Ioannes: Cùm aperuisset Agnus, ait,

sigillum quartum, audiui vocem

quarti

Consolatoria 574 quarti animalis dicentis, veni & vide : Et ecce equus pallidus, O qui sedebat super eum, nomenilli Mors, & Infernus sequebatur eum, & data est illi potestas super quattuor partes terra. Quid his innuat, tenes?pallidus ille equus est ipse æger, eques ve. rò mors est, quæ vitæ tuz continuò insidias parat, & locum occasionemque icuminferendi obseruat. Infernus pone propéque sequitur, quia zgri animum varij terrores cruciant, & multæ molestiæ exacerbant. Quis modus euidentia hæc pericula euaden. di? nullus certe efficacior, quam Sacramentorum vsus, quæ cor exhilarant, mortiste. la diffringunt, minas aspernantur, inferorum copias debellant, issque omnem insonti conscientiæ nocendi adimunt

Aegrorum Schola. munt potestatem : videas enim non rarò duos in codem strato ex ægritudine decumbentes, quorum alter gemitu & fanatico terrore cun-&a compleat, alter risu gaudij interioris indice circumstantes recreet. Vnde hæc disparilis ratio ? Nescis tri cuspide, ve sic dicam, telo agrorum feriri pectora? Primò perditorum ac dissolutorum morum recordatio, non secus ac vultur Promethei iecur, ægrotantis rei mentem misere corrodit : deinde mala præsentia, quasi agmina conglobata, in desperationem adducunt : tertiò non minùs angit futurorum incerta expectatio : scimus enim quam patriam deseramus, nescimus verò quam petamus. Deus scit quanta cum cura & voluptate

geret, quemodo his nobiscum ludat, illudatque infirmano. stræ imaginationi. Quid tum non ageres, quid non daresei, qui te ab istis angustijs exime. ret?& ecce in promptu suntaugustissima Sacrameta, quæhæc omnia euanescere cogunt, nec vteris? Viderunt quondam Bur. gudiones Lunaex nebula intermicate plurimas arudinesvento agitatas, quas portendere equitatum Ludouici XI. Regis, eumque breui in Burgundiam perrecturum, ac gentem vniuersam fuis lanceis transfixurum cogitabant. Sublata autem nebulâ, redditoque puro splendore Lunæ, viderunt vanum suum

fuisse timorem, qui cum mul-

to risu in auras abijt. Si tan-

tùm tua ratione nitaris, eaque

prauis affectibus perturbata,

n

P Pi di

q

cc

re

D

fer

ge

rey

cœ

uid

omnia

Com-

Aegrorum Schola. 597 omniatibi erunt terrori, arundines ad tui internecionem armatæ videbuntur: sed si lux Sandorum Sacramentorum cordi affulgeat; quicquid alijs horrorem, tibi risum adferet. Nam si in bono sis statu, Deumque in animâ habeas, quid vereare?an præterita? Deus condonauit, & pacem fecum in animam ingrediendo intulit. An præsentia? quis tibi officiat, quadoquidem cœlum mente comprehendas? An futura? si in cœlis es, quid vereris? sin purgatorijs ignibus, Deus ignes sua extinguet præsentià, vel saltem rore gratissimo, vri cum Chaldæis egit, refrigerabit. Si in Inferis es, Inferos in cœlum conuertet: nam vbi rexest, ibi curia; vbi Deus, ibi cœlum, nec illudignorans Dauid, inquit, Si ambulauero in Pfal. 22. medio umbra mortis, non timebo mala.

n

n

. 578 Consolatoria

mala, quoniam tu mecum es. Mira. bile est, quod Hieremiz quon.

Hierem.

dam accidit. Factum est, ait,verbum Domini ad me dicens, quid tu vides Hieremia? & dixi, Virgam vigilantem ego video. Et dixit Dominus ad me, bene vidifti. Et fa-Etum est verbum Domini, secundo ad me dicens, quid tu vides? & dixi, 01. Lam succensam ego video. Et dixit Dominus ad me, ne formides à facie eorum. Ego quippe dedi te hodie in civitatem munitam, & in columnam ferream, & in murum areum. Et bellabunt aduersum te, & nonpra. ualebunt, quia ego tecum sum, vi liberem te . Inuolucrum huius visi reijce, & tibi in lecto existenti ostendam, quod Hieremias vidit in aëre. Hæc z. gritudo nonne verè Virga est ad fores tuas vigilias agens, teque iam egregie feriens, vt citò expergiscaris? Corpus hoc

r

ii b

re

Aegrorum Schola. 179 hoc nonne Olla succensa est, & febrili sanguine ebulliens ? & terrores isti futiles, qui mentem tuam tot spectris, & terribilibus imaginibus detinent, nonne castra quædam & acies, quæ in tuam perniciem conjurauère? Ne formides, ne formides à facie eorum, tantúmodò accuratâ peccatorum confessione accinge lumbos tuos, laxa desideria restringe, permitte salutari illo viatico & Extremâ Vnctione te corrobo. rari. Cæterum Deus vires & ingentem animum suppeditabit, qui terrori & morti terrot erit. Verum si hæc arma renuas, etiamsi mortales omnes, tui defensionem susciperent, perijsti.

.

id

r-

it

4-

ad

)[.

xit

cie

17

4711

Et

TE.

.vt

ius

ex-

ie-

æest

ns,

VC

pus

Aeger. Quid dicis?

Puram putamque verita Bb 2 tem.

180 Consolatoria tem. Iterum dico, efficacissima ad salutem via est non soluma. nimæ sed etiam corporis, morbo ipso radices agere incipiente, venerabilem Eucharistiam sumere. Sed dices vt ille, nosta. lem consuetudinem non habemus. Præstat, præstat calcatâ hacstul. tà consuetudine te indemnem seruare, quam cum ipsa consue. tudine damnari. Si tertiò idse. ceris, tibi illa consuetudo tribuetur, dicentque viri sapien. tes omnes, reuera bonus ille Do minus laudabili assueuit consuetudini: vix morbo corripitur, quin continuò de criminum confessione agat. Rex E. zechias, vr à Prophera sibine. cessariò lethum subeudum esse audiuit; grauissimis quidemlacrymis dolorem animi testatus est, sed etiam religionem magnam testatus est, cum in parietem

co

ad ille

Sa

tu in

& fic

tui

dix

ro ab

elt

th

ta

Aegrorum Schola. 581
tem & versus templum faciem
convertit, quo facto quindecimannos vitæ desperate superaddendos impetrauit. Paries
ille, qui ei Templi conspectum
auserebat, est divinum Altaris
Sacramentum, quod Christitegit corpus: ad illud multo singultu, multisque suspirijs consuge,
in eo omnem siduciam pone,
& ne dubita: grande enim benesicium, grande miraculum in
tui gratiam præstabit.

na

2-

or-

n-

m

t4.

Ws.

ul.

em

ic.

c.

ri•

n.

0.

n

j.

i. E.

c. Ic

2-

15

1.

n

Aeger. Ne egrèferas quæso, si dixero satius esse valetudini operam dare: vbi enim conualue-10 (Deum testor) muneri meo

abunde faciam satis.

R. Adeonetibi nasus cereus est, vt quoquouersum contorqueri sinas, quia vir etiam Catholicus hoc tibi suadet? credo, & scio mille Catholicos vitam sine illo sacro salutis sigillo Bb3 clau-

fi

n n

h

d

verile to a b le in c

fide .

clausisse, nec tamen ided pænas æternas eualisse. O Cœlum, ô terra! quis ille Catholicus, qui Deum excipe. re vereatur? Sed ais; hoco. pere desistere possum, vt illud postea melius præstem. Melius si sic diceres; desistere opere hoc possum, ve nihil postea præstem : nam factus sanus ne minimum quidem de eo cogitabis. Quin dicis cum Principe illo viro: Descende, prinsquam moriatur filius meus. Misit Elisæus Giezi famulum, simulque baculum fuum, quo pueri corpus contactum ad vitam reuocaretur, sed nihilisto. rum profuit : tandem adfuit Elisæus ipse, qui toto corpore pueri membris incubans, eum incolumem matri reddidit. Adhibe medicos, parentes, famulos: votis tuis ac de-

4. Reg.

600

-

1.

c

il

15

le n f

C

siderijs omnes obsequantur, incassum laboras, quamdiu dulcis I E sv s in corde tuo non quiescit. Nihil est quod magis te ægrum cruciat, quam horror quidam de futurâmor. te conceptus, videris quotidie in ius, aut ad tumulum vocari. Quoties sermones serit amicus quispiam, quamuis longissime ab huiusmodi materia distent, toties in tuum peaus tela mittit. O hominem bis malè sanum, qui volens vidensque cum corpore ita animam torquet! Vis compedibus hisce solui? terroremillum tuo munere egregiè fungendo anticipa, ne forte imparatum te mors occupet : sic enim immunis eris a. nimi, & peccatorum memoriam præsentiorem habebis: mens non vt aliàs de sede sua Bb 4 detur-

pore

Megrorum Schola. 585 pore-feceris, vide fructus non contemnendos qui enascantur.

III.

E Sacra Communione non loquor: solum quid tibi promanet ab extrema Vnctione accipe, idq; è Beati Iacobi scrinijs erutum, qui non amplius te fallet, quam Spiritus S. possit fallere. 1. In- Iacob. 5. firmatur, ait, quis in vobis inducat Presbyteros Ecclesia, & orent super eum ,ungentes eum Oleo in nomine Domini, & oratio sidei saluabit infirmum, & alleuabit eum Dominus, scilicet si ita ei expediat. 2. Si s. Tho. decreuerit Deus eum è vità S. Boeuocare, hæc Vnctio athletam Theol, ad agonem subeundum excita- in. 4. Sent. bit, corroborabit, & in eo statu, in quo alij omnia desperanti, recreabit. 3. peccata. Bbs mortimortifera occulta, vel obliuioni tradita, vel à postrema confessione commissa, que peccatorum reliquias vocant, ob. literabit : ideoque Theolo. gi non fine causa afferunt, quofdam minime hoc Sacramen. to munitos salute sua, anima. que periclitari. 4. Delebit etiam peccata, quæ venialia vocamus, modò ea mente detesteris. 5. Nos armabit contra Cacodemonum impressiones & validos impetus. 6. Potest æger hoc Sacramentum tanto cum feruore ac pietatis sensu percipere, vt anima nullo amplius næuo aspersa, rectà in Cœlum contendat, ab expiatorijs flammis om. nino libera. O quam ergo in-gens damnum sibi illi inferunt, qui vel inuiti vel semimortui hanc salubrem pana. caam

Aegrorum Schola. czam accipiunt! 7. Denique per Vnctionem Extremam huius miseranda vita residuum à les V Cristi sanguine & beneficijs planè pendet, ac quodammodo nouam vitam acquirit : non tum temporis bonus vitæ nostræo. dor ac Balfamum eam recreare potest : nimis enim mul tis sordibus fuit inquinata: in oleo gratiæ diuinæ fiducia omnis collocanda est, & dicendum cum Daniele : Neque e- Daniel. nim in iustificationibus nostris pro-? sternimus preces ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis. Beatus Malachias inungi voluit, pura adeoque sedatâ mente, vt vacare omni dolore videretur: summâ cum pietate, orationibus tum S. Bern. tecitari solitis respondebat s. Macâque alacritate, quæ reli-lach. giolis Bb 6 ..

n

r-

n.

1.

.

į.

.

m

giosis viris omnibus Clareualle. sis Ordinis, & ipsi B. Bernardo admirationem ac simul lacry. mas cieret. Obijt propterea fan. Aislime, aut, vt melius dicam, abijt in cœlum iucundissimè. O quin sit mihi chalybeum pe-Etus, voxque tonitru simile, quz longe latéque humanum genus perterrefaciat, & à spiritali hac clade auocet! Ecce adest supremus agon, supremus conflictus, en momentum à quo pendet æternitas, hostesnostri capitalissimi & infensissimi, om. nes contendunt neruos, omnia tela, omnes machinas admouent, vt nos perdant: morbivi percellimur, periculosa plenum opus est alexi, horrenda mortis species oculis continuò obuersatur: tot inter pericula, tot inter dimicationes modus v. nus superat, vnicum est remediums

Aegrorum Schola. dium, & in his augustis inclusum Sacramentis: & dubita mus adhuc, imò disputamus num congruum sit, num expediat ea nobis adhibere? O dementiam intolerabilem ! non proximus V calegon, sed nostræmet ædesincenduntur,& piget situlæ manum admouere? Diuinæ Iustitiæ gladius nostro verticiiam iam lapsurusimminet,& scutum illud inexpugnabile & galeam salutis assumere subterfugimus, concludimusque non festinato opus esse? Aurium tenus aquis immergimur, Deusque prætendit dexteram, cuius adminiculo aautum emergere possimus, & quid agendum sit deliberamus ? Barbarusne huiusmodi Catholico homine barbarior est? etiam tygris, si in eam ca. dere posset ratio, ad Deum! B b 7

li

f

1.

o ri

n·

ia

ovi

le-

da

uò:

la,

V-

1C-

m,

Consolatoria 520 in similibus periculis constitu. ta recurreret. Interea Dz. mon, magis magisque men. tem impugnat, Cœlum ter. ramque commouet, vt nos perdat. Aquilam belle imitatur, quæ ceruum persequens in eius oculos multum puluerem inijcit, & obcœcat: dein deuia per itinera errantem de. ducit, donec ad editiorem aliquem locum perueniat, vbirostro & vnguibus diuerberatum dat præcipitem, & lautè eius carnibus se reficit, & epulatur. Nescio quo Dæmon velo nostros oculos obnubit: decurrimus viræ huius spatia ludibundi & iocantes, de expian. dà conscientià nihil cogitantes, sed huiusmodi opus in vltimam horam, cum ad vitæ metas ventum fuerit, differimus, & mille promissis animum illius

r

Aegrorum Schola. lius, qui nobis à confessione est, supendimus, none tu ex illis es? Contingit posteate in ægritudinem incidere, nec adhucimpendens formidas periculum: quid tum agit Dæmon? (namque multa ei concedit Deus ad perfidam tuam mentem casti. gandam) catharrum immit tit, qui tibi vocem suffuretur, nec tum vlla ratio confitendi suppetit, mors ingruit, & actutum in Inferorum præcipitaris vorticem, vbi ferocissima Aquila cor tibi æternum rodit. Ecce, ecce iaces: interuenit Medicus, qui mortis denuntiatione ægrum noluerat terrefacere, attonitum se fingit : quis vnquam, ait, talem rei euentum expectasset? profectò me tandem fefellit Hippocrates. Interea damnatus es. Accurrit vxor, accurrunt liberi

0

1.

1-

c.

Si

15

beri horrende vociferantes: quid? parens noster obijt? iam iam loquebatur/quis adeò ino. pinatè mortem adfuturam cre. didiffet? ô malum!interea damnatus es. Confluent parentes, amici omnes: heu! quidreies? ergone mortuus est? saltem sa. lutari viatico munitus? nequaquam, respondetur:nam Pasto. rem in sequétem lucem remise. rat; at extrema Vnctione?mini. mè verò: accersitus fuerat Pastor, iamque erat in itinere cum ei dicitur Dominum Ioannem expirasse. Interea ecce damna. tus es. Hæredes, orbique culpant negligentiam medici: medicus famulorum incuriam, famuli adferunt se non ausos fuisse Domini sui turbare mentem; tu verò asserebas non tantam virium esse defectionem, quantam medici dicerent, omnes denique

Aegrorum Schola. 593
denique peccarunt, tu verò solus cruciaris. Quod malis istis
omnibus remedium? ô malum
immensum & infinitum absque
remedio, quia veris remedijs vti distuleris.

Aeger. Vlcus nimium premis, exprimis tandem quod sentio. Certe quid homine magis possit angere, quam cum videt secum agi, quasi cum iam iamque morituro. Illud agri animum stringit, mortem accelerat, præcipue quando cernit candidatos prensare, suaque petere officia, & amplissimos dignitatis gradus. En totius mali vis, quid enim celem?

i .

2-

m

m

12.

ul-

ne-

fa.

uif-

em;

tam

an-

ines que Respons. Animosè, animosè, non adhuchoc telo cades: laus Deo, grauem sarcinam è pectore deposuisti, iam breui sanus eris, non dubito. Quid? ne cursor aliquis Romam properet,
velis

velistuad inferos properarene alij pensioneni tuam Ecclesia. sticam aut beneficium pratipiat, velistibi maleficium æternum in teterrimis inferorum cœtibus consciscere? V bi Lucifer Anti-papa presidet, vbi dam. nati omnes Anti-cardinales funt igneâ purpurâ induti, prætextâque sebaccâ ac sulphurea verendi? Tune, quia ignauus es,virum magnanimum debereterreri, cum fummus euocatur medicorum Medicus, arbitraris? Nihil inaudisti de nobili illo viro, qui morti proximus clamabat: inducias, Domine, vique mane, & clamando crepuit, vilissima Dæmonibus fa. Aus præda? Noui quempiam in Europâ inter medicos Hippocratem, qui eundem callem triuit, Deum precor ne de similium societate habearis. Minimè

Aegrorum Schola. nimè verò, vt opinaris, ex horum Sacramentorum susceptione cortibi stringetur, aut ingrauescet morbus. Quod in ijs, quorum vita salusque desperata est, theriacalis aquæ potus efficit, ac operatur; quod gemmæ, quod aurum: hoc Christus Ie- Apoc. sus in Venerabili Eucharistia Cant.4. præstat, qui vitalis aquæ fons Mau. est, gemma ex Orientis finibus prodiens, aurum purum putumque, quod saluare potest animas vestras, corporaque vestra etiam in vltimo vitæ discrimine constituta-Sæpiùs intimus familiaris interueniens, simul cum gaudio sanitatem ægro procreauit: Et Tobias reuertétem filium intuitus, exclamauit, ah! modò sa. nus sum, quando qui dé reducem filium meu in ædes acceperim. Quis tibi amicus maior, quis tibi magis necessarius CHRISTO IES V?

11

2.

lo

2.

vſ.

rc.

£2 .

am

lip-

lem

e si

Mi-

imè

I Esv? eius conspectus saluberrimus est, eius contactus omnes curat ægritudines, eius samiliaritate ac consuetudine vti, cœlo vti est, aut potius frui. I am non di-

Ioan 15. cam vos seruos, ait ipse, sed amicos.

1. 3.

Legi apud Olaum Magnum,fxminam quandam, cùm sub Polo omnia frigoribus congelasfent, flores elegantissimos Regi obtulisse. Pollebat Hericus Sue. uiæ Rexeâ virtute, vt in mari existés, cui regioni rosam, quam in pileo gerebat, obuertisset,ex ea ventum exciperet nauigationi propitium: solebat etiam dato nautis cingulo nodis multis distorto potestatem secundum yétum colligédifacere. Non line maleficijs hæc omnia contigisse no dubito: verum enimue. rò non Deum Dæmone fortiorem arbitraris? nonne possit ille sæuiente morborum hyeme,

n

quibus tuum corpus iam emarcuit, è suorum beneficiorum horto aliquam rosam producere, quâ efficiat, vt in quamcunque partem animum ac desideria tua conuerteris, illine diuini pneumatis Fauonius aspiret, & importunas imaginationes tuas tranquillet?vt liraëlitici populi hostes celebrem illam Arcam eminus prospexerat, statim omnes in fugam se coferebant. Putas minorem vim inesse divinæ nostræArcæ, vbi venerabilia Sacramenta, vbi gratia Dei, vbi Deus ipie recoditur. Nescis hîc arma subministrari, ad stygialemillam turbam, è tuo pectore pijs suspirijs ac precibus operam dante exturbandam? Non minor virtus est in animo charitatis flamma ardente, quam in hepate pisciculi Tobiæ in prunis tosto. Magne igitur sapientiæ opus

is

m li•

i-

e-

10-

pus est, id facere quod prosit, nec tibi nocere possit.

IV.

Icitur Extrema Vncio solum in extremis existenti conferri.

R. Heu! qua cruda hec propositio est, quaque malo digesta ani. mo! quot propterea no perceptis sacramétis ex hacvitatollun. tur!Faciamus te ea accepisse,& conualuisse: ideone te male habet? Ego ipse, laus Deo, eã accepi, credoque omnino eius beneficio me hãc adhuc videre luce. None prestat sacro Oleo sexies inugi & saluari, quam expone. reseillud non percipiendi periculo, & postea æternum ardere in ferueti Inferorum aleo? Scio quidem non conferri, nisi incerti fint morborum exitus: sed etiam scio præstare secuciorem

n

in

til

Aegrorum Schola. rem inire viam nimiùm festi. nando, quam tantoperè tempus protrahedo animam & corpus perdere. Vos, perfidi assentato. res, simulationem vestram capitis vestri periculo ad Dei tribunal præstabicis aliquando, qui keientes ægrum euidetissimum vitæ adire periculum, illud altissimo silentio supprimitis, nec ita in deteriore statu versari imponitis, & interea moritur. Perfidiores estis, qui ipsum vos consulentem quid faciendum censeatis, numque tempus sit præsidijsillis spiritalibus se muniedi, inani spe deluditis, deque die in dié deducitis, donec in omnium miseriaru barathrum cadat. Ge. nerale sit illud vobis axioma: nunquam egroto ea, que à vobis in huiusmodi necessitate expetit, denegate, semper eius petitioniacquiescite, na proba est:

n. &

ane-

cé.

neeri-

dere

Scio nisi

ncio-

rem

si expetità confessione, necivo? bis procuratâ cum emori, & ob non sufficientem dolorem de peccatis conceptum damnari contingat, ex nuc vadimonium vobis denuncio, ve coram Deo Iudice corpus pro corpore, ani. mam pro anima prestetis. Com. minatur Deus per Ezechielem Prophetam, sese Pastorem eum egregie correpturum, quioues suas erraticas à lupo permittat deuorari, & te scelestum vicinum non corripiat, qui alterius videns non prohibes damnationem? Cogitas vindicem eius manum enadere, admissum facinus deflédo, dicendoque, heu nunquam ratus sum adeò prz. properam futuram fuisse eius mortem/vt nihil sic cauendum est, quam ne infans sacro baptismatis sonte minime ablutus moriatur: ita etiam curandum nc

n

ti

V

V

m

na

CU

ne quis è vitâ migret per tuam culpam salutari Sacrametorum ope destitutus:talis enim illa labesest, que nullo pacto resarciri possit. Et fatuæillæfæminæ, que se amissis maritis vilacrymarum enecant, quo dolore, quâ desperatione constringentur, cum cernent eos in æternas illas calamitates sua incuria deuenisse? verecundabantur scilicet rem ipsam aperire, ne terrorem incuterent, ne in vicinia aliqua dicteria iactarentur, ne similes gerræ narrarentur. Plorate, plorate, & in lacrymas vitam vestram soluite, id enim probè comeruistis. Si culpa sir in quam venia non cadat, vestra est; nescio cuius amoris simulatione maritum suu audeat vxor æternædamnationis aleæ exponere, cuius saluti tam facile studeret, had meliorem fruge hortaretur.

i

0 i. n.

m

ues

ici-

tio-

fa-

heu præ-

cius

dum bap-

lutus

dum

ne

si expetità confessione, necavoi bis procurata eum emori, & ob non sufficientem dolorem de peccatis conceptum damnari contingat, ex nuc vadimonium vobis denuncio, vt coram Deo Iudice corpus pro corpore, ani. mam pro anima prestetis. Com. minatur Deus per Ezechielem Propheram, sese Pastorem eum egregie correpturum, quioues suas erraticas à lupo permittat deuorari, & te scelestum vicinum non corripiat, qui alterius videns non prohibes damnationem? Cogitas vindicem eius manum enadere, admissum facinus deflédo, dicendoque, heu nunquam ratus sum adeò præproperam futuram fuisse eius mortem/vt nihil sic cauendum est, quam ne infans sacro baptismatis fonte minimè ablutus moriatur: ita etiam curandum nc

r

10

m

te

YC

cõ

ve

cic

ma

næ

ne quis è vitâ migret per tuam culpam salutari Sacramétorum ope destitutus: talis enim illa labesest, que nullo pacto resarciri possit. Et fatuæillæfæminæ, que se amissis maritis vilacrymarum enecant, quo dolore, quâ desperatione constringentur, cum cernent eos in æternas illas calamitates sua incuria deuenisse? verecundabantur scilicet rem ipsam aperire, ne terrorem incuterent, ne in vicinia aliqua dicteria iactarentur, nesimiles gerræ narrarentur. Plorate, plorate, & in lacrymas vitam vestram soluite, id enim probè comeruistis. Si culpa sit in quam venia non cadat, vestra est; nescio cuius amoris simulatione maritum suu audeat vxor æternædamnationis aleæ exponere, cuius saluti tam facile studeret, ad meliorem fruge hortare-Cc tur.

n

es at

n

ciius

10. ius

faheu

ræeius

dum pap-

utus lum

nc

lutariter oppetendæ, velfpe va. letudinis (si ita Deo placeret) breui recuperandæ. Narrat So. phronius, militem quedam, qui furore percitus insontem puerum mactarat, admissi facinoris consciétiam tamdin agitasse, & tam diutinis furijs fuisse insectatam, quoad in locum ab arbitris remotum, imò in altam solitudi. nem secederet, ad publicum fuum peccatum perennibus lacrymis expiandum. Sed neque ibi itimuli ac furiæ illæ eius animum noctes atque dies exedere destiter ut: videbatur seper quo. damodo obuersari oculis infans

recenti sanguine cruetus, dicereque: quare tu, bipedu nequissime, me ita trucidasti? Animaduertit Cœnobiarcha quispiam cum huius prauæ metis coscien-

tià contabescere, ideoque earce

c. 166.

Aegrorum Schola. media adhibuit, que humanitus possunt excogitari, nec quicqua profecit, quin potius inualuerit malum, coëgeritque eu, & eremű, & cilicinam vesté, & omnia metanœe arma abijcere, reu capitalis reise facere, Iudicem ad pæna sibi irrogandam vrgere.O rem inaudita!In virorum honoratorum consessu exclamat: O! citò mihi hoc nefandu caput ab humeris rescindite, auferat telu vestrum vită & cor, quod mille tela quotidie fodiút : vestrasententia, Senatores, copescite importună, & intolerabile vocem pueri mihi omni momento iniuriosam nece obiectantis. Mirantur Iudices, nec quid facto op fir concludere possur. Ille cottà instat,nec quieuit, donec petitioni acquieuere, caputq; lictoris ma-

nu fuit amputatum. En func-

stam catastrophen. Quid etiam

Cc 2

is

i.

m

a-

ue

i-

rc

0.

ins

ce-

uil-

d-

am

en-

IC-

ac-

604 Consolatoria

responderes, si tuus maritus, tuus filius, tuus frater funestavo. ce tuis auribus inclamaret:ônefanda, quare tu me in æternæ infelicitatis barathrum deuoluisti? Itane horruisti Sacramen. torum mentionem facere, quia parum illa subterfugerem, vt non hæc supplicia sempiterna mihi euentura non perhorref. ceres? O crudelem/tuusneillein me fictus amor? O te vxore infidelem, quæ vtinam mihi potius mortes mille attulisses, quam, hanc vnam sempiternam/Quid mihi iam profitillud tuum lugere, futiles ille lamentationes, illæ exequiæ, que quidé rite morientibus non mediocre adfe. runt leuamen, sed mihi meatuaque culpà damnato nonnisimaiorem eruciatum. Nonne debuisses, si verus in te fuissetamor, officij mei memorem me redde.

Aegrorum Schola. reddere, quandoquidem memoriam propè omnem doloris sensus abstulerat? Audieras in porticu medicum dicentem, me in summo vitæ discrimine verfari:& ecce, quam debueram in me seruando saluandoque habere sociam & comitem, habui damnationis mez procuratricem: proterea si quando in hãc tormentorum officinam, vt commeruisti, veneris, nos mutuò rabidorum luporum more in æternum laniabimus: cum tamen è contra, si paulò maior tua fuisset fidelitas, liquidissimis volupratibus in cœlo frui potuissemus. Iamverò serius est, clausa cortina est: semel erraui, aternum patior: te autem manet dolor inconsolabilis.

n, d

à-

-

Ce3

٧.

Consolatoria
V.

Aeger.

Rosecto hoc tuo sermone terrorem mihi incutis: nihil enim nisi dana-

tionem, nisi æternitatem sonas.

R. Flocci habeo ceteros terro. res, & rideo: ijs enim omnibus in proptu suum remediueft:verum tali in periculo, à quo pendet z. ternitas, quodque secudò subiri nunquam potest, non timere, est prorsus à sana mente alienuesse. Interea videmus id Dæmonéà Catholicis hominibus impetrale se quodammodo, ve potissima pars eorum, vel vnico, vel nullis perceptis Sacrametis intereat, vel siomnia percipiat aliqui, tum cerre, cum vitæ & rationis vix quidpiam residuum est. Quam vile talibus suarum animarum pretium est! Filius Dei omnem largitus est sanguiné, eumq; perop-

Aegrorum Schola. optimum ad genus humanu saluandum, & ecce vix è millibus vnus reperitur, non solum qui vitæ tempore, fed neq; ia morti planè vicinus, tantorum benefi. ciorum momenta perpendat. Hic vnus error, cuinulla potest esse excusatio, ob suam improbitatem pænis æternismulctari meretur. Bardus homo es, quicuqitalis es. Dumvegeto es corpere ad instituenda criminum confessione te hortantur adeles amici:at ea differs in egritudinis tempus, quod cum venerit, belle euadis, dicisq, satius esserecuperatà valetudine cofiteri, metemque ægritudine præpeditam co munerefungi no posse. Reuera nulla te salutis incessit cura: & vereor ne priùs descendat cœlu, vtte corpore & animâ excipiat, quam in illud ascendis. Quis Scythes immanior? quis Cc 4 Brafi-

n

n

٤٠

ri ft e.

ıs.

12

is

t,

m

ix

m

m

m

Brasiliensis Anthropophagus crudelior in te esse possit, quam ipse sis in teipsum? Si inopinata aliqua syncope tibi spiritum ac vitam intercluderet (quodeuenire quotidie videmus) in apertam perniciem & æternamfor. tè incurreres: & adeam auertendam non operæ-pretium du. cis os aperire, duoque verbula Sacerdotis auribus suggerere? Rationesipse, vt video, obsirma. tum animum non conuincunt, exemplis opus est: necesseest vt ab Inferis anima damnata euocetur, quæ suo igne illum tuum animum accendant, & è veterno excitent. Adscribam bîcexemplum sanctissimorum virorum authoritate comprobatum; in quo velut in specula consi. derabis vultum, fi non natiui. tatis tuæ, certè, nisi caucas, miserandæ mortis.

Chry.

Chrysaory mors.

E Vain verum sit oble-Camenta & facultates vitiorum esse instrumenta, testatum apprime reliquit Chrysaorius: cui sicut generis splendore & corporis elegantia parem neminem vidit prouincia Valeria: ita etiam om • nes animi insolentia & immoderatis cupiditatibus antecellentem stupuit. Non defuerunt ad hominem in meliorem viam reducendum amicorum priuatæ monitiones, virorum religiosorum ac doctissimorum salutares obiurgationes, qui omnem Suadam effundebant, sed in dolium Danaidûm, pertusamque mentem. Modò meliora pollicebatur, modò montes aureos, qui nunquam parebant. Si in Paschalibus ferijs esset confi-Cc 5 tendum,

tendum prima noctis vigilià de. crepicum quempiam, quemfur. da auris, gibbus, & rerumigno. ratio despicatissimum fecerant, adibat : confessionem luculento argenteo inchoabat, vt sic ei, cui manum aperuerat, os & aures clauderer. Siin doctiore quem. piam virum incidisset, qui diceret talem confessionem non confessionemesse, at confusio. nem, & vnicuiq; inopinam mortem cauendam esse; magnopere irascebatur, monebatque vxorem & famulos ne aditu præberet huusmodi hypocritis & bigottis, vt vocabat. Itane? ait vxor, permittemus te perditissima inire via?scito nos plurimutuam dolere vicem. Tace, tace garrula, quisque apud misericordissi. mum Deum suam aget causam. Qui primus mihi talem sermonem orditus fuerit, strangulerip-

ler ipse à Dæmone, si non domo mea strangulatus efferatur. Meo more genioque viuam, viuant alij suo. Tui forsan erat simillimus, qui hæc legis, qui cœlum tibi promittis,& interea vitam pessimè instituis, nec prospicis cœlitùs atrocem exarari sententiam, cuius fulmine aliquando percellaris. Non tulit Deus tantam impijssimi viri peruicaciam, camque morbo grauissimo voluit retundere. Ad eum curandum conuolant vndequaque medici: adfuit etiam spiritalis medicus, quem vtaudivit confessionis verbulum infonantem, ira inflammatus, exprobrauit ei, quòd mortem accelerare vellet, quod suis fortunis insidiarentur etiam cosanguinei. Verű vrgetur, & incade fcit magis, peierat, omnes execratur, imprecaturque, ni caput C c 6

:5

n

١.

7.

1.

V-

iã

m

1.

i.

1.

)•

1-

fibi frangere definant. Inualef. cente morbo inualuit quoque Dæmonum virtus, qui densa turbâ, veluti nigri Æthiopes,& terribiles, eius oberrabantoculos, in corpus & animam graffaturi. Sudatille, tremit, expauelcit, opeminclamat, exclamat. que: Maxime, Maxime, mi fili Maxime, accurre fili, aduola, viuus à Dæmonibus rapiors Maxime, Maxime, saltem hocextremum Parenti confer obsequium. Venit tadem Maximus, at horribili hoc spectaculo planè consternatus vix sustinet vultum intueri, nec paretis vultum agnoscere: abierant enim oculi, os fædissime contortum erat, vox potius dæmonem quam homine sonabat. Debuit mater præire filio, & blando sermone non fine lacrymis maritum fic compellare, amice mi, animum furfum. sursum tolle, exposce è Cœlo auxiliu: vis euocemus, qui aures tibi peccata confitenti præbeat? Heu, heu! ait, ô vxor, perij, æternis addicor flammis, & ni Deus miraculu fecerit, iam iam in eas præcipitor. Meliora, meliora, Chrylaori, Deus misericors est, solum vno bono Peccaui opus est. Ah! idipsum est, ait, quod me dirè cruciat. No est, quod in hisce extremis dolorem concipiam, quia toties illum in vitâ sum aspernatus & irris: quoties cœlitùs, & à meâ conscientiâ fui comonitus? Adeste, adeste amici. Ah Deus/quam crudele istud est/me permittis viuum ad Inferos deuolui? ô vxor, filij, cognati, quæso, vestrum Chrysaorium à teterrimis monstris vindicate. O Deus! quò miseriaru deuenimus? Quocunq; me vertam, luridæ me infestant facies, tenentes mc

tli

1,

2.

x.

-

s,

ul

m ili,

at,

im

ter

ne

um

ım.

me suffocat, trahunt, abripiut:ô malui'ò fili, miserandu parentem ne descre. Heu Deus, comperen. dinatum mihi adimis?inducias. inducias víque mane, solumodo vsque mane. O Dæmones, indu. cias vel víque manè, tantillam procrastinationem mihi dene. gabitis? heu, heu, vel víque mane! Hos inter clamores horrendos, immisericors & inexorabilis dæmonum turba, emissam ex impij hominis corpore animam certatim apprehendut, & ocyssimein barathrum suum deuol uunt.

Bene, quid tibi videtur, amice Lector. Deus summopere missericors est, solum vno bono Peccaui opus est. Itane verò vbi modò latebat istud Peccaui, quando Chrysaorius in voces illas horrendas erumpebat? Dicitonunc: vbi conualuero

615

luero, mea scelera confitebor, & interea dum properat Sacerdos ad tuam confessionem excipiédam, præueniat dæmon, & aduncis suis vnguibus te a. Autum abripiat. Sed, ais, eo modo res meas constituam, quo istud euenturum non sit. At quo pacto? catarrho forsan imperabis, ne ex improuiso fauces tuas adoriatur, neue suffocet? Nonne iubebis famulos tuos mortem trucidare, vel ei fores tuas pulsanti respondebis, non tibi integrum esse eam admittere? nonne dices Domino Deo yt non Dæmoni habenas laxet? nonne dices vt omnem eite ad Inferos pertrahendi adimit facultatem? nonne milites tuos in Luciferum armabis, qui ei ingressum in tuum sonclaue molienti cornua frangant? Sisne vir ille Apocalypticus, vitæ

& mortis claues habens, imòiu. stitiæ & miserationis divine, quibus ad arbitrium vtaris? led quà lorica pectus teges, ne morsillud penetret? & si mors te peccato mortifero implicitum occupet, atque si eam mortem consequa. tur, quod colequi natuelt, quid proferes nobis rationi consentaneu: Ah, dices, imprudens op. pressus fui! ah nuquam illud co. gitassem! ô Deus quis tale quidpiam potuisset diuinare? Itane? interea danatus es. Verè veimprudens & fatuus oppressus es, qui sapiétem aut potius simium tam belle agebas. Tolle, tolle fascinum, qui te tuamque salutem fallit, & tuz aternitati parumper consule. Sapientior fuit Maximus, maxime perditi parentis filius, qui iustum Dei iudicium perhorrescens, mundo statim nuntium remisit, & ingen-

ľ

i

speremus.

POTEN-

POTENTISSIMÆ, ET EFFICACISSIMÆ ÆGROtis consolationes proponútur.

CAPVT XIV.

Aeger.

Vò, quaue tot malo.
rum turbinibus agitatus vela verta? quid
aliud facere queam,

qua me totum querimonijs dedere, & celeré mortem exoptare? Tot doloribus circumseptus
vltra viuere non possum, nec
tamen audeo mori. Quis tadem
mentem hane contentam reddet, cui nihil in mundo facit satis? Si adfallendum mœrorem
sæpenumerò necessarijs meis &
familiaribus scribo, in litteras
labutur lacrymæ, verbaque oblitterat. Non dubito quin ipsi facilè

cilè percipiant oculorum meorum stylum & characterem esse, nec minus eloquentiz inesse lacrymis quam sermonibus. Heu mes vitane illa dicenda est, cuius tota cosolatio in querimonijs & amarissimis sletibus consistit?

Resp. Ecce innuis quod miserias nostras ingeminat, quod scilicet adipsum cosolationis fontem pertingere nesciamus, nec cam opportune sele offerentem captare nouerimus. Te edocere necesse est me notam & vocem quâ potest consolatio mortuos quodammodo suscitare, & seueritatem huius vitæ peracet. bam suis condimentis mitigare. Quid vociferaris? cur te sichabes, ô pusille anime? ft. sileat vniuersa terra à facie Domini, qui te vult paucis: silentium ergo. Loquitur magnus Dominus, & laudabilis nimis, cum anima tua.

1.

15

n |-

n

S

n

n

ci

m 116.

de

du

ift

lia

٧IJ

20

go

qu

pe:

Isaiz.54. 1. Montes commouebuntur, colles contremiscent : misericordia

solatio. autem mea non recedet à te, & fa. dus pacis mea non mouebitur. O paupercula tepestate conuulsa, absque vlla cosolatione, ecce ego sternam per or dinem lapides tuos, & fundabo te in Sapphiris, & ponam Iaspidem propugnacula tua. Quid igitur angeris? folummodò confide, & quotiefcunque aliquid aduersi tibi acciderit, scito patere sinum meum, ad quem confugias, &in quo recreeris. O verba digna Deo, verba, qua cor è profundissimâ tristitiæ voragine extrahere, & angelicis choris inferere valeat! Quid iam vereare, quandoquidem Deus ipse vadem se tuarum afflictionum faciat?

2. Quis adeò perfrictz frontis, qui ausit Deum loquentem interpellare? Audiamus vniuera, & mellitam cius

Quid ? tantulæne pænæ 2 conte vexent, fili? Tam male sis in solatio. meâ palestrâ exercitatus, vt credas cœlum meum tuorum dolonu æstimationi non respondere? Noueris autem, quòd ad tuam fidelitatem periclitandam (fic per lsayam loquebar olim) In Isa, se momento indignationis abscondi fadem meam parumper à te, & in misericordia sempiterna misertus sum tui. Itane mollis fores & delicatulus, vt velles tibi gradum ad cœlum facere per viam stam la deam, in qua nonnisi li. la & rosas vestigijs teras, nec illam vepriculă aut minimum culeum persentiscas? Quò ergo abijt memoria spinarum, quibus caput meu fuit vndique perfossum? quò abijt memoria lauorum, rotarum, equulcoam, infinitorumque tormentorum

3

a

C

1.

x

)-

1.

n

15

torum, quæ famuli mei, longe te maiores, mei gratia exanthla. runt? Tibine forsan peculiare Euangelium, & peculiare Cœlum condendum erit?attol. le, attolle mentem, crede; & verbum meum, quod in æternum manet, tibi pignoris loco fit, & finon palma, laureaque, quam tibi in Cœlo destinaui,infinitis nominibus atrocissima quæque tormenta exsuperet, nulla in posterum sides meo Euangelio habeatur.

Deus mi, quanta iucun. 3 Con ditate corda nostra colliquescunt, cum ea tuâ consolatione prolectas! Loquere, Domine, loquere, quia loqui proprie tuum est. Bene, charissime mi, duriter tecum agitur, nonne ? sed crederes hæc tela, quæ te fodiunt, etiam in mea viscera suam mit-

te-

t

9

9

ri

m

te

ra

mi

qu

raf

16

que

tere cuspidem? crederes non tenuem dolorum tuorum portionem in me esse deriuatam? Cùm igitur tanto commiserationis sensu ex dolorum tuorum consideratione commonear, cumque ad eos mitigans dos infami Cruci me affigi siuerim, he! nonne hic plusquam maternus amor iure op. timo mercatur, vt vicissim 2quo & lubenti animo sufferas, quæ te ad maiorem meam gloriam, maiusque tuum emolumentum sufferre volui. Fortiter, fili mi, foititer tolera hanc crucem, quæ multò minus grauis est, quam illa, quâ olim humeros meos onetafti. cum

0

C,

n•

12

t,

eo

m-

ef-

io-

00.

10-

ne,

eres

t, e-

mit-

te-

Vbipectus illud languidum? Vbi effæminatus ille animus, quem modicus dolor in tristitiz Oceanum mergit? Expergif-

cere,

dam cosolatoriam Dei vocem, quæ te etiam maximo veterno depressum, sua hilari melodia excitabit, & summa recreatione afficiet.

Ifa. 60.

Surge, illuminare Hierusalem, quia venit lumen tuum, & gloria Domini superte orta est: quia eccetenebre operient terram, & caligo populos: super te autem orietur Dominus, & gloria eius in te videbitur.

O eximia consolationem, cum intueberis patere tibi cœlum, & torrentem quendam voluptatis in cordis tui sinus deriuari. Oter quaterque métem beatam, qua tanto gaudio colliquescet, nullum tamen patietur deliquium! Quid tum dices, cum (vtolim Iacobo Patriarchæ accidit) omnes cælestes Hierarchias sensim in tuum pectus illabisenties, nulla tum in eo ita obdurue.

i

G

n

Aegrorum Schola. 625 rit tristitiæ glacies, quænon actutum amatorijs diumæ charitatis slammis dissoluatur.

c

٧,

14

2.

4.

w,

ım

&

tis

cr

uz ul-

m!

olit)

ias

en.

rit

5. O suspiria, quam mihi 5 Con. iam grata estis: ite, ite singultus, solauo. denso agmine eructate. Noui iam insignem inter dolores & gaudia esse sympathiam. Audio enim misericordissimum Deum materna voce dicentem mihi: Nunquid oblinisci potest mulier in- Isai. 49. fantem suum , vt non misereatur filio vieri sui? & si illa oblita fuerit, ego tamen non obliniscartui. Ecce in manibus meis descripsi te. Quemadmodum matres, quæ filiolos depereunt, lubenter cor & vitam in cos transfunderent: ideóque ita benigne fouent, adulantur, & maiori feruntur in eos solicitudine, qua in seipsas: sic ego te pectori meo apprimam, omnibusque beneuolentiznotis amorem in te meum Dd testifi-

6. Dolores prope infiniti corpus & animam occupant: nec tamen eorum minimum cum omnibus mundithesauris com. mutare velles : quam enim tibi sapient hæ ægritudines, dum animo Domini Dei dicta revolues. Ego sitienti dabo de fonte aqua vita gratis. Qui vicerit, possidebit hec, & croilli Deus, & ille erit mihi filius. O qualia verba!ô quo enthousialmo raperis dum audis, eris mihi filius, & ero tibi Deus! Nonne o. peræ pretiu effet exoptare centies mori, & centies reuiuiscere, aditerum centies moriendum, vt possimus esse filij tanti patris, & cernere æterni regni atque infi-

Apoc.

n

1.

1

s,

li-

sbo

2mi

illi

O iaf-

ihi

eo.

en-

ere,

um,

tris,

que nfipectatio huius inexplicabilis de- Pfal.

fleuimus, dum recordaremur tui Sion: D d 2 gestit

lectarionis, DauidiRegi suauissi-

mas lacrymas eliciebat. Super

flumina Babylonis, illic sedimus, &

gestit cor nostrum anticipate quodammodo futuram illam beatitatem, & millies evolat suis desiderijs in optatissimam sibi patriam. Eoque fit, venihil nimis durum sit, nihil calidum nimis animæ, quam Deus tam caris promissis fouct.

7. Quare amice mi, te pre-7- Con mente malo, morosior appares? ha! dudum te intus & in cute noui: scio, scio, non morbi vis hos singultus exprimit, sedocculta mea iudicia quæ reformidas; & hocest, quod horrorem incutir. Quid? non possis à pectore tuo vnum suspirium (vno enim solu opus est) extorquere, id olim in cruce existes infamis fecit prædo. Non possis cum Ezechiâ, aut cum Magdalenâ v. nam lacrymam ab oculisimpetrare?aut cum Filio prodigo, vel Publicano, cordatum Peccaui aliquod

Aegrorum Schola. aliquod in cœlum euibrare? Quandoquidem tam parum laborandum sicei, qui suopte genio in virtutem fertur (nam ijs, qui bibunt sicut aquam iniquitatem, solum Inferi destinatur) quid desperes? Nonne ego sum, qui ad fatigata laboribus tuam mentem refocillandam, dixi: Nunquid abbreniata & paruula fa. Ilaiz.500 taest manus mea, vt non possim redimere? aut non est in me virtus ad liberandum? Nonne vires tuas probenoui? piam tuam voluntatem veluti litteris in membrana exarata lego. Dedidicerimne igitur eorum misereri, qui meinclamant? sine mefacere, fili, scio quid te deceat, nec me docere poteris quid tibi expediat: in vnâ lance vires tuas posui, in altera labores tuos totum mee committe trutinæ. Dies eliquando aderit, quá de imanf-

lis

te

m

at

m

hil

m

im

c-

cs?

te

vis

c.

ni-

m

e.

no

re,

nis

E-

٧.

e-

rel

ui

bo

8. Millies & millies à meiplo abeo, quando hæc tormenta obco. Quos tum clamores, quos singultus edo? ô Deus, quæ mihi inuito verba excidunt?O gratæillæægritudines quæ cum Deo ad me veniunt/ô ingratæ illæ,& felleæ, quæabe. unte Deo mecum remanent! Eriamsi cor vestrum glaciei instar obduresceret, vnico mei amoris radio solueretur. Sic olim loquebar vobis per meum præconem Paulum. Recogitate eum, qui talem sustinuit à pecca. toribus aduersum semetipsum cotradictionem: vt ne fatigemini animis vestris deficientes. Nodum enim vsque ad sanguinem restitistis: & oblitiestis consolationis, que vobis tanquam filys loquitur, dicens. Filimi, noli negligere disciplinam Domini: neque

bA Hebr. Aegrorum Schola. 631
neque fatigeris dum ab eo argueris.
Que enim diligit Dominus, castigat:
flagellat autem omnem filium quem
recipit. Tanquam filius vobis offert se
Deus. Quis enim filius, quem non corripit pater? Quod si extra disciplinam
estis, cuius participes facti sut omnes:
Ergo adulteri & non filiy estis Omnis autem disciplina in presenti quidem videtur non esse gaudy, sed

mæroris: postea autem fructum pacatissimum exercitatis per eam red-

0

S O

i

į-

5

9. Si quæpiam gemmæ sint, quæ cordi appositæ omnë ter-solatio. rorem ab eo auocent: est mihi præ manibus similis, quam non solum cordi tuo apponere, sed insigere mihi est animus: quot enim Pauli verba, tot adamates, tot carbunculi. Cuven: semus, ait, in Macedoniam, nullam requiem habuit caro nostra, sed omnem tribulationem passi sumus: foris Dd 4 pugna,

pugna, intus timores. Sed qui confolatur humiles, cosolatus est nos Deus. Quid cogitatis, ô Corinthiji quia forsantot totiesque iteratæ plagæ, corpus, milleque æ. rune animum fatigarint, ideone putatis me omni vacasse cosola. tione? minime verò. Laus Deo, repletus sum gaudio, superabudo gau. dio in omni tribulatione nostrà: Cœlestes Angelicasque delicias in afflictissimis hisce rebus affatim percipio. Non à me vos aliquand do audisse hoc recordamini? si locy fueritis passionum eius, eritis & consolationis. Quidehic vt filij Dei &perinde ac B. Paulus tractami. ni, & adhuc querelæ audiutur? Quin potius cor ad manna coleste excipiendum, quam osad felleas impatientiæ voces promendas aperitis? Nonne satius est, instarboni Latronis, Deum laudando, labia melleo rore tingere,

gere, quam, instarmali Latronis, Deum negando, animainq; perdendo, veluti mordaci accto

perfricare?

),

n

n

11

i

.

d

n

10. O bellum Troiano longius! Nunquamne finis sufpirijs & clamoribus meis? eò miseriarum veni, vt & patientiam, & sanitatem, & desideria, & vmbram meam, & meipsum oderim. Sentio malum meum non solum carnem & fanguinem, sed medullitùs ossa penetrasse. Anni, dies, horæ, momenta in me conspirant, & ijs sensim auolantibus mors in me inuolat. Heu! egone mortis propriæ spectator, propriæque lanienæ, quâ membratim me discerpi quotidie video, non querar, non dole. am? Quis ori meo querimo niam, quis cordi suspiria, quis lacrymas oculis interdicat?

D.d 5 mea-

meane ossa è iaspide, neruosè ferro, carnem è chalybe con. stare autumatis? quasi verò aculeatissimis idoloribus vndi. que septus, omnis sensus ex. persessem. Hoc certe memale habet & exanimat : verumenimuerò aliunde respiro atque confirmor, cum Iacobum Apostolum me ita excitantem audio. Omne gaudium existimate, fratres mei, cum in varias tentationes incideritis, scientes quod probatio sidei vestrapatientiam operatur: patientia autemopus perfectu habeat: vt sitis perfecti & integri, in nullo deficientes. Si quis autem vestrum indiget sapien. tià, postulet à Deo, qui dat omnibus affluenter, & non improperat, & dabitur ei. Postulet autem in side nihil hæsitans. Sapientia illa, sapiens constantia est, tum maximè necessaria, cum tuo a-

nimo.

Tac. T.

Aegrorum Schola. 635 nimo pusillo metuis: illamaudacter flagita, non est quòd à benignissimo Domino repulsam vereare.

Sancti Spiritus? eia humeros admoue: tibi transuersum pectus torque exornabo: magno, inquam, illo torque, encaustica flammularum pictuta, & lilijs pectinatim internexis insigni, è cuius extremitate crux circa cor pendula inter albicans aurum, Spiritum Sanctum contineat.

Vide num Beatus Paulusil- Ad lud gestet ornamentum, num Roms, tibi offerat, cum dicit, Gloria-mur in spe siliorum Der. Non solum autem: sed & gloriamur in tribula-tionibus, scientes quòd tribulatio patientiam operatur, patientia autem probationem, probatio verò spem: spesautem non confundit: quia charitas

D d 6

Dei

Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis: iple enim, virtutibus istis chorumin anima quodammo. dò agentibus, forti tuz constan. tiæ insidet veluti aureæ cruci, miréque exultat, conspiciens te afflictiones inuicto animo tole. rare. Non poterit ergo ne minimus impatientiæ næuus in te sedere, si attentè consideres has gemmas, quibus te diuina prouidentia condecorat, si cum gustu Paulircuoluas verba, videasque te Apostolicis istis columi. nibus annumerari.

exhilaratum me sentio, cum venerandus Apostolorum Princeps me his sermonibus comceps me his sermonibus component. Pet. pellat: Benedictus Deus, & Pater Domini nostri Lesu Christi, qui secundum misericordiam suam magnă regenerauit nos in spem viuam,

Aegrorum Schola. in hareditatem incorruptibilem, incontaminatam, o immarce scibilem, conseruatamin calis in vobis. In quo exultabitis, modicum nunc si o portet contristari in varys tentationibus, ve probatio vestra sidei multo pretiosior auro, quod per ignem probatur,inueniatur,in laudem er gloriam & honorem in revelatione Iesu Christi. O modici labores immensâ compensati mercede ! Quid? quattuor lacrymas, duo suspiria cum incorruptibili commutari hæreditate! Nonne hoc ipsum me infigniter exstimulet? nonne ex iam prægustare possim meis partas laboribus voluptates?

13. Consolatione mihi supersedendum est, Tobias deinceps loquatur; Tobias, inquam,
meritissimò alter Chrytostomus & Chrysologus: ipse neruosiori multò dicendi facultate,
Dd 7 quàm.

quam quisquam alius facere possit, animum tuum roborabit. Mox vt Archangelum hospitem fuum charissimum verba ad se faciétem inaudijt, planè alienus à se factus est: dein ad se reuersus, collectoque cogitationum cœtu, pia hæc alloquia linguz ministerio exprompsit. Sed ea seuerissimo cum silentio exaudi: quot enim syllabæ, tot oracu-Tob. 13. la. Magnus es, Domine, in aternum, & in omnia (ecula regnum tuum: quoniam tu flagellas & saluas: deducis ad inferos & reducis: & nonest qui effugiat manum tuam. Quo veluti stratagemate vtitur, vt nos ad crededum etiam vi, si opus sit, compellat, quia non est a. lius Deus omnipotens præter eum.Ipse castigauit nos propter iniquitates nostras, & ipse saluabit nos propter misericordiam suam.

O calamitates mihi suaues!

Aegrorum Schola. ô cruces, ô claui, ô spinæ, ô morbi, ô mala, quanto vos amore prosequor! Quantum me spes cælestis Hierusalem adipiscendæ prolectat & afficit i Beatus ero si fuerint reliquia seminis mei, ad videndam clarita- Ibidem. tem Hierusalem . Porte Hierusalem ex saphiro & smaragdo edi ficabuniur: & ex lapide pretioso omnis circuitus murorum eius: ex lapide candido er mundo omnes platea eius sternentur : & per vicos eius Halleluya cantabitur. O gaudia! ô ecstases! nihil obuium habere nisi An gelorum agmina harmoniâ plane diuina Alleluya decantantium ! Ecquod Martyrium, ecquæ tormenta, ecquod Purgatorium aut Inferi præualebunt aduersus hominem huiusmodi spe armatum, Deique sui sponsione certissima

Ot

p. es roboratum? Non profectò, non, inquam, eum deseram: etiamsi millies in die me occiderit, sperabo in eum: noui enim eo ipso tempore, quo læuam suam scelerum meorum vitricem intentat, simul miserationis dexteram fautricem adesse: certusque sum me Cælum manere, si tantillum adhuc patiar. Sicloquebatur magnus Tobias. Sed aliam percipe consolationem.

Is tuus esset dolor, etiamsi in desperationis barathrum esses deuolutus, non posses respirare cum tenera illa Principe Estera, quæ ad restim se venisse considerans, non tam labijs, quam stillantibus oculis diuinum auxilium implorauit? Domine mi, qui rex noster es solus, adiuna me solitariam, es cuius præter te nullus est auxiliator alius. Tu scis necessi-

Ester.

Aegrorum Schola. tatem meam, tu scis quod nunquam letata sit ancillatua, ex que huctras. lata sum vsque in presentem diem, nisi in te, Domine Deus Abraham. Deus fortis super omnes, exaudi voces eorum, qui nullam aliam spem habet. Verum, Domine Deus, si ea tua non sit voluntas, adure, seca, flagella, me in hoc tristitiæ barathrosepultam linque, scio cor meum immotum fore, & quantumuis queribundæ hæ voces obluctentur, niholominus in sancta fiducia, velut in sua radice, firmiter constaturum. Forsiran persida mea lin. gua cor suum prodet, & premente doloris vi stulta quepiam effutiet: sed no idcirco desinam tibi adhærere, imò fortiùs & indisfolubiliori nodo me tibi obstringam. Hæc Estera, Princeps verè fæmina. Sed Eremicolarum audi Principem.

il.

i-

i,

ne

us

si.

4-

15. B.

15. Beatus Antonius quondam in penitissima solitudine Da. monibus præda factus, & propè icum gradine oppressus, quid cogitaret aliud, quam desperata. esse omnia, Deog; non amplius curæ esse Antoniu, cuius opem identidem inclamarat, & nihil prorsus opis inopi affulgebat. Quis non patientiæ tali in re ac tépore fecisset dispendiu?tamen inuictus Christi miles eam tum farta tectam maxime servavit, nec quicquam de firma cordis. statione discessit. Vbi tandem Harpyæ illæ immane fuam crudelitatem exsatiarunt, &vidçac summo pudore confusæ recesse. runt, conspicatus est vir sanctus amatissimum Seruatorem, eiqi longu trahens ab intimo corde suspirium, mente suam exposuit... Heu mi bone Iesv, vbinamergo eras, cum ta crudeliu tortorum lanienz

lanienæ subiacerem? Respondit ci IEsvs, Antoniamice mi, tecum eram, in tuo corde eram, tuæ constantiæ & gloriosi certaminis spectator existeba. Voluissesne forsan me tibi opportunissimam illius coronæ adipifcenda occasionem suffurari, cui similem nunquam toto vitæ decursu te videbam habituru? Potuissesne de Domini tui consolatione esse solicitus, qui tuam salute vita sua cariorem habuit? Ne perires, totum meum profudi sanguinem, imò tùm cùm infensissimus mihi esses hostis, & de tuâsalute ne hilum cogitares; quanto magis debes opem hane expectare, cum fidus mihi es famulus, & ranto cum affectu me flagitas. Hæc duo verbaita altè imbibit Antonius, taleque sensit suis doloribus leuamen, vt omnes inferorum copias auda-

audacissime in arenam prouo. carit. Adeste, inquit, tenebrio. nes, adeste nefandi : sæuite iam in miserum hoc corpus, torque. te, laniate: etiamsi membratim me discerpseritis, adhuc Anto. nij in cœlum clamabit sanguis, & quandoquidem in cordis ar. ce Deum defensorem habeam, non vos timeo vniuerfos: Sicon.

Pfal. 26 sistant aduersum me castra, non timebit cor meum. Et vt ad teipsum reuertamur, putas Deum solum Antonij Deum esse, similiuque aliquot virorum? etiam tuus & tibi Deus est. Cùm igitur in corde eorum sit, qui multa patiunrur, & ex corde Numen diuinum inuocant, quin teipsum excitas, & maxime imprægnatibns malis consolaris, dicendo, si Deus pro nobis, quis contra nos?

16. Vnum viros bonos summopere cruciat, quòd timeant

meant ne à Deo deserantur, & eo ipso se videant omnis pie. tatis sensus expertes. Te autem monitum volo, quòd Deus meliùs quam tuipse, quid tibi expediat, norit. Quacunque ex parte, & qualibet ratione affligaris, «certò habe tibi conuenientiùs esse sic tristari, animo deijei, melancholicum esse, gustuillo spiritali destitui, quamalià iucundiori sorte frui. Minus quidem in eo voluptatis inest, sed meritoru & securitatis plurimum. Nunquamne edisces in afflictione lætari, ipsam affliationem cœlestibus delicijs anteponendo? id enim Deus iubet. Cogitas B. Laurentium in ardentibus prunis veluti in roseo strato decubuisse, & lapideam gradinem, quæ B. Stephanum obruit, mollem floru pluuiam fuisse?minimè verò: ne tibi.

S

bi, quæso, palperis: ardebant insigniter, gemebant mirabili. ter, intolerabiles cruciatus a. cerrime percipiebant. Quiergo sanctitatis nomen sibi tantum compararutzhoc modo scilicet, quod natura queribundas suas partes agente, spiritus eiusmodi verboru eiaculatione cœlupeteret. O suaues & gratæ mihi acerbitates, è quibus velut è toti dem gradibus in cœlum scalam mihi conficio! Eade verbatuipie v surpato, & animum leualeni suspirio. Audi quod Deus tibi per Ioëlé pronuntiat oraculum. Si acriter pungat vos afflictio, couertimini ad Dominum Deum ve-

couertimini ad Dominum Deum ve
Ioel. 2. stru: qui a benignus & misericors est,

patiens & multie misericordie, &

prestabilis supermalitia: filios prodigos corde contrito & submilso ad se reuertentes paternis vinis excipir, & amplectitur. Oinfini-

Aegrorum Schola. 647 finitam clementiam, ô inexhau-stam benignitatem! Quid? necdum querelæ modū ponemus, quandoquidem omnes nostras miserias in benignitatis, ac miserationis tuæ Oceano sepelias?

as li

a-

ti

m

p.

ent ibi

m.

ve-

est,

0

ro-

nil-

in-

17. Quamuis iam centies om- 17. Connem spem abieceris, quamuis centies mortuus, atque adeò in ipsius tristitiæ sepulchro tumulatus tibi videare: nihilominus miraculum patrandum mihiest, tuque mihi restas post multos a. lios, nequicquam frendente & obluctante morte excitandus. Ea quippe sit in tonitru vis & facultas, vt enectos frigore serpentes ad vitam reuocet, & illa ipsa virtus Deo potentissima voceintonanti denegetur? Audiat terra verba orismei. Quid timidi e- Mat.10. stis modice sider? Nonne duo passeres asse veneunt, Evnus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro. Nolite

Molite ergo timere: multis passenbus meliores estis vos. Pudeat vos humilem adeò de me formateco. gitationem, quasi verò in extremà necessitate positos soleam deserere. Quem me esse cogitatis? quid in me numinis & diumitatis inesset, quæso, si posthabitis sidelibus famulis tampiè subsidium meum imploratibus, totus in animalium illorum, quæ inter res à me creatas pro vilibus habentur, curamincumberem. Discite à me, quò da l'atre æterno accepi: Non est volunte.

Matth. tas ante Patrem vestrum qui in calis 18. est, vi pereat vnus de pusillis istis.

O sententiam Deo dignam!
Quid tibi mens suggerit, dum
mellità adeò oratione aures
demulcentur? Quamuis Caino esses deterior, ludà persidior, Absalone parricidà immanior, Saule proprio ense confosso

Aegrorum Schola.

S

(-

0 .

Te

&

oft-

oiè

us,

n,

pro

ım.

Pa-

lun.

ælis

is.

am!

um

ires

Cai-

per-

im-

ollo

desperatior, imò Demone ipso Lucifero, vt sic dicam, Dæmon magis esses, auderes hicanimum abijcere, quandoquidem tam benignus ad miserationis eius a. sylum pareat aditus, eumque tuæ salutis quodammodo sideiussorem habeas? genuinæ sidei fortiter adhæresce, insignem siduciam in CHRISTVM IESVM excita, de admissis sceleribus quantumuis gradibus eximium dolorem concipe, constanter & ad metas víque subi afflictionis certamen: que si feceris, vel Cœlum non erit, vel illius eris particeps. Dicuntur ij, qui in imo 3 maris innatant, oleum ore continere, exeoque stillas emitte. re, quo aerem spiritumque sibi concilient: inde fit, vt gemmas pretiosissimas piscari valcant, in vndis alioquin nihil nisi mortem inuenturi. Sic vbiad vitæ

terminum veneris, ostuumdiuinis laudibus, pijsque inclamationibus impleatur, & spondeo
te tum temporis cœlestes aurifodinas ac gratiæ thesauros reperturum, vbi è contra alijsolam desperationem, æternægue
damnationis periculus subibunt.

18.Con.

18. Aeger. Hi tuisermones, meum reuera pedus sodiunt. Bone Deus! non solum sanguinem, sed animam emungis. Mi. hi enim mors est, non posse me dolorem vllum de criminibus excitare: non sic torquent cætera omnia, vt hoc vnicum malum. Ne, quæso, obductum vulnus aperias.

R. Ne quidpiam vereare:0. leu & balsamu in illud vulnus infunda ex B. Bernardi oreacceptum, qui tuam personam agens cu Deo sic loquitur. Deus meus, adiutor meus, diligam te pro do.

notuo,

S. Bernard. de dilig.

).

ue

it.

es, nt.

ui-

Ai.

me

ous

ete.

na. rul.

in.

epens

eus, do.

uo,

no tuo, & modo meo minus quidem iusto, sed plane non minus posse meo. Qui etsi quantum debeo non diligo, non possum tamen vltra quam possum. Potero verò plus, cum plus donare dignaberis, nunquam tamé prout dignus haberis. Imperfeelu meum Pial 1,8, viderunt oculi mei, sed tamen in libro tuo omnes scribentur, qui quod possunt faciunt, etsi quod debet non possunt. Ecce quod Bernardusapit. Cum ergo in te Tauler. omnia pessum eunt (ait quidam Spir, vir magnus) com malus fradus est, vela dilacerata, antennæ difsipatæ, cum nauis ipsa vnde quaque accipit aquas, id est, dum corpus morbis atrocissimis confectum est, & sic calamitas animum ipsum debilitauit, vt extre. mum exitiu mors impendes minitetur, tum sapientes nautas imitare, qui in nauis angulum Ec 2 diui-

diuinam clementiam implora. turi, donec desauiat tempestas, solent secedere: & quamuis nau. fragio non emergant, non tamen irritæ funt ille preces, fed aliud spiritale beneficium consequuntur. Si quando etiam sinistre à medicis pronuntiatum est, lectotuo quietus adhæresce, tanquam victima iam iam aris immolanda: ibique totus pende à diuino nutu & volutate, & cogita tale martyrij genus non minoris momenti apud Deum esse, quam omnes Agyptiorum Eremicolarum costases vnquam fuerint.

19. Cof.

19. Quin considerasti hostias, quas Deus in suo altari madandas destinauit: omnes idipsum, quod saminculco, deprædicant. Vides teneros agnellos nec vincula nec imminentem securim detrectare, aut excutere:

d

n

n

15

15

t.

& quantumuis mortis metus premat, nihilo-minus obmutescere? Vides simplices columbos iam aræ impositos ne minimum clamorem edere? hoc illi naturæ instinctu, quod tibi naturâ duce, & rationis, & fidei, & gratiæ auxilio præstandum esset. Casti illi turtures quamuis aliàs languidis gemitibus assueuerint, mirum quantum immo. landi mitescant, & mutescant. Ita scilicet clarum est, hæcani. malcula nec contradicendo, nec obnitendo, cunca natiuo quodam instinctu perpeti, perindeac si quopiam rationis sensu essent prædita, scirentque rebus creatis magnum tribui honorem, si Domino acconditorisuo, etiam cum sanguinis & vitæ dispendio, dicari consecrarique possint. Quidni igitur te suauibus hisce considerationi -

Ee 3

654 Consolatoria

bus iuuas & solaris? Quidni re(vei olim pudica filia lephte) Sacrificio esse addictum magniæstimas? Hoc quidem concede naturæ, vt quattuor aut quinque ex oculis fluant lacrymæ:sed postea finge tibieam, in quâ decumbis, lecticam quoddam altare esse, morbum esse Iephte parentem tuu,qui tevin. ciat, & ad Sacrificium apparet: deinde mortem Summi Sacer. dotis officio functuram, que vbi extremum ictu dederit, patebit Cœlum, occurrent q: Angeliad hoe ruum holocaustum in odo. rem suauitatis excipiendum. Si tibi sit effusus sanguis, cogitaillum esse pretiu, quo Cœluemitur, esseque auream clauem magnæ illius portæ, per quam in gloriam, & amantissimum Dei sinum intratur. Que tri. stitie vmbra nubeculauein ani-

mo

ni

e)

n-

ut

y-

in

1-

le

n.

.

oi

it

20. Sed iterum petam, qua de 20. Co. re quereris? sciendum sanè est solatione cui malo medeamur. An quia, quam pateris afflictionem, authore Deo pateris? Verum Pater est, & Pater infinité bon s. An quia afflictio ipsa virium tuarum modulum excedit? veru qui dolores immisit, sapientia ipsa est, que nec falli potest nec fallere. Culpa igitur impatientia tua, eamq, turpissimi medacij argue: non enim maius onus imponit Deus, qua quis ferre queat. An

Ee 4

quia

quia vereris ne tandem deficias animo, subque onere fatiscens · succumbas? Verum Deus boni. tas ipsa est:edocere velis infinitam bonitatem, quo pacto erga tese gerere debeat? Scias igitur, air Thaulerus, quòd centuplo acceptiorest patientia cumbenigna mansuerudine, quam si multas virtutes Deo quotidie offerres, & intus omnia flore. rent, & divino lumine irradiarentur. Ergo caput ne frangas, neque vim tibi facias, malum omni conatu amoliendo, & vehementes cogitationes ad molestas excutiendas adhibendo. Ne spiritalem Patrem tuo cubi. li adhærescentem, semperque consolantem habere velis. Pusaseum Deo inuito tux sanitatis restauratorem esse posse, & si posser, tamen à te proculabi. gendus esfet:maximum enimti. biad.

bi adferret detrimentum. Hanc rem clariorem faciet is, quem iam loquentem induximus. Magnam, inquit, Purgatorij partem tollit afflictio, & licet se reos arbitrentur multorum criminum, sed coram Deo magni Martyres sunt. Solueret te scilicet ille consolator ex hac duriusculà obsidione morbo. rum, vt animam tuam in expiatorium istudincendium & plusquam Troianam calamitatem conijceret : insignes palmas tibi præriperet, atque eam forsan, quæ te inter Cherubinos manebat, sedem: imò te alicubi post cœlifores collocaret. Non mirarer etiam si recuperatasanitas tibi calcar ad æternam damnationem admoueret, vbi alias ægrirudo pennas ad petendum cœlum suppedi taffet.

Ee 5

21. Do.

21. Doleres, si Dominus Deus animam tuam sibi in sposam asfumeret, eamq; immortalis gloriæ dote beando, Cæli impera. trice crearet? profecto si in eam diuini beneficij aspernationem tuo illo pusillo & abiecto animo venisses, merereris in abyssum inferorum, centuq; pedibus infra Iudam demergi. Si verò tibi masculus & generosus inest animus, certo persuasu habe, quod mundus afflictione, hoc Deum sposalia nuncupare: ait enim B. Gertrudis; sicut annulus est signu desponsatis, sic patientia est signum diuine electis & desponsatis cum Deo. Et interea cu tibi summopere exultadum est,omnia fers egerrime. Animaduertisti aliquando Regina dum coro. natur, aut Papa dum triplicitya. râ insignitur, aut Archiepisco. pum dum manibus Pontificale

pedum capessit, aut Imperatorem dum globum aureum quasi orbis possidendi compendium gestat; aduertisti, inquam, tales conqueri, eiulare, & fletibus indecoris serenissimum sux inaugurationis diem defædare? Quid faciemus, ait Spiritus S. Sorori nostra in die quando alloquenda est? Soror nostra parua, & vbera non habet. Eia ædificemus super eam propugnacula argentea & aurea: ideft, quandoquidem patientia einecessaria sit ad sponse nomen digne promerendum, mille virtutibus eam instruamus acroboremus, de mus ei innocentiæ argentum, charitatis aurum: & vbileues aliquas impressiones ac insultus sustinuerit, eam in cœlestem aulă ad nuptias celebradas transferemus. Sed dices interea quot ictibus mactamur? Videtur cœlum exigere à nobis quod Ee 6

Cant. 8

\3

660

à priscis Gallis exigebat Francia, si quando à Sacerdote connubium aliquod firmandum fo. ret, sponsus ad templi limen accedens pugnis & ictibus egregiè vapulabat, quoad summumal. tare attigisser: & ne quis existi. metillos verberatores odio ad. ductos id fecisse, huiusmodi officium præstabant pater, frater, parentes, familiares sponsi verberati, qui propterea hacgrandinem sereno ore & multo risu excipiebat, debebatque istos ictus gratiarum actione, & lauto conuiuio compensare. Exoleuit quidem apud Gallos illa cosue. tudo, sed adhuc in Ecclesia per. durat: quicunque enim sibi vult desponsam gloriam immortalem, debet eam procando adeundoque plurima verbera excipere. Febris, podagra, calculus, melancholia sunt verbera,

& mastiges, qui cutem tuam velutincudem alternatim pulsantes infignem symphoniam edunt, necte è manibus elabi finunt, quoad propulerint in templum Dei viui, & in manus Angelorum tradiderint. Ludus hic, vt verum dicam, nonnihil asperior est, & isti parum grati ludiones,& quandoque rem du. riusculè peragunt:sed quid mali, quandoquidem omnia iucundissimo exitu terminentur, quandoquidem latitia sempiterna Super capita eorum, gaudium & exultationem obtinebunt.

trum vehementes amores contrum vehementes amores confluerent & cogerentur in cor
vnius soliusque matris, cui superesset vnicus silius, isque omnium mortalium præstantissimus: prò quantus foret ille
amor! certum tamen est Dei
E c 7 erga

t

662

erga filios charissimos amorem omnimode maiorem esse, tene. riorem, ardétiorem : alter enim finitus est, alcer infinitus & Deo æqualis.O te igitur crudelem, si cogites Deum permittere ma? lum aliquod euenire, quod non sit nobis maxime cosentaneum & coducibile. Hoc adde potius ad tuarum consolationum cumulum, venire Deum in maximam laborum nostrorum partem:eò enim spectatilludiusiu. randum: Qui tangit vos, tangitpu. pillam oculi mei: vult quippe compatiendo persentiscere, quam nos patiendo experimur in nobis afflictionem. Quotiescunque nouus paroxismus B. Ludouicum adoriebatur, noua in eius mente lux iucunditatis oriebatur: itavt sæpenumerdardentium dolorum aculeos exoptaret ad suauem rosarum & deli-

exco-

deliciarum odorem percipiendum. Nonneid ipsum est, quod clarâ voce enuntiat propheta? nolitimere silia Sion minas & insultus, quibus infestaris, quia ecce Rex tuus venit tibi mansuetus, longo angelorum cinctus agmine. Quid? cœlum in tuam animam descendit, & interea totus attendis ad vnius musce aculeum, & clamas quasi funditus periisses?

infigni aliquo facinore generosos nouem heroum ita toto orbe decantatorum animos anteire? poteris, si tuum
morbum prouoces, ac lacessasssi inferos, si teipsum, si tuam
impatientiam diuexes, si denique animosè hæc ausis dicere:
eueniat mihi quod libet, occidar
ego, discerpar, dilanier: quid
deinde? quid vlteriùs poterit

excogitari? Quid? ob rem minimi momenti, momentumque durantem vita mea vniuersa contabescet ? Quandoquidem iuranerim coram Iesu Christo solemne pulcherrimum que ius. iurandum, quòd ne latum quidem vnguem ab eius obsequio sim vnquam discessurus, quoad cor in hoc pectore palpitabit, quid est, quod formidare debeam? Nonne fide-iussorem no. bis dedit B. Paulum, qui his verbis nos securos reddit huius fummi beneficij ? Nihil damna.

Rom s. tionis est his qui sunt in Christo Iesun, qui quamuis (vt ita dicam)
iam damnati essent, potius inferorum flammæ exstinguerentur, quàm sineret Deus in extremam illam calamitatem eos venire, qui toto vitæ tempore
omnem siduciam in misericordià illà infinità collocarint,
pro-

proque modulo obsequium præstiterint. O Deus! qualis, quantaque iucunditas, cautionem diuini chirographi quodammodo penes se habere, quâ spondet se nos, modò hæc leuia mala patienter sufferamus, & abstersis animi maculis ex intimo corde eius sanctissimam bonitatem inuocemus, ab æterni incendij pœnis vindicaturum! Eia, cor meum, tolera quod Domino Deo libitum fuerit, tolera non solum moderate & placide, sed etiam excelso animo. Prô quanta felicitas, tam vili mercari hunc voluptatis torrentem, quem Cœlites tot lacrymis sibi compararunt, & vt ex eo potarent SS. Martyres, propè etiam sanguineum torrentem effuderunt.

S

)

Concludamus, & ad maiorem

spiritalis gustus incolumitatem, huius capitis finem cœlelti quo. dam sacharo condiamus, sacha. ro ad cruciatus etiam intolera. biles mitigandos aptissimo. Sed apagete proterui, & vos lycan. thropi, qui quauis peccatorum glutino adnærescentes, Deimisericordiam ore insolenti de. prædicatis, & illud bonum Peccaui iactatis, quod tamen tot nomine tenus Catholicos flam. mis addixit sempiternis. Non vobis meæ excuduntur consolationes, sed à vobis excludun. tur: non vos volo, nisi forsan ad meliorem frugem redeatis. Vos autem volo, ô sinceræ animæ, genus sanctu & Coelo dignum, vos, inquam, qui toti vitaillam æternam anhelatis, & quamuis diuinoru Sacrametorum mysterijs armati sitis, nihilominus pugnam & arcanum quenda timorem

Aegrorum Schola.

rem in animo persentiscitis: cor igitur vestrum mihi aperite:balsamum saluberrimu volo infundere, consolatione, inquam, non soluvestra sed omnium opinione maiore. Audite virum cuius Blosius vitæ sanctimonia, & doctrinæ a- folpupul omnes posteros probatissi- sua. mæ nomen tibi fidem facere debent. Amice, ait, si ex purâ charitate & cordato affectute totum diuinis manibus commiseris, liberam ei curatione dispensationemq; tuorum bonoru, tui corporis, tui cordis, tuiq, hominis vniuersi relinquendo, ne minimo quidem pilo excepto, si à reipso possis impetrare vt audacter di-

de, occide, me damnato, damnais to, inquam (verùm e a conditione, qua B. Paulus dicebat, mo-

d

1.

m i-

3.

jc

1.

n

) -

1.

id

os

r,

n,

1-

)-

doscilicet sine peccato sim) me anathemate ferito, & ex Angelorum

cas:agedum Domine Deus, cæ.

lorum tuorum societate extermina, ecce, Domine Deus, is qui fuit & qui erit, & qui semper tuâ fretus gratia à tua sandiffi. mâ voluntate pendebit. Siistud constantiore, constantiori ani. mo spondere possis, & extremo spiritu velut sigillo claudere,ne. que Inferos, neq, Purgatorium Subibis: sed eodem momentoin cœlestem patriam à propè infinità Angelorum multitudine transferere, nobilissimamque immortalitatis telam ordiere, Nonne bonus Latro è Crucis brachijs rectain Deivlnas euo. lauit, & è carnificum enadens manibus, inter Angelorum choros exceptus est? Nonne inops Lazarus è misera morte sibigra. dum ad Cœlum fecit, &in sinum Abrahæ deportatus, inde postea in Cœlum Empyreum commigrauit? Si tibi ab ore x. que

que falubre verbum ac ab ore infignis illius Latronis promanet, nec minus generosum, qua B. Lazarus, gerere possis animum, poterit Deus eandem etiam portam aperire, & te æquè excelso in throno collocare. Illud ergo sit tibi consolationi: sit & aureus ille Christi sermo, Ego sum resurrectio & vita: & eum Ioan. 6. qui venit ad me non eyciam foras. O verba vberrimæ consolationis! addit insuper : qui creditin me, etiamsi mortuus fuerit, viuet: & omnis qui viuit & credit in me, non mo. Ioan is. rietur in eternum. O vos modica sidei, aut potius modici & pusilli animi, quid formidatis? quid exclamatis, quandoquidem Deus sit, qui spondet? Quid? vosne ita leuis cuiusdam mali plumula cruciet, & æternum gloriæ pondus merces vestra vix afficiat? Si vobis solume Dei the.

ui er

1. ld

i.

10

e. m

in

fi-

ne

ue

c.

cis

0.

ns

10-

ps

2-

fide

m x.

uè

670 Consolatoria Aegror. Schola. thesauro consolationem procuretis, semper contentieritis: fi verò eam à rebus creatisemen. dicetis, nunquam vobis fiet satis. Coronidis loco, Deum precor, vt quando corporissarci. nam deposituri, simul & con. scientiam exonerare debebimus, dicat nobis quod olim lu. daica famina, mulier nemo te con. demnauit? nemo Domine : nec ego te condemnabo, vade in pace, & fre. ti tam salutaris responsi beneficio in requiem æternam intre, mus luce perpetuâ fruituri. Amen.

FINIS.

ATREBAŢI,
EX OFFICINA
GVILIELMI
RIVERII,
M. DC. XVIII.

Gi

1-

e •

n.

1-

u.

ego

rc.

re-A-